

Avaleht>Kohtumenetlused>Tsiiviilasjad>Kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine>Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata?

Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata?

Kui kohus osaleb vaidluse lahendamises, tuleb menetluse lõpus tagada kaks tulemust. Esiteks peab kohus tegema otsuse ja teiseks tuleb otsus täitmisele pöörata.

Selleks et sundida teist poolt (kostjat või võlgnikku) täitma tema kahjuks tehtud otsust (näiteks tasuda võlg), tuleb Teil pöörduda täiteasutuse poole. Ainult neil on õigus sundida võlgnikku maksma, kasutades selleks vajaduse korral korrakaitse abi.

Kui Teie kasuks on mõnes liidu liikmesriigis väljastatud täitmisele pööratav kohtuotsus, saate **Brüsseli I määruse** alusel pöörduda muus liikmesriigis (näiteks selles, kus asub võlgniku vara) täiteasutuse poole ilma vahepealse menetlusega. Uuesti sõnastatud Brüsseli I määrusega, millega reguleeritakse kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ka piiriülestel juhtudel, tühistati kohtuotsuste täidetavaks tunnustamise menetlus. Võlgnik, kelle vastu Te otsuse täitmist taotlete, võib esitada kohtule otsuse täitmisest keeldumise taotluse. Pädevate kohtute ja edasikaebuse esitamiseks pädevate kohtute nimed ja asukohad leiab [siit](#).

Sundtäitmise eesmärk on üldiselt rahasummade sissenõudmine, kuid täitmise objektiks võib olla ka mingi toimingu sooritamine (kohustus midagi teha või hoiduda millegi tegemisest, näiteks kauba kohaletoimetamine või tööde lõpuleviimine või loa sissetungimisest hoidumine).

Piiriülestes tsiiviilasjades saab kasutada erinevaid Euroopa tasandi meetmeid (näiteks **Euroopa maksekäsk**, **Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus** ja **Euroopa täitekorraldus**), kuid kõikide nende puhul tuleb kohtuotsus täita kooskõlas täitmiskoha järgse riigi eeskirjade ja menetlustega (tavaliselt see riik, kus elab/asub võlgnik või kus asub tema vara).

Teil on vaja täitmisele kuuluvat dokumenti (kohtuotsust või notariaalset akti), kui Te soovite sundtäitmist. Täitemenetlused ja neid toimetavad ametiasutused (kohtud, inkassofirmad ja kohtutäiturid) määratakse selle liikmesriigi õigusega, kus täitmist taotletakse.

Riigi kohta üksikasjaliku teabe saamiseks klõpsake paremas servas selle lipukesel.

Viimati uuendatud: 11/05/2022

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Belgia

1 Mida tähendab täitmine tsiiviil- ja kaubandusajades?

Kui võlgnik ei täida kohtuotsust vabatahtlikult, saab sissenõudja taotleda kohtuotsuse täitmisele pööramist kohtu kaudu; seda nimetatakse sundtäitmiseks. Kuna see tähendab sekkumist võlgniku isiklikesse õigustesse, on selleks vaja täitedokumenti (kohtuseadustiku artikkel 1386). See dokument on tavaliselt kohtuotsus või notariaalakt. Võlgniku eraelu puutumatus arvestades ei tohi dokumenti teatud aegadel täitmisele pöörata (kohtuseadustiku artikkel 1387). Täitedokumenti täidab kohtutäitur.

Sundtäitmist kasutatakse tavaliselt raha sissenõudmiseks, aga seda saab kohaldada ka selleks, et sundida tegema mingit toimingut või sellest hoiduma. Teine oluline aspekt on karistusmaks (kohtuseadustiku artikkel 1385a). See tähendab süüdimõistetud isikule surve avaldamist, et tagada kohtuotsuse täitmine. Teatud juhtudel ei saa aga karistusmaks määrata. See on nii siis, kui isikule on antud korraldus maksta mingi rahasumma või täita töölepingut, aga see oleks vastuolus inimväärikusega. Karistusmaks pööratakse täitmisele dokumendiga, millega see on kehtestatud, ja seetõttu ei ole mingit lisadokumenti vaja.

Kui isikule on antud korraldus maksta mingi rahasumma, pööratakse nõue täitmisele võlgniku vara arvelt ja seda nimetatakse arestimiseks. Arestimist eristatakse arestitud vara liigi (vallas- või kinnisvara) ja arestimise laadi (ennetav arestimine ja arestimine kohtuotsuse täitmiseks) järgi. Ennetavat arestimist kasutatakse kiireloomulistes juhtumites, et anda vara kohtu kaitse alla: see külmutatakse hetkeolukorra seisuga, et kindlustada hilisem täitmisele pööramine. Arestitud vara omanik kaotab kontrolli vara üle ega saa seda müüa ega ära anda. Kui võlgniku vara arestitakse kohtuotsuse täitmiseks, siis vara müüakse ja saadud tulu antakse sissenõudjale. Sissenõudjal ei ole õigust arestitud varale, vaid ainult selle müügist saadud tulule.

Lisaks saab kohtuseadustiku artikli 1445 *et seq.* kohaldamisel kasutada ka võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimise korraldust (vt allpool). Lisaks tavapärasele ennetavale arestimisele ning kohtuotsuse täitmiseks vallas- ja kinnisvara arestimisele on veel erisätted laevade arestimise (kohtuseadustiku artiklid 1467–1480 ja 1545–1559), vara üleskirjutuse (kohtuseadustiku artikkel 1461), vara aresti alt vabastamise (kohtuseadustiku artiklid 1462–1466) ning koristamata puuviljade ja põllukultuuride arestimise (kohtuseadustiku artiklid 1529–1538) kohta. Käesoleva dokumendi ülejäänud osas keskendume üksnes tavapärasele arestimisele.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Kohtutäiturid ja arestimisasju käsitlevad kohtunikud. Viimatinimetatud on pädevad tegema otsuseid täitmisele pööramisega seotud vaidlustes.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

2.1.1. Ennetav arestimine

Ennetavaks arestimiseks on põhimõtteliselt vaja arestimisasju käsitleva kohtuniku luba ning kiireloomulisust tuleb põhjendada (kohtuseadustiku artikkel 1413). Loa taotlemiseks tuleb esitada *ex parte* taotlus (kohtuseadustiku artikkel 1417). Vallas- ja kinnisvara arestimiseks ei saa kasutada ühte ja sedasama taotlust. Kinnisvara arestimiseks on igal juhul alati vaja esitada eraldi taotlus.

Arestimisasju käsitlev kohtunik teeb otsuse hiljemalt kaheksa päeva jooksul pärast taotluse esitamist (kohtuseadustiku artikkel 1418). Kohtunik võib teha otsuse loa andmisest keeldumise kohta või anda sissenõudjale kas täieliku või osalise loa. Arestimisasju käsitleva kohtuniku otsus tuleb võlgnikule kätte toimetada. Otsus edastatakse kohtutäiturile, kes astub seejärel vajalikke samme selle kättetoimetamiseks.

Sellel reegil on üks oluline erand, mille korral ei ole arestimisasju käsitleva kohtuniku luba vaja: iga kohtuotsus tähendab luba kohaldada ennetavat arestimist määratud karistuse puhul (kohtuseadustiku artikkel 1414). Ka sel juhul peab olema tegemist kiireloomulise asjaga. Kohtuotsus tuleb lihtsalt edastada kohtutäiturile, kes astub vara arestimiseks vajalikke samme.

Ennetava arestimise võib muuta arestimiseks kohtuotsuse täitmise eesmärgil (kohtuseadustiku artiklid 1489–1493).

2.1.2. Arestimine kohtuotsuse täitmiseks

A. Üldteave

Arestimist kohtuotsuse täitmiseks saab teostada üksnes täitedokumendi alusel (kohtuseadustiku artikkel 1494). Kohtuotsuseid ja akte saab täitmisele pöörata üksnes juhul, kui esitatakse tõestatud ärakiri või originaal koos kuninglikus dekreedis ettenähtud jõustava eeskirjaga.

Kohtuotsus toimetatakse kostjale eelnevalt kätte (kohtuseadustiku artikkel 1495). Kui täitedokumendiks on kohtuotsus, on eelnev kättetoimetamine võlgniku teavitamiseks igal juhul kohustuslik. Kui täitedokumendiks on akt, ei ole see vajalik, sest võlgnik on sellest dokumendist juba teadlik. Apellatsioon- või kassatsioonkaebuse esitamise tähtaeg algab hetkest, mil kohtuotsus on kätte toimetatud. Kui üks pool peab kohtuotsuse järgi maksuma teatava rahasumma, peatatakse kohtuotsuse täitmise eesmärgil toimuv arestimine (kuid mitte ennetav arestimine) appellatsioonkaebuse esitamise tähtajaks. Ajutine täitmisele pööramine (kohtuotsus, mida saab täitmisele pöörata ajutiselt) kujutab endast tavapärase läbivaatamise või appellatsioonimenetluse peatava toime erandit. Sissenõudja järgmine samm vara sundmüügis on maksekäsk (kohtuseadustiku artikkel 1499). See on esimene täitetoiming ja viimane hoiatus võlgnikule, kes saab selles etapis veel arestimist vältida. Pärast maksekäsu andmist eelneb vallasvara arestimisele ühepäevane ooteaeg (kohtuseadustiku artikkel 1499) ja kinnisvara arestimisele 15-päevane ooteaeg (kohtuseadustiku artikkel 1566). Maksekäsk tuleb võlgnikule kätte toimetada ning see kujutab endast kohustuste täitmatajätmise teadet ja maksenõuet. Sundtäitmiselega saab sisse nõuda üksnes maksekäsu määratud summa.

Ooteaja möödudes saab vara arestida. Seda tehakse kohtutäituri korraldusel. Täitmisele pööramine toimub seetõttu pädeva ametniku vahendusel. Seda ametnikku peetakse sissenõudja esindajaks. Tema ülesanded on sätestatud seaduses ja ta tegutseb kohtu järelevalve all. Ta vastutab lepinguliselt sissenõudja ees ja lepinguväliselt kolmandate isikute ees (seaduse alusel ja põhjusel, et üldist hoolsuskohustust on rikutud).

Kolme tööpäeva jooksul pärast täitetoimingu tegemist saadab kohtutäitur arestimise, delegeerimise, loovutamise, võla kollektiivse tasaarveldamise ja vastuväidete teadete keskregistrile arestimisteate (*Centraal Bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht en collectieve schuldenregeling en van protest*) (kohtuseadustiku artikli 1390 § 1). See teade on kohustuslik nii vallas- kui ka kinnisvara arestimisel. Enne, kui saab alustada arestimisega kohtuotsuse täitmiseks või tulu jaotamise menetlusega, tuleb kõigepealt läbi vaadata teadete keskregistri arestimisteated (kohtuseadustiku artikli 1390 § 2). See eeskiri kehtestati põhjendamatu arestimise ärahoidmiseks ja arestimise kollektiivse kontrolli suurendamiseks.

B. Vallasvara arestimine kohtuotsuse täitmiseks

Et arestida kohtuotsuse täitmise eesmärgil vallasvara, on vaja maksekäsku, mida võlgnikul on õigus vaidlustada. Arestimine toimub kohtutäituri korraldusel ja esmajoones on tegemist kaitsemeetmega: vara ära ei viida ja selle omand ega kasutus ei muutu. Vara on võimalik arestida ka võlgniku kodust väljaspool ja kolmanda isiku valduses.

Vallasvara arestimine ei pea piirduma ainult ühekordse toiminguga, kuid sama vara teistkordsel arestimisel ei ole kulude tõttu lihtsalt mõtet. Võlgniku vara müügist saadud tulu proportsionaalsel jaotamisel osalevad peale arestimise korraldanud sissenõudja kõik ülejäänud sissenõudjad (kohtuseadustiku artikkel 1627 *et seq.*).

Arestimise kohta koostatakse ametlik akt. Arestitud vara müüakse maha kõige varem ühe kuu möödudes pärast ametliku arestimisakti ärakirja kättetoimetamisest või sellest teatamisest. Selle viivituse eesmärk on anda võlgnikule viimane võimalus müügi ärahoidmiseks. Müüki tuleb reklaamida üldsusele kuulutuste ja teadete avaldamisega ajalehtedes. Müük toimub enampakkumise korraldamise kohas või avalikul turul, kui ei ole esitatud taotlust mõne muu sobivama koha kasutamiseks. Müügi korraldab kohtutäitur, kes koostab ametliku akti ja kelle kätte laekub müügist saadud tulu. Seejärel jaotab kohtutäitur tulu 15 päeva jooksul proportsionaalselt (kohtuseadustiku artikkel 1627 *et seq.*). See menetlus toimub tavaliselt rahumeelselt; kui see ei õnnestu, pöörduetakse arestimisasju käsitleva kohtuniku poole.

C. Kinnisvara arestimine kohtuotsuse täitmiseks (kohtuseadustiku artiklid 1560–1626)

Täitmisele pööramine algab maksekäsu kättetoimetamisega.

Kõige varem 15 päeva ja hiljemalt kuus kuud pärast seda toimub arestimine. Kuue kuu pärast kaotab käsk kehtivuse. Arestimiskorralduse kohta tuleb 15 päeva jooksul teha märge hüpoteegiregistrisse ja see tuleb kätte toimetada kuue kuu jooksul. Märke tegemisega registrisse ei saa vara käsutada ja selle kehtivus on kuni kuus kuud. Kui märget registrisse ei tehta, on arestimine kehtetu. Erinevalt vallasvarast kehtib kinnisvara korral ainult ühekordse arestimise põhimõte (korra arestitud vara ei saa teist korda arestida).

Viimase sammuna esitatakse arestimisasju käsitlevale kohtunikule taotlus, et ta määraks notari, kes tegeleks vara müügi ja võlausaldajate järjestamisega. Võlgnik võib arestimisasju käsitlevale kohtunikule esitada määratud notari toimingute kohta vastuväite. Üksikasjalikud vara müügi eeskirjad on selgelt seaduses sätestatud (vt kohtuseadustiku artikkel 1582 *et seq.*). Müük on tavaliselt avalik, kuid kohtuniku algatusel või sissenõudja taotlusel võib müüa arestitud vara ka mitteavalikult. Müügist saadud tulu jaotatakse seejärel võlausaldajate vahel vastavalt kokkulepitud tähtsuse järjekorrale (järjestamisele) (vt kohtuseadustiku artiklid 1639–1654). Kui võlausaldajate järjestamise üle tekivad vaidlused, pöörduetakse arestimisasju käsitleva kohtuniku poole.

2.1.3. Võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimine

Seda liiki arestimine puudutab nõudeid, mis võlgnikul on kolmanda isiku vastu (nt võlgniku tööandjalt saada olev sissetulek). See kolmas isik on seega arestimist taotleva sissenõudja teisene võlgnik. Võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimine (*beslag onder derden*) ei ole sama mis võlgnikule kuuluva, kuid kolmanda isiku valdustes asuva vara arestimine (*beslag bij derden*).

Arestimise aluseks on arestimist taotleva võlausaldaja nõue võlgniku vastu. Arestitud nõue on arestitud varaga võlgniku nõue kolmanda isiku / teisele võlgniku vastu.

Võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimise üksikasjalik kord on sätestatud kohtuseadustiku artiklites 1445–1640 (ennetav arestimine) ja 1539–1544 (arestimine kohtuotsuse täitmiseks).

2.1.4. Kulud

Arestimisel tuleb peale õigusabikuludele arvestada kohtutäituri kuludega. Kohtutäituri ametlike teenuste tasud on kehtestatud 30. novembri 1976. aasta kuningliku dekreediga, milles on sätestatud kohtutäituri toimingute tasumäärad tsiviil- ja kaubandusasjades ning teatav lisatasude määr (*Koninklijk Besluit van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen*) (vt Belgia föderaalne justiitsministeerium (*Service public fédérale Justice/Federale Overheidsdienst Justitie*)).

3.2 Peamised tingimused

A. Ennetav arestimine

Ennetavat arestimist võib kasutada iga sissenõudja, kelle nõue vastab teatavatele tingimustele, sõltumata arestitava vara väärtusest ja nõude suuruselt (vt kohtuseadustiku artikkel 1413).

Seda liiki arestimise esimene eeltingimus on kiireloomulisus: võlgniku maksejõulisus peab olema ohus, mis tähendab, et ohus võib olla vara tulevane müük. Otsuse sellele tingimusele vastamise kohta teeb kohus objektiivsete kriteeriumide põhjal. Kiireloomulisus ei pea valitsema üksnes arestimise hetkel, vaid ka siis, kui hinnatakse arestimise jätkamise vajalikkust. Sellel tingimusel on mõni erand: arestimine võltsimise korral, arestimine käskvekslite võlgade korral ja välisriigi kohtuotsuse täitmine.

Teine ennetava arestimise tingimus on sissenõudja nõude olemasolu. Kui nõude esitamist taotletakse, peab see vastama teatud tingimustele (kohtuseadustiku artikkel 1415): see peab olema kindlalt tuvastatud (mitte tingimuslik), tasumisele kuuluv (kehtib ka tulevikus tekkivate nõuete tagatiste suhtes) ja kindlasummaline (summa on kindlaks määratud või saab selle kindlaks määrata). Seevastu nõude laad ja suurus ei ole olulised. Arestimisasju käsitlev kohtunik otsustab, kas need tingimused on täidetud, kuid asja edaspidi arutavale kohtule ei ole see otsus siduv.

Kolmandaks peab ennetavat arestimist taotlev sissenõudja olema pädev seda tegema. See on kontrollitoiming (mitte kasutamistoiming), mida võib vajaduse korral teha õiguslik esindaja.

Vajalik on arestimisasju käsitleva kohtuniku luba, välja arvatud juhul, kui sissenõudja on saanud juba kohtuotsuse (vt eespool). See ei ole siiski vajalik võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara ennetaval arestimisel, pandiks võtmisel või juhul, kui sissenõudja on juba kohtuotsuse saanud (kohtuseadustiku artikkel 1414: iga kohtuotsus kujutab endast täitedokumenti). Täitedokumendiks on ka notariaalakt.

B. Arestimine kohtuotsuse täitmiseks

Ka kohtuotsuse täitmise eesmärgil korraldataval arestimisel on nõutav täitedokumendi olemasolu (kohtuseadustiku artikkel 1494). Selleks võib olla kohtuotsus, mõni ametlik juriidiline dokument, maksuhalduri täitemäärus, välisriigi kohtuotsus jne.

Nõue peab olema kirja pandud teatavatele kriteeriumidele vastavas aktis. Sarnaselt ennetava arestimisega peab nõue olema kindlalt tuvastatud, kindlasummaline ja tasumisele kuuluv. Kohtuseadustiku artikli 1494 teises lõikes on sätestatud, et arestimist, mille eesmärk on saada tähtajal tasumisele kuuluv sissetulek osamaksetena, kohaldatakse ka tulevaste osamaksete suhtes, kui nende tähtaeg saabub.

Lisaks peab täitedokument olema kehtiv. Arestimisasju käsitlev kohtunik ei pea dokumenti kehtivaks, kui arestimist taotlev võlausaldaja ei ole enam sissenõudja või kui kogu nõue või osa sellest ei ole enam kehtiv (sest see on aegunud, makstud või muul viisil täidetud).

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

A. Üldteave

Arestida võib üksnes võlgnikule kuuluvat vallas- ja kinnisvara. Kolmandale isikule kuuluvat vara ei saa arestida, ehkki see on ebaoluline, kelle valduses juhtub võlgniku vara arestimise hetkel olema. Seetõttu on kohtu loal võimalik arestida kolmanda isiku valdustes asuvat vara (kohtuseadustiku artikkel 1503). Tavaliselt võib sissenõudja võla sisse nõuda vaid võlgnikule sissenõudmise ajal kuuluvast varast. Üksnes juhul, kui võlgnik muutub ebaausal viisil maksejõuetuks, on võimalik arestida ka talle varem kuulunud vara. Tavaliselt on välistatud ka tulevase vara arestimine, välja arvatud tulevikus tekkivate nõuete puhul.

Ennetaval arestimisel jääb arestitud varast saadav sissetulek tavaliselt võlgnikule, kelle vara on arestitud. Kohtuotsuse täitmise eesmärgil toimival arestimisel arestitakse aga ka sissetulek ja see läheb samuti üle arestimist taotlevale võlausaldajale.

Jaotamata vara on võimalik arestida, kuid siis lükatakse selle sundmüük edasi seniks, kuni see on jaotatud (vt näiteks kohtuseadustiku artikkel 1561).

Abikaasade suhtes kohaldatakse erieeskirju.

B. Arestimiseks sobiv vara

Vara peab olema arestimiseks sobiv. Teatud vara ei saa arestida. Vara arestimisest vabastamise põhjus peab olema mõni õigusnorm, vara laad või see, et vara on võlgnikuga otseselt ja isiklikult seotud. Vara ei saa arestimisest vabastada näiteks vara otstarbe alusel. Seega ei sobi arestimiseks järgmine vara.

Kohtuseadustiku artiklis 1408 loetletud vara. See piirang on kehtestatud selleks, et tagada võlgnikule ja tema perekonnale mõistlikud elutingimused.

Vara, millel puudub müügiväärtus ja mis on seetõttu sissenõudja seisukohast kasutu.

Vara, mis on võõrandamatu, sest see on võlgnikuga niivõrd lähedalt ja isiklikult seotud.

Vara, mis vabastatakse arestimisest mingi kindla õigusakti alusel (nt alaealiste sissetulek ja palk, avaldamata raamatud ja muusika, sissetulek, mille on teeninud kinnipeetav kinnipidamisasutuses tehtud töö eest).

Palk (töötasu arestimine) ja muud samalaadsed nõuded sobivad tavaliselt arestimiseks vaid piiratud ulatuses (vt kohtuseadustiku artiklid 1409 ja 1409a ning artikli 1410 § 1). Siia kuulub näiteks kohtu määratud elatismakse abikaasale, kes ei ole süüdi. Teatavad summad, nagu elatusmiinimum, on aga arestimisest täielikult vabastatud (vt kohtuseadustiku artikli 1410 § 2). Arestimiseks sobiva vara suhtes kehtestatud piirangud ei kehti sissenõudjate suhtes, kes püüavad sisse nõuda elatisvõlga ja kelle nõuded rahuldatakse eelisjärjekorras (vt kohtuseadustiku artikkel 1412).

Varem oli valitsusel täitetoimingutes puutumatus, mille tulemusena ei olnud riigimandit võimalik arestida. Nüüd on seda kohtuseadustiku artikliga 1412a pisut muudetud.

Laevade ja lennukite arestimist reguleeritakse erieeskirjadega (ennetav arestimine: vt kohtuseadustiku artiklid 1467–1480; arestimine kohtuotsuse täitmiseks: kohtuseadustiku artiklid 1545–1559).

C. Tagatisena deponeerimine (*Kantonnement*)

Kui ese on arestitud, kehtib arest tavaliselt kogu eseme kohta, isegi kui selle väärtus ületab nõude suuruse. See on võlgniku seisukohast väga kahjulik, sest ta ei saa seda eset üldse kasutada. Seepärast on Belgia seadusandja ette näinud tagatisena deponeerimise (*kantonnement*) võimaluse: võlgnik deponeerib teatava summa ja saab oma vara kasutusõiguse tagasi (vt kohtuseadustiku artiklid 1403–1407).

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

A. Arestimine

Vara arestimise hetkest kaotab võlgnik õiguse vara käsutada. Arestimine ei taga siiski, et arestimist taotleva võlausaldaja nõue oleks eelisnõue.

Käsuskeeld tähendab seda, et võlgnikul ei ole enam lubatud vara müüa, võõrandada ega koormata. Kuid see jääb sellegipoolest võlgniku valdusse.

Praktilises mõttes olukord ei muutu, kuid õiguslik seisund on erinev.

Käsuskeeld rikkumisel on karistuseks see, et arestitud varaga võlgniku toimingud ei ole arestimist taotlevale võlausaldajale siduvad.

Käsuskeeld on siiski vaid suhteline, sest sellest saab kasu üksnes arestimist taotlev võlausaldaja. Muud sissenõudjad peavad võlgniku varaga toimuvaid muudatusi taluma. Teisalt on neil lihtne juba loa saanud arestimisega ühineda.

Käsuskeeld on vara müügi protsessi esimene etapp. Vara läheb kohtu kontrolli alla. Seega on ka kohtuotsuse täitmise eesmärgil toimival arestimisel esmaajoonen ennetav ülesanne.

B. Võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimine

Seda liiki arestimisel võetakse ära kontroll kogu arestitud nõude üle, sõltumata arestimise aluseks oleva nõude väärtusest. Võlgniku vara valdaja võib teha osalise makse (*kantonneren*). Nõuet kahjustavaid toiminguid ei saa arestimist taotleva võlausaldaja kahjuks täitmisele pöörata. Võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimisel ei tohi arestitud varaga võlgniku ja tema vara valdaja vahel toimuda mingeid edasisi arveldusi.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

A. Ennetav arestimine

Ennetav arestimine kehtib kuni kolm aastat. Vallasvara arestimisel ja võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimisel algab kolmeaastane kehtivusaeg korralduse või kohtumääruse kuupäevast (kohtuseadustiku artiklid 1425 ja 1458). Kinnisvara arestimisel tähistab kolmeaastase kehtivusaja algust kuupäev, mil hüpoteegiregistrisse tehakse sellekohane märge (kohtuseadustiku artikkel 1436).

Kehtivusaega võib mõjuval põhjusel pikendada (kohtuseadustiku artiklid 1426, 1459 ja 1437).

B. Arestimine kohtuotsuse täitmiseks

Kohtuotsuse täitmise eesmärgil toimival arestimisel kohaldatakse pikimat kehtivusaega üksnes arestimisele eelneva korralduse suhtes. Seda liiki arestimisel on kehtivusaeg vallasvara korral kümme aastat (tavaline kehtivusaeg, kuna ei kohaldata mingeid erisätteid) ja kinnisvara korral kuus kuud (kohtuseadustiku artikkel 1567). Laeva arestimisel on kehtivusaeg üks aasta (kohtuseadustiku artikkel 1549).

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

A. Ennetav arestimine

Kui arestimisasju käsitlev kohtunik ei anna ennetavaks arestimiseks luba, võib taotleja (st sissenõudja) kaevata selle otsuse edasi apellatsioonikohtusse. See on *ex parte* menetlus. Kui arestimiseks antakse apellatsioonimenetluses luba, on võlgnikul õigus algatada kolmanda isikuna kohtumenetlus selle otsuse vastu (vt kohtuseadustiku artikkel 1419).

Kui arestimisasju käsitlev kohtunik annab ennetavaks arestimiseks loa, on võlgnikul või igal muul huvitatud isikul õigus algatada kolmanda isikuna kohtumenetlus selle otsuse vastu. Selleks on aega üks kuu ja menetlust tuleb alustada selles kohtus, kes otsuse tegi. Kohus langetab seejärel otsuse võistleva menetluse raames. Kolmanda isiku menetlusel ei ole tavaliselt peatavat toimet (kohtuseadustiku artiklid 1419 ja 1033).

Kui ennetava arestimise saab kehtestada ilma kohtuniku loata, võib võlgnik esitada selle peale kaebuse, taotledes arestimisasju käsitlevalt kohtunikult arestimisest vabastamist (kohtuseadustiku artikkel 1420). See on arestimise vaidlustamise menetlus, mida peetakse vahemenetlusena, vajaduse korral koos karistusmakske haldamisega. Vaidlustamise põhjuseks võib olla kiireloomulisuse puudumine (14. septembri 1984. aasta kassatsioonkaebus, Arr. Cass. 1984–85, 87).

Kui asjaolud muutuvad, võivad nii arestitud varaga võlgnik (kutsudes kõiki pooli ilmuma arestimisasju käsitleva kohtuniku juurde), arestimist taotlev võlausaldaja või vahendaja taotleda (esitades selleks taotluse) arestimisasju käsitlevalt kohtunikult arestimise muutmist või lõpetamist.

B. Arestimine kohtuotsuse täitmiseks

Võlgnik võib esitada maksekäsu suhtes vastuväite, vaidlustades nii selle juriidilise kehtivuse. Selleks ei ole seadusega piiratud aega ja vaidlustamisel ei ole peatavat toimet. Vaidlustamise aluseks võivad olla menetlusvead ja ajapikenduse taotlemine (kui täitedokumendiks on notariaalakt).

Võlgnikud võivad arestimisasju käsitlevale kohtunikule esitada vastuväite oma vara müügi suhtes, kuid ka sellisel vastuväitel ei ole peatavat toimet.

Teised sissenõudjad peale arestimist taotleva võlausaldaja võivad vaidlustada müügihinna, kuid mitte müüki ennast.

Arestimisaja käsitlevale kohtunikule võib vastuväite esitada ka kolmas isik, kes väidab end olevat arestitud vara omanik (kohtuseadustiku artikkel 1514).

See on sissenõudmismenetlus ja sellel on peatav toime.

Pool, kes soovib kohtuotsust täitmisele pöörata, saab vaid ühe tõestatud ärakirja. Selle väljastab kohtukantselei lõivu (väljastamis lõivu) tasumisel.

Täitedokumendi vorm:

„Meie, Albert II, Belgia kuningas,

anname kõigile praegustele ja tulevastele asjaosalistele teada järgmist:

me määrame ja käsime, et kõik kohtutäituri peavad nõudmisel täitma käesolevat kohtuotsust, otsust, lahendit, määrust või akti;

et meie esimese astme kohtute juures tegutsevad peaprokurörid ja riiklikud prokurörid peavad selle täitmisele pöörama ja et kõik avalike asutuste juhid ja ametnikud peavad osutama abi, kui see on seadusega nõutav.

Selle tunnistuseks on käesolev kohtuotsus, otsus, lahend, määrus või akt alla kirjutatud ja kinnitatud kohtu või notari pitsoriga“.

Kohtuotsuse või akti täitmisega seotud toimingute kohta annab kohtutäitur aru arestimisasju käsitlevale kohtunikule. Eetikaküsimustes annab ta aru prokuratuuri ja kohtutäituri kohalikele kolleegidele.

Vara asukohajärgne register (kohtuseadustiku artikkel 1565). Register sisaldab teavet kinnisvara kohta, nt omandiõiguse, varale seatud hüpoteekide kohta.

St kõik pooled ilmuvad kohtusse.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Kohtuseadustik sisaldab erinevaid eeskirju varade kohta, mis ei sobi arestimiseks (kohtuseadustiku artiklid 1408–1412c).

Võlausaldajad ei saa esitada nõudeid teatud materiaalse vallasvara kohta, mis on vajalik arestitud varaga võlgnike ja nende perede igapäevaeluks; nende kutsetegevuseks või arestitud varaga võlgnike või nendega samal aadressil elavate ülalpeetavate laste koolituse või õpingute jätkamiseks (vt kohtuseadustiku artikkel 1408). Osalist vabastamist arestimisest ja loovutamist kohaldatakse töö ja muu tegevuse eest saadud sissetuleku ning toetuste, pensionide ja muu sissetuleku suhtes.

Täieliku või osalise arestimisest vabastamise aluseks olevad piirmäärad on sätestatud kohtuseadustiku artikli 1409 §-ga 1 ja neid indekseeritakse igal aastal.

Kui võlgnikul on ülalpeetavaid lapsi, suureneb järk-järgult ka arestimiseks või loovutamiseks sobiva summa suurus.

Kohtuotsuse täitmiseks esitatud õigusliku nõude puhul kehtib põhimõtteliselt üldine aegumistähtaeg, st kümme aastat.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 15/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Bulgaaria

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Kohtuotsuse täitmine on kohtumenetluse viimane etapp. Sellega antakse hagejale, kelle kasuks on kohtuotsus tehtud, võimalus nõuda pädevalt täitevasutuselt, et ta võtaks vastaspoole poolt tasumata nõude täitmise tagamiseks kõik meetmed, milleks tal on õigus ja mis on seadusega ette nähtud. Täitmise nõudmise õigus tuleneb täidetava täitedokumendi või muu dokumendi olemasolust ja selle alusel väljastatud täitmisele kuuluvast dokumendist (täitemäärus).

Täitemeetmed on muu hulgas:

vallasaja arestimine;

kinnisasja arestimine;

kinnisasja inventuur ja hindamine;
kinnisasja müük avalikul enampakkumisel;
võlgniku pangakonto arestimine;
sõiduki arestimine;
valduse ennistamine;
vallasasja konfiskeerimine;
täitmine seoses äriühingu aktsiate või osadega;
lapse üleandmise kohustuse täitmise tagamine;
täitmine seoses abieluvaraga.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Bulgaarias korraldavad täitedokumentide täitmist kohtutäiturid, kes võivad olla:

avalik-õiguslikud kohtutäiturid või
eraõiguslikud kohtutäiturid.

Eraõiguslike kohtutäiturite staatus on reguleeritud eraõigusliku kohtuliku täitemenetluse seadusega (*Zakon za chastnoto sadebno izpalnenie* (ZChSI)).

Seaduse määratluse kohaselt on eraõiguslik kohtutäitur ametnik, kellele riik on delegeerinud ülesande täita eraõiguslikke nõudeid.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetus

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 404 kohaselt võib täitemenetlust alustada järgmistel alustel:

res judicata kohtuotsused ja -määrused; apellatsioonikohtu otsused; täitekorraldused; kohtulikud kokkulepped; täidetavad kohtuotsused ja -määrused või eelnevalt või viivitamata täidetavaks tunnistatud kohtuotsused ja -määrused; vahekohtute otsused ja nende kinnitatud kokkulepped; kohtuotsused, aktid ja kohtulikud kokkulepped, mis ei ole tehtud Bulgaarias, kui need on Bulgaarias täidetavad ilma lisamenetluseta; kohtuotsused, aktid ja kohtulikud kokkulepped, mis ei ole tehtud Bulgaarias, ning vahekohtute otsused ja kokkulepped, mis ei ole tehtud ega kinnitatud Bulgaarias, kui need on Bulgaarias täidetavaks tunnistatud.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 405 kohaselt väljastatakse täitemäärused kirjaliku taotluse alusel ning võlgnikule ei ole vaja selle koopiat kätte toimetada.

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 405 lõikele 2 on esitatud taotluste puhul pädevad järgmised kohtud:

tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 404 lõikes 1 osutatud juhtudel esimese astme kohus, kes arutas asja või andis välja täitekorralduse, ja viivitamata täidetavad akti puhul kohus, kes otsuse tegi või täitekorralduse välja andis;

tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 404 lõigetes 2 ja 3 ettenähtud juhtudel kohus, kes on pädev andma täitmiseks luba;

Bulgaaria vahekohtutes tehtud otsuste ja vahekohtumenetlustes kinnitatud kokkulepete puhul Sofia linnakohus (*Sofiyski Gradski Sad*).

Täitemääruse andmise või selle taotluse tagasilükkamise korralduse peale saab kaebuse esitada kahe nädala jooksul (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 407).

Bulgaaria õiguse kohaselt saab täitemääruse saamise taotluse esitada ka muu pool kui advokaat, sealhulgas täitmist taotlev pool või tema esindaja (kes võib olla advokaat). Täitemääruse saamise taotluse esitamiseks ei ole eraldi nõudeid kehtestatud.

Täitekulud on sätestatud eraõigusliku täitemenetluse seaduse (ametlik väljaanne nr 35/2006) lõivude ja kulude tariife käsitlevas jaotises. Täitemääruse väljaandmise kulud katab isik, kelle kasuks täitemäärus on välja antud.

3.2 Peamised tingimused

Täitemenetluse algatamiseks peab huvitatud pool esitama avalik-õiguslikule või eraõiguslikule kohtutäiturile kirjaliku taotluse ning lisama sellele täitemääruse või muu täitedokumendi. Taotluses tuleb nimetada eelistanud täitmise viis, mida võidakse menetluse käigus muuta (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 426).

Täitmise taotlus tuleb esitada sellele kohtutäiturile, kelle tööpiirkonnas on selle vara asukoht, mille suhtes täitemeetmed tuleb võtta, või võlgniku registrijärgne asukoht (kui täitmine puudutab nõudeid), kus asub koht, kus võlgnik on kohustatud tegutsema või tegutsemisest hoiduma, ja kus on võlgniku või võlausaldaja alaline elukoht (võlausaldaja otsustab) (kui täitmine puudutab elatise sissenõudmist).

Kohtutäitur peab võlgnikule saatma kirjaliku täitmisteate, milles tehakse ettepanek rahuldada nõue vabatahtlikult kahe nädala jooksul alates täitmisteate kättesaamise kuupäevast. Täitmisteates hoiatatakse võlgnikku, et nõude rahuldamata jätmisele järgnevad täitetoimingud. Täitmisteates tuleb täpsustada, mille suhtes aresti ja konfiskeerimist kohaldatakse, ning sellele tuleb lisada täitedokumendi koopia. Kui kohtutäitur teeb võlgnikule ettepaneku rahuldada nõue vabatahtlikult, peab ta nimetama ka kuupäeva, mil vara kohta tehakse inventuur, ja kui täitmine puudutab kinnisasja, siis saatma konfiskeerimisteate kinnisvararegistrisse.

Eraõiguslik kohtutäitur võib võlausaldajalt saadud volituste alusel võtta täitemenetluses järgmisi meetmeid: tutvuda võlgniku varalise olukorraga, otsida andmeid, esitada taotlusi dokumentide, paberite jne saamiseks, määrata kindlaks täitmise viisi ning hoida kirjeldatud asju.

Kohtutäitur koostab enda võetud täitemeetmetest nimekirja.

Kui esialgset täitmise viisi muudetakse, peab kohtutäitur vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 428 teavitama võlgnikku muudatusest kirjalikult.

Kui täitemenetluse algatamise ajal puudub registris võlgniku alaline või praegune aadress, peab rajoonikohtu kohtunik võlausaldaja esitatud hagi alusel määrama võlgnikule *ad hoc* esindaja (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 430).

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitetoiminguid võib teha järgmiste võlgniku varade suhtes:

vallasasjad;

töötasu;

kinnisasjast saadav sissetulek, sealhulgas üüritulo jne;

pangakontod;

kinnisasjad;

äriühingute emiteeritud aktsiad ja võlakirjad;

kaasomandisse või abieluvara hulka kuuluvad vallas- ja kinnisasjad.

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 442 võib võlausaldaja taotleda täitmist võlgniku mis tahes eseme või nõude arvel.

Kohtutäituri kehtestatud kaitsemeetmed ja rakendatud täitemeetodid peavad olema kohustusega proportsionaalsed. Kui leitakse, et kaitsemeetmed on ebaproportsionaalsed, peab kohtutäitur lõpetama nende kohaldamise.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 444 on loetletud järgmised varad, mida ei tohi arestida (mille suhtes ei saa täitetoiminguid teha):

võlgniku ja tema pere kasutatavad igapäevaeesemed, mis on loetletud ministrite nõukogu (*Ministerski savet*) vastuvõetud nimekirjas;
toit, mis on vajalik võlgniku ja tema pere toitmiseks kuu aja jooksul või põllumajandusettevõtjate puhul saak kuni uue saagikoristuseni või muude põllumajandustoodete puhul sellega samaväärse toiminguni;
kütus, mis on vajalik kütmiseks, toiduvalmistamiseks ja valgustuseks kolme kuu jooksul;
masinad ja seadmed, mida võlgnik vajab oma majandus- või kutsetegevuse jätkamiseks;
osa võlgnikule kuuluvast maast (viinamarjaistanduste ja muu põllumaa puhul kuni 0,5 ha ning üldotstarbeliste põldude puhul kuni 3 ha, koos masinate ja seadmetega, väetise, taimekaitsevahendite ja ühe aasta külviks ettenähtud seemnega);
loomakasvatavate puhul vajalik töökari, nimelt kaks veolooma, üks lehm, viis lammast ja kitse, kümme mesitaru ja kodukana koos söödaga, mis on vajalik nende söötmiseks järgmise saagikoristuseni või senikaua, kuni nad lastakse karjamaale;
võlgnikule kuuluv elamispiind, kui võlgnikul ja tema perel ei ole muud elamispiinda, olenemata sellest, kas võlgnik elab seal. Kui elamispiind ületab võlgniku ja tema pere eluasevajaduse, nagu on kindlaks määratud ministrite nõukogu vastuvõetud sellekohases määruses, müüakse osa sellest maha, eeldusel et asjaõigusseaduse artikli 39 lõikes 2 (*Zakon za sobstvenostta*) sätestatud tingimused on täidetud;
muud esemed ja nõuded, mis on täitmise eest seadusega kaitstud.

4.2 Milline on täitemeete mõju?

Kui kohtutäitur teeb võlgnikule ettepaneku rahuldada nõue vabatahtlikult, peab ta nimetama ka kuupäeva, mil vara kohta tehakse inventuur, ja kui täitmine puudub kinnisasja, siis saatma konfiskeerimisteate kinnisvararegistrisse.

Vallasasja või nõude arestimisel tehakse vara kohta inventuur.

Arestimisel ja konfiskeerimisel on võlgnikule järgmised tagajärjed:

võlgnik ei või alates arestimise hetkest enam nõudeid ega vara (ei kinnis- ega vallasasju) käsutada ega kriminaalkaristuse ähvardusel vara muuta, kahjustada ega hävitada. Need tagajärjed kehtivad alates kuupäevast, mil täitmisteade võla vabatahtliku tasumise kohta kätte toimetati.

Arestimisel või konfiskeerimisel on võlausaldajale järgmised tagajärjed:

vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 452 lõikele 1 saavad võlausaldaja või ühised võlausaldajad arestitud vallasasja või nõudeid käsutada üksnes juhul, kui ülevõtja saab tugineda asjaõigusseaduse artiklile 78. Selles on sätestatud, et igaüks, kes omandab seaduslikult vallasasja või esitajaväärtpaberid tasu eest, saab nende üle omandiõiguse ka juhul, kui ta tahtmatult omandab need muult isikult kui omanikult, välja arvatud juhul, kui vallasasja omandiõiguse üleandmiseks on nõutav notariaalakt või tehingupoolte allkirjade õigsuse notariaalne tõestamine. Sama kehtib muude vallasasjaõiguste omandamise kohta.

Kui täitetoiminguid tehakse kinnisasjaga, ei kehti üksnes need käsutustehingud, mis on tehtud pärast ennetava arestimise registreerimise kuupäeva (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 452 lõige 2).

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Seadusega ei ole nende meetmete kehtivusaega ette nähtud. Nende eesmärk on rahuldada võlausaldaja nõue ehk seega kehtivad need seni, kuni täitemenetlus lõpeb.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitemenetluses kasutatavad õiguskaitsevahendid on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku I ja II jaos ning peatükis 39.

Võlausaldaja saab esitada kaebuse juhul, kui:

kohtutäitur keeldub võtmast konkreetset täitemeedet;

kohtutäitur keeldub uuesti hindamast vara, mille suhtes täitemeetmed võetakse, ning

täitmine peatatakse või lõpetatakse või on lõpule viidud.

Võlgnik saab esitada kaebuse juhul, kui:

kohtutäitur esitab võlgnikule trahvikorralduse;

täitemeetmeid võetakse vara suhtes, mida võlgniku arvates ei tohi arestida;

konfiskeeritakse vallasasja või võlgnik tõstetakse välja kinnisasjast ja ta väidab, et teda ei teavitatud täitmisest nõuetekohaselt;

kohtutäitur keeldub uuesti hindamast vara, mille suhtes täitemeetmed võetakse;

kolmas isik nimetatakse vara haldajaks;

kohtutäitur keeldub täitmist peatamast või lõpetamast või lõpule viimast ning

see on seotud täitekuludega.

Kolmas isik (muu isik, kui täitemenetluse pool) võib esitada kaebuse kohtutäituri võetud meetme vastu ainult juhul, kui täitmine toimub arestimise, konfiskeerimise või loovutamise kuupäeval tema valduses olevate esemete vastu.

Kolmas isik võib esitada kaebuse kinnisasja valduse taastamise kohta üksnes juhul, kui see kinnisasi oli kõnealuse kolmanda isiku valduses enne kuupäeva, mil nüüdseks sissenõutav nõue esitati (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 435).

Kui toimus avalik enampakkumine, saab asja üleandmise korralduse peale esitada kaebuse pool, kes tasus tagatisraha hiljemalt enampakkumise viimasel päeval; võlausaldaja, kes tegi enampakkumisel pakkumise, ilma et ta oleks pidanud tasuma tagatisraha, või võlgnik, kui enampakkumine ei toimunud seadusekohaselt või kui asja ei antud üle parima pakkumise tegijale.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 436 kohaselt tuleb kaebus esitada ühe nädala jooksul alates vaidlustatud toimingust kuupäevast, kui pool viibis toimingul ajal kohapeal või oli kohale kutsutud, ja kõigil muudel juhtudel ühe nädala jooksul alates toimingust teatamise kuupäevast. Kaebus esitatakse kohtutäituri kaudu kohtule, kelle tööpiirkonda täitmise asukoht kuulub. Juhul kui esitatakse kaebus, peab kohtutäitur esitama vaidlustatud toimingust tegemise põhjused.

Kaebus vaadatakse läbi kinnisel istungil, välja arvatud kolmandate isikute esitatud kaebused, mis vaadatakse läbi avatud istungil, kuhu kutsutakse kõik täitemenetluse pooled. Kaebuse kohta tehakse otsus ühe kuu jooksul.

Kaebus ei peata täitemenetlust, aga kohus võib otsustada menetluse peatada, kuni tehakse otsus kaebuses esitatud väidete kohta. Kui menetlus peatatakse, teavitatakse sellest viivitamata kohtutäiturit (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 438).

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 432 on ette nähtud erinevad stsenaariumid, mille puhul saab kohus täitemenetluse võlausaldaja taotlusel seaduslikult peatada.

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 433 lõike 1 punktile 8 lõpetab kohtutäitur täitemenetluse juhul, kui võlausaldaja ei taotle täitemeete võtmist kahe aasta jooksul. Erand tehakse ainult elatisasjade korral.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/02/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusala koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Tšehhi

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

See tähendab kehtestatud kohustuste täitmist täitedokumendi abil isegi vastu selle isiku tahtmist, kellele kohustus kehtestati. Kui ta ei täida vabatahtlikult kohustust, mis on talle täitmisele kuuluva kohtuotsusega kehtestatud, võib võlausaldaja taotleda kohtult või kohtutäiturilt kohtulikkude täitmisele pööramist või jõustamist.

Kohus annab korralduse täitmisele pööramise kohta ja teostab täitmise. Erandiks on haldus- või maksumenetlustes täidetavad täitedokumendid. Seega saab võlausaldaja tsiviilasjades alati kohtusse pöörduda.

Sissenõudja saab pöörduda ka kohtutäituri poole. Kohtutäitur pöörab kohtuotsuse täitmisele kohtu loaga, välja arvatud järgmiste kohtuotsuste puhul:

- alaealise eest hoolitsemist puudutavad kohtuotsused;
- koduvägivalda vastase kaitse juhtumites tehtud kohtuotsused;
- Euroopa Liidu institutsioonide otsused;
- välisriikide kohtuotsused.

Täitmistaotluse saab aga esitada ka siis, kui täitmine peab toimuma vastavalt alaealise hooldamist puudutavale kohtuotsusele või välisriigi kohtuotsusele, kui see on tunnustatud täidetavaks otseselt kohaldatava Euroopa Liidu õigusakti, rahvusvahelise lepingu või tunnustamisotsuse kohaselt.

Kohtuotsuse täitmisele pööramist kohtu kaudu reguleeritakse muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 §-dega 251–351a.

Perekonnaõiguse ajades tehtud kohtuotsuste täitmisele pööramisel kohalduvad siiski muudetud erimenetluse seaduse nr 292/2013 §-d 492–513.

Kohtuotsuse täitmisele pööramist kohtutäituri kaudu reguleeritakse peamiselt kohtutäituri ja täitetoiminguid käsitleva muudetud seaduse nr 120/2001 (täitemenetluse seadustik) §-dega 35–73. Ka kohtutäitur menetleb asja vastavalt tsiviilkohtu menetluse seadustikule, eelkõige kohtuotsuse täitmisele pööramise üksikmeetodite reguleerimisel.

2 Milline asutus või millised asutused on täimisel pädev/pädevad?

Pädevus anda **kohtuotsuse täitmise** korraldus ja täitmist teostada on üldiselt kostja esimese astme kohtul (muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 252 lõige 1). Selle eeskirja erandid on määratletud tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 252.

Üksikasju kostja esimese astme kohtu kohta saate vaadata jaotisest „[Kohaliku kohtualluvuse põhireegel](#)“ (teabelehe „[Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema? – Tšehhi](#)“ punkt 2.2.1).

Täitmist saavad teostada kohtud ja kohtu määratud kohtutäituriid. Kohtuotsust täitev kohus, kes on selles asjas pädev, on ringkonnakohus vastavalt kohtutäituriid ja täitetoiminguid käsitleva muudetud seaduse nr 120/2001 paragrahvile 45 (täitemenetluse seadustik). Kohtuotsust täitev kohaliku kohtualluvusega kohus on kohus, kelle ringkonnas on kostja alaline elukoht, välisriigi kodaniku riigis viibimise eesmärgi järgne elukoht Tšehhis, registrijärgne asukoht ja nii edasi. Kohtualluvuse küsimust käsitletakse lähemalt täitemenetluse seadustiku osutatud sättes.

Rohkem teavet leiate ka küsimuse „Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?“ all.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Kohtuotsuse täitmisele pööramine

Kui kostja ei täida vabatahtlikult kohustusi, mis on talle täitmisele kuuluva kohtuotsusega kehtestatud, saab menetlust alustada ainult siis, kui võlausaldaja esitab taotluse. Vastavalt erimenetluse muudetud seadusele nr 292/2013 annab kohus mõne esialgse kohtuotsuse puhul täitmise korralduse ka ilma taotluseta, nt koduvägivallavastase kaitse ajades.

Kohtuotsuse täitmisele pööramise korralduse saab anda üksnes siis, kui kohtuotsuses on kirjas nii võlausaldaja kui ka võlgniku andmed, selles on selgitatud, millised on selle kohustuse ulatus ja sisu, mille täitmiseks on täitetaotlus esitatud, ning määratud kohustuse täitmise tähtaeg. Kui kohtuotsuses ei ole kohustuse täitmise tähtaega määratud, tuleb seda mõista nii, et kohtuotsusega kehtestatud kohustus tuleb täitmisele pöörata kolme päeva jooksul ning väljatõstmise korral viieteistkümne päeva jooksul alates kohtuotsuse jõustumisest. Kui kohustust peab kohtuotsuse kohaselt täitma mitu kostjat ja see on jagatav, peavad seda täitma võrdsetel kõik kostjad, välja arvatud juhul, kui kohtuotsuses on määratud teisiti.

Kohtuotsuse täitmisele pööramise taotlemisel ei pea võlausaldajat esindama advokaat.

Kui taotletakse sellise kohtuotsuse täitmisele pööramist, millega kehtestatakse kohustus maksta mingi rahasumma, tuleb märkida konkreetne täitmisele pööramise viis ja muud seaduses ettenähtud eeltingimused. Koos kohtuotsuse täitmisele pööramise taotlusega tuleb esitada koopia kohtuotsusest, millele on lisatud kinnitus selle täitmisele pööramise kohta. Sellise kinnitusega kohtuotsuse väljastab kohus, kes tegi esimese astme kohtuna selles asjas otsuse.

Kohtuotsuse koopiat ei pea lisama, kui kohtuotsuse täitmisele pööramise taotlus esitatakse kohtule, kes tegi esimese astme kohtuna selles asjas otsuse.

Otsused tehakse täitmisele pööramise menetlustes alati resolutsiooni kujul.

Üldjuhul annab kohus täitmisele pööramise korralduse ilma kostjat ära kuulamata.

Tšehhis tuleb kohtumenetluste korral tasuda kohtulõivu (vt kohtulõive käsitlev muudetud seadus nr 549/1991). Põhjendatud juhtudel nähakse seadusega ette kohtulõivudest vabastamine.

Täitemenetlus

Täitmist teostab kohtutäitur, kelle võlausaldaja nimetab kohtuotsuse täitmisele pööramise taotluses. Kohtutäituri tehtavaid toiminguid käsitatakse kohtuotsust täitva kohtu toimingutena.

Täitemenetlus algatatakse võlausaldaja või selle isiku taotlusel, kes tõendab, et kohtuotsuses nimetatud nõue on talle üle antud. Menetlus algatatakse kuupäeval, mil taotlus on kohtutäiturile esitatud. Kohtutäitur võib alustada kostja varade väljasegitamist ja kaitsmist alles pärast seda, kui kohus on andnud talle loa ja täitekorralduse.

Kohtuotsuse täitmise taotlus peab sisaldama järgmist:

täitmist juhtiva kohtutäituri andmed, tema registrijärgse asukoha andmed (kohtutäiturite nimekiri asub [Tšehhi Vabariigi kohtutäiturite kohta](#) (*Exekutorská komora České republiky*) veebisaidil. Kohtutäituritel ei ole kohalikku pädevust, st iga kohtutäitur võib tegutseda kogu Tšehhis);

teave taotluse aluseks oleva küsimuse kohta ja selle eesmärk;

poolte ehk võlausaldaja või selle isiku andmed, kellel on kohtuotsusest tulenev nõue, ja kostja andmed; füüsiliste isikute puhul tähendab see eesnime, perekonnanime, poolte alalist elukohta või välisriigi kodaniku riigis viibimise eesmärgi järgset elukohta Tšehhis; ning vajaduse korral poolte isikukoodid või sünnikuupäev või juriidiliste isikute puhul ettevõtte nimi või ärinimi, registrijärgne asukoht ja registrikood;

täpne teave täitmisele pööratava nõude kohta;

täitemenetlusega täitmisele pööratav kohustus ja teave selle kohta, kas ja vajaduse korral millises ulatuses on kostja täitnud talle täitmiseks kehtestatud kohustuse;

vajaduse korral teave võlausaldaja nõude aluseks olevate tõendite kohta;

allkiri.

Täitmise taotlusele tuleb lisada täitedokumendi originaal või kinnitatud ärakiri, millele on lisatud kinnitus selle täitmisele pööramise kohta või täitmisele kuulumist kinnitava notariaalakti ärakiri, välja arvatud juhul, kui täitedokumendi on väljastanud kohtuotsust täitev kohus. Täitedokumendi täitmisele pööramise kohta annab kinnituse selle väljastanud ametiasutus, ent vaidluste lahendamiste ja kokkulepete puhul need heaks kiitnud ametiasutus.

3.2 Peamised tingimused

Kui kehtestatud kohustust ei ole vabatahtlikult täidetud, saab kohtuotsuse täitmisele pööramise (täitmise) korralduse anda täitedokumendi alusel.

Täitedokument on:

täitmisele pööratav kohtu või kohtutäituri otsus, kui sellega tunnustatakse nõuet, kehtestatakse kohustus või mõjutatakse varasid;

täitmisele pööratav kohtu või muu uurimis-, süüdistus- või kohtuasutuse otsus, kui sellega tunnustatakse nõuet või mõjutatakse varasid;

täitmisele pööratav vahekohtuotsus (NB! Tšehhi ülemkohus on korduvalt sedastanud, et kuigi New Yorgis sõlmitud välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni alusel tehtud vahekohtuotsused saavad olla aluseks otsuse kohtulikuks täitmiseks ilma erimenetluseta, ei ole sellised vaheotsused iseenesest täitedokumentid – vt kohtuotsus, 12.6.2018, viide 20 Cdo 754/2018; kohtuotsus, 16.8.2017, viide 20 Cdo 5882/2016; ja kohtuotsus, 3.11.2016, viide 20 Cdo 1165/2016);

täitmisele pööramist lubav notariaalakt, mis on koostatud vastavalt eriõigusaktidele;

riigiasutuse väljastatud täitmisele pööratav otsus või muu täitedokument;

muud täitmisele pööratavad otsused ning heakskiidetud kokkulepped ja dokumendid, mille täitmisele pööramine on seadusega lubatud.

Kui täitedokumendis ei ole kohustuse täitmise tähtaega määratud, tuleb seda mõista nii, et täitedokumendiga kehtestatud kohustus tuleb täitmisele pöörata kolme päeva jooksul ning väljatõstmise korral viieteistkümne päeva jooksul alates kohtuotsuse jõustumisest.

Kohtulik täitmisele pööramine

Kostja esimese astme kohtul on pädevus teha kohtuotsus ja pöörata see täitmisele, teha enne täitmisele pööramise ja varadest teatamise korralduse andmist kohtutoiminguid, välja arvatud juhul, kui muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 §-s 252 on sätestatud teisiti.

Täitmisele pööramise korralduse saab anda üksnes võlausaldaja taotletud ulatuses, mis on kohtuotsuse kohaselt piisav tema nõude rahuldamiseks (muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 263 lõige 1).

Kui juba taotlusest selgub, et saadavatest tuludest ei piisa isegi täitekulude katmiseks, lükkab kohus täitmisele pööramise taotluse tagasi (muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 264 lõige 2).

Täitemenetlus

Kohtutäitur teostab täitmisele pööramist kohtu loal, välja arvatud eespool toodud kohtuotsuste puhul (punkt 1).

Kui kohtutäitur saab täitetaotluse, taotleb ta kohtuotsust täitvalt kohtult viieteistkümne päeva jooksul alates taotluse kättesaamisest luba ja täitekorraldust. Kui kõik seaduses määratud eeltingimused on täidetud, annab kohus loa viieteistkümne päeva jooksul. Kui kõik seaduses määratud eeltingimused täitmise teostamiseks ei ole täidetud, annab kohus kohtutäiturile juhise lükata täitetaotlus osaliselt või täielikult tagasi, keelduda sellest või peatada täitemenetlus. See juhise on kohtutäiturile siduv.

Kohtuotsust täitev kohus, kes on selles asjas pädev, on ringkonnakohus.

Kohtuotsust täitev kohaliku kohtualluvusega kohus on kohus, kelle ringkonnas on füüsilisest isikust kostja alaline elukoht või välisriigi kodaniku riigis viibimise eesmärgi järgne elukoht Tšehhis. Kui kostja on juriidiline isik, on kohaliku kohtualluvusega see kohus, kelle ringkonnas asub kostja registrijärgne asukoht.

Kui füüsilisest isikust kostjal ei ole alalist elukohta või elukohta Tšehhis või kui juriidilisest isikust kostjal ei ole Tšehhis registrijärgset asukohta, on kohaliku kohtualluvusega see kohus, kelle ringkonnas asuvad kostja varad.

Muudetud erimenetluste seaduses nr 292/2013, nt §-s 511, on mõni kohaliku kohtualluvuse erand.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitetoimingut võib mõne erandiga teha nii vallas- kui ka kinnisvara, nõuete ja muude varade puhul.

Täitetoimingut ei või vastavalt muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 §-dele 321–322 teha eelkõige järgmise suhtes:

esemed, mille müük on eriõigusaktide kohaselt keelatud või mille suhtes ei kohaldata eriõigusaktide kohaselt täitmisele pööramist;

kostjale kuuluvad esemed, mida kostja vajab enda ja oma pere materiaalsete vajaduste täitmiseks või oma töö tegemiseks, ja muud esemed, mille müük läheb vastuollu moraalinormidega (eelkõige tähendab see tavalisi rõivaesemeid, tavapäraseid kodutarbeid, abielusõrmuseid ning muid samalaadseid esemeid, meditsiinitarbeid ja muid esemeid, mida kostja vajab oma haiguse või kehalise puude tõttu, raha kuni eriõigusaktidele vastavas isiku elatusmiinimumi kahekordses summas ning loomad, keda ei peeta esmajoones majanduseesmärkidel ja kes on lemmikloomad);

kui kostja on ettevõtja, siis talle kuuluvad esemed, mida ta vajab oma äritegevuseks (see ei kehti juhul, kui nende suhtes kehtib pandiõigus ja kui selle pandiõiguse eesmärk on nõuda võlausaldaja nõue sisse);

tehnikaseadmed, milles ta eriõigusaktide kohaselt peab investeerimisvahendite registrit või säilitab selles registris olevate andmetega seotud dokumente ning mille kaudu ta saab eriõigusaktide kohaselt andmeid nende investeerimisvahendite omanike kohta;

esemed, mille kostja on omandanud asendusvaradena (see ei kehti juhul, kui kostjal on õigus neid esemeid vabalt käsutada või kui täitmisele pööramine hõlmab surnud isiku võlgade või asendusvaradena omandatud esemete volikirjapõhise haldamisega seotud võlgade sissenõudmist).

Võlausaldaja võib alati taotleda eespool loetletud esemete arestimist, kui need omandas kostja, kes tahtlikult kuritegu toime pannes tekitas selle kuriteo teel alusetult rikastumisega kahju, juhul kui see võlausaldaja on selle kuriteo tõttu kahju kannatanud pool.

Samuti ei kohaldata täitmisele pööramist järgmise suhtes:

nõuded hüvitise suhtes, mille on kindlustuspoliisi alusel maksnud välja kindlustusselts, kui hüvitist kasutatakse uue hoone ehitamiseks või olemasoleva hoone remontimiseks;

sotsiaalhoolduse rahalised hüvitised, toimetulekutoetused, riigi sotsiaaltoetused, eluasemetoetused, ühekordsed sotsiaaltoetused ja kasupere toetused; nõuded, mille kostja on omandanud asendusvaradena; see ei kehti juhul, kui kostjal on õigus neid nõudeid vabalt käsutada või kui täitmisele pööramine hõlmab testaatori võlgade või asendusvaradena omandatud esemete volikirjapõhise haldamisega seotud võlgade sissenõudmist;

täitmisele pööratakse vaid kaks viiendikku füüsilisest isikust ettevõtjate nõuetest, mis neil on oma äritegevuse käigus tekkinud; kui aga esitatakse taotlus mingi eelisinõude täitmisele pööramiseks, pööratakse neist täitmisele kolm viiendikku;

kui kostja on autor, pööratakse täitmisele vaid kaks viiendikku autoritasunõuetest; kui aga esitatakse taotlus mingi eelisinõude täitmisele pööramiseks, pööratakse neist täitmisele kolm viiendikku (sama kehtib esitajate õigustest tulenevate nõuete ja tööstusomandi loojate õigustest tulenevate nõuete kohta). See nimekiri sisaldab põhilisi piiranguid varade arestimisel täitmisele pööramise või täitetoimingutes. Tsiviilkohtumenetluse seadustik sisaldab veel mõningaid eripiiranguid, nt §-s 267b.

Abikaasade ühisvara arestimise viisid on sätestatud muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 262a lõikes 1 ja 2 ning muudetud täitemenetluse seadustiku seaduse nr 120/2001 §-s 42. Abikaasade ühisvara hulka kuuluva vara puhul saab täitmisele pööramise korralduse anda ka sellise võla sissenõudmiseks, mis tekkis abielu ajal või eel vaid ühel abikaasal. Täitmisele pööramise korralduse mõttes käsitatakse kostja ja tema abikaasa ühisvara osana ka vara, mis ei ole ühisvara osa pelgalt seetõttu, et kohus tühistas abikaasade ühisvara või vähendas selle olemasolevat ulatust, või seetõttu, et abikaasade ühisvara ulatust vähendati lepinguga või tehti lahusvara korraldus või lepinguga määrati abikaasade ühisvara päritolu abielu lõpetamise kuupäeva seisuga.

Abikaasade ühisvara osa moodustava võla sissenõudmiseks võidakse anda täitmisele pööramise korraldus mahaarvamiste tegemiseks kostja abikaasa töötasust või muust sissetulekust, kostja abikaasa konto arestimiseks finantsasutuses, kostja abikaasa muude rahaliste nõuete arestimiseks või kostja abikaasa muude varade arestimiseks.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kohtulik täitmisele pööramine:

rahasumma maksmine saab toimuda töötasust mahaarvamisenä, arestimisenä, kinnisvara haldamisenä, vallas- ja kinnisvara müümisenä, tootmisrajatise arestimisenä ning kohtuliku pandiõiguse seadmisenä kinnisvarale (muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 258 lõige 1).

Sellise kohustuse täitmisele pööramine, mis ei seisne rahasumma maksmises, oleneb kehtestatud kohustuse laadist. Seda saab teostada väljatõstmisega, esemete äravõtmisega, ühiste esemete osadeks jagamisega, töö ja muude toimingute lõpuleviimisega (muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 258 lõige 2).

Täitmisele pööramist **pandi müümise** kaudu saab arestitud pandi puhul teostada panditud vallas- ja kinnisvara, ühiste esemete ja esemekomplektide müümisega, panditud rahalise nõude arestimisega ning muude panditud omandiõiguste arestimisega (muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 258 lõige 3).

Pärast täitmisanõude kandmist algatatud täitmiste registrisse hindab kohtutäitur, kuidas täitmist teostatakse, ning väljastab või tühistab nende varadega seotud täitekorralduse, mida täitmine puudutab. Täitekorraldus tähendab korraldust teostada täitmine ühel muudetud täitemenetluse seadustiku seaduses nr 120/2001 kindlaks määratud viisil. Kohtutäitur peab täitekorralduses valima täitmisele pööramise viisi, mis ei ole ilmselgelt sobimatu, esmajoones mis ei ole ebaproportsionaalne, arvestades kostja võlgade suurus ja selle objekti hinda, millega kavatsetakse kostja võlakohustus täita.

Rahasumma maksmist hõlmavat täitmist saab teostada töötasust ja muudest sissetulekust mahaarvamisenä, konfiskeerimisenä, vallas- ja kinnisvara müümisenä, tootmisrajatise arestimisenä ning kohtutäituri pandiõiguse seadmisenä kinnisvarale, kinnisvara haldamisenä või juhiloa kehtivuse peatamisenä. Sellise kohustuse täitmise meetod, mis ei seisne rahasumma maksmises, oleneb kehtestatud kohustuse laadist. Seda saab teostada väljatõstmisega, esemete äravõtmisega, ühiste esemete osadeks jagamisega, töö ja muude toimingute lõpuleviimisega.

Täitmist **pandi müümise** teel saab arestitud nõude puhul teostada panditud vallas- ja kinnisvara müümisega.

Varade käsutamise keeldu reguleeritakse muudetud täitemenetluse seadustiku seaduse nr 120/2001 §-ga 44a ja § 47 lõikega 5. Kui kohtutäitur ei otsusta teisiti, ei tohi kostja pärast täitmise alustamise teate kättesaamist käsutada oma vara, sealhulgas kinnisvara ja abikaasade ühisvara hulka kuuluvat vara, välja arvatud tavapärase äritegevus ja toimingud, kostja enda ning nende isikute põhivajaduste rahuldamine, kelle suhtes on kostjal ülalpidamiskohustus, ning varade korrashoid ja haldus. Igasugune õigustoiming, millega kostja seda kohustust rikub, on tühine. Siiski käsitatakse õigustoimingut kehtivana, kui kohtutäituri, võlausaldaja või registreeritud võlausaldaja ei ole selle kehtivuse kohta vastuväiteid esmärgiga tagada täitmisele pööratava nõude rahuldamine. Kehtivuse vaidlustamise õiguslik mõju algab õigustoimingu jõustumise hetkel, kui täitekorraldus või kohtutäituri, võlausaldaja või registreeritud võlausaldaja muu tahteavaldus on kätte toimetatud kõigile selle õigustoimingu osalistele, mille kehtivuse kohtutäitur, täitmist taotlev pool või registreeritud võlausaldaja on vaidlustanud.

Kostja ei või täitekorraldusega hõlmatud varasid teisele isikule üle kanda, neid koormata ega muul viisil käsutada. Igasugune õigustoiming, millega kostja seda kohustust rikub, on tühine.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Need meetmed kehtivad kuni täitmise peatamiseni, nõude, selle lisaelementide ja täitekulude sissenõudmiseni jne. Kui kostja deponeerib kohtutäituri juures summa, mis võrdub sissenõutava nõude, täitekulude ja võlausaldaja kuludega, lõpetatakse varade käsutamise keeld sellekohase otsusega.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kohtuotsuse kohtuliku täitmisele pööramise ajal on võimalik esitada apellatsioonkaebus vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku apellatsioonkaebuste esitamise üldsätetele. Kostja peab kaebuse esitama 15 päeva jooksul alates kohtuotsuse ärakirja kättesaamisest kohtule, kelle otsus edasi kaevatakse. Kui apellatsioonkaebuse esitamise õigusega isik esitab selle ettenähtud tähtaja jooksul, ei jõustu kohtuotsus enne, kui apellatsioonikohtus teeb apellatsioonkaebuse kohta lõpliku otsuse (vt ka muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 254).

Kohtuotsuse täitmisele pööramise ajal ei ole seadusest tulenevatel põhjustel võimalik menetlust peatada ja tähtaja järgimisest loobuda. Samuti ei ole võimalik hagi esitada täitmisele pööramise taasalgamiseks. Küll aga on võimalik esitada tühistamishagi, kuid üksnes juhul, kui hagi on esitatud selle apellatsioonikohtu lõppotsuse vastu, kes lükkas apellatsioonkaebuse tagasi või lõpetas selle menetlemise; ning ka selle apellatsioonikohtu lõppotsuse vastu, kes kinnitas esimese astme kohtu otsuse apellatsioonkaebuse tagasilükkamise või läbivaatamise kohta või muutis seda viivituse tõttu (vt ka muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 § 229 lõige 4 ja § 254 lõige 2).

Õigust varadele, mille puhul täitmisele pööramine ei ole lubatud, saab võlausaldaja vastu teostada taotlusega arvata need varad täitmisele pööramisest välja vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 267 lõikele 1.

Sellise taotluse abil saab *mutatis mutandis* teostada õigust abikaasade ühisvara hulka kuuluvale varale või täitmisele pööramise korralduse eesmärgil varale, mida käsitatakse kostja ja tema abikaasa ühisvara hulka kuuluvana, kuigi sissenõutavat nõuet ei saa sellest varast rahuldada (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 267 lõige 2).

Ka tulude jaotamisel või muul viisil kohtuotsuse täitmisele pööramisel rahuldatud nõuete ehtsuse, suuruse, rühma või järjekorra vaidlustamiseks tuleb esitada taotlus võlausaldaja vastu vastavalt seadusega kindlaksmääratud vara vähendamise meetoditele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 267a).

Menetlusosaline võib mõne kohtuotsuse kohta esitada vastuväiteid. Need on näiteks kostja vastuväited varade inventuuri kohta, vastuväited tootmisrajatise juhtimist käsitleva aruande või vahekohtuotsuse kohta.

Lisaks võib kostja täitmisele pööramise ja täitemenetluse ajal esitada taotluse kohtuotsuse täitmisele pööramise (täitmise) edasilükkamiseks või peatamiseks. Kohtuotsuse täitmisele pööramise (täitmise) edasilükkamist ja peatamist reguleeritakse tsiviilkohtumenetluse seadustikuga ja täitemenetluse seadustikuga (eelkõige muudetud tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 §-dega 266, 268 ja 269 ning muudetud täitemenetluse seadustiku seaduse nr 120/2001 §-dega 54, 55 ja 55a).

Edasikaebuse esitamine täitemenetluses

Täitemenetluse seadustikuga (vt § 55c) lubatud juhtudel saab kohtutäituri otsuse edasi kaevata.

Kohtutäituri otsuse vastu saab esitada taotluse eemaldada mõni ese nimekirjast. Selleks tuleb vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-le 267 esitada kohtuotsust täitvale kohtule taotlus eseme väljajätmise kohta 30 päeva jooksul alates kohtutäituri otsusest, mille kohaselt kohtutäitur ei täitnud – ka mitte osaliselt – taotlust eemaldada ese nimekirjast. Eseme nimekirjast eemaldamise taotluse esitamise ja selle tähtaja saabumise vahelisel ajal ning hagi menetlemise jooksul ei ole nimekirjas olevat vallasvara võimalik müüa.

Menetlusosaline võib kaheksa päeva jooksul alates menetluskulude maksmise korralduse saamisest esitada selle kohta vastuväiteid.

Täitmise edasilükkamise või peatamise taotluse kohta vt punkt „Opravné prostředky při soudním výkonu rozhodnutí“.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Pärast täitekorralduse andmist (täitemenetluse seadustiku § 44 jj) ei kehti varade käsutamise keeld kostja tavapärase äritegevuse ja tavapäraste toimingute kohta, kostja enese ning nende isikute põhivajaduste rahuldamise kohta, kelle suhtes kostjal on ülalpidamiskohustus, ning varade korrashoiu ja halduse kohta. Lisaks saab kostja esitada kohtutäiturile taotluse, et käsutamiskeeldu ei kohaldataks osa tema vara suhtes. Selles taotluses peab kostja tõendama, et tema ülejäänud varad on sissenõutava nõude, sealhulgas võlausaldaja kulude ja täitekulude katmiseks selgelt ja kahtlemata piisavad.

Samuti on kostjal võimalik pärast kohtutäituri maksenõude saamist – mis peab sisaldama teavet maksetähtaja ja maksmatajätmise võimalike tagajärgede kohta –, tasuda sissenõutav nõue ja deposiit vähendatud kuludega. Vara käsutamise keeld (täitemenetluse seadustiku § 44a lõige 1 ja § 46 lõige 6) lõpetatakse sissenõutava nõude täitmisel ja deposiidi tasumisel. Muul juhul asub kohtutäitur täitmist teostama.

Kostja on vastavalt Tšehhi Vabariigi justiitsministri ringkonna- ja piirkonnakohtute kodukorda käsitleva 23. detsembri 1991. aasta muudetud määruse nr 37 /1992 §-le 65 kaitstud eelkõige olukorras, kus ta tõstetakse välja korterist või muust kinnisvaraüksusest, kus ta elab. See on nii põhjusel, et kui täideviija avastab kinnisvaraüksusest, ehitisest, korterist või toast väljatõstmisel, et väljatõstetav isik on voodihaige inimene või äsja sünnitanud või raseduse viimases staadiumis naine ja et väljatõstmine võib selle isiku tervist tõsiselt ohustada, ei ole selline täitmisele pööramine lubatud. Kui arstitõendid ei ole esitatud või kui kohtutäitur kahtleb sellise tõendi õigsuses, küsib ta arsti arvamust.

Osa võlgnikule kuuluvaid esemeid on vabastatud vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustikule. Vt ka küsimus „Jaký druh majetku může být předmětem výkonu soudních rozhodnutí?“

See veebileht on osa portaalist [Teie Euroopa](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 28/03/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Otsuse jõustamise menetlused - Saksamaa

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Sundtäitmine (*Zwangsvollstreckung*) on menetlus, mida kasutatakse eraõigusliku nõude täitmiseks riikliku sunni abil. Täitmisele pööramise volitused on riigil, kes tegutseb riigivõimu teostamisel oma esindajate kaudu.

Et sundida võlgnikku täitma talle kehtestatud maksekohustust, võtta meetmeid jne, on võimalikud järgmised täitemeetmed:

kaupade arestimine (*Pfändung*);

võlgniku omanduses olevate nõuete ja muude varade (eelkõige töötasu) arestimine;

võlgniku esitatav varade aruanne (*Vermögensauskunft*)

sunnimeetmed (*Zwangsmassnahmen*), millega tagatakse meetmete võtmine või neist hoidumine;

sundmüük (*Zwangsversteigerung*);

pankrotivara haldamine (*Zwangsverwaltung*).

Sundtäitmist reguleeritakse Saksamaal peamiselt tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Zivilprozessordnung*, ZPO) §-ga 704 *et seq* ning sundmüügi ja pankrotivara haldamise seadusega (*Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung*, ZVG).

Määrust (EL) nr 655/2014, millega reguleeritakse nõuete piiriülest täitmist ELi liikmesriikide vahel, rakendatakse Saksamaal tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-ga 946 *et seq*.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Vt küsimus 3.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmiseotsust?

3.1 Menetlus

Kas täitmisele saab pöörata nii kohtuotsuseid kui ka kohtuväliseid otsuseid?

Jah. Nende otsuste hulka kuuluvad lõplikud kohtuotsused, mis ei kuulu enam edasikaebamisele või mis on ajutiselt täitmisele pööratud (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 704), ajutine arest (*Arrest*) ja ajutised korraldused (*einstweilige Verfügungen*, tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-d 929, 936), ja muud tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 794 loetletud täitmisele pööratud dokumendid, milleks on peale kohtumääruste ka vahekohtus saavutatud kokkulepped (*Vergleiche vor Gütestellen*), advokaatide sõlmitud kokkulepped (*Anwaltsvergleiche*) ja notariaalaktid (*notarielle Urkunden*).

Kas täitmisele pööramise loa saamiseks tuleb taotleda kohtumäärust?

Kohtumäärus on vajalik võlgniku nõuete ja muude varade arestimisel, sunnimeetmete puhul, millega tagatakse tegutsemine või tegutsemisest hoidumine, ja kinnisvaraga seotud sundtäitmisel vastavalt avalike enampakkumiste ja pankrotivara haldamise seadusele.

Milline kohus on täitmisele pööramise korralduse andmiseks pädev?

Võlgniku nõuete arestimisel: võlgniku elukoha kohalik kohus (*Amtsgericht*).

Sunnimeetmete puhul, millega tagatakse tegutsemine või tegutsemisest hoidumine: asjakohane esimese astme kohus.

Sundmüügi ja pankrotivara haldamisel: vara asukoha kohalik kohus.

Kohtutäituri seisund ja volitused

Kohtutäitur (*Gerichtsvollzieher*) on liidumaa (*Land*) kohtuametnik, kes kuulub kohaliku kohtu eesistuja haldusjärelevalve alla. Oma täitmisele pööramise kohustustes on ta aga sõltumatu – haldusjärelevalvet ei tohi tema mõjutamiseks kasutada. Kohtutäituri võetud meetmed ja tema koostatud kuluaruanded saab vaidlustada vastuväite esitamisega (*Erinnerung*). Sama kehtib juhul, kui kohtutäitur keeldub korraldust täide viimast. Vastuväite kuulab ära täitmisele pööramise asjus pädev kohus.

Kohtutäitur vastutab kohtuotsuste täitmisele pööramise eest tsiviilasjades vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku raamatule 8. Keskendutakse vallasvaraga seotud täitmisele pööramisele. Seejuures on kohtutäituri põhimõtteliselt õigus lubada võlgnikul osade kaupa maksta ning ta on kohustatud tagama, et täitemenetlus viiakse lõpule õigeks ajaks ja tulemuslikult. Üks tema peamisi ülesandeid on võtta võlgnikult vastu vandega kinnitatud varade aruanne. Muud pädevusvaldkonnad on järgmised:

vallas- ja kinnisvara sissenõudmine (väljatõstmine);

võlgniku vastuseisu ületamine toimingute puhul, mida ta on kohustatud lubama;

sundtäitmisel nõutavate dokumentide kättetoimetamine poole taotlusel;

ajutise arestimise korralduste ja ajutiste korralduste täitmisele pööramine (kui see ei ole kohtu ülesanne);

arestimismääruse täitmisele pööramine, kui varade aruande esitamisest on keeldutud.

Kas täitmisele pööramise taotluse peab esitama jurist?

Kui ei ole kohustuslik kasutada esindajana advokaati, on täitmisele pööramise taotluste asjus tavaliselt pädev kohalik kohus.

Sunnimeetmete puhul, millega tagatakse tegutsemine või tegutsemisest hoidumine, tuleb taotlus esitada asjakohasele esimese astme kohtule, mis võib teataval asjaoludel olla kõrgem kohus (piirkonnakohus, *Landgericht*), kus põhimõtteliselt on nõutav kasutada esindajana advokaati.

Täitemeetmete kulud

Seadusega nähakse ette erinevad täitmisele pööramise viisid olenevalt tagatavast nõudest. Erinevate täitemeetmetega kaasnevad erinevad kulud.

a. Varade arestimine

Kui teatud rahasumma maksmise õigust on tunnustatud, saab võlausaldaja paluda kohtutäituri makse täitmisele pöörata. Kohtutäituri kulude seadusele (*Gerichtsvollzieherkostengesetz*, GvKostG) lisatud tasutabeli (*Kostenverzeichnis*, KV) punkti 205 kohaselt tuleb selle eest, et kohtutäitur arestib võlgniku vallasvara, maksta tasu 26 eurot. Arestitud kaupade müümise, avaliku enampakkumise (mis võib toimuda kohapeal või interneti teel avalikkusele juurdepääsetava enampakkumisplatvormi kaudu) või mõnel muul viisil realiseerimise korral tuleb maksta tasu veel 52 eurot vastavalt tasutabeli punktile 300. Kui kohtutäituri koostatud aruandest nähtub, et ametliku toimingute täideviimiseks kulus üle kolme tunni, tuleb vastavalt tabeli punktile 500 maksta ka lisatunnitasu. Lisatunnitasu on 20 eurot iga järgmise tunni või selle osa eest. Peale selle on olemas kohtutäituri kulud, eelkõige sõidukulud (tasutabeli punkt 711).

b. Võlgniku nõuete arestimine

Rahasumma maksmise korralduse tagamiseks saab esitada kohtule ka taotluse arestida võlgniku nõue (nt töötasu makse) ja määrata see võlausaldajale, nii et maksed arvatakse võlast maha (*zur Einziehung*, „sissenõudmiseks“), või määrata see võlausaldajalt võlgniku vastu esitatud nõude tasaarvestamiseks (*an Zahlungs statt*, „makse asemel“) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-d 829 ja 835). Üldjuhul taotletakse nõude arestimist ja määramist ühekorruga ning need kombineeritakse arestimise ja määramise otsuses. Kohtukulude seadusele (*Gerichtskostenengesetz*, GKG) lisatud tasutabeli punkti 2111 kohaselt tuleb taotluse menetlemise tasu maksta vaid 20 eurot. Kulud, sealhulgas kohtuotsuse kättetoimetamise kulud tuleb tasuda eraldi vastavalt sama tasutabeli osale 9.

c. Varade aruande vastuvõtmine

Kohtutäituri kulude seadusele lisatud tasutabeli punkti 260 kohaselt tuleb kohtutäiturile maksta varade aruande vastuvõtmise eest tasu 33 eurot.

d. Täitmisele pööramine kinnisvara puhul

Sundtäitmine võlgniku kinnisvara puhul tähendab kas hüpoteegi seadmist kinnistusraamatus, vara sundmüüki või selle haldamist pankrotivara.

Et seada nõude tagamiseks kinnistusraamatus hüpoteek, tuleb kohtu- ja notarikulude seadusele (*Gerichts- und Notarkostengesetz* – GNotKG) lisatud tasutabeli punkti 14121 kohaselt maksta tasu, mille määr on 1% tagatava nõude väärtusest (seaduse § 53 lõige 1). Väärtusega kuni 3 miljonit eurot seotud tasude tabel on esitatud lisas 1.

Sundmüügi ja pankrotivara haldamise seaduse kohaste menetluste kohtukulud on kindlaks määratud kohtukulude seadusele lisatud tasutabeli 2. osa 2. jaotises. Maa sundmüügi korralduse taotlust või menetluste liitmise taotlust käsitleva otsuse eest tuleb maksta tasu 100 eurot. Samuti on olemas tasu menetluse enda eest, vähemalt ühe enampakkumise korraldamise eest, müügi lõpuleviimise eest ja tulude jaotamise eest. Iga sellise tasu määr on 0,5%.

Menetlustasud ning enampakkumise korraldamise tasud määratakse kindlaks vara väärtuse alusel, mida täitekohus on aktsepteerinud (turuväärtus, kohtukulude seaduse § 54 lõige 1). Müügi lõpuleviimise ja tulude jaotamise tasud määratakse kindlaks eduka pakkumise põhjal, millest on maha arvatud intressid ja millele on lisatud kõikide olemasolevate õiguste väärtus vastavalt enampakkumise tingimustele (kohtukulude seaduse § 54 lõiked 2 ja 3). Väärtusega kuni 500 000 eurot seotud tasude tabel on esitatud lisas 2. Kohtukulude seadusele lisatud tasutabeli osa 9 kohaselt makstakse lisaks tasudele eraldi veel menetluses tekkinud kulude eest. Nendeks on kulud, mis tuleb tasuda vara turuväärtuse eksperti hinnangu eest vastavalt kohtulõivude ja -hüvitiste seadusele (*Justizvergütungs und entschädigungsgesetz*, JVEG) (kohtukulude seadusele lisatud tasutabeli punkt 9005).

Pankrotivara haldamise korralduse taotlust või menetluste liitmise taotlust käsitleva otsuse eest tuleb maksta tasu 100 eurot. Pankrotivara haldamise enese eest tuleb maksta aastatasu määraga 0,5%, selle miinimumsumma on kokku 120 eurot ning esimesel ja viimasel kalendriaastal vähemalt 60 eurot. Tasu suurus määratakse kindlaks pankrotivara haldamisel laekunud kogutulu alusel (kohtukulude seaduse § 55).

e. Sissenõudmis- ja sunnimeetmed, millega tagatakse tegutsemine, tegutsemise lubamine või tegutsemisest hoidumine

Kui võlgnikult nõutakse vallasvara loovutamist, peab kohtutäitur vara võlgnikult sisse nõudma ja võlausaldajale üle andma. Kohtutäituri kulude seadusele lisatud tasutabeli punkti 221 kohaselt tuleb selle ametliku toimingu eest maksta kohtutäiturile tasu 26 eurot. Kui kohtutäituri koostatud aruandest nähtub, et ametliku toimingu täideviimiseks kulus üle kolme tunni, tuleb peale selle tasu maksta ka lisatunnitasu. Lisatunnitasu on 20 eurot iga järgmise tunni või selle osa eest.

Kui võlgnikult nõutakse kinnisvara loovutamist, peab kohtutäitur omandiõiguse võlgnikult üle võtma ja võlausaldajale üle andma (väljatõstmine). Kohtutäituri kulude seadusele lisatud tasutabeli punkti 240 kohaselt tuleb selle eest maksta tasu 98 eurot. Vastavalt tasutabeli punktile 500 tuleb ka siin maksta lisatunnitasu 20 eurot iga järgmise tunni või selle osa eest, kui ametliku toimingu täideviimiseks kulub üle kolme tunni. Lisaks tuleb tasuda kohtutäituri kulud, sealhulgas kolmandate isikute osutatud vajalike teenuste, näiteks kolimise või lukksepateenuste kulud.

Kohtumenetluses, millega sunnitakse tegutsema (ükskõik kas seda saab teha üksnes võlgnik või tema asemel mõni muu isik), lubatakse tegutseda või hoidutakse tegutsemast, tuleb iga juhtumi puhul maksta kohtukulude seadusele lisatud tasutabeli punkti 2111 kohaselt kohtulõivu kuni 20 eurot.

3.2 Peamised tingimused

Võlausaldajal peab olema tema nõuet tõendav täitmisele pööratav dokument. See võib olla lõplik kohtuotsus, mis ei kuulu enam edasikaebamisele või on ajutiselt täitmisele pööratav (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 704) või üks tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 794 loetletud dokument (nt kohtulik kokkulepe (*gerichtlicher Vergleich*), täitekorraldus (*Vollstreckungsbescheid*) või notariaalakt). Üldjuhul peab see dokument sisaldama kohtu kinnitust selle täitmisele pööratavuse kohta (*Vollstreckungsklausel*) ja see tuleb võlgnikule kätte toimetada. Kohtu kinnitust täitmisele pööratavuse kohta nõutakse täitekorralduste, ajutiste arestimiskorralduste ja ajutiste korralduste puhul vaid erandjuhul (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 796, § 929 lõige 1, § 936).

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitmisele pööramist võidakse rakendada võlgniku vallasvara, nõuete ja muude omandiõiguste ning kinnisvara suhtes.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 811 täpsustatakse, millist vallasvara ei saa arestida. Selle eesmärk on võimaldada võlgnikule ja tema leibkonnale minimaalselt vajalik isiklikuks või kutsealaseks kasutuseks.

Samuti kohaldatakse arestimispiiranguid võlgniku teenitava sissetuleku suhtes. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-des 850 *et seq.* sätestatakse kindel summa, mida ei saa arestida seepärast, et võlgnik vajab seda enda toimetulekuks. Kreeditsaldot saab kaitsta arestimisest vabastatud kontol (*Pfändungsschutzkonto*, tsiviilkohtuseadustiku § 850k). Sellisel kontol hoitakse teatavaid arestimisest vabastatud summasid, olenemata kreditsaldo päritolust.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Võlgnik

Võlgniku vallasvara suhtes teostataval täitmisele pööramisel vara arestitakse ja realiseeritakse. Võlgniku nõuded ja õigused kolmandate isikute suhtes arestitakse täitekohtu korraldusega. Mõlemal juhul on arestimine ametlik toiming, mille tulemusel arestitud ese konfiskeeritakse. Lisaks muudele tagajärgedele kaotab võlgnik konfiskeerimisel kontrolli eseme üle.

Kolmandad isikud

Kui kohtutäitur on arestinud vallasvara, mis ei kuulu võlgnikule, vaid kolmandale isikule, saab kolmas isik esitada oma vara arestimise kohta kolmanda isiku vastuväite (*Drittwiderspruchsklage*).

Kui võlgniku nõuded kolmanda isiku vastu arestitakse ja loovutatakse, ei saa kolmas isik enam võlgnikule maksta. Ta saab nõude eest, mis on võlgniku võla tasaarvestamiseks määratud võlausaldajale, maksta üksnes võlausaldajale, ning see vabastab ta enda võlast. Kui kolmas isik rikub seda kohustust, võidakse tema vastu esitada kahjunõue.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Vastavalt tsiviilseadustiku (BGB) §-le 197 on nõuete, mis ei kuulu edasikaebamisele, ja täitmisele pööratavate kokkulepete või dokumentide kohaste nõuete kehtivusaeg piiratud 30 aastaga. Võlausaldaja saab täitemenetlust alustada igal hetkel selle aja jooksul.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Saksa õiguses ei ole erimenetlust täitmisele pööratavaks kuulutamiseks.

Võlgnik saab vaidlustada meetmed, mida kasutatakse täitemenetluses tema vastu. Ta saab esitada vastuväite (*Erinnerung*) täitmisele pööramise viisi vastu. Kui menetluses ei ole olnud ärakuulamist, saab ta menetluses tehtud otsuse kohta esitada viivitamata kaebuse (*Beschwerde*). See tuleb esitada kahe nädala jooksul kohtule, kelle otsuse kohta vastuväide esitatakse ja kes saab enda otsuse tagasi pöörata, või apellatsioonikohtuks olevale piirkonnakohtule. Selle õiguskaitsevahendi rakendamisel ei ole viivitamatut mõju algatatud täitemenetluse jätkumisele; samuti ei ole sellel peatavat mõju.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Vt küsimus 4.

Lisa 1.

Firmaväärtus kuni ... eurot	Tasu Tabel B ...eurot	Firmaväärtus kuni ... eurot	Tasu Tabel B ...eurot	Firmaväärtus kuni ... eurot	Tasu Tabel B ...eurot
500	15,00	200 000	435,00	1 550 000	2615,00
1000	19,00	230 000	485,00	1 600 000	2695,00
1500	23,00	260 000	535,00	1 650 000	2775,00
2000	27,00	290 000	585,00	1 700 000	2855,00
3000	33,00	320 000	635,00	1 750 000	2935,00
4000	39,00	350 000	685,00	1 800 000	3015,00
5000	45,00	380 000	735,00	1 850 000	3095,00
6000	51,00	410 000	785,00	1 900 000	3175,00
7000	57,00	440 000	835,00	1 950 000	3255,00
8000	63,00	470 000	885,00	2 000 000	3335,00
9000	69,00	500 000	935,00	2 050 000	3415,00
10 000	75,00	550 000	1015,00	2 100 000	3495,00
13 000	83,00	600 000	1095,00	2 150 000	3575,00
16 000	91,00	650 000	1175,00	2 200 000	3655,00

19 000	99,00	700 000	1255,00	2 250 000	3735,00
22 000	107,00	750 000	1335,00	2 300 000	3815,00
25 000	115,00	800 000	1415,00	2 350 000	3895,00
30 000	125,00	850 000	1495,00	2 400 000	3975,00
35 000	135,00	900 000	1575,00	2 450 000	4055,00
40 000	145,00	950 000	1655,00	2 500 000	4135,00
45 000	155,00	1 000 000	1735,00	2 550 000	4215,00
50 000	165,00	1 050 000	1815,00	2 600 000	4295,00
65 000	192,00	1 100 000	1895,00	2 650 000	4375,00
80 000	219,00	1 150 000	1975,00	2 700 000	4455,00
95 000	246,00	1 200 000	2055,00	2 750 000	4535,00
110 000	273,00	1 250 000	2135,00	2 800 000	4615,00
125 000	300,00	1 300 000	2215,00	2 850 000	4695,00
140 000	327,00	1 350 000	2295,00	2 900 000	4775,00
155 000	354,00	1 400 000	2375,00	2 950 000	4855,00
170 000	381,00	1 450 000	2455,00	3 000 000	4935,00
185 000	408,00	1 500 000	2535,00		

Lisa 2

Nõutav summa kuni ... eurot	Tasu ... eurot	Nõutav summa kuni ... eurot	Tasu ... eurot
500	35,00	50 000	546,00
1000	53,00	65 000	666,00
1500	71,00	80 000	786,00
2000	89,00	95 000	906,00
3000	108,00	110 000	1026,00
4000	127,00	125 000	1146,00
5000	146,00	140 000	1266,00
6000	165,00	155 000	1386,00
7000	184,00	170 000	1506,00
8000	203,00	185 000	1626,00
9000	222,00	200 000	1746,00
10 000	241,00	230 000	1925,00
13 000	267,00	260 000	2104,00
16 000	293,00	290 000	2283,00
19 000	319,00	320 000	2462,00
22 000	345,00	350 000	2641,00
25 000	371,00	380 000	2820,00
30 000	406,00	410 000	2999,00
35 000	441,00	440 000	3178,00
40 000	476,00	470 000	3357,00
45 000	511,00	500 000	3536,00

See veebileht on osa portaalist ["Teie Euroopa"](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 15/12/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Eesti

1 Mida tähendab täitmise tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmise tsiviil- ja kaubandusajades tähendab täitedokumentis näidatud sissenõudja nõude rahuldamist võlgniku vara arvel või võlgniku kohustamist isiku väljaandmiseks, teatava toimingu tegemiseks või toimingu tegemisest hoidumiseks.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Kohtutäiturid - kontaktandmed leitavad [siit](#).

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmiseotsuse?

3.1 Menetlus

Kohtulahend täidetakse:

1) Pärast jõustumist

Kohtuotsus jõustub, kui seda ei saa enam vaidlustada muul viisil kui teistmisenetluses. Kohtuotsuse seaduslik vaidlustamine peatab kohtuotsuse jõustumise. Kohtuotsuse osalise vaidlustamise korral jõustub kohtuotsus vaidlustamata osas. Kui kohtuotsus vaidlustatakse muus osas kui menetluskulude rahalise suuruse kindlaksmääramine, ei jõustu kohtuotsus menetluskulude rahalise suuruse kindlaksmääramise osas. Jõustunud kohtuotsus on menetlusosalistele kohustuslik osas, milles lahendatakse hagi või vastuhagiga esitatud nõue hagi aluseks olevatel asjaoludel, kui seadusest ei tulene teisiti. Otsus täidetakse sissenõudja avalduse alusel.

2) Enne jõustumist, kui kohus on tunnistanud lahendi viivitatavaks täidetavaks.

Viivitatav täidetavaks tunnistatud kohtuotsus täidetakse enne otsuse jõustumist. Kohus tunnistab otsuse viivitatavaks täidetavaks otsuses endas või määrusega.

Kohtuotsuse täitmine toimub täitedokumendi alusel

Tsiviil- ja kaubandusajades võib täitedokumentiks olla näiteks :

jõustunud või viivitatav täitmisele kuuluv kohtuotsus ja -määrus tsiviilasjas;

välisriigi kohtu tunnustatud või tunnustamiseta täitmisele kuuluv lahend;

Eestis alaliselt tegutseva vahekohtu otsus, samuti muu vahekohtu täidetavaks tunnistatud otsus;

töövaidluskomisjoni ja üürikomisjoni jõustunud otsus.

Täitedokumentide ammendav loetelu on antud [täitemenetluse seadustiku \(TMS\) §-s 2](#).

Kui täitedokumendi vabatahtlikult ei täideta, saab algatada täitemenetluse sissenõudja avalduse alusel.

Täitemenetluse seadustiku alusel täidetakse nõuded, mis tulenevad seaduses sätestatud täitedokumentidest. Täitedokumentide täitmist korraldavad kohtutäiturid, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

Kohtutäitur viib täitemenetluse läbi sissenõudja avalduse ja täitedokumendi alusel. Kohtutäitur viib täitemenetluse läbi sõltumata sissenõudja avaldusest, kui täitedokumentiks on kohtutäituri tasu maksmise või täitekulu väljamõistmise otsus, samuti muul seaduses sätestatud juhul.

Täiteasja kohta avatakse täitetoimik, milles märgitakse ajalises järgnevuses täitetoimingud ja edastatud teated. Täitetoimikus jäädvustatakse täitmisasjas laekunud ja kohtutäituri väljastatud dokumendid või nende ärakirjad.

Kui on täidetud täitemenetluse alustamise tingimused, toimetab kohtutäitur võlgnikule kätte täitmisteate. Täitmisteate võlgnikule kättetoimetamisega loetakse täitemenetlus alanuks.

Kohtutäitur peab võlgnikule kätte toimetama täitmisteate ning täitemenetluse osalistele vara arestimise akti ja enampakkumise akti, samuti oma otsused kohtutäituri tegevuse peale esitatud kaebuste kohta ning muud seaduses sätestatud dokumendid.

Kui seaduses ega kohtulahendis ei ole täitedokumendi vabatahtliku täitmise tähtaega määratud, määrab selle kohtutäitur. Tähtaeg ei või olla lühem kui 30 päeva, kui käesolevas seadustikus ei ole ette nähtud teisiti. Sissenõudja nõusolekul võib kohtutäitur määrata täitedokumendi vabatahtliku täitmise tähtaja pikema kui 30 päeva.

Kohtutäitur on kohustatud viivitatavate tarvitusele võtma kõik seadusega lubatud abinõud täitedokumendi täitmiseks, koguma täitemenetluseks vajalikku teavet ning selgitama täitemenetluse osalistele nende õigusi ja kohustusi.

Kohtutäitur võib täitetoimingu edasi lükata sissenõudja avalduse või kohtu vastava lahendi alusel või täitemenetluse läbiviija vahetumisel.

Kohus võib võlgniku avalduse alusel täitemenetluse peatada või täitmist pikendada või ajatada, kui menetluse jätkamine on võlgniku suhtes ebaõiglane.

Seejuures tuleb arvestada sissenõudja huvisid ning muid asjaolusid, muu hulgas võlgniku perekondlikku ja majanduslikku olukorda.

3.2 Peamised tingimused

Täitedokumendi täitmise eeldused :

Täitmisele võetakse jõustunud kohtulahend või töövaidluskomisjoni ja üürikomisjoni jõustunud otsus, millel on jõustumismärge. Viivitatav täitmisele kuuluvale lahendile jõustumismärget ei lisata.

Oma olemuselt ainult ühe abikaasa isiklikuks kasutuseks sobiva asja puhul eeldatakse, et asi kuulub abikaasale, kes seda asja peaks selle olemuse kohaselt kasutama.

Sissenõude pööramine abikaasade ühisvarale on lubatav võlgnikuks mitteoleva abikaasa nõusolekul või siis, kui on olemas mõlemat abikaasat kohustuse täitmiseks kohustav täitedokument. Sissenõudja võib nõuda ühisvara jagamist ja sissenõude pööramist võlgniku osale ühismandist. Kui sissenõue pööratakse abikaasade ühisvarale ühe abikaasa vara suhtes toimivas täitemenetluses, eeldatakse sissenõudja kasuks võlgnikuks mitteoleva abikaasa nõusolekut. Nimetatud vara võib arestida ja müüa. Nõusoleku eeldus ei kehti kinnisasjade ja võlgnikuks mitteoleva abikaasa sissetuleku ning tema nimel avatud kontol oleva raha suhtes. Võlgnikuks mitteolevat abikaasat teavitatakse käesolevas lõikes nimetatud vara arestimisest ja selgitatakse vastuväite esitamise võimalust.

Sissenõude pööramiseks seltsinguvarale on vajalik kõikide seltsinglaste suhtes kehtiv täitedokument.

Enne võlgniku surma alanud täitemenetlus jätkub tema pärandvara suhtes, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

Kui täitedokument kehtib ka seal märgitud sissenõudja või võlgniku õigusjärglase suhtes, võtab kohtutäitur täitedokumendi täitmisele, kui õigusjärglus on kohtutäiturile tõendatud kohtulahendiga, avaliku registri väljavõttega või notariaalselt tõestatud dokumendiga. Sama kehtib kohtulahendi täitmise kohta vaidlusaluse asja valdaja suhtes, kui valdaja on pärast kohtulahendi tegemist muutunud.

Kui täitedokumentis sisalduva nõude sissenõutavaks muutumine sõltub tähtaja möödumisest või tähtpäeva või tingimuse saabumisest, võib täitetoimingutega alustada pärast selle tähtaja lõppemist või tähtpäeva või tingimuse saabumist.

Kui täitemenetlus sõltub sissenõudja tagatisest, võib täitemenetlust alustada üksnes juhul, kui tagatise andmist tõendab kirjalik dokument ja dokumendi ärakiri on võlgnikule kätte toimetatud või toimetatakse kätte koos täitmisteatega.

Kui täitedokumendi täitmine sõltub sissenõudja kohustuse samaaegsest täimisest võlgnikule, ei või kohtutäitur täitemenetlust alustada enne, kui sissenõudja kohustus on täidetud või kui sissenõudja või kohtutäitur on võlgnikule pakkunud sissenõudja kohustuse täitmist ja võlgnik on alusetult keeldunud täitmist vastu võtmast või muul põhjusel täitmise vastuvõtmisega viivitanud.

10. Kui sissenõudja vajab sundtäitmiseks pärimisõiguse tunnistust või muud dokumenti, võib ta võlgniku asemel nõuda notarilt või ametiasutuselt selle väljastamist. Sissenõudja peab seejuures esitama täitedokumendi.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Sissenõuet saab pöörata võlgniku vallasasjadele, kinnisasjadele ning varalistele õigustele. Kui tegemist on olukorraga, kus võlg on tekkinud lapsele elatise maksmata jätmise tõttu, võib kohus täitemenetluse käigus peatada teatud võlgniku õigused ja talle väljastatud load või nende väljastamise keelata.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Sissenõude pööramine vallasasjadele:

Vallasasjadele sissenõude pööramisel vallasasjad arestitakse ja müüakse. Võlgnikul on alates arestimisest keelatud arestitud vara käsutada. Sissenõudja nõue koos viiviste ja muude kõrvalnõuetega, mille suurus nähtub täitedokumendist, rahuldatakse müügist saadud raha arvel. Vallasasju ei arestita, kui võib eeldada, et arestitavate esemete müügist saadud rahast jätkub üksnes täitekulude katteks. Võlgniku varast sundtäitmise tulemusel kohtutäituri ametialasele arvelduskontole laekunud raha (edaspidi *tulem*) kannab kohtutäitur sissenõudjale üle kümne tööpäeva jooksul tulemi laekumisest arvates.

Riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse vastu esitatud rahalise nõude korral pööratakse sissenõue rahale. Kui sissenõude pööramine rahale ei ole mõistliku aja jooksul õnnestunud, pööratakse sissenõue asjadele.

Arestimise ajast tekib sissenõudjal arestipandiõigus arestitud asjale. Arestipandiõigus annab sissenõudjale samad õigused nagu lepingu alusel seatud või seaduse alusel tekkinud pandiõigus, kui seadusest ei tulene teisiti.

Arestitud vallasasjad müüb kohtutäitur avalikul elektroonilisel või suulisel enampakkumisel, millel ei ole võimalik kasutada ostueesõigust. Sissenõudja või võlgniku avalduse alusel võib kohtutäitur arestitud asjad müüa muul viisil kui suulisel või elektroonilisel enampakkumisel, kui enampakkumine on nurjunud või võib eeldada, et asja ei õnnestu enampakkumisel müüa või asja enampakkumisel eeldatavalt saadav tulem on oluliselt väiksem, võrreldes asja muul viisil müües saadava tulemiga.

Kohtutäitur jaotab asjade müügist laekunud tulemi sissenõudjate ja muude tulemis osalemiseks õigustatud isikute vahel pandiõiguse tekkimise järjekorras või sissenõudjate kokkuleppe alusel. Täitekulude katmisest ning sissenõude rahuldamisest ülejäänud summa tagastatakse võlgnikule. Kui saadud tulemist aga ei jätku kõigi nõuete rahuldamiseks ning sissenõudjad ei jõua raha jaotamise suhtes kokkuleppele, korraldab kohtutäitur tulemi jaotamise täitemenetluses osalevate sissenõudjate vahel jaotuskava alusel. Täitekulud arvatakse jaotuskava kohaselt jagatavast tulemist maha.

Sissenõude pööramine kinnisasjale:

Kinnisasjadele sissenõude pööramisel kinnisasjad kas arestitakse ja müüakse või määratakse sundvalitsemisele, mille korral rahuldatakse sissenõudja nõue kinnisasjast sundvalitsemisega saadavast viljast. Kinnisasjale võib sissenõude pöörata, kui võlgnik on kantud kinnisasja omanikuna kinnistusraamatusse või kui võlgnik on kinnistusraamatusse kantud omaniku üldõigusjärglane. Sissenõude pööramine kinnisasjale hõlmab ka esemed, millele ulatub hüpoteek.

Kinnisasja arestimiseks kirjutab kohtutäitur üles kinnisasja ja selle päraldised ning muud esemed, millele ulatub hüpoteek, keelab nende käsutamise ja laseb kinnistusraamatusse kanda kinnistu käsutamise keelumärke. Arestitud kinnisasi jäetakse võlgniku valdusse ning korrapärase majandamise piires võlgniku valitseta ja kasutada, välja arvatud kinnisasja sundvalitsemisele määramise puhul. Võlgnikul on alates arestimisest keelatud arestitud vara käsutada. Kui kinnisasja arestimisel ulatub arest ka vallasasjadele, võib vallasasju käsutada korrapärase majandamise piires. Kinnisasi müüakse kas sundenampakkumise teel või võlgniku poolt kohtutäituri kontrolli all, viimaseks on vaja eelnevat sissenõudja nõusolekut.

Kinnisasi määratakse sundvalitsemisele kohtutäituri, sissenõudja või võlgniku avalduse alusel. Sundvalitsejal on õigus võtta kinnisasi enda valdusesse oma ametisse nimetamise määruuse alusel. Valitsejal on õigus ja kohustus teha kõiki tehinguid ja toiminguid, mis on vajalikud kinnisasja seisukorra säilitamiseks ja korrapäraseks majandamiseks. Sundvalitsemine lõpetatakse sissenõudja nõude rahuldamise korral kohtutäituri otsusega.

Kohtutäitur jaotab kinnisasja müügist ja sundvalitsemisest saadud tulemi sissenõudjate ja muude tulemi jaotamises osalema õigustatud isikute vahel õiguste kinnistusraamatust nähtavate järjekohtade alusel ja arestimise järjekorras või sissenõudjate kokkuleppe alusel. Täitekulud arvatakse jaotuskava kohaselt jagatavast tulemist maha.

Sissenõude pööramine varalistele õigustele:

Sissenõude võib pöörata võlgniku kontole. Krediidiasutus väljastab kohtutäiturile infot konto olemasolu või selle puudumise kohta. Konto arestitakse arestimisakti alusel selles näidatud ulatuses. Kontol olev raha kantakse vastavalt arestimisaktile arestitud ulatuses üle kohtutäituri ametialasele arvelduskontole, välja arvatud juhul, kui täitedokumendiks on muu kui lapsele kohtumenetluse ajal elatise maksmise nõude kohta tehtud hagi tagamise määrus. Kui arestimise hetkel ei ole võlgniku kontol arestimisaktis näidatud ulatuses raha, loetakse puudujäävas osas arestituks ka pärast arestimise hetke kontole laekuvad summad. Pärast arestimise hetke kontole laekuvad summad kantakse üle kohtutäituri ametialasele arvelduskontole kuni arestimisakti täitmiseni. Kui kohtutäitur on saanud krediidiasutusele täitmiseks võlgniku konto arestimisakti, loetakse arestimisakt jõus olevaks ka võlgniku poolt tulevikus avatava konto suhtes. Krediidi- ja makseasutus võib keelduda konto avamisest võlgnikule, kelle konto arestimise kohta on samas krediidi- ja makseasutuses täitmisel kohtutäiturilt saadud arestimisakt.

Sissenõude võib pöörata väärtpaberitele. Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse §-s 2 loetletud väärtpaberite arestimiseks saadab kohtutäitur registripidajale korralduse seada õiguste ja kohustuste käsutamise keelumärke. Väärtpaber on arestitud alates selle blokeerimisest registris. Kohtutäitur müüb väärtpaberid vallasasjadele sissenõude pööramise sätete kohaselt. Kohtutäituril on õigus kirjutada nimeline väärtpaber ostja nimele ja teha võlgniku asemel selleks vajalikke avaldusi. Vekslid, tšeki või võlakirja esitab kohtutäitur lunastamiseks, kui see on väärtpaberist tulenevalt võimalik.

Sissenõude võib pöörata osaühingu osale. Kui osaühingu osa ei ole kantud väärtpaberite keskregistrisse, loetakse osa arestituks vallasasjade arestimiseks sätetatud korras. Kohtutäitur teatab arestimisest osaühingu juhatusele. Osaühingu osa müüb kohtutäitur vallasasjadele sissenõude pööramise sätete kohaselt. Osa müünud kohtutäitur saadab enampakkumisest alates kahe päeva jooksul äriregistri pidajale valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud vormis teate osa võõrandamise kohta.

Lisaks eelpooltoodule on sissenõue võimalik pöörata kolmandale isikule täidetud rahalisele kohustusele, hooneühistu liikmesusele, seltsinglase osale seltsinguvaras, võõrandamatule õigusele ja teistele varalistele õigustele.

Õiguste piiramine lapse elatise võlgnevuse korral:

Kui võlgnik ei ole lapse elatise sissenõudmiseks algatatud täitemenetluse ajal maksnud kolme kuu jooksul korrapäraselt elatist ja kohtutäituril ei ole õnnestunud seda sisse nõuda võlgniku vara arvelt, võib kohus sissenõudja nõusolekul ja kohtutäituri avalduse alusel, millele on eelnenud võlgniku hoiatamine, määrusega tähtajatult peatada järgmised õigused ja järgmiste lubade kehtivuse:

jahipidamisõigus;
mootorsõiduki ja juhtimisõigus;
relvaluba ja relvasoetamisluba;
väikelaeva ja jeti juhtimisõigus;
kalastuskaart.

Kohus võib samadel tingimustel tunnistada määrusega kehtetuks järgmised võlgniku dokumendid ning keelata nende andmise kuni kaheks aastaks:

- 1) Eesti kodaniku pass;
- 2) välismaalase pass;

- 3) pagulase reisidokument;
- 4) ajutine reisidokument;
- 5) meremehe teenistusraamat;
- 6) meresõidutunnistus;
- 7) diplomaatiline pass.

. Kui kohus piirab käesoleva paragrahvi alusel võlgniku õigust, peatab loa kehtivuse või teeb mõlemat või tunnistab võlgniku dokumendi kehtetuks, keelab ta ka vastava õiguse või loa või dokumendi või nende kõigi andmise sama kohtumäärusega. Kohus võib korraga piirata mitut käesolevas paragrahvis nimetatud õigust, peatada mitme loa kehtivuse või tunnistada mitu dokumenti kehtetuks ning keelata nende andmise.

Kohus lõpetab määrusega võlgniku õiguse ja loa kehtivuse peatamise ning nende või dokumendiandmise keelamise võlgniku avalduse alusel, kui võlgnik on tasunud vähemalt kolme kuu elatise;

võlgnik on sõlminud sissenõudjaga elatise tasumiseks maksegraafiku kokkuleppe ja on täitnud seda vähemalt kolme järjestikuse kuu jooksul; õiguse peatamise või õiguse andmise keelamise lõpetamata jätmise oleks võlgniku suhtes ebaõiglane; elatise maksmise kohustus on lõppenud.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Jõustunud kohtuotsusega tunnustatud nõude, samuti kohtulikust kokkuleppest või muust täitedokumendist tuleneva nõude aegumistähtaeg on 10 aastat. Aegumistähtaeg algab kohtuotsuse jõustumisest või muu täitedokumendi väljaandmisest, kuid mitte enne nõude sissenõutavaks muutumist.

Korduvate kohustuste, välja arvatud lapse ülalpidamise kohustuse täitmise nõude aegumistähtaeg, olenemata sellest, milline on nõude õiguslik alus, on kolm aastat iga üksiku kohustuse jaoks. Aegumistähtaeg algab selle kalendriaasta lõppemisest, mil kohustusele vastav nõue muutub sissenõutavaks. Lapse ülalpidamise kohustuse täitmise nõude aegumistähtaeg on kümme aastat iga üksiku kohustuse jaoks.

Enne võlgniku surma alanud täitemenetlus jätkub tema pärandvara suhtes, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

Enne pärandist loobumise tähtaja möödumist või pärandi vastuvõtmist võib pärandvara kohta käiva nõude alusel viia täitemenetlust läbi üksnes pärandvara suhtes. Pärandvarale ei või sel juhul sissenõuet pöörata pärija isiklike kohustuste põhjal.

Kui täitedokument kehtib ka seal märgitud sissenõudja või võlgniku õigusjärglase suhtes, võtab kohtutäitur täitedokumendi täitmisele, kui õigusjärglus on kohtutäiturile tõendatud kohtulahendiga, avaliku registri väljavõttega või notariaalselt tõestatud dokumendiga. Sama kehtib kohtulahendi täitmise kohta vaidlusaluse asja valdaja suhtes, kui valdaja on pärast kohtulahendi tegemist muutunud.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kohtutäituri otsuse või tegevuse peale täitedokumendi täitmisel või täitetoimingu tegemisest keeldumisel võib täitemenetluse osaline esitada kohtutäiturile kaebuse kümne päeva jooksul alates päevast, kui kaebuse esitaja sai teada või pidi teada saama otsuse või toimingu tegemisest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Kaebuse kohta tehtud kohtutäituri otsuse peale võib menetlusosaline esitada otsuse kättetoimetamisest arvates kümne päeva jooksul kaebuse maakohule, kelle tööpiirkonnas kohtutäituri büroo asub. Kohtutäituri otsuse või tegevuse peale ilma eelnevalt kohtutäiturile kaebust esitamata kohtule kaevata ei saa. Kohtuniku määruse peale täitemenetluses võib esitada määruskaebuse, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Sealhulgas võivad menetlusosalised esitada võlgniku õiguse ja loa kehtivuse peatamise ning selle või dokumendi andmise keelamisemaakohtu määruse peale määruskaebuse [tsiviilkohtumenetluse seadustikus](#) sätestatud tähtaegadel ja korras. Ringkonnakohtu määruse peale määruskaebuse kohta võib esitada määruskaebuse.

Võlgnik võib esitada sissenõudja vastu hagi täitedokumendi alusel sundtäitmise lubamatuks tunnistamiseks, eelkõige põhjusel, et nõue on rahuldatud, ajatatud või tasaarvestatud. Hagi rahuldamine ei mõjuta täitedokumendi kehtivust ega õigusjõudu. Nimetatud vastuväited on kohtulahendi puhul lubatud üksnes siis, kui alus, millel need põhinevad, on tekkinud pärast kohtulahendi jõustumist. Hagi võib esitada täitemenetluse lõpuni (TMS § 221).

Kolmas isik, kellel on sundtäitmise eseme suhtes selle sundtäitmist takistav õigus, eriti omandiõigus või piiratud asjaõigus, võib esitada hagi vara arestist vabastamiseks või sundtäitmise muul põhjusel lubamatuks tunnistamiseks kohtule, kelle tööpiirkonnas sundtäitmine toimub.

Enampakkumise akti kättetoimetamisest alates 30 päeva jooksul võib täitemenetluse osaline esitada kohtule hagi enampakkumise kehtetuks tunnistamiseks, kui vara on müüdnud isikule, kellel ei olnud õigust seda osta, või kui enampakkumine toimus tühise arestimise alusel või rikuti teisiti enampakkumise olulisi tingimusi. Võlgnik võib enampakkumise kehtetuks tunnistamisel nõuda müüdnud asja ostjalt välja [asjaõigusseaduse](#) § 80 alusel, selle võimatuse korral aga esitada nõude alusetu rikastumise sätete alusel; menetlusosaline võib nõuda kohtutäiturilt kahju hüvitamist kohtutäituri seaduse kohaselt.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsesega, ja ajalisi piiranguid?

Täitemenetluse läbiviimist reguleerib TMS. Vara arestimise piirangud täitemenetluses on sätestatud § 53 lõikes 1, mille kohaselt ei või arestida rohkem võlgniku vara, kui on vaja sissenõudja nõude rahuldamiseks ja täitekulude katteks, välja arvatud juhul, kui sissenõudja nõude rahuldamine muul viisil ei ole võimalik. Arestimine on tühine ja sellest ei tulene õiguslikke tagajärgi arestimise kohta käivate menetlusnormide olulise rikkumise korral, eelkõige kui:

- 1) vara on arestitud ilma kehtiva täitedokumendita;
- 2) võlgnikule ei ole kätte toimetatud täitmisteadet;
- 3) vara on arestinud ebapädev isik;
- 4) võlgnikku ei ole olulises osas teavitatud tema õigustest täitemenetluses ja see töö kaasa võlgniku õiguste rikkumise (TMS § 55).

Mittearestitavate asjade loetelu on antud TMS §-s 66. Arestida ega täitemenetluses müüa ei või järgmisi asju:

- 1) võlgniku isiklikud asjad ning maja- ja köögitarbed, riietusesemed, pesu, voodid ja muud majapidamises kasutatavad asjad, mis on hädavajalikud võlgniku võla suurust arvestavate olmevajaduste rahuldamiseks;
- 2) vähemalt üks tehniline vahend, mis tagab võlgnikule Eesti Vabariigi põhiseaduse § 44 lõikes 1 ettenähtud info saamise õiguse kasutamise;
- 3) võlgnikule ja tema perele üheks kuuks vajalikud toiduained ja eluruumi kütmiseks üheks kütteperioodiks vajaminev kütte või kui täitmise ajaks sellist varu ei ole ja selle muretsemise ei ole muul viisil tagatud, siis varu soetamiseks vajalik rahasumma;
- 4) põllumajandusega tegeleva isiku põllumajandusseadmed, kariloomad, väetis ja põllumajandussaadused, mis on võlgnikule hädavajalikud tema enda ja tema perekonna ülalpidamiseks kuni järgmise saagini;
- 5) füüsilise isiku majandus- või kutsetegevuse või töö- või teenistussuhte jätkamiseks hädavajalikud esemed;
- 6) raamatud või muud esemed, mida võlgnik või tema perekonnaliige kasutab õppetöös või kultustoimingutes;
- 7) võlgnikule kuuluvad raamatupidamisdokumendid, perekonnaürikud, abielusõrmused, ordenid ja teenetemärgid;
- 8) kunstjäsemed, prillid ja muud kehapuude tõttu vajalikud abivahendid, mida võlgnik või tema perekonnaliige kasutab;
- 9) võlgniku perekonnas toimuvateks matusteks vajalikud esemed;
- 10) riigimuseumi, munitsipaalmuuseumi ja avalik-õigusliku juriidilise isiku muuseumikogu ning sellesse kuuluvad museaalid, samuti sihtasutusele kasutada antud riigi muuseumikogu või museaalid;
- 11) arhivaalid;

12) muud asjad, mille arestimine on vastuolus seadusega või heade kommetega;

13) piiratud tsiviilkäibega riigivara ja asjad, mida võlgnikust riik või kohaliku omavalitsuse üksus vajab avalike ülesannete täitmiseks või mille võõrandamine on vastuolus avalike huvidega. Enne otsustamist tuleb ära kuulata pädeva ministeeriumi või asutuse esindaja seisukoht.

Punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud asjad võib arestida, kui sundtäitmist nõuab müüja nende asjade müügi tõttu omandireservatsiooniga tagatud rahalise nõude põhjal. Punktis 6 nimetatud kultustoiminguteks vajalikke asju võib arestida, kui asjade kasutamise viis on vastuolus heade kommetega või karistatav. TMS § 67 kohaselt ei ole lubatud arestida kodus mittetulunduslikul eesmärgil peetavaid loomi. Sissenõudja avalduse alusel võib kohus lubada arestida suure väärtusega looma, kui arestimata jätmise riiklikult oluliselt sissenõudja selliseid huve, mille korral ei saa arvestada loomakaitsehuvidega ega võlgniku õigustatud huvidega.

Sissetulekute arestimise piirangud on reguleeritud TMS §-des § 131 ja 132. Sissenõuet ei saa pöörata järgmistele sissetulekutele:

- 1) riiklikud peretoetused;
- 2) puudega inimese sotsiaaltoetus;
- 3) sotsiaaltoetus [☞ sotsiaalhoolekande seaduse](#) tähenduses;
- 4) Eesti Töötukassa kaudu makstud töötutoetus, stipendium, söidu- ja majutustoetus ning toetus ettevõtluse alustamiseks;
- 5) kehavigastuse või terviserikke tekitamise tõttu makstav hüvitis, välja arvatud hüvitis kaotatud sissetuleku eest, ja mittevaralise kahju hüvitis;
- 6) töövõimetoetus;
- 7) seadusel põhinev elatis;
- 8) rahaline ravikindlustushüvitis [☞ ravikindlustuse seaduse](#) tähenduses, välja arvatud ajutise töövõimetus hüvitis;
- 9) riiklik pension seaduses sätestatud ulatuses;
- 10) vanglast vabanemise toetus;
- 11) okupatsioonirežiimide poolt repressioneeritud isiku seaduse alusel makstav repressioneeritu toetus.

Kui sissenõude pööramine võlgniku muule varale ei ole viinud või eeldatavalt ei vii sissenõudja nõude täielikule rahuldamisele ning kui arestimine on nõude liiki ja sissetuleku suurust arvestades õiglane, võib eeltoodud punktides 5–7 nimetatud sissetulekutele pöörata sissenõude sissenõudja avalduse alusel.

Kohtutäitur kuulab enne otsuse tegemist võimaluse korral võlgniku ära.

Sissetulekut ei arestita, kui see ei ületa ühe kuu eest ettenähtud palga alammäära suurust või vastavat osa nädala või päeva sissetulekust. [2]

Kui sissenõude pööramine võlgniku muule varale ei ole viinud või eeldatavalt ei vii lapse elatise nõude täielikule rahuldamisele, võib arestida kuni pool nimetatud sissetulekust. Kui lapse elatise nõude täitmiseks võlgniku sissetulekust arestitav summa jääb alla poole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summast, võib arestida kuni ühe kolmandiku võlgniku sissetulekust.

Kui sissenõude pööramine võlgniku muule varale ei ole viinud või eeldatavalt ei vii nõude täielikule rahuldamisele, võib sõltumata võlgniku suhtes läbiviidavate täitemenetluste arvust arestida ühes kuus kuni 20 protsenti sissetulekust, mis ei ole suurem kui nimetatud sissetulek, millest on maha arvatud Statistikaameti poolt avaldatud arvestuslik elatusmiinimum. Sissetulekut ei arestita, kui see jääb alla Statistikaameti poolt avaldatud arvestusliku elatusmiinimumi. Sätestatut ei kohaldata lapse elatise nõude täitmisele. Kui võlgnikul on ülalpeetavaid, arvutatakse nimetatud 20 protsenti võlgniku sissetulekust, millest on maha arvatud mitteamestitav summa iga ülalpeetava kohta ja Statistikaameti poolt avaldatud arvestuslik elatusmiinimum. Statistikaamet avaldab väljaandes Ametlikud Teadaanded iga aasta 1. veebruariks möödunud aasta andmete alusel arvestusliku elatusmiinimumi summa eurodes.

Kui võlgnik peab seadusest tulenevalt ülal teist isikut või maksab talle elatist, suureneb mitteamestitav summa iga ülalpeetava kohta ühe kolmandiku võrra palga alammäärast kuus (välja arvatud juhul, kui sundtäidetakse lapse elatise nõuet). Mitteamestitavat summat ületavast sissetuleku osast võib kuni viiele palga alammäära suurusele summale vastavast osast arestida kaks kolmandikku, seda ületavast sissetulekust kogu sissetuleku, tingimusel, et arestitav summa ei ületa kahte kolmandikku kogu sissetulekust (viimast reeglit ei kohaldata, kui sundtäidetakse elatise nõuet).

TMS § 133 kohaselt **tühistab kohtutäitur võlgniku avalduse alusel kolme tööpäeva jooksul konto arestimise ulatuses, mis tagab võlgnikule arestimisele mittekuuluvat sissetulekut** (TMS §-des 131 ja 132 sätestatud piirangud). Kui võlgniku kontole kantakse korraga enam kui ühe kuu sissetulek, tühistab kohtutäitur võlgniku avalduse alusel kolme tööpäeva jooksul konto arestimise ulatuses, mis tagab võlgnikule iga ettemakstud kuu kohta arestimisele mittekuuluvat sissetulekut, järgides TMS §-des 131 ja 132 sätestatud piiranguid. Kui võlgniku kontole kantud sissetuleku kasutamise perioodi ei ole võimalik kindlaks määrata, tagab kohtutäitur võlgnikule ühe kuu kohta arestimisele mittekuuluvat sissetulekut. Kohtutäitur võib kuni avalduse lahendamiseni peatada arestitud kontolt sissenõudjatele raha ülekandmise ja vabastada konto aresti alt ulatuses, mis on vajalik võlgniku või tema pereliikme hädavajalikuks ülalpidamiseks.

[2] Vabariigi Valitsuse 09.12.2021. a määruse nr 116 paragrahvi 1 lõike 1 kohaselt on alates **1. jaanuarist 2022. a** kuutasu alammääraks täistööajaga töötamise korral **654 eurot** ja tunnitasu alammääraks 3,86 eurot.

Viimati uuendatud: 26/07/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - lirimaa

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusasjades?

Kohtuotsuse täitmisele pööramise täpne määratlus lirimaaal puudub. Praktikas tähendab see kohtuotsuse või -määruse täideviimist. Tavaliselt annab kohus enne täitetoimingu tegemist selleks loa.

Lirimaaal on tsiviil- ja kaubandusasjades tehtud kohtuotsuste täitmisele pööramisel tavalisemad vahendid järgmised.

Täitmine

Seda liiki meede hõlmab kohtuotsuses nimetatud võlgniku varade arestimist. Kohus väljastab võlausaldaja nõudel korralduse, milles annab juhised maakonna kohtusekretärile (Dublini või Corki puhul šerifile) arestida varad vastavalt võla (sealhulgas tekkinud õigusabikulud) suurusele. Seejärel võidakse need varad võla katteks müüa.

Registreerimine

Kohtuotsuse saab muuta avalikuks. Selleks tuleb see kanda kõrgema kohtu otsuste registrisse. Regstris on andmed kõigi kohtuotsuste kohta, mille kohta kande tegemist on võlausaldaja taotlenud, ükskõik kas need on tehtud piirkonna-, ringkonna- või kõrgemas kohtus. Võlgniku nimi ja aadress koos kohtuotsuse andmetega avaldatakse mõnes ajalehes ja kommertsväljaandes, näiteks Stubbs Gazettes. Lisaks registreerivad selle teabe krediidiasutused ja kui kohtuotsus on täitmata, võib see mõjutada võlgniku võimalust saada rahastust.

Kirjaliku ütlusega kohtulik hüpotek

Võlgnik saab anda vande all kirjaliku ütluse ja kui asjakohane kohus selle kinnitab, saab selle kanda võlgniku varaga seoses registrisse. Vara müügist saadud tulust tuleb enne võlgnikule tasumist rahuldada kõnealuse hüpoteegiga seotud nõue, võttes arvesse ka teiste hüpoteekide rahuldamisjärke. Järgmisena saab taotleda korraldust nõude sissenõudmiseks vara arvelt ja vara müügist.

Osamaksete tegemise korraldus / vahistamismäärused

Vastavalt [kohtumääruste täitmise 1926.–2009. aasta seadustele](#) (*Enforcement of Court Orders Acts 1926 to 2009*) võib piirkonnohtult taotleda korraldust kohtuotsusega määratud summa maksmise kohta osamaksetena. Kohtunik määrab võlgniku rahalisi vahendeid arvesse võttes makstava osamakse suuruse. Vahistamismäärust saab kohaldada vaid füüsiliste, mitte juriidiliste isikute (äriühingute) suhtes. Osamaksete tegemise korralduse täitmatajätmise korral võib taotleda vahistamismäärust. Tegeliikkuses tähendab see, et kui te suudate maksta, aga keeldute seda tegemast, võib teid ähvardada vabadusekaotus.

Sissetuleku arestimine

Kohtuotsuses nimetatud võlausaldaja võib taotleda korraldust nõudesumma mahaarvamise kohta otse võlgniku töötasust/palgast. Selle tulemusena teeb võlgniku tööandja makse otse võlausaldajale.

Kolmanda isiku vara arestimise korraldus

Kui võlausaldaja on teadlik, et kolmandal isikul on maksmata võlg kohtuotsuses nimetatud võlgniku ees, võib kohtult taotleda korraldust, et kolmas isik maksaks teatava summa otse võlausaldajale. Kohus otsustab, kas anda selline korraldus või mitte.

Õiguspärase täitmise haldur

Selle meetme puhul määrab kohus nõude rahuldamist silmas pidades halduri näiteks võlgniku vara müügist saadava tulu haldamiseks. Otsuse halduri määramise kohta teeb kohus.

Tuleb märkida, et kohtuotsuse täitmisele pööramise saavutamise võimalused sõltuvad kohtuotsuses nimetatud võlausaldajast ja tema õigusnõustajatest. [Kohututeenistus](#)

ei anna soovitusi ühegi kindla toimimisviisi kohta. Eespool esitatud loetelu ei ole ammendav, vaid selles kirjeldatakse pelgalt mõnda enamkasutatavat menetlust.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Siseriikliku kohtuotsuse täitmisele pööramiseks võib olla vaja saada otsuse teinud kohtu luba (vt eespool). Teatud juhtudel, näiteks kohtuotsuse täitmisel ja registreerimisel, ei pea seda kohtult taotlema ning täitmisele pööramise taotluse saab esitada ka asjaomase kohtu kantseleile.

Muus ELi jurisdiktsioonis tehtud kohtuotsuste puhul on pädevus kõrgemal kohtul. Siiski on muus ELi jurisdiktsioonis Euroopa täitekorraldusena kinnitatud korrapäraste elatismaksete korral pädev kohus ringkonnakohus.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täitmisele pööratakse kohtuotsused ja teatavad kohtuvälised otsused. Lisaks kohtumääruste kuuluvad siia kohtuotsused lihtmenetlustes, mille registreerib kõrgema kohtu või ringkonnakohtu sekretär.

Kohtuotsuse täitmisele pööramiseks võib olla vaja saada otsuse teinud kohtu luba. Teatud juhtudel, näiteks kohtuotsuse täitmisel ja registreerimisel, ei pea seda kohtult taotlema. Loa võib anda ka asjaomase kohtu kantseleile.

Muus jurisdiktsioonis tehtud kohtuotsuste puhul, mis pööratakse täitmisele ELi määruste kohaselt, on pädevus kõrgemal kohtul (või Euroopa täitekorraldusena kinnitatud korrapäraste elatismaksete korral on pädev kohus ringkonnakohus). Määruse (EÜ) nr 44/2001 (asendatud määrusega (EL) nr 1215/2012, mida kohaldatakse 10. jaanuaril 2015 või pärast seda kinnitatud või sõlmitud kohtulike kokkulepete suhtes) kohaselt on neid ülesandeid volitatud täitma kõrgema kohtu ametnik ning kinnitust selle kohta, et kohtuotsus on lirimaal täitmisele pööratav, ning sellele järgnevat täitekorraldust saab taotleda avalikul kohtuistungil.

Määruse (EÜ) nr 805/2004 alusel tehtud ja Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsust tunnustatakse kõrgema kohtu otsusena, millel on kõrgema kohtu otsuse jõud ning mis pööratakse vastavalt sellele täitmisele. Euroopa täitekorraldusena kinnitatud korrapäraste elatismaksete korral on pädev kohus ringkonnakohus. Seda protsessi reguleerivad riigi õigusaktid võib leida väljaandest S.I. nr 2011/274.

Vastavalt Euroopa täitekorralduse määrusele nr 805/2004 on taotluste asjus, mis puudutavad vaidlustamata nõudeid käsitlevate kohtuotsuste täitmisele pööramist mõnes teises ELi kohtualluvuses, pädev kohtuotsuse teinud kohus.

Kohtuotsuse täitmise taotluse esitab tavaliselt kohtule (või kohtu kantseleisse) jurist, kuigi võlausaldajal ei ole seaduslikku esindajat vaja. Kõik taotlused peab kohtule esitama kohalik jurist ja seda ei saa teha posti teel. Posti teel võib saata teatavad kohtu kantseleile esitatavad taotlused näiteks täitmiseks, registreerimiseks ja kohtuotsuse kinnitamiseks kirjaliku ütlusega kohtuliku hüpoteegi jaoks. Menetlusküsimustes saab küsida nõu kõrgema kohtu otsuste osakonnalt, saates kirja elektroonilise posti aadressile HighCourtCentralOffice@Courts.ie.

Kohtuteenistuse kehtestatud kulud (lõivud) on minimaalsed ning praegu kehtivad lõivud leiab [lõivude määrusest](#) [kohtuteenistuse](#) veebisaidilt.

Õigusnõustajatelt ja advokaatidelt saadud juhistega seotud võimalikud kulud olenevad võlausaldajate ja nende seaduslike esindajate vahelisest kokkuleppest. Täitemenetluse kõik kulud või osa neist võib määrata kohus.

3.2 Peamised tingimused

[Kohtumääruste täitmise 1926. aasta seaduse](#) §-s 15 (mida asendab kohtute (nr 2) 1986. aasta seaduse § 5 lõige 1) nähakse ette, et kui võlg tuleb tasuda kohtu korralduse või -määruse alusel, võib võlausaldaja taotleda piirkonnohtult, et ta väljastaks kohtukutse, millega nõutaks võlgniku kohaleilmumist, et piirkonnohtu kohtunik saaks välja selgitada tema rahalised vahendid. Täitekorralduse taotlus tuleb esitada kuue aasta jooksul pärast kohtu korralduse või -määruse kuupäeva. Võlausaldaja peab esitama tõendid algse nõude olemasolu kohta ja võlgnik peab täitma rahaliste vahendite aruande. Vastavalt 1926. aasta seaduse §-le 16, mida asendab 1986. aasta seaduse § 9, võib esitada tõendeid ja risküsitleda võlgnikku ning võlausaldajat. Täitekorraldus kehtib kaksteist aastat pärast asjaomase kohtuotsuse või -määruse tegemise kuupäeva.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitmisele saab pöörata nõuet igat liiki varale, välja arvatud kergesti riknevad kaubad ja komisjonilepingu alusel võlgniku valduses olevad kaubad.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kohtumääruse täitmatajätmise tagajärjeks võib olla rikkuva poole karistamine kohtu korralduste eiramise pärast. Kohtu määratavate karistuste hulka kuuluvad trahvid ja kuni kohtuotsuse täitmiseni kestev vangistus. Seega võib vangistuse pikkus olla piiramatut. See kehtib ka kõigi kolmandate isikute suhtes, kes kohtumääruse tingimusi ei täida.

Oluline on märkida, et kui võlgnik vangistatakse osamaksete tegemise korralduse täitmatajätmise eest vastavalt [kohtumääruste täitmise 1926. aasta seaduse](#) §-le 20, ei too see kaasa nõude või selle osa kustutamist ega võlausaldaja ilmajätmist muudest õiguskaitselahenditest nõude rahuldamiseks.

Kohtumääruse täitmisel on pankadel ja muudel finantsasutustel samad kohustused nagu teistel isikutel. Asjaolude puhul, mida ei ole kohtuotsuses eraldi käsitletud, tuleks lähtuda õigusaktidest ja normidest, millega reguleeritakse sellistes asutustes hoitavaid isikuandmeid (näiteks [1988. aasta andmekaitse seadus](#)).

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Korralduses on alati märgitud, mis ajaks peab asjaomane pool korralduse tingimused täitma, kuigi see ei pruugi iga kord nii olla. Kohtuotsus kehtib kaksteist aastat, ehkki mõne võetava täitemeete puhul on tähtajad sätestatud kohtu kodukorras või õigusaktides. Üheks näiteks on kõrgema kohtu täitekorraldus, mis kehtib üks aasta pärast selle väljastamist. Selle aja järel tuleb taotleda uut täitekorraldust.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Tavaliselt ei kaevata edasi kohtukantselei lubatud täitemeedet ennast, vaid sisuline kohtuotsus või -määrus, millel see põhineb. Asjaomane pool võib apellatsioonikohtult taotleda kohtuotsuse või -määruse tühistamist. Edasikaebuste esitamise tähtaeg on eri kohtutes erinev:

piirkonnakohtust ringkonnakohtusse: 14 päeva alates kohtuotsuse või -määruse kuupäevast;

ringkonnakohtust kõrgemasse kohtusse: 10 päeva alates määruse kuupäevast;

kõrgema kohtu ametnikult kõrgemasse kohtusse: 6 päeva alates kohtu korralduse kuupäevast või kui korraldus tehti *ex parte*, siis alates kõnealusest korraldusest teatamisest, või keeldumise korral alates keeldumise kuupäevast (välisriigi kohtuotsuse täitmisel vastavalt määrusele (EÜ) nr 44/2001 üks kuu alates korralduse kättetoimetamisest);

kõrgemalt kohtult apellatsioonikohtusse: olenevalt juhtumi laadist kas 10 või 28 päeva alates kohtu korralduse tegemise kuupäevast;

kõrgemast kohtust või apellatsioonikohtust ülemkohtusse: 28 päeva alates korralduse tegemise kuupäevast.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Kohtuotsus kehtib kaksteist aastat ning kui täitmisele pööramise kuupäevast on kaksteist aastat möödunud, ei saa selle kohtuotsuse alusel enam hagi esitada. Lisaks on mõne võetava täitemeete puhul sätestatud tähtajad kohtu kodukorras või õigusaktides. Üheks näiteks on kõrgema kohtu täitekorraldus, mis kehtib üks aasta pärast selle väljastamist. Selle aja järel tuleb taotleda uut täitekorraldust. Veel ühe näitena on juhul, kui täitmisele pööratava kohtumääruse tegemisest on möödunud üle kuue aasta, nõutav kohtu nõusolek väljastada kõrgema kohtu täitekorraldus.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Kreeka

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmisele pööramine tähendab täitedokumentist tuleneva sisulise nõude sunniviisilist rahuldamist riigiasutuste kaasabil. Täitmisele pööramisel kasutatakse järgmisi võimalusi:

sunniviisiline vallasvara äraviimine;

sunniviisiline väljatõstmine kinnisvaraüksusest;

arestimine;

vangistus;

trahvid;

sundhaldamine;

kinnitused, mis tuleb anda vande all.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Nagu [uues] tsiviilkohtumenetluse seadustikus (artiklid 927–931) on sätestatud, on täitmisele pööraja isik, kellel on õigus seda teha, kes annab ametliku ärakirja (*Apóγραφο*) alusel asjaomase korralduse konkreetsele **kohtutäiturile**, täpsustab, kuidas korraldus täidetakse, ja võimaluse korral nimetab ka esemed, mille kohta korraldus täitmisele pööratakse. Arestimisel määratakse enampakkumise korraldajaks **notar** selles piirkonnas, kus arestimine toimub. Korraldusel peab olema soodustatud isiku või tema esindaja allkiri ja kuupäev. Korraldusega antakse volitus teha kõiki täitetoiminguid, kui ei ole sätestatud teisiti. Kohtutäituril, kellele edastatakse ametlik ära kiri koos korraldusega teostada täitmisele pööramine, on volitus võtta vastu makseid ja anda välja kirjalik kviitung, samuti anda üle ametlik ära kiri, kui tingimused on täielikult täidetud. Samuti võib kohtutäitur võtta vastu osamakseid. Sel juhul peab ta andma kviitungi ning tegema selle kohta ametlikule ära kirjale märke. Osamakse ei takista edasist täitmisele pööramist.

Kui täitemenetluse eesmärgil on vajalik, on kohtutäituril õigus siseneda eluruumidesse või muudesse võlgniku omanduses olevatesse ruumidesse, avada uksi ja teha uurimistööd, teha lahti suletud mööbliesemeid, anumaid või mahuteid. Kohtutäitur võib paluda abi õiguskaitseasutustelt (tavaliselt politsei), kes peavad appi tulema.

Kui võlgnik avaldab täitemenetluse ajal vastupanu, võib kohtutäitur kasutada sellele vastu astumiseks jõudu ja kutsuda appi õiguskaitseasutused (tavaliselt politsei).

Kohtutäitur koostab iga täitemenetluse toiminguga kohta aruande. Kui täitmisele pööramine jäi tegemata, koostab kohtutäitur aruande, kuhu pannakse kirja selle põhjused. Kui täitmisele pööramise ajal pannakse toime mõni õigusrikkumine, peab kohtutäitur koostama aruande ja esitama selle pädevale prokuröri.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Täitedokument on ametlik dokument, mis tõendab nõuet ja annab väidetavale soodustatud isikule õiguse nõuda võlgnikult täitmisele pööramise võimaluste kaudu täitedokumendi sisu järgimist. Tingimusteks, mis peavad olema täidetud, on dokumendi olemasolu ja nõude kehtivus.

3.1 Menetlus

Täitmisele pööramine ei ole mitte haldus-, vaid kohtutoiming, mille eesmärk on tagada õiguskaits. Täitevametnikele esitatud taotlused ja kõik täitetoimingud on menetlustoimingud. Täitmisele pööramisel peavad olema täidetud järgmised tingimused:

täitevametnike pädevus;
menetluspooleks olemine;
menetluses osalemise pädevus;
kliendi nimel tegutsemise pädevus;
õigustatud huvi olemasolu;
võime olla hageja ja kostja;
täitedokumendi olemasolu;
täitmisele pööramise kaudu rahuldatava nõude olemasolu.

Täitmisele on võimalik pöörata nii kohtu- kui ka kohtuväliseid otsuseid, ilma et iga kord oleks vaja taotleda täitmisele pööramist lubavat kohtumäärust.

Täitedokumendid on:

Kreeka kohtute lõplikud otsused;
Kreeka kohtute ajutiselt täitmisele pööratavad otsused;
vahekohtuotsused;
Kreeka kohtute protokollid kokkuleppe või kohtukulude määramise kohta;
notariaalaktid;
Kreeka kohtunike tehtud maksekäsud;
üürniku väljatõstmise otsused;
välisriikide tunnustatud täitedokumendid;
seaduses täitedokumentidena nimetatud määrused ja dokumendid.

Täitevametnikud jagunevad otsesteks ja kaudseteks täitevametnikeks. Otsest ametnikud nimetab taotluse esitanud võlausaldaja. Need on a) kohtutäitrid, kes on mittekoosseisulised riigiametnikud, kellel on volitus arestida võlgniku valduses olevat kaupa, võlgnikule kuuluvat vara, laevu või õhusõidukeid, pöörata otsus otseselt täitmisele, vahistada võlgnikke, kelle kohta on tehtud vahistamismäärus, ja korraldada enampakkumisi, b) notarid või neid asendavad rahukohtunikud, kellel on volitus korraldada võlgniku arestitud vara vabatahtlikku või sundenampakkumist ning jaotada saadud tulud vastavalt koostatud nimekirjale. Kaudsed ametnikud on politsei, relvajõud ja kohtutäituri tunnistajad, kes abistavad juhul, kui täitmisele pööramisel avaldatakse või ähvardatakse avaldada vastupanu. Kõik need ametnikud on vastutavad oma tööülesannete täitmisel mis tahes kohustuste kuritahtliku rikkumise eest.

Täitekorralduse teeb isik, kellel on õigus seda jõustada, st sissenõudja või tema esindaja, kelleks võib olla, aga ei pea olema jurist. Täitmisele pööramise põhikulud on järgmised:

kohtutäituri tasu arestimise eest kuni 590 euro suuruste nõuete korral: 53 eurot; nõuete korral vahemikus 591–6500 eurot: 53 eurot pluss 2,5 % lisatasu summalt; ja vähemalt 6500 euro suuruste nõuete korral: 53 eurot pluss 1 % lisatasu summalt (kuni 422 eurot) iga arestitud vara, laeva või õhusõiduki kohta;
kohtutäituri tasu iga enampakkumise või korduva enampakkumise kava ettevalmistamise või arestimisaruande kokkuvõtte koostamise eest kuni 590 euro suuruste nõuete korral: 53 eurot; nõuete korral vahemikus 591–6500 eurot: 2 %; ja vähemalt 6501 euro suuruste nõuete korral: 1 % (kuni 210 eurot);
enampakkumise korraldaja tasu: 30 eurot;
kohtutäituri tasu muude täitetoimingute korral: 240–400 eurot vastavalt kohtutäituri ja tema kliendi kokkuleppele;
kohtutäituri tunnistaja tasu: 30 eurot tunnistaja kohta; kui tunnistaja on kohtutäitur, siis 60 eurot;
täitmisele pööramise tühistamise korral vähendatakse kohtutäituri tasu 50 % võrra;
50 eurosent iga kilomeetri eest, mida kohtutäitur ja tunnistajad peavad läbima, sõites oma asukohast mis tahes toimingute tegemise kohta;
kohtutäituri eritasu, mis sõltub täitemenetluse keerukuse astmest: vastavalt kohtutäituri ja tema kliendi kokkuleppele (seda ei maksa kunagi isik, kelle suhtes täitmisele pööramine toimub).

3.2 Peamised tingimused

Täitmisele pööramise põhitingimused on:

õigustatud huvi olemasolu, st vajadus täitetoimingu ja sellega tagatud õiguskaits järele;
nõude kehtivus.

Täitemenetlusõiguse reguleerimise eesmärk on tasakaalustada ühelt poolt võlausaldajate ja teiselt poolt võlgnike või kolmandate isikute vahelisi vastandlikke huve konkreetsetel asjaoludel. Kohtud kohaldavad täitemeetme kehtestamisel järgmisi kriteeriume:

võlausaldajate nõuete rahuldamine kiiresti ja väikeste kuludega ;
võlgniku isiklike õiguste ja õigustatud huvide üldine kaitsmine;
võlausaldaja ja võlgniku huvide kokkulangemine seoses vajadusega saavutada enampakkumisel parim võimalik hind;
kolmanda isiku huvide kaitsmine.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Täitemeetmed võivad olla suunatud võlgniku vara ja/või võlgniku isiku vastu. Täitemeetmed on selliste ametnike faktilised toimingud, kellel on sellekohased volitused; meetmete tulemuseks on otseselt või kaudselt nõuete rahuldamine riigipoolse täitmisele pööramise kaudu. Täitetoiminguid võib teha järgmiste varade puhul:

vallasvara, mis on võlgniku või võlausaldaja valduses või sellise kolmanda isiku valduses, kes on valmis neid üle andma;
võlgniku omandiga seotud asjaõigus kolmanda isiku vara suhtes;
rahasummad;
rahalised nõuded, mis on isikul, kelle suhtes täitmisele pööramist kohaldatakse, kolmandate isikute vastu;
võlgnikule kuuluv kinnisvara või võlgniku omandiga seotud asjaõigus;
laevad;
õhusõidukid;
intellektuaalse omandi õigused, patendid, filmiõigused.

Täitetoiminguid ei tohi teha järgmiste varade puhul:

võlgniku ja tema pereliikmete isiklikud asjad;
võlgnikule ja tema perele vajalik toit ja kütus;
aurahad, mälestusesemed, käsikirjad, kirjavahetus, pereliikmete dokumendid ja äridokumendid;
raamatud, muusikainstrumendid, kunstiteosed;
tööriistad, masinad, raamatud või muud esemed, mida isikud vajavad enda ülalpidamiseks vajaliku töö tegemiseks;

kiiresti riknevad kaubad;
osad ühingutes;
kohustuslikud elatismaksud;
palk, pension või kindlustusmaksed.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Võlgnik ja kolmandad isikud peavad täitemeetme kohta tehtud otsust täitma. Kui täitmisele pööramise ajal avaldatakse vastupanu, võib kohtutäitur kasutada jõudu ning samal ajal kutsuda kohale õiguskaitseametnikud. Kohtutäitur võib palgata kaks täiskasvanud tunnistajat või teise kohtutäituri. Kui võlgnik ei täida otsust:

kui võlgnik jätab täitmata oma kohustuse teha toiming, mille võib teha ka kolmas isik, on võlausaldajal õigus teha kõnealune toiming võlgniku kulul; kui võlgnik jätab täitmata oma kohustuse teha toiming, mida kolmas isik ei saa teha ja mis sõltub ainult sellest, kas võlgnik on valmis seda tegema, nõuab kohus temalt toimingu tegemist ja kui ta seda ei tee, karistab teda trahviga võlausaldaja kasuks ja vangistusega; kui võlgnik on kohustatud hoiduma mõne toimingu tegemisest või nõustuma mõne toimingu tegemisega, võib kohus kohustuse täitmatajätmisel karistada teda trahviga võlausaldaja kasuks ja vangistusega.

Ükski eespool nimetatud juhtudest ei mõjuta võlausaldaja õigust nõuda hüvitist, mis on materiaalsooiguses ette nähtud kahjude eest, mis on tekkinud, kui võlgnik on jätnud kohustuse täitmata. Põhimõtteliselt on võimalik, et võlgnik võõrandab oma vara. Kui see on aga arestitud, on võõrandamine keelatud ning see on arestimise korraldanud isiku ja oma nõuded esitanud võlausaldajate jaoks õigustühine.

Kui täitmisele pööramine on seotud võlgniku pangakontodega, ei ole pank kohustatud avaldama taotluse esitajale nende kohta üksikasjalikke andmeid. Kui aga pangale esitatakse võlgniku käsutuses olevate rahaliste nõuete arestimise korraldus, on arestitud summa loovutamine keelatud ja see on arestimise korraldanud isiku jaoks õigustühine. Pank peab kaheksa päeva jooksul alates arestimiskorralduse kättetoimetamisest teatama, kas arestitud nõue (pangakontodel asuv raha) on pangas olemas, ning kui sellest piisab arestimise korraldanud isiku nõude rahuldamiseks, maksa talle vajalikud rahasumma.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Põhimõtteliselt puuduvad sellised sätted, millega kehtestatakse taotluse esitajale kehtivusaeg. Teatavad ajalised piirangud on olemas, kuid see ei ole mitte siduv kehtivusaeg, vaid tähtaeg, enne mida ei saa konkreetseid toiminguid seaduslikult teha, ja sellega ei määrata otseselt kindlaks hetke, pärast mida taotluse esitaja ei saa enam meedet kohaldada. Säte, mille kohaselt erinevad üksikud toimingud tuleb teha teatava aja jooksul pärast arestimist või enne enampakkumist, ei muuda süsteemi alust. Et vältida menetluse lõputu venimist, on lihtsalt kehtestatud üheaastane lõplik tähtaeg, pärast mida ei saa arestimist või muid toiminguid asjaomase korralduse alusel enam teha. Samuti ei saa korraldada enampakkumist sellise arestimise alusel, mis on kõnealuse tähtaja ületamise tõttu kohtuotsusega tühistatud.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitemenetluse ainus õiguskaitsevahend on kaja esitamine tagasellaotsuse peale. Selle võib esitada isik, kellele täitmisele pööramine on suunatud, või õigustatud huviga võlausaldaja 15 päeva jooksul pärast esimest täitetoimingut, kui see on seotud täitedokumendi kehtivuse või kohtueelse menetlusega; lõpliku täitetoimingu teostamisel, kui see on seotud üksikõik millise täitetoimingu kehtivusega alates esimesest kuni viimase toiminguni; ja kuue kuu jooksul pärast lõpliku täitetoimingu teostamist, kui see on seotud kõnealuse toimingu kehtivusega. Tagasellaotsuse peale võib kaja esitada ka kolmas isik, kellel on õigus vaidlustatud asjale, mille suhtes täitmisele pööramine on tehtud ja mille puhul tal on õigus minna ilma kindlaksmääratud tähtajata kohtusse isiku vastu, kelle suhtes täitmisele pööramine toimus. Pädevaks kohtuks on kohus, kelle piirkonnas on täitmisele pööramise asukoht: juhul, kui täitedokument anti rahukohtu [*ειρινολέικιο*] otsuse alusel, siis rahukohus, ja kõigil muudel juhtudel esimese astme kohus [*μονομελής πρωτοδίκη*]. Tagasellaotsuse peale kaja esitamine ei peata täitmisele pööramist. Kohus võib siiski anda taotleja palvel korralduse peatada täitemenetlus kas tagatisega või ilma tagatiseta. See otsus edastatakse täiteametnikele, kes ei saa teha ühtegi täitetoimingut, kui see ei ole kõnealuses otsuses eraldi lubatud.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Täitmisele pööramise kohta kehtivad eelkõige arestitud kinnisvara puhul järgmised piirangud. Arestimisest jäetakse välja järgmised varaüksused: a) otsust kahju saanud vara, b) osad ühingutes, c) õigusaktidest või testamtaarsest korraldusest tulenevad elatisnõuded ning nõuded abikaasade panuse kohta pere vajaduste täitmisel, d) nõuded töötasude, pensionide või kindlustusmaksude vastu, välja arvatud juhul, kui olemas on täitmata elatisnõue, mis tuleneb õigusaktidest või testamtaarsest korraldusest ning panusest pere vajaduste täitmiseks; sel juhul saab arestida poole varaüksusest, võttes arvesse võlgniku saadud rahasummasid, nende kohustuste ulatust, mis on tekkinud nende abielu käigus pere vajaduste rahuldamiseks, ja soodustatud isikute arvu; e) igat liiki ELi abi või toetused, mis on Kreeka makseasutuse OPEKEPE kui kolmanda isiku valduses, kuni need on kantud soodustatud isikute pangakontole või neile muul viisil välja makstud. Lõike 2 punktis d ettenähtud erand kehtib ka juhul, kui selle summa makse on tehtud deposiidina võlgniku pangakontole. Erand kehtib üksnes juhul, kui täitekorralduse andmise hetkest kuni maksimise päevani ei ületa konto saldo täitmisele pööramisest vabastatud nõude suurust. Lisaks on võlgnikul õigus kaevata täitemenetlus edasi kahe õiguskaitsevahendi abil:

a) **vastulause esitamine tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 933**, milles on sätestatud: „Isik, kelle vastu täitmisele pööramine on suunatud, ja iga võlausaldaja, kellel on õigustatud huvi seoses täitedokumendi kehtivusega, täitemenetluse või nõudega, saab vastuväite esitada üksnes rahukohtule esitatud vastulausega, kui täitedokumendi väljastas seesama kohus, ja kõigil ülejäänud juhtudel ainuisikulise kohtukoosseisuga esimese astme kohtule. Kui eraldi dokumentidena on esitatud mitu vastulaset, peab kohtusekretär veenduma, et need kõik on tuvastatud ja neid on arutatud sama ärakuulamise käigus. Muudel põhjustel saab vastulause esitada üksnes eritaotlusega, mis esitatakse selle kohtu sekretariaadile, kellele vastulause on mõeldud, ning selle kohta koostatakse aruanne, mis edastatakse teisele poolele vähemalt kaheksa (8) päeva enne ärakuulamist. Vastulause arutamine peab toimuma kuuekümnepäevase (60) päeva jooksul alates taotluse esitamist ning kohtukutse toimetatakse kostjale kätte kakskümmend (20) päeva enne ärakuulamist. Kui muid täitemenetluse toiminguid tehakse vastavalt kättetoimetatud korraldusele, on kohalik pädev kohus selle ringkonna kohus, kus täitmisele pööramine toimub; muul juhul on pädevaks kohtuks artiklis 584 sätestatud kohus. Kui täitedokument on kohtuotsus või maksekäsk, on vastuväited vastavalt artikli 330 ja artikli 633 lõike 2 punktile c kohaldatava *res judicata* õigusjõu ulatuses vastuvõetamatud. Nõude tasaarvestamisega seotud väiteid tuleb tõendada üksnes kirjalikult või nende tunnustamisega kohtus. Otsus vastulause kohta tuleb teha kuuekümnepäevase (60) päeva jooksul pärast selle arutamist.“;

b) **vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 1000** on võlgnikul õigus taotleda tema vastu algatatud enampakkumise peatamist. Täpsemalt saab artiklis 933 osutatud kohus ärakuulamise artiklis 686 j osutatud menetluses peatada võlgniku taotlusel – mida aktsepteeritakse üksnes siis, kui see on esitatud viisteist (15) tööpäeva enne enampakkumise päeva –, enampakkumise menetluse kuni kuueks (6) kuuks alates enampakkumise algsest kuupäevast, kui puudub risk kahjustada täitmisele pööramisega seotud võlausaldajat ja kui saab mõistlikult eeldada, et võlgnik rahuldab selle aja jooksul võlausaldaja nõude või et selle aja möödumisel saadakse enampakkumisel suuremat tulu. See otsus tuleb teha enampakkumisele eelneva viimase esmaspäeva keskpäevaks ja peatamise tingimusena tuleb alati tasuda: a) kõik enampakkumise korraldamise kulud, mille kohta antakse hinnang kohtuotsuses, ja b) enampakkumist korraldavale isikule vähemalt veerand võlgnetavast summast. Enampakkumist peatav kohtuotsus edastatakse enampakkumise korraldajale samal päeval, kui see otsus tehakse. Makse tuleb teha enampakkumise päeval kella 10ks. Kui seda makset ei tehta, toimub enampakkumine tavapärasel viisil.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [es](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Otsuse jõustamise menetlused - Hispaania

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Üldiselt tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades seda, et kui õigusrikkuja ei täida täitmisele kuuluvat lahendit (nt lõplikku kohtuotsust) vabatahtlikult, peab sissenõudja taotlema lahendi täitmiseks selle kohtulikku täitmist. Näiteks taotleb sissenõudja (võlausaldaja) selleks, et nõuda sisse võlg, mida võlgnik on kohustatud tasuma, kuid ei tasu, kohtulikku täitmist ning saab võla sisse nõuda võlgniku arvelduskontode arestimise kaudu või võlgniku kinnisvara arestimise ja enampakkumisele panemise ning võlausaldajale võlgnetava summa tasumisega enampakkumisel saadud tulu arvelt.

Täitmine on osa Hispaania 1978. aasta põhiseadusega antud pädevusest, mille kohaselt on kohtunike ja kohtute ülesanne nii kohtulahendite tegemine kui ka nende täitmise tagamine (põhiseaduse artiklid 117 ja 118). Seega on menetlusosalised kohustatud kohtuotsuseid ja muid kohtulahendeid järgima ning tegema nende täitmisel nõutavat koostööd. Nende nõuete asjakohase järgimise peab tagama kohtunik.

Kohtulahendi täitmine tähendab kohtu korralduste järgimist, st kohtuvaidluse võitnud poolele antud õiguse täielikku täitmist. See võib olenevalt lahendist seisneda sissenõudja (*ejecutante*) nõudes tagastada rahasumma, õiguses nõuda teo tegemist või teo tegemisest hoidumist või nõudes kanda tunnustatud õigus asjakohasesse avalikku registrisse.

Täitmine võib olla lõplik või esialgne. Viimasel juhul täidetakse teatavatel asjaoludel kohtuotsus, mis ei ole veel lõplik, et võlausaldaja ei kannaks vahepeal (ehk selle otsuse vaidlustamise kestel ja lõpliku kohtuotsuse tegemise ajal) menetluse venimise tõttu kahju (tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) artiklid 524–537).

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Hispaania õiguse kohaselt korraldavad kohtulahendite täitmist kohtunikud ja kohtud vastavalt kohtualluvust käsitlevatele õigusnormidele (Hispaania põhiseaduse artikli 117 lõige 3).

Kooskõlas põhiseadusega ja vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustikule (7. jaanuari 2000. aasta seadus 1/2000, BOE nr 7, 8. jaanuar 2000, muudetud kujul), mis reguleerib täitemenetlust tsiviilajades, on kohtuniku ülesandeks järelevalve täitemenetluse nõuetekohase rakendamise üle (artiklid 545, 551, 552 ja asjaomased sätted). Kohtunik algatab sissenõudja avalduse alusel menetluse üldise täitekorraldusega, mis tehakse pärast täitedokumendi läbivaatamist. Kohtunik teeb otsuse ka juhul, kui võlgnik kohtuotsuse alusel (*ejecutado*, edaspidi „võlgnik“) esitab täitemenetluses vastuväite ja algatab täitmise suhtes allpool kirjeldatud vaidlustamismenetluse.

Kohtusekretärid (*letrados de la administración de justicia*, varasem nimetus *secretarios judiciales*) vastutavad konkreetsete täitemeetmete (maksenõuded ning võlgniku vara, arvelduskontode, töötasu jne arestimine) kindlaksmääramise ja võtmise eest. Kui kohtunik on teinud üldise täitekorralduse, on kohtusekretäri ülesanne jälgida täitemenetlust ja teha asjakohased otsused, ehkki mõnel juhul saab nende otsuste peale kohtunikule edasi kaevata.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Selleks on üldiselt vaja lõplikku kohtuotsust, kohtulahendit või muud täitedokument (erandjuhtudel võib otsus, mis ei ole veel lõplik, olla täitmisele kuuluv – nt on teatavatel asjaoludel lubatud vaidlustatud kohtuotsuste ajutine rakendamine).

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 517 sätetele, mis käsitlevad täitemenetlust ja täitedokumente, peab täitmisavaldus põhinema täitmisele kuuluval dokumendil. Täitmisele kuuluvad ainult järgmised dokumendid.

Lõplik kohtuotsus.

Vahekohtuotsus ja lepitusmenetluse kokkulepe. Lepitusmenetluse kokkulepe peab olema vastavalt seadusele lepitusmenetluse kohta tsiviil- ja kaubandusajades (Ley de Mediación en Asuntos Civiles y Mercantiles) registreeritud.

Kohtumäärus, millega kiidetakse heaks või kinnitatakse menetluses sõlmitud kohtulik kokkulepe, millega vajaduse korral kaasneb tunnistajatelt vande all ütluste võtmine, et tõendada asja tegelikku sisu.

Avalik dokument, kui see on esimene ära kiriri. Kui tegemist on teise ära kirijaga, peab see olema välja antud kohtumääruse alusel, milles on märgitud võimalik kahju kannataja või kahju tekitaja, või kõigi menetlusosaliste nõusolekul.

Kaubanduslik leping, mille on allkirjastanud pooled ja nende vahendajaks olnud maakler, kes on vastava kutseliidu liige, kui sellele on lisatud tõend, milles maakler kinnitab, et leping vastab tema registrikannetele ja nende kannete kuupäevadele.

Seaduslikult emiteeritud esitajaväärtpaberid või nimelised väärtpaberid, mis on sissenõutavaks muutunud kohustused, ja nimetatud väärtpaberite samuti väljamaksmisele kuuluvad kupongid, kui kupongid vastavad väärtpaberitele ja väärtpaberid vastavad eranditult kviitungiraamatu kannetele.

Vastavuse korral ei peata võrdlemise käigus esitatud vastuväide, mis põhineb väärtpaberi võltsimise kahtlusel, täitekorralduse tegemist, piiramata seejuures võlgniku õigust vaidlustada täitemenetlust edaspidi, väites, et väärtpaber on võltsitud.

Registripidaja välja antud kehtiv tunnistus väärtpaberite kohta, mis esinevad väärtpaberituru seaduses (Ley del Mercado de Valores) viidatud kontokannete kujul, kui sellele on lisatud väärtpabereid või vajaduse korral emissiooni tõendava avaliku dokumendi ärakiri, kui selle vajalikkus on sätestatud kehtivas seaduses.

Eelmises lõigus osutatud tunnistuse aegumistähtaeg peatub täitemenetluse algatamisega.

Kohtumäärus hüvitamisele kuuluva kahjunõude maksimaalse summa kohta, mis on tehtud seaduses sätestatud tingimustel kriminaalmenetluses, mis algatati seoses kohustusliku liikluskindlustuslepinguga kindlustatud sündmusega.

Muu menetluslik otsus või dokument, mis kuulub eespool nimetatud või mõne muu seaduse alusel täitmisele.

3.1 Menetlus

Täitmisavaldus tuleb esitada selle esimese astme kohtu (*Tribunal de Primera Instancia*) kohtunikule, kes tegi täitmisele kuuluva kohtuotsuse või muu lahendi. Kui aga täitedokument ei ole kohtulahend, st ei tulene kohtu või kohtusekretäri otsusest (nt täitmisele kuuluva notariaalselt kinnitatud avaliku dokumendi korral), kohaldatakse kohtualluvuse määramiseks erinorme, olenevalt mitmesugustest seostest juhtumiga. Kõige tavalisem kohtualluvuse määramise kriteerium on võlgniku elukoht. Sissenõudjat ja võlgnikku peab nõustama jurist ja esindama advokaat, välja arvatud selliste lahendite täitmisel, mis on tehtud menetlustes, kus nimetatud õiguselukutsete esindajate osalemine ei ole kohustuslik.

Ülejäänud juhtudel tuleb kohaldada tsiviilkohtumenetluse artiklis 548 jj sätestatud menetlust. Tuleb märkida, et täitekorraldus tehakse ainult ühe poole nõudel, mis esitatakse avalduse vormis, nagu on kirjeldatud allpool. Kui kohtule on esitatud täitmisavaldus ning menetluseeskirjad ja -nõuded on täidetud, teeb kohus üldise täitekorralduse. Kui kohtunik on teinud üldise täitekorralduse, koostab kohtusekretär asjakohaseid konkreetseid täitemeeteid ning täitmise tagamiseks asjakohaseid võlgniku vara asukohta ja koosseisu väljaselgitamiseks vajalikke meeteid sisaldava teate.

Nimetatud täitekorraldus ja teade edastatakse koos täitmisavalduse ära kirjaga võlgnikule, kuid see ei piira teatavate meetmete võtmist võlausaldaja võimaliku kahjustamise vältimiseks.

Võlgnik võib täitmise tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 556 jj kohaselt konkreetsetel sisulistel (nt võla tasumine) või menetluslikel (nt esitatud täitedokumendis sisalduvad vead) alustel vaidlustada. Sel juhul algatatakse võistlev menetlus, mis võimaldab tõendeid uurida ja lõpeb täitekorralduse jösse jätmise või täieliku või osalise tühistamisega. Selle otsuse saab asjaomasesse provintsi kohtusse (*Audiencia Provincial*) edasi kaevata.

3.2 Peamised tingimused

Nagu eespool märgitud, peab täitmist taotlema huvitatud pool, kes esitab selleks täitmisavalduse. Täitmisavalduses tuleb ära märkida täitedokument, kohtul taotletav täitemeede, andmed võlgniku arestitava vara kohta, võlgniku vara asukohta ja koosseisu väljaselgitamiseks vajalikud meeteid ning nende isikute andmed ja olukord, kelle suhtes täitmist teostatakse. Kui täitedokument on kohtusekretäri otsus või täitmise eest vastutava kohtu otsus või muu lahend, võib täitmisavalduses piirduda täitekorralduse taotlemisega, märkides ära täitmisele kuuluva kohtuotsuse või muu lahendi (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 549). Muudel juhtudel tuleb täitmisavaldus esitada koos täitedokumentidega (mis on loetletud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 550). Kui täitmisavaldus vastab nimetatud nõuetele ja esitatud dokument kuulub täitmisele, teeb kohtunik täitekorralduse või kohtusekretär koostab teate, milles määratakse rahaliste nõuete täitmise korral kindlaks sissenõutav põhivõlg koos esialgsete viiviste ja kuludega, ilma et see piiraks nende hilisemat kindlaksmääramist ja kohandamist, ning märgitakse alati ära asjaomased isikud ja võetavad täitemeeteid.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeeteid rakendada?

Ilma et see piiraks teatava allpool nimetatud vara mittearestitavust, tuleb rõhutada, et täitemeeteid peavad olema sissenõutava summaga proportsionaalsed. Seega kui need on liiga ulatuslikud, võib kohus nende ulatust vähendada. Peale selle võib sissenõudja juhul, kui täitemeeteid ei ole piisavad, taotleda nende laiendamist või lisamist. Kui sissenõudjal puuduvad andmed võlgniku vara kohta, võib ta paluda kohtul asja uurida. Seda teeb kohtusekretär otse ametiasutuste andmebaasides päringuid tehes või pädevatele asutustele päringuid saates. Töötasu arestimise suhtes kehtivad siiski mitmesugused allpool loetletud määrad või piirangud. Erandiks on (sugulastevahelises elatismenetluses või lastele võlgnetava elatisega seotud perekonnaõiguslikus menetluses tehtud) elatishõude täitmine, mille suhtes ei kohaldata seaduses sätestatud määrasid, vaid kohus määrab summa, mille võib arestida.

Mittearestitava vara kohta on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 605 jj sätestatud järgmist.

Artikkel 605. Mittearestitav vara.

Mitte mingil juhul ei kuulu arestimisele järgmine vara:

- 1) võõrandamatuks tunnistatud vara;
- 2) kõrvalnõuded, mida ei saa põhinõudest eraldi võõrandada;
- 3) iseenesest väärtusetu vara;
- 4) seadusega sõnaselgelt mittearestitavaks tunnistatud summad.

Artikkel 606. Võlgniku mittearestitav vara

Mittearestitav on ka järgmine vara:

- 1) mööbel ja majapidamisesemed ning võlgniku ja tema pere liikmete riietusesemed, mida ei saa pidada üleliigseteks. Enamasti sellised esemed, nagu toiduained, kütus ja muu, mis on kohtu arvates hädavajalik võlgniku ja tema ülalpeetavate inimväärseks äraelamiseks;
- 2) raamatud ja vahendid, mida võlgnik vajab oma kutse-, kunsti- või majandustegevuseks, kui nende väärtus ei ole sissenõutava võla suurusega proportsionaalne;
- 3) pühaesemed ja seaduslikult registreeritud religioonide praktiseerimisel kasutatavad esemed;
- 4) seadusega sõnaselgelt mittearestitavaks tunnistatud summad;
- 5) Hispaania ratifitseeritud lepingutega mittearestitavaks tunnistatud vara ja summad.

Artikkel 607. Töötasu ja pensioni arestimine

1. Arestimisele ei kuulu töötasu, pension või muu samaväärne tasu, mis ei ületa töötasu alammäära.

1. juuli 2011. aasta dekreetseadusega 8/2011 (hüpoteegipidajate toetamise meetmete kohta) tehtud muudatus, mis kehtib alates 7. juulist 2011:

Artikkel 1. Leibkonna sissetuleku alammäära mittearestitavus

Kui vastavalt hüpoteegiseaduse (Ley Hipotecaria) artiklile 129 ei kata summa, mis saadakse hüpoteegiga koormatud alalise eluaseme müügist pärast selle võla täitmisele pööramist, tagatud laenu, suurendatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 607 lõikes 1 sätestatud arestimisele mittekuuluvat summat 50% ja lisaks veel 30% töötasu alammäärast leibkonnaliikme kohta, kes ei saa töötasu alammäära ületavat korrapärast sissetulekut, töötasu või pensioni. Leibkond koosneb siinjuures abikaasast või kooselupartnerist ning esimese astme ülenejatest ja alanejatest sugulastest, kes elavad koos võlgnikuga.

Töötasu alammäära ületav töötasu, muu tasu või pension ning vajaduse korral eelmises lõigus leibkonna kaitseks sätestatud reegli kohaldamisest tulenevad summad arestitakse eespool nimetatud seaduse artikli 607 lõikes 2 sätestatud määrade kohaselt.

2. Töötasu alammäära ületavat töötasu, muud tasu või pensioni võib arestida vastavalt järgmistele määradele:

- 1) esimese täiendava summa korral, mis vastab kuni kahekordsele töötasu alammäärale, 30%;

- 2) täiendava summa korral, mis vastab kuni kolmekordsele töötasu alammäärale, 50%;
- 3) täiendava summa korral, mis vastab kuni neljakordsele töötasu alammäärale, 60%;
- 4) täiendava summa korral, mis vastab kuni viiekordsele töötasu alammäärale, 75%;
- 5) iga eelmist summat ületava summa korral 90%.

3. Kui võlgnik saab töötasu rohkem kui ühest kohast, liidetakse need kõik kokku ja mitteamestitav osa arvatakse maha ainult üks kord. Kokku liidetakse ka abikaasade töötasu, pension või muu samaväärne tasu, kui tegemist ei ole abikaasade lahusvaraga, mille kohta tuleb esitada kohtusekretärile tõendid.

4. Kui võlgnikul on ülalpeetavaid, võib kohtusekretär käesoleva artikli lõike 2 punktides 1, 2, 3 ja 4 sätestatud protsendimäärasid 10–15% vähendada.

5. Kui töötasu, pension või muu tasu oli vastavalt maksu- või sotsiaalkindlustusalastele õigusaktidele koormatud püsivate või ajutiste avalike mahaarvamistega, võetakse arestitava summa kindlaksmääramisel aluseks võlgniku saadav netosumma pärast neid mahaarvamisi.

6. Selle artikli eelmisi lõikeid kohaldatakse ka füüsilisest isikust ettevõtjana ja äritegevusest saadud tulu suhtes.

7. Selle õigusnormi kohaselt arestitavad summad võib täitmise eest vastutava kohtusekretäri nõusolekul üle kanda otse sissenõudjale tema poolt eelnevalt teatatud kontole.

Sel juhul peavad arestimist ja hilisemat ülekandmist ellu viiv isik või asutus ning sissenõudja teatama kohtusekretärile iga kolme kuu tagant vastavalt ülekantud ja saadud summad, välja arvatud nõuded, mis täitemeetme aluseks olev võlgnik võib esitada, kuna tema meelest on võlg täielikult tasutud ja aresti alus seetõttu ära langenud, või seepärast, et arestimist ja ülekandeid ei ole tehtud kohtusekretäri määratud viisil.

Otseülekannet lubava kohtusekretäri otsuse võib kohtus vaidlustada.

Mitteamestitav vara. Mitte mingil juhul ei kuulu arestimisele järgmine vara:

- 1) võõrandamatuks tunnistatud vara;
- 2) kõrvalnõuded, mida ei saa põhinõudest eraldi võõrandada;
- 3) iseenesest väärtusetu vara;
- 4) seadusega sõnaselgelt mitteamestitavaks tunnistatud summad.

Võlgniku mitteamestitav vara Mitteamestitav on ka järgmine vara:

1) mööbel ja majapidamisesemed ning võlgniku ja tema pereliikmete riietusesemed, mida ei saa pidada üleliigseteks. Enamasti sellised esemed, nagu toiduained, kütus ja muu, mis on kohtu arvates hädavajalik võlgniku ja tema ülalpeetavate inimväärseks äraelamiseks;

2) raamatud ja vahendid, mida võlgnik vajab oma kutse-, kunsti- või majandustegevuseks, kui nende väärtus ei ole sissenõutava võla suurusega proportsionaalne;

3) pühaesemed ja seaduslikult registreeritud religioonide praktiseerimisel kasutatavad esemed;

4) seadusega sõnaselgelt mitteamestitavaks tunnistatud summad;

5) Hispaania ratifitseeritud lepingutega mitteamestitavaks tunnistatud vara ja summad.

Töötasu ja pensioni arestimise kohta on tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud järgmised välistused.

1 - Arestimisele ei kuulu töötasu, pension või muu samaväärne tasu, mis ei ületa töötasu alammäära (mille kehtestab iga aastal valitsus).

2 - Töötasu alammäära ületavat töötasu, muud tasu või pensioni võib arestida vastavalt järgmistele määradele:

- 1) esimese täiendava summa korral, mis vastab kuni kahekordsele töötasu alammäärale, 30%;
- 2) täiendava summa korral, mis vastab kuni kolmekordsele töötasu alammäärale, 50%;
- 3) täiendava summa korral, mis vastab kuni neljakordsele töötasu alammäärale, 60%;
- 4) täiendava summa korral, mis vastab kuni viiekordsele töötasu alammäärale, 75%;
- 5) iga eelmist summat ületava summa korral 90%.

3 - Kui võlgnik saab töötasu rohkem kui ühest kohast, liidetakse need kõik kokku ja mitteamestitav osa arvatakse maha ainult üks kord. Kokku liidetakse ka abikaasade töötasu, pension või muu samaväärne tasu, kui tegemist ei ole abikaasade lahusvaraga, mille kohta tuleb esitada kohtusekretärile tõendid.

4 - Kui töötasu, pension või muu tasu oli vastavalt maksu- või sotsiaalkindlustusalastele õigusaktidele koormatud püsivate või ajutiste avalike mahaarvamistega, võetakse arestitava summa kindlaksmääramisel aluseks võlgniku saadav netosumma pärast neid mahaarvamisi.

5 - Kui töötasu, pension või muu tasu oli vastavalt maksu- või sotsiaalkindlustusalastele õigusaktidele koormatud püsivate või ajutiste avalike mahaarvamistega, võetakse arestitava summa kindlaksmääramisel aluseks võlgniku saadav netosumma pärast neid mahaarvamisi.

6 - Selle artikli eelmisi lõikeid kohaldatakse ka füüsilisest isikust ettevõtjana ja äritegevusest saadud tulu suhtes.

7 - Selle õigusnormi kohaselt arestitavad summad võib täitmise eest vastutava kohtusekretäri nõusolekul üle kanda otse sissenõudjale tema poolt eelnevalt teatatud kontole.

Sel juhul peavad arestimist ja hilisemat ülekandmist ellu viiv isik või asutus ning sissenõudja teatama kohtusekretärile iga kolme kuu tagant vastavalt ülekantud ja saadud summad, välja arvatud nõuded, mis täitemeetme aluseks olev võlgnik võib esitada, kuna tema meelest on võlg täielikult tasutud ja aresti alus seetõttu ära langenud, või seepärast, et arestimist ja ülekandeid ei ole tehtud kohtusekretäri määratud viisil.

Otseülekannet lubava kohtusekretäri otsuse võib kohtus vaidlustada.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kinnisasja või muu registreeritava vara puhul võib kohus sissenõudja nõude alusel lasta kanda vastavasse avalikku registrisse (tavaliselt vararegister, mis on register kinnisvara registreerimiseks) ennetava keelumärke, et tagada hilisem täitmine.

Muudel juhtudel võidakse võtta järgmisi meetmeid:

- sularaha: konfiskeerimine;
- arvelduskontod: arestimismäärus pangale;
- töötasu: kinnipidamismäärus maksjale;
- intressid ja tulu: maksjapoolne kinnipidamine, kohtu järelevalve all toimuv haldamine või kohtule maksmine;
- väärtpaberid ja finantsinstrumendid: intressi kinnipidamine, börsi või teisese turureguleerija teavitamine (kui väärtpaberid on avalikul turul noteeritud) ja emiteeriva äriühingu teavitamine;
- muu vallasasi: konfiskeerimine.

Lisaks sellele peavad kõik isikud ning avaliku ja erasektori üksused täitemenetluses koostööd tegema (selle nõude eiramisel võib neid oodata rahaträhv või isegi süüdistus lugupidamatuses kohtu vastu). See tähendab, et nad peavad esitama neilt nõutud teabe või võtma asjakohased täitmise tagamise meetmed ning edastama kohtule nende käsutuses olevad dokumendid ja andmed, kusjuures seda nõuet võib piirata vaid põhiõiguste või teatavatel juhtudel seaduses sõnaselgelt sätestatud piirangutega.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitemeetmetel ei ole kindlat kehtivusaega. Need kehtivad, kuni täitmine on lõpetatud. Nende meetmetega seoses peab sissenõudja iga juhtumi puhul asjakohast täitmist taotlema. Näiteks vallas- või kinnisasja arestimise korral taotletakse enampakkumise korraldamist. Sissenõudjale tasutakse

enampakkumiselt saadud raha arvelt. Mõnel muul juhul, näiteks kui korraldus seisneb vara üleandmises sissenõudjale (nt üürivõlgnevuse tõttu väljatõstmise), seisnevad täitemeetmed vara tagastamises sissenõudja valdusesse, kui lepingut rikkunud üürnik on sealt välja tõstetud.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Võlgnik võib siiski esitada vastuväite, kui täitmisest on teatatud. Sel juhul kohaldatakse eespool mainitud vaidlustusmenetlust. Vastuväide võib olla sisuline või põhineda menetlusnõuete rikkumisel. Vaidlustamise alused erinevad olenevalt täitedokumendist (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 556 jj on sätestatud, et olenevalt sellest, kas tegemist on kohtuniku või kohtusekretäri menetlusliku lahendi, vahekohtuotsuse või lepitusmenetluse kokkuleppe või liiklusõnnetusega seotud kriminaalmenetluses tehtud täitedokumendiga karistuse ülemmäära kohta või tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 517 punktis 4, 5, 6 või 7 osutatud dokumendi või artikli 517 lõike 2 punktis 9 osutatud muu täitedokumendiga. Ülemäärasel nõudel või menetlusnõuete rikkumisel põhinevaid vastuväiteid reguleerivad vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 558 ja 559). Tuleb märkida, et kohus võib eelnevalt olla mõne neist alustest omal algatusel tõstatanud (kui kohus leiab, et mõni täitedokumendiks olevas tõestatud avalikus dokumendis, muus dokumendis või tunnistuses sisalduv klausel võib olla ebaõiglane, peab ta pooled selles küsimuses *ex officio* ära kuulama ja seejärel määruse tegema). Pooled võivad vaidlustamise aluste kohta tehtud esimese astme kohtu määruse edasi kaevata. Määruskaebust menetleb asjakohane provintsikohus (*Audiencia Provincial*).

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Kohtu otsusel või muul lahendil, kohtusekretäri otsusel kohtuliku kokkuleppe või menetluse käigus saavutatud kokkuleppe heakskiitmise kohta, vahekohtuotsusel või lepitusmenetluse kokkuleppel põhinev täitemeede aegub, kui vastavat täitmisavaldust ei esitata viie aasta jooksul pärast kohtuotsuse või muu lahendi lõplikku muutumist (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 518).

Enne (kohtuniku või kohtusekretäri) menetluslike lahendite, vahekohtuotsuste või lepitusmenetluse kokkulepete täitmise algatamist on ette nähtud ka ooteaeg. Selle eesmärk on anda võlgnikule aega täitedokumendi vabatahtlikuks järgimiseks, et isik, kelle kasuks vaidlus lahendati, ei peaks täitmist taotlema. Sellest tulenevalt ei pöörata menetluslike lahendite, vahekohtuotsuseid ja lepitusmenetluse kokkuleppeid täitmisele 20 päeva jooksul pärast lahendi lõplikku jõustumist või kokkuleppe heakskiitmise või allkirjastamise otsuse teatavakstegemist võlgnikule (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 548). Selle ooteaja lõppeesmärk on soodustada võlgnikupoolset vabatahtlikku järgimist.

Nagu eespool punktis 4.1 on selgitatud, on tsiviilkohtumenetluse seadustikus võlgniku kaitseks ette nähtud teatava vara mitteametlikult ning töötasu, muu tasu või pensionite arestimise proportsionaalsed koguselised piirmäärad.

Vara enampakkumisel tuleb müük kõrgeima pakumise teinud isikule korraldada vara või võlasumma hinnangulise väärtusega proportsionaalse alginna eest. Need võlgniku kaitseks mõeldud piirangud on rangemad, kui enampakkumisele pannakse võlgniku alaline eluase (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 670 ja 671).

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus on sätestatud ka see, et üldjuhul ei tohi viivist põhivõlalt ja menetluskulud pöörata täitmisele suuremas ulatuses kui 30% põhivõlast (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 575).

Sissenõude pööramisel alalise eluasemele ei tohi võlgnikult nõutavad kulud ületada 5% täitmisavalduses nõutud summast (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 575).

Hüpoteegiga koormatud kinnisasja võõrandamisel täitemenetluses ning eriti haavatavas sotsiaalses ja majanduslikus olukorras võlgnike puhul lükatakse alalisest elukohast väljatõstmise edasi.

Pankrotiseaduse (*Ley Concursal*) artiklite 55–57 kohaselt ei saa üksikuid täitekorraldusi täita nende äriühingute puhul, kelle suhtes on välja kuulutatud pankrot, kuna maksejõuetu poole suhtes algatatud täitmise puhul on ainupädevus pankrotimenetlust toimetaval kohtunikul.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 12/10/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [fr](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Otsuse jõustamise menetlused - Prantsusmaa

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmisele pööramine (mis tähendab sundtäitmist, sest kui võlgnik täidab kohustused vabatahtlikult, ei ole menetlus vajalik) hõlmab kõiki toiminguid, mis võimaldavad sundida võlgnikku täitma kõiki täitedokumendis sätestatud kohustusi. Täitedokumendid on eeskätt kohtuotsused (Prantsusmaa või välisriikide kohtute otsused) ja täidetavaks tunnistatud notariaalaktid (vt 2. küsimus allpool). Prantsuse õiguse kohaselt pannakse nende dokumentidega võlgnikule kolme liiki kohustused: kohustus maksta, kohustus midagi teha või hoiduda millegi tegemisest ning kohustus midagi anda või tagastada.

Täitmisele pööramise õigus puudutab ainult võlgniku varasid. Isikule endale sissenõuet pöörata ei saa. See tähendab näiteks, et võlgnikku ei saa vangistada ainult seetõttu, et ta on jätnud võla tagasi maksmata. Teatud kohustuste (ülalpidamiskohustus) täitmisest keeldumine on siiski kuritegu, mille eest võidakse võlgnik vastutusele võtta ja talle vanglakaristus määrata. Sama kehtib ka siis, kui võlgnik korraldab maksejõuetuspettuse.

Maksekohustus pööratakse täitmisele võlgnikule kuuluva raha, kinnis- või vallasvara arestimisega. Kui arestitakse rahasumma, määratakse arestitud summa võlausaldajale (näiteks pangakonto arestimisel). Kui arestitakse võlgnikule kuuluv kinnis- või vallasvara, pannakse see arestimise tulemusel sundmüüki ja saadud tulust makstakse võlausaldajale tema nõude suurusele vastav summa.

Väljaandmise või tagastamise kohustus erineb olenevalt vara laadist. Kui tegemist on vallasvaraga, siis vara arestitakse, et see anda üle seaduslikule omanikule. Kui tegemist on kinnisvaraga, siis taastatakse omaniku valdusõigus elaniku väljatõstmise teel.

Kuna isikut on keelatud füüsiliselt sundida täitma millegi tegemise või tegemisest hoidumise kohustust, määrab kohus võlgnikule nende kohustuste täitmiseks sunniraha. See on rahasumma, mille võlgnik peab maksma, kui ta oma kohustusi ei täida. Summa arvutatakse vastavalt ajavahemikule, mille vältel kohustust ei ole täidetud (kui on tegemist millegi tegemise kohustusega), või millegi tegemisest hoidumise kohustuse rikkumise kordade arvu põhjal. Kuna maksmise, andmise ja tagastamise kohustust tõlgendatakse samuti millegi tegemise kohustusena, võib lisaks muudele sundtäitmise meetmetele määrata ka sunniraha.

Tuleks märkida, et sundtäitmise meetmeid võib rakendada ainult täitedokumentis märgitud kohustuste suhtes.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Sundtäitmise kohaldamise ainuõigus on kohtutäituritel. Kohtutäitur on riigiametnik, kelle nimetab ametisse justiitsminister, kes kontrollib, kas kohtutäiturid täidavad oma ülesandeid rangeid eetikanoorme järgides. Kohtutäitur saab oma teenuste eest tasu (vt 8. küsimus allpool). Sundtäitmise meetmetega seotud kulud tasub võlausaldaja, kellele võlgnik peab need kulud hiljem hüvitama.

Kui kohtusse esitatakse hagi, on seda põhimõtteliselt pädev menetlema täitmiskohtunik, kes on kõrgema astme kohtu (*tribunal de grande instance*) erikohtunik.

Erandkorras tegelevad sissetuleku arestimisega alama astme kohtud (*juges d'instance*).

Kuigi ennetavate meetmete võtmiseks annab põhimõtteliselt loa täitmiskohtunik, võib erandkorras selleks loa anda ka kaubanduskohtu (*tribunal de commerce*) esimees, kui meetmete eesmärk on kaitsta kaubanduskohtu pädevusse kuuluvat nõuet.

Kohtutäiturilt sundtäitmise meetme kohaldamise taotlemisel ei ole vaja advokaati kaasata.

Advokaadi kaasamine on kohustuslik kinnisvara arestimise menetluse puhul. Erandkorras võib võlgnik advokaati kaasamata taotleda täitmiskohtunikult luba müüa oma vara ise.

Muude sundtäitmise meetmete puhul ei ole hagi kohtusse esitamisel advokaadi kaasamine kohustuslik. Seega võivad pooled end ise kohtus esindada. Soovi korral võib neid abistada või esindada advokaat, abikaasa, elukaaslane, isik, kellega neil on sõlmitud tsiviilpartnerlusleping, lähisugulane, hõimlane või isik, kes on seotud nende isikliku vara või ettevõttega.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumentide või teha täitmiseotsuse?

3.1 Menetlus

Prantsusmaal tunnustatud täitedokumentide loetelu on esitatud tsiviiltäitemenetluse seadustiku (*Code des procédures civiles d'exécution*) artiklis L. 111-3.

Need on järgmised:

õiguslikult siduvad üld- ja halduskohtute otsused ning kokkulepped, mille need kohtud on tunnistanud õiguslikult täidetavaks;

välisriikide meetmed, kohtuotsused ja vahekohtuotsused, mis on tunnustatud täidetavaks otsusega, mille vastu ei saa täitmisele pööramist peatavat apellatsioonkaebust esitada, ilma et see piiraks kehtivate Euroopa Liidu õigusnormide kohaldamist;

ühtse patendikohtu otsused;

väljavõtted ametlikest lepitusprotokollidest, millele on alla kirjutanud kohtunik ja pooled;

notariaalaktid, milles on klausel täitmisele pööramise volituse andmise kohta;

kokkulepped, millega mõlemad abikaasad nõustuvad abielulahutusega eraõigusliku dokumenti koostamise kaudu, millele on alla kirjutanud advokaadid ja mis on kantud notari ametitoimingute raamatusse vastavalt tsiviilseadustiku (*Code civil*) artiklis 229-1 sätestatud korrale;

kohtutäituri väljastatud dokument arve maksmata jätmise korral või kui võlausaldaja ja võlgnik sõlmivad kokkuleppe kooskõlas tsiviiltäitemenetluse seadustiku artikliga L. 125-1;

seaduse alusel avalik-õiguslike juriidiliste isikute väljastatud dokumendid või otsused, millele on seadusega antud kohtuotsusega samaväärne jõud.

Üldkohtute otsused kuuluvad täitmisele ning seega saab nende alusel algatada sundtäitmise, välja arvatud juhul, kui nende suhtes on algatatud menetlus täitmisele pööramise peatamiseks, st on esitatud apellatsioonkaebus või vastuväited või kui kohtunik on andnud korralduse oma otsuse esialgseks täitmiseks. Halduskohtu otsused kuuluvad täitmisele isegi siis, kui need on edasi kaevatud.

Lubatud sundtäitmise meetmed

Kui isikul on täitedokument, võib ta põhimõtteliselt algatada tsiviiltäitemenetluse seadustikus sätestatud sundtäitmise ilma kohtuniku eelneva loata. Erandiks on kaks täitemenetlust, mille võib algatada ainult kohtuniku eelneva loaiga:

töötasu arestimine, milleks annab loa võlgniku elukoha järgne alama astme kohus või kui võlgnik elab välismaal või tal puudub kindel elukoht, siis võlgniku vara valdaja asukoha järgne alama astme kohus;

kinnisvara arestimine, mida teeb kinnisvara asukoha järgne täitmiskohus.

Lisaks eeldab täitmiskohtuniku eelnevat luba alla 535 euro suuruse rahasumma arestimine võlgniku elukohas.

Tsiviiltäitemenetluse seadustikus sätestatud sundtäitmise meetmeid on mitut liiki ja need erinevad olenevalt asjaomase vara liigist (kinnisasi, materiaalne vallasasi, raha jne; vt 4.2. küsimust allpool). Igal juhul peavad need meetmed piirduma sellega, mis on vajalik nõude sissenõudmiseks, ning meetmeid ei tohi kuritarvitada.

Erandina põhimõttest, et sundtäitmise võib algatada ainult täitedokumentide alusel, võib kaitsemeetmeid kohaldada enne täitedokumentide väljastamist. Need meetmed võimaldavad võlausaldajal kaitsta oma õigusi täitedokumentide oodates.

Kaitsemeetmeteks on arest (*saisie conservatoire*) ja kohtulik pant (*sûreté judiciaire*). Kohtunik annab nende meetmete rakendamiseks loa, kui hageja nõue näib olevat põhimõtteliselt põhjendatud ja hageja tõendab asjaolude olemasolu, mis võivad tõenäoliselt ohustada nõude sissenõudmist. Kohtu eelnev luba ei ole vajalik, kui võlausaldajal on kohtuotsus, mis ei ole veel täitmisele pööratav. Igal juhul lõpevad neil tingimustel võetud meetmed, kui kohtutäitur ei teavita võlgnikku neist kiiresti ja kui võlausaldaja ei ole esitanud hagi, et saada kohtult sisuline otsus, mis kinnitab tema nõuet.

Aeg, millal täitetoimingute tegemine on lubatud

Täitetoiminguid võib teha ainult kella 6.00–21.00. Täitetoiminguid ei tohi teha pühapäeval ega riigipühadel, välja arvatud juhul, kui täitmiskohtunik on selleks eelnevalt loa andnud.

Täitekulud

Kohtutäitur saab oma teenuste eest tasu. Sundtäitmise raames tehtud toimingute kulud tasub võlausaldaja; lisaks võla tagasimaksmisele peab võlgnik hiljem hüvitama ka need kulud. Võlausaldaja maksab siiski osa neist kuludest.

Kohtutäiturite tasu suhtes kohaldatakse 26. veebruari 2016. aasta dekreeti nr 2016-230 ja 26. veebruari 2016. aasta määrust, millega kehtestatakse kohtutäiturile iga täitetoimingu eest makstav tasu. Tasusüsteem on peamiselt järgmine:

– iga toimingu eest kindlaksmääratud tasu, milleks on määruuses kehtestatud kindla suurusega summa; olenevalt nõude suurusest korrutatakse see kindlaksmääratud tasu 0,5-ga (kuni 128 euro suurused nõuded), 1-ga (128 kuni 1280 euro suurused nõuded) või 2-ga (üle 1280 euro suurused nõuded);

- menetluse algatamise tasu, mida võetakse iga täitedokumendi eest ainult üks kord; alla 76 euro suuruse nõude puhul on tasu suurus 4,29 eurot; sellest piirmäärast suuremate nõuete puhul on tasu proportsionaalne nõude summaga (piirmäär on 268 eurot ja 13 senti);
- sissenõudmistasu; see on proportsionaalne liigskaalal põhinev tasu, mida kohtutäitur võtab ainult siis, kui ta on nõude summa tervikuna või osaliselt sisse nõudnud; igal juhul peab osa sellest tasust maksma võlausaldaja (äriseadustiku (*Code de commerce*) artikkel A. 444-32);
- juhtumimenetlustasud; kohtutäituri tasu on 6,42 eurot iga võlgniku makstud osamakse eest, välja arvatud võla jääk, mille eest kohtutäitur ei tohi tasu võtta; tasu kogusumma ei tohi ületada 33 eurot juhtumi kohta;
- sõidukulud summas 7,68 eurot (8,80 eurot, kui teavitatakse ainult elektroonilisel teel);
- käibemaks (20%);
- teatud eranditega kindlamääraline maks 14,89 eurot (alates 1. jaanuarist 2017), mille kohtutäitur maksab riigikassasse;
- menetlusega seotud kohustuslik kirjavahetus, millega kaasneb postikulu;
- lukksepatööde, kolimis-, autoremondi- ja hoistamiskulud (arvete alusel).

Näiteks 10 000 euro suuruse nõude puhul on mõningate täitemeete eest võetavad miinimumtasud järgmised:

pangakonto arest: 129,64 eurot, sh maksud (kindlaksmääratud tasu, sõidukulud ja kindlamääraline maks);

vallasaja arest või müük: 114,21 eurot, sh maksud (kindlaksmääratud tasu, sõidukulud ja kindlamääraline maks);

sõiduki arest prefektuuri avalduse alusel: 124,50 eurot, sh maksud (kindlaksmääratud tasu, sõidukulud ja kindlamääraline maks);

kinnisasja arestimise kohta ametliku teate kättetoimetamine: 178,55 eurot, sh maksud (kindlaksmääratud tasu, sõidukulud ja kindlamääraline maks).

Kindlaksmääratud tasudele lisanduvad proportsionaalsed tasud, mille summa kogu nõude eest on koos maksudega 707,52 eurot, millest 118,46 eurot maksab võlgnik ja 589,06 eurot võlausaldaja.

3.2 Les conditions essentielles

Põhimõtteliselt ei ole kohtumäärust vaja, kui täitemeede põhineb täitedokumendil (vt punkt 3.1 eespool).

Võlausaldaja, kellel täitedokumendi veel ei ole, võib algatada ennetavate meetmete võtmise, kui on täidetud teatavad tingimused (vt punkt 3.1 eespool).

4 Täitemeete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Põhimõtteliselt võib sundtäitmist kohaldada kogu võlgniku varale.

Seadusega nähakse aga ette, et erandina ei tohi teatavaid varasid arestida. See kehtib eelkõige järgmise suhtes:

üalpidamiseks vajalikud summad; seega ei saa näiteks arestida kogu isiku sissetulekut, vaid talle peab jääma summa, millest piisab tema igapäevaste

vajaduste rahuldamiseks; selle summa suurus kehtestatakse igal aastal, võttes arvesse sissetulekut ja ülalpeetavate arvu;

võlgniku igapäevaeluks ja -töök vajalik vallasvara; põhimõtteliselt võib seda vara arestida ainult selleks, et tagada selle hinna tasumine, või kui vara on väga

väärtuslik; sellise vara loetelu on esitatud tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklis R. 112-2; näiteks ei saa arestida võlgniku voodit või lauda, välja arvatud

juhul, kui nende eest on jäetud tasumata ostuhind või need on väga väärtuslikud;

esemed, mis on esmavajalikud puudega isikule või mõeldud haige eest hoolitsemiseks; näiteks ei saa arestida puudega isiku ratastooli.

Teatud juhtudel on füüsilisest isikust ettevõtja vara tervikuna või osaliselt erikaitse all.

4.2 Milline on täitemeete mõju?

Sundtäitmise meetmete rakendamine vallasvara ja raha suhtes on korraldatud mitmes etapis. Esiteks arestib kohtutäitur need. Arestimine tähendab, et vara ei saa käsutada. See takistab võlgnikku arestitud vallasvara võõrandamast. Kui võlgnik ei täida vara alleshoidmise kohustust, paneb ta toime õigusrikkumise.

Arestitud rahasummad jäävad võlgniku kontole, kuid juurdepääs neile blokeeritakse. Seejärel teavitab kohtutäitur võlgnikku arestimisest. Kui võlgnik

arestimist täitmiskohtuniku juures ei vaidlusta, võib kohtutäitur vallasvara konfiskeerida, et see enampakkumisel maha müüa, või taotleda arestitud summade

üleandmist. Vaidlustamise korral teeb täitmiskohtunik otsuse, millega ta kas annab loa sundtäitmiseks või kui sundtäitmine on õigusvastane, peatab selle.

Kinnisasjade suhtes rakendatavate sundtäitmise meetmete puhul kohaldatakse kinnisasjade arestimise menetlust. Kõigepealt edastab kohtutäitur võlgnikule

ametliku teate arestimise kohta, mis tähendab, et vara ei saa käsutada. Seejärel pöördub võlausaldaja täitmiskohtuniku poole, et viimane saaks otsustada,

kuudas juhtumit edasi menetleda. Kui vara on võimalik müüa ise ja võlgnik seda taotleb, annab kohtunik korralduse vara müüa ning määrab tähtaja, mille

jooksul tuleb vara ära müüa. Kui eraviisiline müük ei ole võimalik või nurjub, annab kohtunik korralduse müüa vara enampakkumisel. Enampakkumine toimub kohtuistungil.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Põhimõtteliselt võib täitedokumendi sundtäita 10 aasta jooksul (tsiviiltäitemenetluse seadustiku artikkel L. 111-4). See tähtaeg algab uuesti asjaomase

täitedokumendi alusel sundtäitmise meetme võtmise algatamisest.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

See küsimus puudutab ainult:

– arestimist, kui võlausaldajal ei ole veel täitedokumendi,

– sissetuleku arestimist,

– kinnisasja arestimist.

Need menetlused on ainsad sundtäitmise meetmed, milleks on vajalik täitmiskohtuniku luba. Kohtuniku otsuse võib olenevalt nõude suurusest edasi kaevata

või esitada kassatsioonkaebuse kassatsioonikohtule (*Cour de cassation*).

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Põhimõtteliselt võib täitedokumendi sundtäita 10 aasta jooksul (tsiviiltäitemenetluse seadustiku artikkel L. 111-4). See tähtaeg algab uuesti asjaomase

täitedokumendi alusel sundtäitmise meetme võtmise algatamisest.

Täitetoiminguid võib teha ainult kella 6.00–21.00. Täitetoiminguid ei tohi teha pühapäeval ega riigipühadel, välja arvatud juhul, kui täitmiskohtunik on selleks eelnevalt loa andnud.

Peale selle peavad täitemeetmed piirduma sellega, mis on vajalik nõude rahuldamiseks, ning meetmeid ei tohi kuritarvitada.

Lisaks ei tohi teatavaid varasid arestida (vt 4.1. küsimus eespool) ning eluruumide arestimiseks või müügiks peab olema eelnev luba, kui tegemist ei ole

üalpidamiskohustusega ja nõude summa on väiksem kui 535 eurot (tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklid L. 221-2 ja R. 221-2).

Kui võlgnikul on täitmise suhtes puutumatus, ei saa puutumatusega hõlmatud varale sissenõuet pöörata. Sellise isiku varale sissenõude pööramiseks

põhjusel, et isikul ei ole täitemeete suhtes puutumatus, peab kohtunik andma eelnevalt loa (tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklid L. 111-1 – L. 111-

3 ja R. 111-1 – R. 111-5).

Seotud lingid

[Legifrance](#)

[Riikiiku kohtutäiturite koja \(Chambre Nationale des Huissiers de Justice\) veebisait](#)

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 22/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Horvaatia

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Horvaatia Vabariigis reguleeritakse täitemenetlusi täitemenetluse seadusega (*Ovršni zakon (Narodne Novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 ja 73/17), edaspidi OZ). Selle seadusega reguleeritakse menetlust, millega kohtud ja notarid nõuavad täitedokumentide ja autentsete dokumentide alusel sisse nõudeid, mida ei ole vabatahtlikult tasutud (täitemenetlus), välja arvatud juhul, kui eriseadusega on ette nähtud teisiti.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitedokumentide alusel teostavad täitemenetlusi kohtud ja autentsete dokumentide alusel notarid.

Täitedokumendi mõiste on määratletud OZ artiklis 23 ning autentsete dokumentide määratlus on esitatud OZ artiklis 31.

Täitemenetluses osaleb ka finantsamet (*Financijska agencija*, edaspidi amet) – juriidiline isik, kes teostab täitmist vastavalt OZ sätetele ja seadusele, millega reguleeritakse täitmist seoses fondide ning ka tööandjate, Horvaatia pensionikindlustusameti (*Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje*) ja muude seaduses ette nähtud asutustega.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Kohtud teostavad täitemenetlusi täitedokumentide alusel, mis on OZ kohaselt järgmised:

1. täitmisele pööratavad kohtuotsused ja kokkulepped;
2. tsiviilkohtumenetluse seaduse artiklis 186.a osutatud täidetavad kokkulepped;
3. täitmisele pööratavad vahekohtuotsused;
4. haldusmenetluste käigus tehtud täitmisele pööratavad otsused ning sõlmitud täidetavad kokkulepped, kui täitmine seisneb rahaliste kohustuste täitmisel, välja arvatud juhul, kui seaduses on ette nähtud teisiti;
5. notariaalselt tõestatud otsus ja notariaalne täitedokument;
6. Horvaatia Vabariigi kodade aukohtutes (*sudovi časti*) toimunud menetluste tulemusel sõlmitud kokkulepped ning vahendusmenetlusi reguleerivale seadusele vastavates vahendusmenetlustes sõlmitud kokkulepped,
7. muud seadusega kindlaks määratud täitmisele pööratavad dokumendid.

Täitmisele pööratavad dokumendid on täitmiseks sobivad, kui nendes on nimetatud võlausaldaja ja võlgnik ning rahalise kohustuse ese, liik, ulatus ja selle täitmise aeg.

Kui täitmisele pööratav dokument on otsus, milles nõutakse võla tasumist kas makse tegemise või toimingu sooritamiseks, peab see sisaldama ka vabatahtliku täitmise tahtaega, ning kui vabatahtliku täitmise tahtaega ei ole täpselt määratud, määrab selle kohus täitedokumendiga.

3.1 Menetlus

Võlausaldaja algatab täitmisele pööratava dokumendi alusel täitemenetluse, esitades kohtule täitetaotluse. Võlausaldaja võib täitetaotluse esitada menetluse poolena isiklikult või esindaja kaudu. Kui see on seadusega konkreetset ette nähtud, võib täitemenetluse algatada *ex officio*.

Täitemenetlustes on sisuline pädevus munitsipaalkohtutel, välja arvatud juhul, kui seaduses on ette nähtud teisiti. Täitmist teostatakse täitedokumendis kindlaks määratud ulatuses.

Täitedokumendis tuleb täpsustada täitmisele pööratav dokument, st autentne dokument, mille alusel täitmist teostatakse, võlausaldaja ja pool, kelle suhtes täitmist taotletakse (võlgnik), täitmisele kuuluv nõue, täitmise vahendid ja ese ning muu täitmise teostamiseks vajalik teave.

3.2 Peamised tingimused

Täitetaotlus peab sisaldama täitenõuet, milles on täpsustatud täitmisele pööratav või autentne dokument, mille alusel täitmist taotletakse, võlausaldaja ja võlgnik, võlausaldaja ja võlgniku isikukoodid, nõue, mille realiseerimist taotletakse, täitmise teostamiseks vajalikud vahendid ning (vajaduse korral) täitmise ese. Taotlus peab sisaldama muud ettenähtud teavet, mis on vajalik täitmise teostamiseks.

Autentsel dokumendil põhinev täitmistaotlus peab sisaldama järgmist:

1. taotlus, et kohus annaks võlgnikule korralduse tasuda nõue ja mis tahes kaasnevad kulud kaheksa päeva jooksul, ning kui vaidlus puudutab vekseid ja tšেকে, siis kolme päeva jooksul;
2. täitmisele pööratav taotlus.

Seega peavad täidetud olema järgmised täitekorralduse põhitingimused: täitmisele pööratav või ametlik dokument, mille alusel antakse täitekorraldus, ja täitmisele pööratav taotlus.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Täitmise ese on varad ja õigused, mille suhtes võib vastavalt seadusele kohaldada nõude sissenõudmise eesmärgil täitmist. Võlausaldaja nõude rahuldamiseks teostatakse täitmist täitmisobjektide suhtes, mis moodustavad võlgniku vara lahutamatu osa.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitmise esemeks võivad olla võlgniku varad (raha, kinnisvara, vallasvara, väärtpaberid ja osalused) või taotluse esitaja teatavad mittevaralised õigused (vallasvara üleandmine ja kättetoimetamine, kinnisvara vabastamine ja üleandmine, tööle naasmine jne). Menetluse käigus võib taotluse esitaja valida, milliste esemete suhtes ta täitmist soovib.

Täitmist ei saa teostada mittekaubeldavate objektide suhtes ning ka muude esemete suhtes, kui see on erioigusaktidega keelatud. Täitmist ei saa teostada ka maksupõhiste nõuete ja muude lõivude suhtes.

Samuti ei saa täitmist teostada kaitseotstarbeliste objektide, relvade ja seadmete suhtes ega ka esemete ja vahendite suhtes, mis on ette nähtud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja kohtuasutuste tööks.

Seda, kas teatava objekti või õiguse suhtes saab täitmist teostada, st kas täitmise teostamine objekti või õiguse suhtes on piiratud, hinnatakse täitetaotluse esitamise ajal valitsenud asjaolusid arvestades, välja arvatud juhul, kui OZiga on sõnaselgelt ette nähtud teisiti.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemeetmete peamine mõju seisneb selles, et võlgniku õigused oma vara käsutada on piiratud.

Kinnis- ja vallasvara suhtes toimuvate täitemenetluste tulemusel see kinnis- või vallasvara müüakse, et müügist saadud rahasummaga rahuldada võlausaldaja nõue.

Rahaliste nõuetega seotud täitemenetluse tulemusel toimub konfiskeerimine ja võlausaldajale kantakse üle summa, mis on vajalik nõude rahuldamiseks.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitemeetmed kehtivad kuni täitemenetluse lõpetamiseni ehk kuni ajani, millal võlausaldaja nõue on täielikult rahuldatud või kui ta võtab täitetaotluse tagasi.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Võlgnikul on õigus:

- esitada täitedokumendi kohta edasikaebus või
- esitada kaebus autentse dokumendi alusel tehtud notari otsuse kohta.

Täitmisele pööratava dokumendi alusel väljastatud täitedokumendi vastu esitatud õigeaegne ja vastuvõetav edasikaebus ei peata täitemenetlust.

Autentse dokumendi alusel (mis on esitatud notarile, kuid mille kohta on otsuse teinud kohus) väljastatud notari otsuse vastu esitatud õigeaegse ja vastuvõetava kaebuse korral muutub menetlus tavaliseks kohtuasjaks (*klasična parnica*), mis jätkub kohtus ja milles pooled, nüüd hageja (varasem võlausaldaja) ja kostja (varasem võlgnik) peavad oma väiteid menetluses edu saavutamiseks põhjendama. Kui OZis ettenähtud eeltingimused on täidetud, on võlgnikul õigus täitemenetlus peatada.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Kohus määrab täitetoimingud vastavalt täitetaotluses osutatud viisidele ja objektidele. Kui osutatud on mitu viisi ja objekti, piirduv kohus täitemenetluse võlgniku ettepanekus sisalduvate viiside või objektidega, kui neid peetakse nõude rahuldamiseks piisavaks.

Täitemenetluse ühe aluspõhimõttena on kohus täite- ja tagamismenetluste teostamisel kohustatud austama võlgniku väärikust ning tagama, et täitmine on talle nii soodne kui võimalik.

Võlgniku kaitsmine tagatakse selliste objektide ja viiside välistamise ja piiramisega, mille suhtes või mida kasutades saaks võlausaldaja nõude täitemenetluse ajal sunniviisiliselt rahuldada; selleks antakse võlgnikule täitmise ajal ja sellega seoses teatavad menetluslikud ja materiaaloiguslikud garantiid. Selline kaitse avaldub seaduslikkuse põhimõtte tunnustamises, määrates kindlaks täitmise lubatavuse ning täitmise objektid ja viisid, ning ka võlausaldaja nõude sunniviisilisel täitmisel kasutatavas menetluses.

Kinnisvara suhtes toimuvale täitmisel kehtivad piirangud, mis on seotud täitmiseks sobimatute objektidega, nagu on ette nähtud OZ artikliga 91.

Vallasvara suhtes toimuvale täitmisel kehtivad piirangud, mis on seotud täitmiseks sobimatute objektidega, nagu on ette nähtud OZ artikliga 135.

OZ artiklis 173 ettenähtud rahaliste nõuete suhtes kehtivad piirangud ning OZ artiklis 172 on täpsustatud, millised võlgniku sissetulekud on täimisest vabastatud.

OZ artiklis 212 on nähtud ette erieeskirjad täitmise kohta finantsvahendite suhtes, mis on täimisest vabastatud või mille puhul on täitmine piiratud, ning OZ artiklites 241 ja 242 on nähtud ette erieeskirjad juriidiliste isikute suhtes teostatava täitmise vabastuste ja piirangute kohta.

Füüsilistest isikutest võlgnike kaitsmine rahaliste nõuete täitemenetlustes on sätestatud OZ artiklis 75 ning juriidilistest isikutest võlgnike kaitsmine OZ artiklis 76.

Nendes OZ sätetes, milles on nähtud ette täitmise piirangud, st millega arvatakse teatud objektid välja täimisest, on nähtud ette võlgniku kaitsmine täitemenetlustes.

See veebileht on osa portaalist [Teie Euroopa](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 22/12/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusala koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Itaalia

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusasjades?

Täitmisele pööramine on kohtuotsuste ja muude täitedokumentide (võlainstrumendid, riiklikud aktid (*atti publici*) ja teatud teenuseid puudutavad tõendatud eradokumentid) sundtäitmine. Selles etapis, mis toimub veel kohtumenetluse raames, võivad sekkuda korrakaitsejõud, kui võlgnik ei täida oma kohustusi vabatahtlikult.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitmisele pööramisel on pädevad üldkohtud. Ka määruse (EL) nr 1215/2012 (Brüsseli I määrus (uuesti sõnastatud)) artikli 47 lõikes 1 osutatud täimisest keeldumise taotlus tuleb esitada üldkohtule.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täimisotsuse?

Vajalik ja piisav eeltingimus täitetoimingute alustamiseks on täitedokumendi olemasolu. Tavaliselt on täitedokumendid nimetatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 474 ning neid on kahte tüüpi: kohtudokumendid ja kohtuvälised dokumendid. Kohtudokumendid hõlmavad kohtuotsuseid ja akte, mille kohtud on kohtumenetluse käigus või lõpus teinud. Kohtuvälised dokumendid hõlmavad võlainstrumente, riiklikke akte ja tõendatud eradokumente, mille pooled on iseseisvalt loonud.

3.1 Menetlus

Täitmisele pööramine algab siis, kui võlgnikule toimetatakse kätte täitedokument, mis peab olema tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 475 kohane täitmisele pööratav ärakiri, ja täitekorraldus (*precepto*), mis on kohtu ettekirjutus võlgnikule tasuda võlg 10 päeva jooksul ja hoiatus, et selle tegematajätmisel alustatakse sundtäitmist vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 480. Artikli 480 kolmandas lõigus on sätestatud, et võlausaldaja peab täitekorraldusel valima selles omavalitsuses oleva asukoha, kus paikneb täitmisele pööramise asjus pädev kohus. Asukoha valimatajätmisel esitatakse edasikaebused täitmisele pööramise vastu korralduse kättetoimetamise asukoha kohtusse ning teatiseid toimetatakse võlausaldajale kätte sama kohtu kantselei kaudu. Kui need vorminõuded on täidetud, saab kohtutäitur, kes peab kõigepealt esitama eespool nimetatud dokumendid, alustada täitemenetlust arestimisega. Arestimine peab toimuma 90 päeva jooksul alates täitekorralduse kättetoimetamise kuupäevast, aga mitte enne korraldusel osutatud kuupäeva. Kui see ajavahemik ületatakse, siis täitekorraldus aegub (artikkel 481). Selles etapis on vajalik seaduslik esindaja.

Kui pärast arestimist ei taotleta vara loovutamist või müümist 45 päeva jooksul, muutub arestimine tühiseks.

Täitmisele pööramise eesmärk on tagada täitmata kohustuste sundtäitmine korrakaitsejõudude abil. Seda võib kasutada nii rahaliste võlgade korral, kohustuse korral anda üle vallasvara või vabastada kinnisvara ja mitteasendatavate positiivsete kohustuste korral.

3.2 Peamised tingimused

Vajalik ja piisav eeltingimus täitetoimingute alustamiseks on täitedokumendi olemasolu. Täitedokumendis peab olema kirjas nõue, mis on „kindlalt tuvastatud, kindlasummaline ja kuulub tasumisele“ (*certo, liquido ed esigibile*) (artikkel 474). Kindlalt tuvastamise ulatus oleneb dokumendist: (ajutiselt täitmisele pööratav) esimese astme kohtu otsus on ilmselgelt kindlamalt tuvastatud kui võlainstrument või riikliku akti või tõendatud eradokumendi alusel tehtud tehingud.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Täitekohus määrab menetluse ajal eri liiki meetmeid, enamasti korraldusi (*ordinanze*). Need ulatuvad meetmetest, mis on vajalikud nõuetekohase menetlemise eeskirjade kehtestamiseks, kuni meetmeteni, millega vara loovutatakse, nt määrus (*decreto*), millega loovutatakse arestitud vara isikule, kes selle enampakkumisel ostis või kes tegi parima pakkumise.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Sundvõõrandada saab järgmist vara: a) vallasvara, b) kinnisvara, c) võlgniku nõuded ja vallasvara, mida võlgnik hoiab kolmandate isikute valduses, d) äriühingute aktsiad või osad.

Samuti võidakse täitmisele pöörata kohustused anda üle vallasvara ja vabastada kinnisvara ning asendatavad positiivsed ja negatiivsed kohustused.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Rahasummade puhul tähendab arestimisega algav täitmisele pööramine, et võlgnik, kelle vastu täitekorraldust täide viiakse, ei saa arestitud raha kasutada. Kõik selle raha kasutamise toimingud on seega tühised ning neid ei saa kasutada selleks, et hoida ära täitmisele pööramine.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Need meetmed on täitemeetmed, mille eesmärk on rahuldada esitatud nõuded; seega ei saa neid uurimisel tõenditena kasutada.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Õigussüsteem võimaldab võlgnikul (ja/või kolmandatel isikutel, keda täitmisele pööramine puudutab) täitemenetlusega seotud aktid ja kohtuotsused edasi kaevata. Edasikaebuse võib esitada kaht liiki otsuste peale:

– edasikaebus täitmisele pööramise vastu (*opposizione all'esecuzione*) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 615 ja 616), kus vaidlustatakse õigus täitmisele pööramisele (või võlausaldaja õigus täitmisele pööramisele);

– edasikaebus täitetoimingute vastu (*opposizione agli atti esecutivi*) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 617 ja 618), kus vaidlustatakse menetlusvead (st täitemenetluses kasutatavate dokumentide õiguspärasus).

Kui täitmisele pööramise või täitetoimingute vastu esitatakse edasikaebus enne sundtäitmise alustamist, käsitatakse seda edasikaebusena täitekorralduse (*precepto*) vastu, sest see tuleneb dokumendist, millega teatatakse täitmisele pööramisest ette: apellatsioonkaebus täitekorralduse edasikaebamiseks esitatakse taotlus kohtule, kes on seadustiku üldsätete kohaselt pädev selles küsimuses või summa asjus ja selles piirkonnas.

Kui täitemenetlust on juba alustatud või kui arestimiskorraldus on juba kätte toimetatud, esitatakse täitmisele pööramise või täitedokumentide vastu kindlakujuline edasikaebus täitekohtule.

Kolmandad isikud, kelle väitel neil on arestitud vara suhtes asjaõigus, saavad esitada edasikaebuse täitekohtule senikaua, kuni vara on müüdüd või loovutatud.

Seda küsimust reguleerivad õigusnormid on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 615, 616, 617, 618 ja 619.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Lisaks esemetele, mis on erioigusnormidega tunnistatud arestimisest vabastatuks, ei saa arestida järgmisi esemeid:

1) pühad esemed ja usu praktiseerimisel kasutatavad esemed;

2) abielusõrmused, rõivad, kodutekstiil, voodid, söögilauad ja toolid, riidekapid, kummutid, külmikud, (nii gaasi- kui ka elektri)pliidid ja -ahjud, pesumasinad, majapidamis- ja köögitarbed ning mööbliesemed nende hoidmiseks, millest piisab võlgniku ja tema leibkonna vajaduste täitmiseks; siia ei kuulu aga märkimisväärse väärtusega mööbel (peale voodite), sealhulgas väärtuslikud antiikesemed ja tõendatud kunstilise väärtusega esemed;

3) toit ja kütus, mis on vajalik võlgniku ja teiste eelmises lõigus nimetatud isikute toimetulekuks kuu aja jooksul.

Samuti ei kuulu siia märkimisväärse rahalise väärtusega mööbel peale voodite (sealhulgas väärtuslikud antiikesemed ja tõendatud kunstilise väärtusega esemed).

Arestida ei saa relvi ja muid esemeid, mida võlgnik vajab avaliku teenistuse täitmiseks, autasusid, kirju, dokumente, sealhulgas ka üldiseid perekonnadokumente, samuti käsikirju, välja arvatud juhul, kui need on osa kollektsioonist.

Seadusega tunnistatakse arestimisest vabastatuks *inter alia* järgmised varad: riigi omanduses olev vara, riigi või muu avalik-õigusliku asutuse omanduses olev mittekasutatav vara, abieluvararežiimi alla kuuluv vara, kiriku vara ja pühakojad.

Kui nõude aegumistähtaeg on täielikult möödas, ei saa täitetoiminguid jätkata. Aegumistähtjad võivad varieeruda olenevalt asjaomasest õigusest. Siiski tuleb märkida, et mõnikord on seaduses sätestatud teistsugused aegumistähtjad, olenevalt selle dokumendi liigist, millega tõendatakse täitmisele pööramise aluseks olevat nõuet. Näiteks kohtuotsusega kindlaksmääratud nõude aegumistähtaeg on 10 aastat, isegi kui seaduses nähakse seda liiki nõude puhul ette lühem aegumistähtaeg.

Seadust muudeti hiljuti, nii et võlgniku alalise või ajutise elukoha, asukoha või peakontori asukoha kohus võib võlausaldaja taotlusel lubada esitada vara arestimise taotlus elektrooniliste vahendite abil (tsiviilkohtumenetluse artikkel 492a, mida on muudetud [27. juuni 2015. aasta dekreetseadusega nr 83](#)

(muudetud [6. augusti 2015. aasta seadusega nr 132](#)); samuti on vallasvara arestimise korral arestitud vara meetmete muutmise osana (*conversione del pignoramento*) kehtestatud osamaksete tegemise viisid.

Seotud lisad

Tsiviilkohtumenetluse seadustik (474–482)  (64 Kb) 

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 22/12/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Küpros

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmisele pööramine tähendab kohtuotsuse või -määruse sisu sundtäitmist kohtu toel ja mõnikord teiste pädevate ametnike/teenuste (nt kinnistusamet – *Ktímatológió*) kaasabil. Kohtuotsuse või -määruse saanud pool saab kohtult taotleda täitemeetmete võtmist.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Kohtuteenistus (kohtutäituriid) ja kinnistusamet. Tasumata elatismaksete sissenõudmise korralduse täitmisele pööramisel on pädev asutus politsei.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Kohtuotsus või -määrus kuulub täitmisele selle tegemisel. Edasikaebamise tähtaeg iseenesest ei peata täitmist; edasikaebuse esitaja peab selleks esitama põhjendatud taotluse.

3.1 Menetlus

Aktid, mida ei ole väljastanud kohus (nt vahekohtu otsused), ei ole iseenesest täitmisele pööratavad, vaid need võivad muutuda selliseks pärast seda, kui kohus on need täitmisele pööratavaks tunnistanud. Kohtuvälise akti või välisriigi kohtuotsuse kohta on pädev väljastama täitekorraldust selle piirkonna ringkonnakohus, kus elab isik, kelle vastu täitmisele pööramine on suunatud, või elatiskorralduste puhul perekonnaasjade kohus. Kohtuotsuseid pöörab tavaliselt täitmisele jurist, kes asja kohtus menetles, kasutades selleks ühte punktis 3.1 loetletud täitmisele pööramise viisi.

Mitme- või kahepoolse lepingu järgse välisriigi kohtuotsuse registreerib ja pöörab täitmisele keskasutusena justiits- ja avaliku korra ministeerium oma õigusteenistuse (*Nomikí Ypiresía*) kaudu. Muudel juhtudel võivad menetlust teostada eraõiguslikud juristid.

Menetluskulud ei saa eelnevalt kindlaks määrata, vaid need arvutab välja kohtusekretär lõive käsitlevate õigusaktide põhjal. Need tuleb kanda isikul, kelle suhtes kohtuotsus tehti.

Täitmisele pöörajad on peamiselt kohtutäituriid (*dikastikoí epidótes*) – ametnikud, kes töötavad alaliselt kohtute juures. Täitemenetluse kiirendamiseks on dokumentide kättetoimetamine kõigis tsiviilkohtu asjades alates 1996. aastast usaldatud eraettevõtetele, nii et kohtutäituriid saavad keskenduda kohtuotsuste täitmisele.

3.2 Peamised tingimused

Kohtuotsuse täitmisele pööramisel Küprosel asuvate poolte suhtes varieeruvad kriteeriumid vastavalt juhtumile. Olemas peab olema kohtuotsus, otsuse tegemisel kehtestatud kohustus ja kostja keeldumine määratud summa maksmisest või selle maksmatajätmine.

Välisriigi kohtuotsuse täitekorralduse kriteeriumid määratakse enamasti kindlaks asjaomasest lepingus. Sellisel juhul on tavaline tingimus, et kostjat tuleb tema vastu välisriigis alustatud menetlusest nõuetekohaselt teavitada.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Varad, mille suhtes saab täitemeetmeid rakendada, võivad olla pangakontod, aktsiad või osad, registreeritud sõidukid, kinnisvara ja muu vara. Täitmisele pööramist ei saa kohaldada väga isiklikele esemetele, mis on olulised toimetulekuks või kostja kutsetegevuseks.

Täitemeetmed on muu hulgas järgmised:

vallasvara arestimise ja müümise määrus (*éntalma katáschesis kai pólisís*);

vallasvara loovutamise määrus (*éntalma parádosís*) (kui juhtumi aluseks oli vallasvara, nt liisingulepingu rikkumise juhtumi korral liisingu ese);

määrus kolmanda isiku vara arestimiseks (*éntalma katáschesis eis cheíras trítou*);

korraldus maksta kohtuotsuses nimetatud võlg tagasi igakuiste osamaksetena;

korraldus pidada kinni (*díatagma apokopís*) kohtuotsuses nimetatud laenuvõtja igakuine töötasu (mis toimetatakse täitmiseks tööandjale);

korraldus loovutada kinnisvara omandiõigus (*éntalma parádosís katochís*);

korraldus müüa (*éntalma pólisís*) kinnisvara;

korraldus paigutada kinnisvara tinghoiukontole (*mesengýsís*) (korraldus väljastatakse kohtuotsuses nimetatud võlgniku taotlusel, kui kohus on kindel, et

kinnisvarast kuni kolme aasta jooksul saadavast sissetulekust saab katta kohtuotsuses nimetatud võla, intressi ja kõik kulud);

kinnisvarale seatud tasu (*epivárynsís*), kui jõustub kinnisvara suhtes tehtud kohtuotsus;

pankrot;

äriühingu lõpetamine.

Elatise maksmise korralduse puhul hõlmab täitmisele pööramine võimalust, et väljastatakse võlgniku kinnipidamise määrus (*fylakistíríou éntalma*).

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Võlgnik ja mis tahes kolmas isik on kohustatud täitma täitemeetme kohta tehtud otsust. Kui võlgnik keeldub tegemast või ei tee toiminguid, mis on kirjas täitemeetmed kehtestavas otsuses, võidakse kohtu korralduse eiramise korral algatada menetlus tema vangistamiseks.

Pank, kellele kolmanda isiku vara arestimise korraldus kätte toimetatakse, peab asjaomase konto külmutama, välja arvatud juhul, kui tal on põhjust korraldus vaidlustada. Sel juhul peab ta pöörduma korralduse väljastanud kohtusse ja esitama põhjused, miks seda korraldust ei peaks täitma.

Kõik vaidlustamata korraldused muutuvad lõplikuks ja neil on kohtuotsuse jõud.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitemeetmed kehtivad kuus kuud alates nende kehtestamisest. Kohtuotsus, millega kehtestatakse täitemeetmed, kehtib kuus kuud alates selle tegemise kuupäevast. Kui sellel ajavahemikul jääb kohtuotsus täitmata, saab kohus seda pikendada vastavalt tsiviilkohtumenetluse eeskirjade eeskirjale 40D.8.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Juhtumist olenevalt on võimalik võtta õiguslikke meetmeid, nt et täitmisele pööramine peatada või registreerimine tühistada.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Võlgniku kaitseks ei saa täitemeetmeid rakendada isiklike esemete suhtes, mis on vajalikud toimetulekuks või isiku kutsetegevuseks.

Samuti juhul, kui võlgnik on riiklik või avalik-õiguslik asutus, ei saa täitemeetmeid rakendada üldsuse huvides kasutatavate esemete või seadmete, sealhulgas relvajõududele ja julgeolekujõududele kuuluva varustuse suhtes, kunstilist, arheoloogilist, kultuuri-, usulist ja ajaloolist väärtust omavate esemete ja välisvaluutareservide suhtes.

Vallasvara arestimise ja müümise määrus tuleb täita päikesetõusu ja -loojangu vahelisel ajal.

Arestitud vara (muu kui raha ja väärtpaberid) ei tohi müüa enne, kui arestimisele järgnevast päevast on möödunud vähemalt kolm päeva, välja arvatud juhul, kui see vara kuulub ja vananeb või kui omanik kirjalikult seda nõuab. Müügitehingu lõpuni tuleb vara hoida sobivas kohas või jätta see sobiva isiku hoole alla.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 17/01/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Läti

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine on tsiviilkohtumenetluse etapp, milles kohtutäitur pöörab täitmisele kohtu, muu asutuse või ametniku otsuse, kui võlgnik (kostja) jätab otsuse õigusaktides või kohtu kehtestatud tähtaja jooksul vabatahtlikult täitmata.

Täitemeetmete kohta, mida kohtutäituri on õigus kohaldada, vt „[Õigusvaldkonna ametid: Läti](#)“.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Kohtutäituri pööravad täitmisele kohtute ja muude asutuste otsused ning teevad muid õigusaktidega ette nähtud toiminguid.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Kohtuotsus kuulub täitmisele pärast selle jõustumist, välja arvatud juhul, kui õigusaktide või kohtumäärustega on ette nähtud selle viivitamatu täitmine.

Kohtutäituri on õigus algatada täitedokumendi alusel täitemenetlus.

Vastavalt kohtulahendite täitmise menetlusele kuuluvad täitmisele järgmised kohtute ja muude asutuste otsused:

kohtumäärused ja kohtuotsused tsiviil- ja haldusajades;

kohtuotsused ja prokuröri otsused või määrused tulu sissenõudmist puudutavates kriminaalasjades;

kohtuotsused tulu sissenõudmist puudutavates haldusrikkumise ajades;

kohtuotsused kokkuleppemenetlustes;

alalise vahekohtu lahendid;

välisriigi kohtu, pädeva asutuse või vahekohtu otsused õigusaktides sätestatud juhtudel;

kohtuotsused sanktsioonide (trahvide) määramise kohta;

töövaidluskomisjoni otsused;

avalikke teenuseid reguleerivate asutuste (edaspidi „reguleeriv asutus“) otsused vaidluste ja kokkuleppemenetluste kohta.

Kui õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kohtulahendite täitmise menetlust ka järgmiste dokumentide suhtes:

asutuste ja ametnike otsused haldusrikkumiste ja õigusrikkumiste asjades õigusaktides sätestatud juhtudel;

riigi volitatud asutuste ja ametnike välja antud haldusaktid, milles nõutakse teatava summa tasumist;

õigusvaldkonna spetsialistide (notarid, juristid, kohtutäituri) otsused nende ametitegevuse ja osutatud õigusabi tasustamise ja osutatud teenustega seotud kulude ning riigilõivude kohta;

nõukogu, komisjoni või Euroopa Keskpanga poolt vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 299 vastu võetud õigusaktid;

notariaadiseaduse D1 jaos sätestatud menetluse kohased notariaalaktid.

Täitedokumendid on:

tsiviil- ja haldusajades kohtumääruse või kohtuotsuse alusel tehtud täitekorraldus või kriminaalasjades kokkulepet kinnitava kohtumääruse alusel tehtud

täitekorraldus, alalise vahekohtu lahend, töövaidluskomisjoni otsus, reguleeriva asutuse otsus vaidluste või kokkuleppemenetluse kohta, välisriigi kohtu või

vahekohtu otsus ning nõukogu, komisjoni või Euroopa Keskpanga poolt vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 299 vastu võetud õigusaktid;

asutuste ja ametnike otsused haldusrikkumiste ja õigusrikkumiste asjades;

kohtuotsused haldusrikkumiste asjades;
tulu sissenõudmist puudutavates kriminaalasjades tehtud prokuröri otsuse või määruse väljavõte;
haldusakti alusel antud täitekorraldus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 539 lõike 2 punkt 2);
kohtuotsus, mis käsitleb kohustuste vaidlustamata täitmisele pööramist, hoiatusmenetluse kohaste kohustuste täitmisele pööramist või kinnisvara vabatahtlikku müüki oksjonil kohtumenetluse käigus;
kohtuotsused sanktsioonide (trahvide) määramise kohta;
notari, juristi või kohtutäituri väljastatud arve;
välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 805/2004 väljastatud Euroopa täitekorraldus;
välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 41 lõikele 1 väljastatud tõend;
välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 42 lõikele 1 väljastatud tõend;
kohtu, sealhulgas välisriigi kohtu poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 861/2007 artikli 20 lõikele 2 väljastatud kinnitus;
kohtu, sealhulgas välisriigi kohtu poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1896/2006 artiklile 18 väljastatud maksekäsk;
kohtuotsus, millega antakse võlausaldajale õigus müüa võlgniku panditud vara hagi tagamise menetluses (maksejõuetusseaduse paragrahvi 37 lõige 2);
välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 4/2009 artikli 20 lõike 1 punktile b tehtud otsuse väljavõte;
välisriigi pädeva asutuse poolt vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 4/2009 artiklile 48 väljastatud ametliku juriidilise dokumendi väljavõte;
taotluse saanud liikmesriigis täitmisele pööramist lubav ühtne juriidiline dokument, mis on koostatud vastavalt komisjoni 18. novembri 2011. aasta rakendusmääruse (EL) nr 1189/2011 II lisas sätestatud näidismõnole;
notariaadiseaduse D1 jaos sätestatud menetluse kohased täitmist käsitlevad notariaalaktid;
välisriigi kohtu või pädeva asutuse poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EÜ) nr 1215/2012 (kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades) artiklile 53 või 60 väljastatud tunnistus;
väljavõtte siseturu infosüsteemi (IMI) kaudu saadud Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi pädeva asutuse otsusest haldustrahvi määramise kohta seoses töötajate lähetamisega seotud rikkumistega;
kohtu, sealhulgas välisriigi kohtu poolt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 655/2014 artikli 19 lõike 1 punktile a väljastatud pangakontode Euroopa arestimismääruse A-osa.

3.1 Menetlus

Kohtuotsus ja kohtuvälises menetluses tehtud otsus kuulub täitmisele pärast selle jõustumist, välja arvatud juhul, kui õigusaktid või kohtumäärused näevad ette selle viivitamatu täitmise. Kui kohtulahendit täitmiseks kehtestatud tähtaja jooksul vabatahtlikult ei täideta, koostab kohus vabatahtliku täitmise tähtaja möödudes täitekorralduse. Kohtutäituri on õigus algatada täitedokumendi alusel täitemenetlus. Täitekorralduse väljastab asja arutanud kohus täitmise eest vastutava kohtuametniku taotlusel. Iga kohtulahendi kohta väljastatakse üks täitekorraldus. Kui kohtulahendid kuuluvad täitmisele erinevates kohtades, kohtulahendi mõni osa kuulub täitmisele viivitamata või on kohtulahend tehtud mitme hageja kasuks või mitme kostja vastu, peab kohus täitmise eest vastutava kohtuametniku taotlusel väljastama mitu täitekorraldust. Mitme täitekorralduse väljastamisel tuleb igas korralduses märkida täitmise täpne koht või kohtulahendi osa, mis kuulub täitekorralduse kohaselt täitmisele; solidaarkohustuste korral tuleb asjaomases täitekorralduses märkida kostja, kelle suhtes otsus täitmisele pööratakse. Kohtulahendi täitmise algatamiseks tuleb täitmise eest vastutavale ametnikule või tema volitatud esindajale väljastatud täitekorraldus koos taotlusega esitada kohtutäiturile.

3.2 Peamised tingimused

Vannutatud kohtutäiturite ametitegevust ja selle üle arvestuse pidamist reguleerivad kohtutäiturite seadus ja ministrite kabineti 14. märtsi 2006. aasta määrus nr 202 „Vannutatud kohtutäiturite ametitegevuse üle arvestuse pidamine“.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud täitemeetmete kohtuotsuste ja muude asutuste otsuste täitmise menetluses kohaldamise eesmärk on piirata võlgniku õigusi, et tagada tasakaal selle isiku õiguste, kelle seadusega kaitstud kodanikuõigusi või huviseid see otsus puudutab, ja võlgniku kohtuotsuse (või muu asutuse otsuse) täitmise kohustuse vahel.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Kohtutäituri on õigus pöörata sissenõue võlgniku vallasvarale, sealhulgas muude isikute juures hoitavale varale, ja immateriaalsele varale, summadele, mis teised isikud võlgnevad võlgnikule (võlgniku töötasu, muu sarnane tasu, muu sissetulek, investeeringud krediidiasutustes), ning kinnisvarale.

Täitekorralduses nimetatud sissenõuet ei saa pöörata teatavatele õigusaktides nimetatud varadele ja esemetele, mis kuuluvad täielikult või osaliselt võlgnikule (näiteks majatarbed ja kodumasinad, rõivad, toit, raamatud, tööriistad ja -vahendid, mis on võlgnikule hädavajalikud igapäevaseks kutsetegevuseks, et ennast ülal pidada jne).

Täitekorralduses nimetatud sissenõuet ei pöörata järgmistele täielikult või osaliselt võlgnikule kuuluvatele esemetele:

majatarbed ja kodumasinad; võlgniku, tema perepiikmete ja ülalpeetavate rõivad:

igapäevased rõivad, jalatsid ja aluspesu;

voodipesu, ööriivad ja käterätid;

igapäevaseks kasutuseks mõeldud köögitarbed ja lauanõud;

mööbel – üks voodi ja tool inimese kohta ning üks laud ja üks kapp leibkonna kohta;

kõik lastetarbed;

võlgnikule ja tema perele kolmeks kuuks vajalikud toiduained;

ühe kuupalga alammääradele vastav summa võlgniku, iga pere liikme ja ülalpeetava kohta, kuid alaealiste laste jaoks elatise või ülalpidamise tagamise fondi maksete sissenõudmisel summa, mis vastab 50 %-le ühe kuupalga alammäärast, võlgniku, iga pere liikme ja ülalpeetava kohta;

üks lehm või kits ja üks siga leibkonna kohta ning loomasööt koguses, mis on vajalik loomade söötmiseks kuni järgmise saagini või kuni loomad lastakse karjamaale;

perele toidu valmistamiseks ja kütteperioodil eluruumide kütmiseks vajalik kütus;

raamatud ning tööriistad ja -vahendid, mis on võlgnikule hädavajalikud igapäevaseks kutsetegevuseks, et ennast ülal pidada;

põllumajanduslikud tootmisvahendid, st põllumajandustootmisega tegelemiseks vajalikud põllumajandusseadmed, masinad, kariloomad ja seemnevili ning sööt, mis on vajalik loomade ülalpidamiseks järgmise saagini. Põllumajandusseadmed ning see, kui palju loomi ja sööta peetakse vajalikuks, sätestatakse põllumajandusministri suunistes;

vallasvara, mis vastavalt tsiviilseadustikule moodustab kinnisvara päraldise – asjaomases kinnisvarast eraldi;

pühakojad ja kultustoimingutes kasutatavad esemed.

Samuti ei saa sissenõuet pöörata järgmistele sissetulekutele:

lahkumistoetus, matusetoetus, üleelanud abikaasale makstav kindlasummaline toetus, riiklikud sotsiaaltoetused, tsõliaakiat põdeva lapse riiklik toetus, toitjakaotuspension ja toitjakaotustoetus;

töötaja isiklike töövahendite kasutamise hüvitis ja seaduslikke töösuhteid reguleerivates muud õigusnormides ette nähtud hüvitised seoses seadusliku töösuhetega;

summad, mis makstakse töötajale seoses lähetustega või muusse piirkonda üleviimise või seal tööülesannete täitmisega;

sotsiaaltoetused;

lapse ülalpidamise toetus valitsuse määratud miinimumsummas, mida üks vanem peab kohtuotsuse või ülalpidamise tagamise fondi ameti otsuse alusel maksma, ning ülalpidamise tagamise fondist saadav lapse ülalpidamise toetus.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kui sissenõue pööratakse võlgniku vallasvarale, kinnisvarale või sissetulekule, ei saa võlgnik seda vara enam vabalt kasutada.

Kui kohtutäituri nõudmisi või korraldusi ei täideta, koostab kohtutäitur vastava akti ja esitab selle otsuse tegemiseks kohtule. Kohus võib määrata süülisele poolele trahvi – kuni 360 eurot füüsilisele isikule või kuni 750 eurot ametiisikule. Kohtu otsuse võib edasi kaevata.

Teatud juhtudel on kohtutäituri korralduse täitmata jätmise eest ette nähtud konkreetset karistused.

Täitemeetmeid kohaldavale kohtutäiturile vastuhakkamise korral võib kohtutäitur kutsuda appi politsei.

Kui võlgnik ei ilmu kohtutäiturilt kutset saades kohtutäituri juurde või keeldub selgituste või seadusega nõutud teabe esitamisest, on kohtutäituril õigus anda asi kohtusse otsuse tegemiseks isiku vastutuse kohta. Kohus võib anda võlgnikule korralduse ilmuda kohtutäituri juurde või määrata talle trahvi – kuni 80 eurot füüsilisele isikule või kuni 360 eurot ametiisikule. Kohtu otsuse võib edasi kaevata.

Kui ilmneb, et võlgnik on tahtlikult esitanud valeteavet, peab kohtutäitur teavitama sellest prokuröri.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Kõik täitedokumentid saab esitada täitmiseks 10 aasta jooksul pärast kohtuotsuse või -määruse jõustumist, välja arvatud juhul, kui õigusaktides on sätestatud muu periood. Kui kohtulahend näeb ette osade kaupa maksmise, kehtib täitedokument kuni viimase makse tähtpäevani ning 10-aastane periood algab viimasest maksetähtpäevast.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitemenetlus algatatakse kehtiva täitekorralduse alusel, mille on teinud kohus või muu asutus. Kohtuotsuse või muu asutuse otsuse kohaselt kohustatud isik võib otsuse edasi kaevata (vaidlustada), kasutades õigusaktides sätestatud kohtuotsuste ja muude asutuste otsuste edasikaebamise (vaidlustamise) üldist menetlust.

Menetluse poole taotlusel ja võttes arvesse asjaomaste poolte varalist seisundit või muid asjaolusid, on asja arutaval kohtu õigus lükata kohtulahendi täitmine edasi, jagada täitmine osadeks või muuta kohtulahendi täitmise vormi või menetlust. Kohtulahendi täitmise edasilükkamise, täitmise osadeks jagamise või kohtulahendi täitmise vormi või menetluse muutmise otsuse saab kõrgema astme kohtusse edasi kaevata 10 päeva jooksul. Kui asjaolud takistavad kohtulahendi täitmist või muudavad selle võimatuks, on kohtutäituril õigus esitada kohtulahendi täitmise eest vastutavale kohtule ettepanek lükata kohtulahendi täitmine edasi, jagada täitmine osadeks või muuta kohtulahendi täitmise vormi või menetlust.

Kohtutäitur võib täitmise edasi lükata täitmise eest vastutava ametniku taotlusel või kohtu otsuse alusel, millega lükatakse täitemeetmete võtmine edasi või peatatakse vara müük, lükatakse kohtulahendi täitmine edasi või jagatakse täitmine osadeks.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Võlausaldaja või võlgnik võib vaidlustada kohtutäituri tegevuse kohtuotsuse täitmisel või kohtutäituri keeldumise pöörata kohtuotsuse täitmisele, välja arvatud kehtetu oksjoni puhul, esitades põhjendatud kaebuse kohtutäituri tööpiirkonna (linna) kohtule 10 päeva jooksul alates vaidlustatud meetmete kohaldamisest või päevast, mil kaebuse esitaja, kellele jäeti meetmete kohaldamise ajast ja kohast teatamata, saab sellistest meetmetest teada.

Kohus peab kaebuse läbi vaatama 15 päeva jooksul. Kohtuistungist tuleb teatada võlgnikule ja võlausaldajale ning kohtutäiturile. Kui nimetatud isikud kohale ei ilmu, et takista see küsimuse arutamist.

Kaebuse esitaja põhjendatud taotlusel võib kohtunik täitemenetluse peatada, keelata raha kohtutäiturile, võlausaldajale või võlgnikule ülekandmise või peatada vara müügi. Otsus kuulub viivitamata täitmisele.

Kohtu otsuse võib edasi kaevata.

Lingid

<https://www.tm.gov.lv> – justiitsministeeriumi veebisait

<http://www.lzti.lv/> – Läti vannutatud kohtutäiturite nõukogu

<https://tiesas.lv> – Läti kohtuportaal

See veebileht on osa portaalist [☞](#) „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt [☞](#) tagasisidet selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 07/04/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Leedu

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmise all mõeldakse menetluspooltele kohtuotsusega pandud kohustuste täitmist ehk pooled teevad toimingud, milleks kohtuotsuses neid kohustati. Mõne otsuse täitmine ei eelda eritoiminguid: näiteks õigussuhte tunnustamise, peatamise, muutmise ja tuvastamise otsused. Otsuse võivad pooled täita

vabatahtlikult, st ilma täitemeetmeteta, või võidakse seda teha sundkorras. Kui isik, kelle vastu otsus on suunatud, ei täida seda vabatahtlikult, on otsust taotlenud sissenõudjal õigus kohtult taotleda täitemäärust ja esitada see kohtutäiturile.

Kohtutäiturid on riigi poolt volitatud isikud, kes võivad sissenõudja taotlusel võtta täitemeetmeid selleks, et pöörata täitmisele otsus, mida ei ole vabatahtlikult täidetud.

Kohtuotsuste täitmist reguleerib Leedu Vabariigi tsiviilkohtumenetluse seadustiku VI osa („Täitemenetlus“) ja justiitsministeeriumi 27. oktoobri 2005. aasta käskkiri nr 1R-352, millega kinnitatakse kohtuotsuste täitmise juhend (edaspidi „juhend“). Kohtuotsuste täitmist reguleerivad erinormid võivad olla sätestatud ka muudes õigusaktides.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Kohtuotsuste täitmine on kohtutäituri ülesanne.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Kohtuotsuse alusel välja antud täitedokumendi esitab kohtutäiturile täitmiseks isik, kellel on selleks õigus, st sissenõudja või tema esindaja. Kui täitedokumendi esitab kohtutäiturile sissenõudja esindaja, näeb seadus ette, et esindaja õigused on kindlaks määratud seaduse kohaselt välja antud ja vormistatud volikirjas, st füüsiliste isikute esitatud volikirjad peavad olema notariaalselt tõestatud, juriidilise isiku esindaja esitatud volikiri võib olla kinnitanud juriidilise isiku asjaomane organ. Kui advokaat või tema abi esitab kohtutäiturile täitedokumendi, peab advokaat või tema abi esitama kohtutäiturile ka kliendiga sõlmitud kirjaliku lepingu või muu dokumendi, kus on kindlaks määratud tema õigused ja kohustused ja nende ulatus. Raha sissenõudmisega seotud täitedokumendid esitatakse kohtutäituritele kohtutäiturite infosüsteemi kaudu, järgides juhendiga kehtestatud menetlust: proportsionaalselt kõigile tegevuspiirkonnas tegutsevatele kohtutäituritele, võttes arvesse juhendis esitatud täitedokumentide ja sissenõutavate summade kategooriaid ja tagades, et uus täitedokument raha sissenõudmiseks samalt võlgnikult määratakse samuti kohtutäiturile, kes juba pöörab täitmisele nõuet selle võlgniku vastu, välja arvatud juhul, kui uus täitedokument ei ole selle konkreetse kohtutäituri piirkonnas kohaldatav. Kohtutäitur peab kolme tööpäeva jooksul alates täitedokumendi kättesaamisest või kiire täitmisele pööramise puhul viivitamata kontrollima, kas ei esine ilmseid põhjusi, mis takistaksid täitedokumendi täitmist.

3.2 Peamised tingimused

Täitedokumendi võib kohtutäiturile täitmisele pööramiseks esitada sissenõudja või tema esindaja või täitedokumendi välja andnud asutus või ametnik. Kui võlgnik on füüsiline isik, pöörab kohtutäitur täitedokumendi täitmisele võlgniku elu- või töökohas või tema vara asukohas. Kui võlgnik on juriidiline isik, pöörab kohtutäitur täitedokumendi täitmisele võlgniku registrijärgsel aadressil või tema vara asukohas.

Täitedokument tuleb esitada täitmiseks enne aegumistähtaja möödumist. Kohtuotsustel põhinevad täitedokumendid võib esitada täitmiseks viie aasta jooksul alates otsuse jõustumisest. Viivitamatult täidetavate kohtuotsustel põhinevate täitedokumentide esitamise aegumistähtaeg hakkab kulgema esimesest päevast pärast otsuse vastuvõtmist.

Täitedokument võetakse täitmisele pööramiseks vastu, kui sissenõudja tasub kohtutäiturile täitemenetluse halduskulud. Sõltuvalt füüsilisest isikust sissenõudja rahalisest seisust võib kohtutäitur loobuda osaliselt või täielikult täitemenetluse kulude nõudmisest või lükata maksmise edasi kuni täitemenetluse lõpuni.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Täitemeetmed on muu hulgas:

- sissenõude pööramine võlgniku vahenditele ja varadele või varalistele õigustele;
- sissenõude pööramine võlgniku varadele ja teiste isikute valduses olevale rahale;
- teiste isikute suhtes kehtestatud keeld võlgnikule raha või vara üle kanda või täita muid kohustusi võlgniku ees;
- võlgniku õigusi tõestavate dokumentide konfiskeerimine;
- sissenõude pööramine võlgniku palgale, pensionile, toetustele või muule sissetulekule;
- võlgnikult teatavate otsuses nimetatud esemete konfiskeerimine ja nende üleandmine sissenõudjale;
- võlgniku vara sundmüük ja müügist saadud tulu kasutamine sissenõudmiseks;
- võlgniku kohustamine teatavaid toiminguid tegema või nende tegemisest hoiduma;
- vastunõuete tasaarveldamine;
- muud seadusega ette nähtud meetmed.

Korraga võib kohaldada mitut täitemeedet.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Kui võlgnik on füüsiline isik, saab sissenõuet pöörata järgmisele varale:

- hüpoteegid ja tagatised, kui täitmine toimub hüpoteekkrediidiandjale või sellele isikule, kelle kasuks tagatis on seatud;
- raha, varalised õigused, väärtpaberid, töötasu, toetused või muu sissetulek või võlgnikule kuuluv vallasvara;
- võlgnikule kuuluv kinnisvara;
- võlgniku omanduses olev põllumajandusmaa, kui võlgniku põhitegevusala on põllumajandus;
- võlgniku elukohaks olev eluase.

Kui võlgnik on juriidiline isik, saab sissenõuet pöörata järgmisele varale:

- hüpoteegid ja tagatised, kui täitmine toimub hüpoteekkrediidiandjale või sellele isikule, kelle kasuks tagatis on seatud;
- raha, varalised õigused, väärtpaberid, valmistoodang ja muu vallas- ja kinnisvara, mida tootmisprotsessis otseselt ei kasutata või mis ei ole kohandatud otseseks kasutamiseks tootmisprotsessis, v.a haldusruumid;
- muu vara;
- tootmiseks vajalik kinnisvara, samuti toormaterjalid ja tarvikud, masinad, seadmed ja muud kapitalikaubad, mida kasutatakse otseselt tootmises.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemeetmed ja -menetlused varieeruvad sõltuvalt sellest, kas täitmisele pööratakse rahaline või mitterahaline kohustus ja kas sissenõue on pööratud võlgniku vahenditele, sissetulekule või muule varale.

Kui rahalise nõude täitmisel pööratakse sissenõue võlgniku krediidi-, makse- või e-raha asutustes hoitavatele vahenditele, saadab kohtutäitur nendele asutustele rahaliste piirangute infosüsteemi kaudu korralduse piirata võlgniku vahendite kasutamist või debiteerida võlgniku vahendid kohustuslikus korras võla ja täitemenetluse kulude katteks.

Kui kohtutäitur leiab, et võlgniku vahendid või muu vara on kolmandate isikute valduses (kohtutäituril on õigus seda teavet saada ja saada teavet ka selle kohta, kas asjaomastelt kolmandatelt isikutelt nõutakse võlgnikule raha või muude varade ülekandmist), need varad arestitakse.

Kui rahalise nõude täitmisel pööratakse sissenõue võlgniku sissetulekule, esitab kohtutäitur täitedokumendi võlgniku tööandjale või mõnele teisele isikule, kes võlgnikule maksab. Võlgniku palgast ja muudest samaväärsetest hüvedest peetakse kinni kindel osa sissetulekust, kuni võlasumma on täielikult sisse nõutud.

Kui rahalise nõude täitmisel pööratakse sissenõue võlgniku varale, see arestitakse ja müüakse. Sissenõuet ei saa pöörata võlgniku varale, kui võlgnik esitab kohtutäiturile tõendid selle kohta, et raha on võimalik kuue kuu jooksul – või 18 kuu jooksul, kui sissenõudmine puudutab võlgniku elukohaks olevat eluaseta – tasuda teatava kohustusliku summa kinnipidamisega võlgniku sissetulekust. Sissenõue võib olla pööratud võlgniku elukohale üksnes juhul, kui sissenõutav summa on suurem kui 4 000 eurot. Kui energia- ja kommunaalteenuste arvete ja muude teenuste eest tasumata summade sissenõudmiseks arestitakse võlgniku korter või maja, võib kohus võlgniku või tema pereliikmete taotlusel määrata, et sissenõuet ei saa pöörata korterile, majale või majaosale, kus kõnealused isikud viimati elasid ja mida nad vajavad eluasemeks. Sellisel juhul võib kohus võtta arvesse laste, puudega inimeste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade huve ja rahalist olukorda.

Võlgniku varade arestimine tähendab, et võlgniku vara suhtes kehtestatakse ajutine keeld või piiratakse tema omandiõigust või omandiõiguse teatavat komponenti (valdus, kasutus või käsutus).

Vara võib arestida kohus või kohtutäitur.

Kohus arestib vara otsuse alusel, mis puudutab ajutiste kaitsemeetmete rakendamist. Arestitud vara väärtus ei tohi ületada nõude suurust. Kohus võib sellise otsuse tühistada asjaomaste isikute soovil või teatavatel juhtudel omal algatusel. Kui kohus on juhtumit uurinud ja nõude tagasi lükanud, jäävad ajutised kaitsemeetmed kehtima kuni kohtuotsuse jõustumiseni, ja kui pärast seda, kui kohus on kohaldanud ajutisi kaitsemeetmeid, nõue täidetakse, kehtivad ajutised kaitsemeetmed seni, kuni otsus on ellu viidud.

Täitmisotsust ellu viiv kohtutäitur peab võlgniku vara arestides allkirjastama arestimismääruse. Kohtutäitur võib arestimismääruse tühistada üksnes juhul, kui ta on selle ise täitnud. Kohtutäituri poolt arestitud võlgniku vara väärtus ei tohi oluliselt ületada summat, mida on vaja sissenõutava summa ja täitekulude katmiseks.

Vara realiseerimine tähendab võlgnikule või tagatise andjale kuuluva arestitud vara sundmüüki enampakkumisel või vara müügi või konverteerimisega tegeleva ettevõtte kaudu, vara üleandmist sissenõudjale, vara müüki võlgniku soovitatud müüjale või muud seadusega ette nähtud viisi. Sõltuvalt arestimise põhjustest ja sellega seotud varade liigist realiseerib arestitud vara kas kohtutäitur või teevad seda riiklikud maksuinspektorid või väärtpaperite avaliku kauplemisega tegelevad maaklerid ja ettevõtted, lähtudes seadusega ette nähtud korrast.

Võlgniku vallasvara ja muu seaduse kohaselt registreeritud vara, mille väärtus ületab 2 000 eurot, ning samuti muu vallasvara, mille ühikuhind ületab 30 000 eurot, realiseeritakse enampakkumisel. Muu vara võidakse realiseerida muul viisil. Enampakkumine toimub elektrooniliselt.

Võlgnikul on õigus leida varale ostja enne enampakkumise algust. Kui võlgnik leiab varale ostja, müüakse vara võlgniku leitud ostjale. Vara võidakse müüa võlgniku leitud ostjale summa eest, mis ei ole väiksem kui vara arestimise määruuses näidatud väärtus, ega väiksem kui summa, millest piisab võlgade ja täitekulude täielikuks katmiseks.

Kui arestitud vara realiseeritakse, kustuvad kõik selle suhtes kehtinud arestid.

Kui täitedokument puudutab võlgniku ja võlausaldaja vastastikuseid nõudeid, tasaarveldab kohtutäitur vastavad summad kindlaks määratud korras. Kui kindlaks määratud korra kohase tasaarveldusega on võimalik sisse nõuda kogu summa, muid täitemeeteid ei võeta. Tasaarveldamist ei saa kasutada ülalpidamise maksimise menetlustes.

Kohustuste mitterahalise täitmise suhtes kohaldatavad erinõuded on ette nähtud seadusega.

Pöörates täitmisele laste hooldusõiguse üleandmise otsust, viib kohtutäitur täitemeeteid ellu selle isiku juuresolekul, kellele laps üle antakse, ja laste õiguste kaitse eest vastutava asutuse esindaja juuresolekul. Tagada tuleb lapse õiguste kaitse.

Kui kohus on määranud teatavad esemed sissenõudjale kuuluvaks, konfiskeerib kohtutäitur need esemed võlgnikult ja annab need sissenõudjale üle.

Ainult täitedokumendis nimetatud isikud võivad otsuse kohaselt kolida eluruumi (ja eluruumist võib välja tõsta üksnes täitedokumendis nimetatud isikuid). Vajadusel või paluda politsei abi.

Kui otsust, millega nähakse ette, et võlgnik teeb või lõpetab teatavad toimingud, mis ei ole seotud vara või vahendite üleandmisega, ei täideta, koostab kohtutäitur sellekohase teate. Dokument edastatakse täitmiskoha esimese astme kohtusse, mis omakorda annab korralduse otsuses kindlaks määratud tagajärgede kohaldamiseks (st kui võlgnik ei ole otsust ettenähtud tähtjaks täitnud, on sissenõudjal õigus võlgniku kulul teha toiminguid või võtta meetmeid toimingute lõpetamiseks ja samal ajal nõuda võlgnikult sisse vajalikud kulud); kui tagajärgi ei ole otsuses kindlaks määratud, muudab kohus otsuse täitmise korda.

Kui ainult võlgnik saab otsuses osutatud toiminguid teha või need lõpetada ja ta jätab otsuse täitmata, võib võlgnikku sissenõudja kasuks trahvida ning otsuse täitmiseks võidakse määrata uus tähtaeg. Trahvi maksmine ei vabasta võlgnikku otsuses osutatud toimingute tegemise või nende lõpetamise kohustustest.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Kohtuotsustel põhinevad täitedokumendid võib esitada täitmiseks viie aasta jooksul alates otsuse jõustumisest. Viivitamatult täidetavate kohtuotsustel põhinevate täitedokumentide esitamise aegumistähtaeg hakkab kulgema esimesest päevast pärast otsuse vastuvõtmist. Tööle ennistamisega seotud täitedokumendid võidakse esitada täitmisele pööramiseks ühe kuu jooksul alates otsuse vastuvõtmisele järgnevast esimesest päevast.

Sõltuvalt kõne all olevast otsusest kehtivad täitedokumendid regulaarseid makseid käsitleva nõude puhul kogu perioodi vältel, mille jooksul makseid tehakse, ja nende esitamise tähtaeg algab mis tahes kuupäeval, mil maksetähtaeg ületatakse.

Ametnike või ametiasutuste kohustusliku menetluse korras täidetavate otsuste täitmisele pööramiseks võidakse määrata eritähtajad.

Kui täitedokumendi esitamise tähtaega pikendatakse põhjustel, mida kohus peab oluliseks, võib kohus tähtaega uuesti pikendada, välja arvatud seadusega ette nähtud erandjuhtudel, kui tähtaega pikendada ei saa.

Kohtutäituri võetavad täitemeeteid jäävad kehtima seniks, kuni kohtutäitur need tühistab. Kui kohtutäituri tegevuse seaduslikkus vaidlustatakse ja kohus leiab, et kaebus on osaliselt või täielikult põhjendatud, võib kaebust menetlev kohus võetud meetmed täielikult või osaliselt tühistada.

Vara arestimine või muud kohtu kehtestatud ajutised kaitsemeetmed jäävad kehtima, kuni need kehtestanud kohus need tühistab (asendab muu meetmega) või kaebuse korral seni, kuni kõrgem kohus need tühistab.

Kui arestitud vara realiseeritakse, kustuvad kõik selle suhtes kehtinud arestid.

Vt ka vastus küsimusele 3.2.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kohtutäituri menetlustoiminguid saab vaidlustada hiljemalt 20 päeva jooksul alates kuupäevast, mil kaebuse esitanud isik sai või oleks pidanud saama teada kõnealuse toimingu tegemisest või selle tegemisest keeldumisest, kuid mitte hiljem kui 90 päeva alates kuupäevast, mil kõnealune toiming tehti.

Kaebus esitatakse kohtutäiturile. Kohtutäitur peab selle viie tööpäeva jooksul läbi vaatama. Kui kohtutäitur keeldub kaebust osaliselt või täielikult rahuldavast, esitatakse kaebus koos kohtutäituri korraldusega esimese astme kohtusse, mille alluvusse kohtutäituri büroo kuulub.

Edasikaebamise korral saab kohtu võetud meetmeid tühistada või muuta sama kohus või kõrgem kohus.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Vt ka vastus küsimusele 3.2.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 11/07/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Luksemburg

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Kui võlgnik ei täida kohtuotsust vabatahtlikult, saab sissenõudja taotleda kohtuotsuse täitmisele pööramist. Seda nimetatakse sundtäitmiseks.

Selleks et kohtuotsus kuuluks täitmisele, peab see sisaldama täiteklauelit ning olema nõuetekohaselt kätte toimetatud või sellest peab olema nõuetekohaselt teavitatud.

Täitmine peatatakse nädalaks alates kohtuotsuse tegemise päevast ja/või edasikaebuse esitamisega, välja arvatud juhul, kui otsus kuulub viivitamatult täitmisele.

Sundtäitmist kasutatakse tavaliselt raha sissenõudmiseks, aga seda saab kasutada ka selleks, et kohustada isikut tegema mingit toimingut.

Kui isikult on mõistetud välja mingi rahasumma, on täitemeede suunatud võlgniku vara vastu ja seda nimetatakse arestimiseks.

On aga olemas ka spetsiifilisemaid täitemeeteid: võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimine (*saisie-arrêt*), saagi arestimine (*saisie-brandon*), annuiteetide arestimine (*saisie des rentes*), kinnisvara arestimine (*saisie immobilière*), arestimine täitmata rendi-lüürivõlakohustuse katteks (*saisie-gagerie*), rändvõlgniku vara arestimine (*saisie foraine*), vara arestimine üleandmise nõude alusel (*saisie-revendication*), võlgade kinnipidamine töötasust (*saisie sur salaire*), siseveesõidukite arestimine (*saisie des bateaux de navigation intérieure*), õhusõidukite arestimine (*saisie d'aéronefs*) ning arestimine intellektuaalomandiõiguste kaitsmise raames (*saisie-description*).

Luksemburgis kasutatakse kohtuotsuse täitmiseks kõige sagedamini võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimist (*saisie-arrêt*) ja vallasvara sundmüüki (*saisie-exécution*).

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Kohtutäituritel on ainuvõlgused täita kohtuotsuseid, mille on täidetavaks tunnistanud Luksemburgi kohus vastavalt Luksemburgi õigusele või muu Euroopa Liidu liikmesriigi kohus vastavalt Euroopa Liidu tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevatele õigusaktidele, samuti täitmisele kuuluvaid kokkuleppeid, mis on saavutatud vahendamise abil tsiviil- ja kaubandusajades, ning muid täitmisele kuuluvaid dokumente või õigusi.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Suurhertsogiriigis tehtud kohtuotsused ja koostatud dokumendid

Need on Suurhertsogiriigis täidetavad, ilma et nõutaks ametlikku heakskiitmist või täidetavaks tunnustamise dokumenti (*lettre de pareatis*), isegi kui neid täidetakse väljaspool kohtuotsuse teinud kohtu kohtualluvust või väljaspool territooriumi, kus dokumendid koostati.

Dokumendi või kohtuotsuse kättetoimetamine kohtutäiturile tähendab, et sellega antakse talle volitused kasutada kõiki täiteviise, välja arvatud kinnisvara arestimine ja vangistus, mille kasutamiseks on tarvis erivolitusi.

Välisriigis tehtud otsuste korral, mille suhtes kohaldatakse välislepingut või Euroopa Liidu õigusakti, on nõutav välisriigi kohtuotsuste täidetavaks tunnustamise menetlus

Välisriigis tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsused, mis on täidetavad selles riigis ja mis vastavalt

27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsioonile kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades, mida on muudetud konventsioonidega uute liikmesriikide ühinemise kohta selle konventsiooniga,

16. septembri 1988. aasta Lugano konventsioonile kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades,

29. juuli 1971. aasta konventsioonile Luksemburgi Suurhertsogiriigi ja Austria Vabariigi vahel kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades,

24. novembri 1961. aasta Belgia, Madalmaade ja Luksemburgi vahelisele lepingule kohtualluvuse, pankrottide ning kohtuotsuste, vahekohtuotsuste ja ametlike dokumentide kehtivuse ja täitmise kohta, kuni see kehtib,

või 2. oktoobri 1973. aasta Haagi konventsioonile ülalpidamiskohustusi käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise kohta

täidavad tingimusi, mis on nõutavad Luksemburgis tunnustamiseks ja täitmiseks, tunnustatakse täidetavaks uue tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Nouveau code de procédure civile*) artiklites 680–685 sätestatud vormis.

Mõnes ELi liikmesriigis tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsused, mis on selles liikmesriigis täidetavad ja mis nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) kohaselt vastavad Luksemburgis tunnustamise ja täitmise nõuetele, tunnustatakse täidetavaks, nagu nimetatud määruses on sätestatud.

Määrus (EÜ) nr 44/2001 tühistati määrusega (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades ehk nn uuesti sõnastatud Brüsseli I määrusega. Määrust (EÜ) nr 44/2001 kohaldatakse endiselt enne 10. jaanuari 2015 algatatud hagisid käsitlevate otsuste, koostatud või ametlikult registreeritud ametlike dokumentide ja heakskiidetud või tehtud õigustoimingute suhtes, mis kuuluvad selle määruse kohaldamisalasse.

Mõnes ELi liikmesriigis tsiviilasjades tehtud kohtuotsused, mis on selles liikmesriigis täidetavad ning mis Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määruse (EL) nr 650/2012 (mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist) kohaselt vastavad Luksemburgis tunnustamise ja täitmise nõuetele, tunnustatakse täidetavaks, nagu kõnealuses määruses on sätestatud.

Sellises liikmesriigis tehtud otsused, kelle suhtes 23. novembril 2007. aastal sõlmitud Haagi protokoll ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatava õiguse kohta ei ole 18. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 4/2009 (kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes) 2. jao IV peatüki tähenduses siduv, mis vastavad Luksemburgis tunnustamise ja täitmise nõuetele, tunnustatakse täidetavaks, nagu kõnealuses määruses on sätestatud.

Mõnes ELi liikmesriigis tsiviilasjades tehtud kohtuotsused, mis on selles liikmesriigis täidetavad ning mis nõukogu 24. juuni 2016. aasta määruse (EL) 2016/1103 (millega rakendatakse töhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas abieluvararežiime käsitlevates asjades) ja nõukogu 24. juuni 2016. aasta määruse (EL) 2016/1104 (millega rakendatakse töhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades) kohaselt vastavad Luksemburgis tunnustamise ja täitmise nõuetele, tunnustatakse täidetavaks, nagu määrustes (EL) 2016/1103 ja (EL) 2016/1104 on sätestatud.

Välisriigis tehtud otsused, mille suhtes kohaldatakse välisriigi kohtuotsuste täidetavaks tunnustamise menetluse kaotamist käsitlevaid ELi õigusakte 12. detsembril 2012 võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades ehk nn uuesti sõnastatud Brüsseli I määruse. Selle määruse artikli 36 kohaselt tunnustatakse ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsust teistes liikmesriikides ühegi erimenetluse (välisriigi kohtuotsuste täidetavaks tunnustamise menetluse kaotamine). Määrust on alates 10. jaanuarist 2015 kohaldatud kõigis ELi liikmesriikides vastavalt selles määruses sätestatud tingimustele.

Sellises liikmesriigis tehtud otsuseid, kelle suhtes 23. novembril 2007. aastal sõlmitud Haagi protokoll ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatava õiguse kohta on 18. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 4/2009 (kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes) 2. jao IV peatüki tähenduses siduv, tunnustatakse Luksemburgis ilma mis tahes erimenetlust nõudmata ja võimaluseta tunnustamisele vastuväiteid esitada.

Mõnes ELi liikmesriigis tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsuseid, mis Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määruse (EL) nr 655/2014 (millega luuakse pangakontode Euroopa arestimismääruse menetlus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajades) kohaselt vastavad Luksemburgis tunnustamise ja täitmise nõuetele, tunnustatakse ja täidetakse, nagu kõnealuses määruses on sätestatud.

Mõnes ELi liikmesriigis tehtud kohtuotsuseid, mis on selles liikmesriigis täidetavad ja mis määruse (EÜ) nr 861/2007 (millega luuakse Euroopa väiksemate nõuete menetlus) või muudetud määruse (EÜ) nr 1896/2006 (millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus) kohaselt vastavad Luksemburgis tunnustamise ja täitmise nõuetele, tunnustatakse ja täidetakse, nagu kõnealustes määrustes on sätestatud.

3.2 Peamised tingimused

Vallas- ja kinnisvara arestitakse üksnes juhul, kui on väljastatud Luksemburgi õiguse kohane täitedokument ning tegemist on sissenõutava ja kindlasummalise nõudega. Kui tasumisele kuuluv võlg ei ole rahasumma, lükatakse selle tasumine pärast arestimist kõigi järgnevate menetluste puhul edasi, kuni see on ära hinnatud.

Kohtuotsuseid, millega nõutakse kolmandalt isikult või tema nimel vara aresti alt vabastamist, hüpoteegi registrist kustutamist, makse tegemist või mis tahes muud toimingut, võivad täita üksnes kolmandad isikud või täidetakse neid nende suhtes. Seda tehakse ka pärast vastuväite või edasikaebuse esitamise tähtaja möödumist, kui sissenõudjat esindav jurist on esitanud tunnistuse, millel on osutatud kuupäev, mil kohtuotsus toimetati sellele poolele koju kätte, kelle kohta kohtuotsus tehti, ja kui kohtusekretär on esitanud tunnistuse, et kohtuotsuse kohta ei ole esitatud vastuväiteid ning seda ei ole edasi kaevatud. Kui tunnistusest nähtub, et vastuväiteid ega edasikaebust ei ole esitatud, on vara sundvalitsejad, vara säilitajad ja mis tahes muud isikud kohustatud kohtuotsust järgima.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Arestitav vara

Arestimiseks sobib üksnes vallas- või kinnisvara, mis kuulub võlgnikule, mitte aga kolmandale isikule. See, kelle valduses võlgniku vara arestimise ajal on, ei ole oma erilist tähtsust, ning seetõttu on võimalik vara arestida ka kolmanda isiku valdustes.

Mittearestitav vara

Uue tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*nouveau code de procédure civile*) artiklis 728 on sätestatud, et lisaks teatavate seaduste kohaselt arestimiseks sobimatuks kuulutatud varale ei saa sissenõuet pöörata järgmisele varale:

objektid, mis on Luksemburgi õiguse kohaselt oma otstarbe poolest kinnisvara;

selline vallasvara nagu magamisase, rõivad või mööbel, milles sellist vara hoida, pesumasin ning lauad ja toolid, mida kasutades saab pere koos einestada.

Neid esemeid ei või arestida olenemata võlausaldaja volitustest, isegi kui võlausaldajaks on riik, välja arvatud seaduses ammendavalt loetletud teatavate võlgade puhul.

Et vältida olukorda, kus võlausaldaja arestib kõik võlgniku elatusvahendid, on suurhertsogi määrusega kehtestatud töötasude, pensionide ja annuiteetide loovutamise ja arestimise määrad. Kaitstud korrapärase sissetuleku (töötasud, annuiteedid, pensionid) arestimine on seadusega reguleeritud. Seda liiki korrapäraseid sissetulekuid ei või arestida täielikult, vaid üksnes teatava piirini, mis on määratud kindlaks vastavalt suurhertsogi määruses sätestatud vahemikele. Seega jäetakse võlgnikule toimetulemiseks miinimumsissetulek.

Vahendite eraldi hoidmine

Vahendite eraldi hoidmise eesmärk on kaitsta arestitava varaga võlgnikku sellise olukorra tagajärgede eest, kus ta oma vara üldse kasutada ei saa. See võimaldab kohtunikul arestitavaid summasid piirata.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Vara arestimise hetkest kaotab võlgnik õiguse vara käsutada. Arestimine ei anna aga arestimist taotlevale võlausaldajale ostu eelisõigust. Võlgniku suhtes kohaldatav käsutuskeeld tähendab, et ta ei tohi arestitud vara müüa ega võõrandada ega seda hüpoteegiga koormata. Vara võidakse kohe ära võtta. Võlgnik jääb vara omanikuks kuni selle sundmüümiseni, ilma et vara jääks tingimata tema valdusesse. Olukord ei muutu niivõrd praktiliselt, kuivõrd õiguslikult.

Kui käsutuskeeldu rikutakse, ei ole arestitud varaga võlgniku võetavad meetmed arestimist taotlevale võlausaldajale siduvad.

Sellisel juhul on käsutuskeeld üksnes suhteline, kuna sellest saab kasu vaid arestimist taotlev võlausaldaja. Teised võlausaldajad peavad leppima võlgniku vara väärtuse kõikumistega. Teisalt on neil lihtne juba kokkulepitud arestimisega ühineda.

Käsutuskeeld on vara müügiotsuse esimene etapp. Vara paigutatakse kohtu kontrolli alla. Seega on ka vallasvara sellisel arestimisel esmajoones ennetav roll.

Seoses võlgniku kolmanda isiku valduses oleva vara arestimisega tuleb täpsustada, et seda liiki arestimise puhul kaotab võlgnik kogu kontrolli võla üle olenemata selle suuruselt. Kolmas isik, kelle valduses olev võlgniku vara arestitakse, võib aga piisava summa hoiule anda (vahendite eraldi hoidmine).

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Luksemburgi õiguse kohaselt väljastatud täitedokumendid ei aegu ega kaota aja möödumisel kehtivust.

Täitmise eest vastutava kaubanduskohtu esimehe antud ennetava arestimise luba aegub, kui ennetavat meetet ei võeta kohtumääruses osutatud tähtaja jooksul.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kaubanduskohtu esimehe väljastatud kohtumäärusele, millega antakse ennetava arestimise luba, saab esitada vastuväite, või selle peale saab esitada määruskaebuse.

Kohtuotsuse täitmise eesmärgil toimuva arestimise korral võib võlgnik esitada hagi, viidates täitmisega seotud raskusele (*action en difficulté d'exécution*), või vastuväite arestitud esemete müügi kohta.

Ka kolmandad isikud võivad olla algataja rollis, st esitada vastuväite arestitud esemete müügi kohta koos taotlusega eraldada need esemed nende kasuks.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Vastavalt uue tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 590 võib võlgnik takistada viivitamatut täitmist, kui selline korraldus on antud muul kui seaduses ettenähtud juhul. Selleks võib võlgnik esitada apellatsioonikohtule hagi viivitamatu täitmise keelamiseks. See kehtib üksnes tsiviilasjades ning on kaubandusajade korral äriseadustiku (*Code de commerce*) artikliga 647 välistatud.

Uue tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 703 teise lõiguga on nähtud ette vahendite eraldi hoidmise menetlus. Vahendite eraldi hoidmise eesmärk on kaitsta arestitava varaga võlgnikku sellise olukorra tagajärgede eest, kus ta ei saa oma vara üldse kasutada. See võimaldab kohtunikul arestitavaid summasid piirata.

Et vältida olukorda, kus võlausaldaja arestib kõik võlgniku elatusvahendid, on suurhertsogi määrusega kehtestatud töötasude, pensionide ja annuiteetide loovutamise ja arestimise määrad. Kaitstud korrapärase sissetuleku (töötasud, annuiteedid, pensionid) arestimine on seadusega reguleeritud. Seda liiki korrapäraseid sissetulekuid ei või arestida täielikult, vaid üksnes teatava piirini, mis on määratud kindlaks vastavalt suurhertsogi määrukes sätetatud vahemikele. Seega jäetakse võlgnikele toimetulemiseks miinimumsissetulek.

Lingid

<http://www.legilux.lu>

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 18/02/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Ungari

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine on kohtuväline tsiviilmenetlus, mille kaudu riik viib sunnimeetmeid kohaldades täide kohtulahendites, notariaalaktides ja muudes seaduses ettenähtud dokumentides sätetatud kohustuste täitmise.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitmise määrab ja teostab kohus, notar või muu asutus või isik, eelkõige:

- sõltumatu kohtutäitur,
- piirkondlik kohtutäitur,
- sõltumatu asekohtutäitur,
- piirkondlik asekohtutäitur,
- kohtutäituri kandidaat.

Kohtutäituri menetlus kui kohtuväline tsiviilmenetlus on kohtu omaga identne.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Täitekorralduse võib anda, kui täitmisele pööratav otsus sisaldab kohustust (karistust), on lõplik või kui on ette nähtud selle ajutine täitmine ja täitmise tähtaeg on möödunud. Kohtuliku kokkuleppe alusel võib täitekorralduse anda isegi juhul, kui heakskiitmisäärus on edasi kaevatud. See norm kehtib ka notariaalsete kokkulepete suhtes, millel on samasugused tagajärjed nagu kohtuliku kokkuleppe puhul. Täitekorralduse võib anda ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate nõuete menetlus, kohases menetluses tehtud kohtuotsuse alusel, isegi kui see kohtuotsus on edasi kaevatud. Täitekorraldust ei või anda maksekäsu alusel, kui seda lõplikuks muutvas klauslis on sätetatud, et asjaomasele nõude esemele ei ole sissenõude pööramine lubatud.

Elatise sissenõudmise suhtes kohaldatakse erinormi, mille kohaselt võib sissenõuet pöörata üle kuue kuu tasumata summadele, kui sissenõudja peab tõenäoliseks, et elatisvõla põhjuseks on võlgniku pahauskne käitumine, või kui nõude õigsuse kontrollimata jätmist mõjuvalt põhjendatakse. Välisriigis tehtud otsuste täitmise puhul uurib kohus ka seda, kas täitmist lubab seadus, rahvusvaheline leping, vastastikkus või ELi õigusnorm.

3.1 Menetlus

Täitmine võidakse määrata täitekorraldusega. Teatavatel juhtudel ei ole see ametlik otsus (vaid hoopis täiteleht või täiteklause), kuid muudel juhtudel on see määrus. Kohus või notar annab täitekorralduse sissenõudja avalduse alusel. Täitmisavaldus tuleb esitada vajalikus arvus eksemplarides, kasutades täitekorralduse vormi. Maksekäsu menetlustes võib avalduse esitada ka elektrooniliselt. Avaldus tuleb üldjuhul esitada esimese astme kohtule või notarile. Teatavateks juhtudeks on 1994. aasta seaduses LIII kohtuliku täitmise kohta (edaspidi „kohtuliku täitmise seadus“) ette nähtud ka muud kohtualluvuse

eeskirjad, nt välisriigis tehtud otsuse täitmise võib määrata võlgniku elukoha või peamise tegevuskoha või nende puudumisel täitmise esemeks oleva vara asukoha järgse päeva piirkondliku kohtu asukoha järgne kohalik kohus. Budapestis on selleks Buda piirkonnakohus (*Budai Központi Kerületi Bíróság*). Tähtsavaldus peab sisaldama teavet poolte, täidetava otsuse ja täidetava nõude kohta ning võimalikult palju teavet võlgniku sellise vara kohta, millele saab sissenõude pöörata.

Kohus või notar kontrollib avaldust viivitamata – hiljemalt 15 päeva jooksul pärast selle saamist – et kindlaks teha, kas asi tuleks edasi suunata, seda sisuliselt läbi vaatamata tagasi lükata või (v.a õigusesindajatega poolte puhul) puuduva teabe esitamise nõudega tagastada, ning võtab seejärel vajalikud meetmed. Otsus tehakse 15 päeva jooksul pärast avalduse saamist või – puuduva teabe nõudmise korral – 15 päeva jooksul pärast teabe esitamist. Kui avaldus on õigustatud, antakse täitekorraldus, ning kui ei ole, siis keeldutakse täitmisest.

3.2 Peamised tingimused

Vt punkt 2.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Sunnimeetmed piiravad võlgniku rahalisi ja isiklikke õigusi. Varavastaseid meetmeid saavad kohaldada kohus ja kohtutäitur ning isikuvastaseid meetmeid saab kohaldada politsei kohtu või kohtutäituri korralduse alusel. Kõige olulisemad varavastased sunnimeetmed on järgmised:

töötasu ja muude tulude arestimine,
vallasasjade arestimine ja müük,
finantsasutuse hallatavate rahaliste vahendite arestimine ja pangakontode blokeerimine,
võlgniku kolmandate isikute vastu olevate nõuete arestimine,
kinnisasjade arestimine ja müük,
karistuste ja trahvide määramine.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Sissenõude saab pöörata järgmisele:

võlgniku töötasu, pension või muud tulud (kuigi nende suhtes kehtivad teatavad erandid);
finantsasutuse hallatavad rahalised vahendid (seaduses on füüsiliste isikute puhul ette nähtud arestimisest vabastamine teatava summa ulatuses);
vallasasjad (seaduse kohaselt arestimisest vabastatud esmatarbehenditeid, nt olulisi riietusesemeid, võlgniku leibkonnaliikmete arvule vastavaid mööbliesemeid, võlgniku haiguse raviks vajalikke ravimeid jne ei saa siiski arestida);
võlgniku nõuded kolmandate isikute vastu või võlgniku osalused äriühingutes;
kinnisasjad olenemata nende liigist ja kasutusest, nendega seotud õigustest või koormatistest ning kinnistusraamatusse kantud asjaoludest (arestimisest on siiski vabastatud kinnisasjad, mida ei saa likvideerimismenetluse käigus pidada võlgniku vara osaks).

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemeetmed piiravad põhimõtteliselt võlgniku õigust oma vara käsutada.

Kui sissenõue pööratakse vallasasjadele või pangakontole, siis võlgniku õigus vara käsutada lõpeb. Kui arestitud vallasasi konfiskeeritakse, võetakse see ka võlgniku valdusest ära. Kinnisasja arestimise korral võib võlgnik seda käsutada ja müüa, kuigi see jääb täiteõigusega koormatuks.

Kui võlgnik või mõni muu juures viibiv isik osutab täitetoimingute käigus füüsilist vastupanu, pöördub kohtutäitur politsei poole, kes võib vastupanu lõpetamiseks isiku suhtes sunnimeetmeid rakendada.

Igaüht, kes (jõuga) takistab kohtutäituri toiminguid, saab kriminaalvastutusele võtta. Kuriteoks peetakse ka arestitud eseme täitmisest kõrvaldamist, täitetoimingute käigus paigaldatud pitseri eemaldamist või arestitud, lukustatud või konfiskeeritud eseme hoidmiseks kasutatavasse lukustatud ruumi sissemurdmist (pitseri lahtimurdmise kuritegu).

Kohus määrab võlgnikule või täitemenetluses osalema kohustatud isikule või organisatsioonile trahvi, kui nad ei täida täitmisest tulenevaid seaduses sätestatud kohustusi või kui nende tegevus takistab täitemeetmete kohaldamist.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Meetmed kehtivad täitemenetluse õnnestumiseni või kuni kohtutäitur, kohus või seadus meetmete võtmise lõpetab. Täitemeetmete aegumistähtaeg on ette nähtud tsiviilõiguses (üldiselt viis aastat) ja hakkab kulgema lõpliku kohtulahendi tegemisest. Täitmist ei või määrata, kui avaldus on esitatud pärast aegumistähtaja möödumist, ja varasemat täitmisenetlust ei või uuesti alustada. Nii nagu nõude esitamiseks algatatud kohtumenetluse puhul katkestab aegumistähtaja mistahes täitetoiming, pärast mida hakkab aegumistähtaeg uuesti kulgema.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

a. Täitelehe tagasivõtmine ja täiteklausli tühistamine. Kui täitmiseks anti korraldus täitelehe või täiteklausliga, võib lehe õiguskaitsevahendina tagasi võtta ja klausli tühistada, kui täitekorraldust ei oleks tohtinud anda. Võlgnik või sissenõudja võib taotleda täitelehe tagasivõtmist või täiteklausli tühistamist ja kohus võib selleks ka *ex officio* korralduse anda. Taotlus tuleb esitada täitmise määratud kohtule või notarile. Taotluse esitamiseks ei ole kehtestatud tähtaega: selle võib esitada mis tahes ajal. Kui taotlus rahuldatakse, tehakse täitelehe tagasivõtmise või täiteklausli tühistamise määrus, mille peale saab edasi kaevata.

b. Täitmismääruse peale edasikaebamine. Ametliku täitmismääruse peale võib määruskaebuse esitada võlgnik või sissenõudja. Määruskaebus tuleb esitada täitmismääruse teinud kohtule, kuid adresseerida apellatsioonikohtule. Määruskaebust on pädev hindama apellatsioonikohus. Kui täitmismäärus on sisuliselt õige, jätab apellatsioonikohus määruse muutmata, ja vastasel korral muudab seda. Menetlusnormi rikkumise tuvastamisel tühistab apellatsioonikohus määruse ja saadab asja tagasi täitmismääruse teinud kohtusse uue otsuse tegemiseks.

c. Täitekorralduse andmist keelava määruse peale edasikaebamine. Sissenõudja võib esitada täitekorralduse andmist keelava määruse peale kaebuse. Määruskaebus tuleb esitada täitmise määratud kohtule või notarile, kuid adresseerida apellatsioonikohtule. Määruskaebust on pädev hindama apellatsioonikohus. Kui täitmise kohta tehtud kohtumäärus on sisuliselt õige, jätab apellatsioonikohus määruse muutmata, ja vastasel korral muudab seda. Menetlusnormi rikkumise tuvastamisel tühistab apellatsioonikohus määruse ja saadab asja tagasi täitmise määratud kohtule või notarile uue otsuse tegemiseks.

d. Kohtutäitur võtab pärast täitekorralduse andmist omal algatusel sundtäitmismeesmeid ja kohtu luba ei ole vaja. Kohtutäituri meetmete suhtes saab kohaldada eraldi õiguskaitsevahendit – vastuväidet täitmisele. Vastuväite täitmisele võib esitada võlgnik, sissenõudja või muu huvitatud isik. Kui kohus rahuldab vastuväite, siis ta tühistab kohtutäituri ebaseaduslikud meetmed või kohtutäituri tegevusetuse korral kohustab teda tegutsema. Vastasel korral jätab kohus vastuväite rahuldamata. Vastuväide tuleb esitada kohtutäiturile.

e. Lisaks eespool nimetatud õiguskaitsevõimalustele saab täitmise ka lõpetada. Kohus teeb täitmise lõpetamise määruse sissenõudja avalduse alusel, kui lõpetamine ei riku muude isikute õigusi või kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti. Täitmine lõpetatakse näiteks ka juhul, kui võlgnik täidab kohustuse. Kohus teeb täitmise lõpetamise määruse ka juhul, kui ta on avalike dokumentide põhjal tuvastanud, et täitmisele kuuluv otsus on lõpliku otsusega tühistatud.

f. Täitemenetluses on võimalik ka see, et kolmas isik, kellel on täitmise käigus arestitud varale varalistest õigusest või muudest täitemenetluse käigus müüki takistavatest õigustest tulenev nõue, algatab vara vabastamise tagamiseks sissenõudja vastu nõudemenetluse. Kui kohus rahuldab hagiavalduse, vabastab ta asjaomase vara aresti alt.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Täitmise peatamine

Täitmise määratud kohus võib täitmise erandjuhtudel võlgniku taotlusel peatada, kui võlgnik tõendab peatamist õigustavate õigusparaste asjaolude olemasolu ja kui võlgnikku ei ole täitemenetluse käigus eelnevalt trahvitud.

Kui see on peatamise kohta otsuse tegemisel vajalik, võib kohus pooled ära kuulata.

Kohus peab peatamist õigustavateks õigusparasteks asjaoludeks eelkõige järgmist: nende isikute hulk, keda võlgnik on kohustatud toetama, ja tema poolt tegelikult toetatavate isikute hulk, võlgniku või tema ülalpeetavate pikaajaline või raske haigus ning täitemenetluse ajal aset leidnud ja võlgnikku mõjutanud loodusõnnetused.

Kui sissenõue pööratakse kinnisasjale, võib menetluse võlgniku taotlusel peatada ühel korral ja mitte rohkem kui kuueks kuuks.

Tasumine osamaksetena

Kohtutäitur võib, välja arvatud maksuvõlgade ja maksudega sarnaselt täidetavate avalik-õiguslike võlanõuete puhul, füüsilisest isikust võlgniku taotlusel kindlaks määrata võla osamaksetena tasumise tingimused, kui kohtutäitur on võtnud meetmeid võlgniku vara kindlakstelemiseks ja arestimiseks ning võlgnik on osa täidetavast nõudest juba tasunud. Kohtutäitur teavitab osamaksetena tasumise võimalustest ja tingimustest ka sellist võlgnikku, kellel ei ole vara, millele sissenõuet pöörata.

Kohtutäitur koostab aruande osamaksetena tasumise kava sõlmimise ja sisu kohta ja esitab selle pooltele. Sissenõudja võib 15 päeva jooksul pärast aruande kättesaamist kohtutäiturit kirjalikult teavitada, kui ta ei ole osamaksetena tasumise kava sisuga nõus, anda kava sisu ja osamaksete suuruse kohta soovitusi ja taotlema, et võlgnik annaks täitmise tagatise. Kohtutäitur võib osamaksetena tasumise kava tingimusi sissenõudja esildise põhjal järgmiselt muuta:

a) kohtutäitur võtab osamaksetena tasumise kava tagasi, kui sissenõudja ei ole elatise, töötasu või sarnaste nõuete suhtes ette nähtud osamaksetega nõus, kui eraisikust sissenõudja märgib, et osamaksetena tasumise kava seab ohtu tema elatusvahendidele, või kui äriühingust sissenõudja vastu on algatatud pankroti-, likvideerimis- või täitemenetlus;

b) punktis a nimetatud juhtudel võib osamaksetena tasumise kava kehtestada kuni üheks aastaks, kui sissenõudjaks on juriidiline isik ja juriidilise isiku staatusega ühing, ning kuni kuueks kuuks, kui sissenõudjaks on füüsiline isik;

c) kohtutäitur võib nõuda, et lisaks osamaksetena tasumise kavale tehtaks nõude suurusega proportsionaalsed osamaksed, kui sissenõudja seda oma esildises taotles.

Kohtutäitur koostab võlgnikule kuni kuuekuuse võrdsete kuumaksetega maksekava, kui võlgniku finantsasutuses hoitavate rahaliste vahendite, töötasu ja vallasajade suhtes on võetud täitemeeteid, kuid kogu võlga ei ole veel tagasi saadud, ning

a) varem ei ole osamaksetena tasumise kava koostatud,

b) võlgniku vastu on täitmisele pööratud rahaline nõue, mis ei ületa 500 000 forintit, või rahaline nõue, mis ei ületa 1 000 000 forintit, kuid lisaks on kinnistusraamatusse muu nõude tagatisena kantud pandiõigus võlgniku eluasemele, ning

c) nõude tasumiseks tuleks enampakkumisele panna võlgniku eluase.

Sissenõudja ei pea osamaksetena tasumise kava jaoks nõusolekut andma, kuid aruanne osamaksetena tasumise kava sõlmimise kohta tuleb edastada ka sissenõudjale.

Võlgnikult arestimise teel maha arvatud summad tuleb lisada võlgniku tasutud summa arvestusse.

Eluaseme hinnangulise väärtuse ja esimese enampakkumisele panemise saab määrata ainult juhul, kui võlgnik on jätnud osamaksed tasumata (kohtuliku täitmise seaduse § 52A ja 52B).

Täitmisõiguse aegumistähtaeg

Täitmisõiguse aegumistähtaeg lõppeb samal ajal kui täitmisele kuuluva nõude oma. Üldiselt võetakse täitmisõiguse aegumistähtaega arvesse taotluse korral, kuid seda võidakse arvestada *ex officio*, kui selle aluseks olnud nõude aegumistähtaega peab samuti arvesse võtma *ex officio*. Kui täitmisõiguse aegumistähtaega tuleb eeltoodu põhjal arvesse võtta, ei või pärast aegumistähtaaja lõppu esitatud avalduse alusel täitekorraldust anda ja juba algatatud täitemenetlust ei või jätkata. Mis tahes täitmistoiming katkestab täitmisõiguse aegumistähtaega.

Piirangud

Täitemenetluse raames töötasust mahaarvamise aluseks olev summa on summa, mis jääb alles pärast maksude (kinnipeetavad maksud), terviskindlustus- ja pensionimaksete, erapensionifondi liikmetasude ja muude maksete mahaarvamise eraldi õigusaktide kohaselt. Üldjuhul ei tohi maha arvata rohkem kui 33 % või erandjuhtudel 50 % sellest summast.

Arestimisest on vabastatud kuupalga see osa, mis vastab vanaduspensioni alamääradele. Seda vabastust ei kohaldata siiski lapse elatise ja sündniskulude sissenõudmisel.

Tööandja poolt töösuhte alusel makstud töötasust võib maha arvata kuni 33 %.

Mahaarvatavat osa võib suurendada kuni 50 %-ni töötaja töötasust, kui nõue on seotud järgmisega:

a) elatis;

b) töötaja töötasunõue võlgniku vastu;

c) töötaja töötasu ja sotsiaalkindlustusteenused, mis on saadud ebaseaduslikult (kohtuliku täitmise seaduse § 65 lõige 2).

Võlgniku sotsiaalkindlustuspensioni hüvitistest, ennetähtaegselt pensionile jäämise hüvitistest, tööstaažihüvitistest, balletiartistide väljateenitud aastate pensioni hüvitistest ja kaevandustöötajate üleminekutoetustest (edaspidi koos „pensionihüvitised“) võib maha arvata kuni 33 % (kohtuliku täitmise seaduse § 67 lõige 1).

Mahaarvatavat osa võib suurendada kuni 50 %-ni pensionihüvitistest, kui nõue on seotud järgmisega:

a) lapse elatis,

b) ebaseaduslikult saadud pensionihüvitis (kohtuliku täitmise seaduse § 67 lõige 2).

Töötsijate hüvitistest (töötushüvitised, pensionieelsed töötushüvitised, tegevuskompensatsioonid) võib maha arvata kuni 33 %, kui nõuded on seotud järgmisega:

a) elatis,

b) ebaseaduslikult saadud töötushüvitis,

c) ebaseaduslikult saadud tööealise elanikkonna hüvitiste osana saadud rahalised hüvitised.

Arestimisest on vabastatud:

– riiklik hooldustoetus, sõjaohvrite rahalised hüvitised ning poliitilistel põhjustel ebaseaduslikult hukatud või vangistatud isikutele hüvitise maksmise seaduse kohane eluaegne annuiteet;

– kohaliku omavalitsuse toetus, kohaliku omavalitsuse erakorraline toetus, tööealise elanikkonna hüvitiste osana saadud rahalised hüvitised, vanaduspensionihüvitised, töötute sissetulekuhüvitised ja hooldustoetus;

– rasedus- ja sündniskulud; hüvitised;

- indiviidsusannuiteedid ja pimedatele makstavad isikliikud annuiteedid;
- tervisekahjustustega seotud palgalisa, ajutine palgalisa, sissetulekutoetus, ajutine sissetulekutoetus ning kaevandustöötajate tervisekahjustustega seotud annuiteet;
- seaduses kindlaksmääratud elatis, sh kohtu poolt lapsele määratud elatis, ning lastekaitse- ja laste eestkoste seadusel põhinevad lapse kaitseks ettenähtud rahalised hüvitised;
- õppetasu, eritoetus ja peretoetus, mida makstakse kasuvanematele ja mille eesmärk on toetada ajutiselt või alaliselt hoolekande alla võetud lapsi või hoolekande alt lahkunud noori;
- stipendiumid, v.a teadusalaseks täiendushariduseks mõeldud töötasulaadsed stipendiumid;
- hüvitatud posti-, välisriikides tarbitud teenuste ja töölesõidukulud;
- erikulutuste katteks mõeldud summad;
- puudetoetused (kohtuliku täitmise seaduse § 74).

Makseteenuse osutaja hallatavate rahaliste vahendite puhul, mis võlgnetakse füüsilisele isikule, võib piiranguteta arestida summat, mis ületab vanaduspensioni neljakordset alammäära, kuid sellest piirmäärast väiksema summa puhul võib arestida 50 % vanaduspensioni alammäära ja vanaduspensioni neljakordse alammäära vahest (kohtuliku täitmise seaduse § 79A lõige 2).

Seaduse kohaselt arestimisest vabastatud vara ei tohi arestida isegi võlgniku nõusolekul.

Arestimisest on vabastatud järgmised vallasasjad:

- võlgniku tööks hädavajalik vara, eelkõige hädavajalikud töövahendid, instrumendid, tehnilised, militaar- ja muud seadmed, vormiriietus, enesekaitserelvad ning transpordivahendid (v.a sõidukid);
- korrapärasteks õpinguteks hädavajalikud vahendid, eelkõige õpikud, koolitarbed ja muusikariistad;
- hädavajalikud riietusesemed: kolmed ülerõivad, üks talvemantel, üks õhem mantel, kolm paari jalatseid;
- hädavajalik voodipesu: üks kahe linaga komplekt inimese kohta;
- mööbel vastavalt võlgniku leibkonnaliikmete arvule: mitte rohkem kui kolm lauda ja kolm riidekappi vms mööblieset, üks voodi vms mööbliese ja üks tool vms mööbliese inimese kohta;
- hädavajalikud kütte- ja valgustusseadmed;
- võlgniku leibkonnale hädavajalikud köögi- ja kodutarbed ning üks külmik ja üks pesumasin,
- võlgnikule antud autasud (aurahad, medalid, aumärgid, teenetemärgid), mille kohta on olemas tõendavad dokumendid;
- võlgniku haiguse või füüsilise puude tõttu vajalikud ravimid ning meditsiini- ja tehnilised seadmed ning piiratud liikumisvõimega isiku sõiduk;
- võlgniku leibkonda kuuluvate alaealiste kasutatavad lasteasjad;
- võlgnikule ja tema leibkonnale vajalik ühe kuu toit ja kolme kuu kütus;
- kasvavad põllukultuurid, koristamata põllukultuurid ja puuviljad;
- esemed, mida ei saa likvideerimismenetluses pidada võlgniku vara osaks;
- laenatud kultuurivarade erikaitse seaduses sätestatud tunnistuses loetletud kultuurivarad erikaitse kehtivuse ajal (kohtuliku täitmise seaduse § 90 lõige 1).

Füüsilisest isikust võlgniku tööks vajaliku sõiduki arestimisel – v.a sõiduki konfiskeerimisel – piisab sõiduki registreerimistunnistuse arestimisest ja see saadetakse koos arestimisaruande ärakirjaga pädevale transpordiasutusele või kui seda asutust ei suudeta kindlaks teha, siis sõiduki registreerinud asutusele. Kui sõiduk ei ole konfiskeeritud, võib võlgnik seda kuni selle müümiseni kasutada.

Kui sõiduki hinnanguline väärtus on väiksem summast, mis on täpsustatud määruses, mille on teinud justiitsminister kokkuleppel maksupoliitika eest vastutava ministriga, on sõiduk arestimisest vabastatud.

Täitelehe tagasivõtmine ja täiteklausli tühistamine

Kui kohus rikkus täitelehe väljastamisel seadust, tuleb täiteleht tagasi võtta.

Kui kohus rikkus korraldusele täiteklausli lisamisel seadust, tuleb klausel tühistada.

Kohus võtab täitelehe tagasi või tühistab täiteklausli, kui ta leiab võlgniku taotlusel, et on täidetud tingimused:

- täitmisest keeldumiseks määruse (EÜ) nr 805/2004 artikli 21 alusel,
- täitmiseks keeldumiseks määruse (EÜ) nr 1896/2006 artikli 22 lõike 1 või määruse (EÜ) nr 861/2006 artikli 22 lõike 1 alusel või
- täitmisest keeldumiseks nõukogu määruse (EÜ) nr 4/2009 artikli 21 lõike 2 teise lõigu või määruse (EL) nr 1215/2012 artikli 46 alusel.

Täitmismääruse peale edasikaebamine

Kui kohus on teinud täitmismääruse või täitmismääruse ja avalduse erinevuse korral seda erinevust käsitleva määruse, võivad pooled esitada selle peale kaebuse. Määruskaebus ei peata täitmismääruse täitmist. Kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti, ei saa siiski astuda samme arestitud vara müügiks ja täitmise käigus saadud summat ei või sissenõudjale välja maksta.


Vastuväide täitmisele

Pooled või muud huvitatud isikud võivad esitada täitmist teostavale kohtule vastuväite kohtutäituri sellise tegevuse või tegevusetuse peale, mis rikub oluliselt täitemenetluse eeskirju või täitmisele vastuväite esitaja õigusi või seaduslikke huve. Täitemenetluse eeskirjade oluline rikkumine tähendab rikkumist, millel oli oluline mõju täitemenetluse tulemusele (kohtuliku täitmise seaduse § 217 lõige 1).

Kui vaidlustatud meede vastab õigusnõuetele või ei kujuta endast olulist rikkumist, jätab kohus vaidlustatud meetme muutmata ja vastuväite rahuldamata.

Kui vaidlustatud meede kujutab endast olulist rikkumist, tühistab kohus vaidlustatud meetme tervikuna või osaliselt või – kui seadus seda lubab ja otsuse tegemiseks vajalikke asjaolusid saab tõendada – muudab täitemeedet tervikuna või osaliselt. Kui vastuväide oli seotud tegevusetusega, kohustab kohus kohtutäiturit võtmata jäetud meedet rakendama (kohtuliku täitmise seaduse § 217A lõige 5).

See veebileht on osa portaalist  „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt  tagasisidet selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Malta

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine tähendab kohtuotsuse täideviimist.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

See oleneb esitatud avaldusest. Näiteks hüpoteegi registreerib avaliku registri juhataja, kui ta on saanud kohtuotsuse kinnitatud ärakirja koos kohtusekretäri tõendiga, et kohtuotsust ei ole edasi kaevatud ja selle edasikaebamise tähtaeg on möödunud või et kohtuotsust ei ole võimalik edasi kaevata.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Üldnormide, st kohtukorraldus- ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Malta seadustekogu 12. peatükk) kohaselt on täitedokumendid:

kohtulik kiri, kui võlg on kindel, kindlasummaline ja selle tagasimaksetähtpäev on saabunud ja see ei seisne teatava teo tegemises ning kui võlasumma ei ületa 25000 eurot. Seda reguleerib kohtukorraldus- ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 166A;

Malta kohtute otsused ja määrused;

Malta notari või muu seda tegema volitatud ametniku kinnitatud lepingud, kui lepingu esemeks on võlg, mis on kindel, kindlasummaline ja mille tagasimaksetähtpäev on saabunud ja mis ei seisne teatava teo tegemises;

kohtulõivude ja -kulude kinnitatud arved advokaadi, advokaadi abi, notari, kohtueksperdi või muu kohtu määratud asjatundja või tunnistaja kasuks, välja arvatud juhul, kui sellised kinnitatud arved on seadusega ettenähtud korras vaidlustatud;

Malta vahekohtukeskuses registreeritud vahekohtulahendid;

käsk- ja lihtvekslid;

vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkulepped, mille vahendusmenetluse pooled on täidetavaks tunnistanud;

tarbijavaidluste komisjoni otsused.

On ka mitmesuguseid muid täitedokumente, mis tulenevad erinormidest, näiteks maksualastest õigusnormidest.

3.1 Menetlus

Aktid ja toimingud, mille abil täitedokument võidakse olenevalt asjaoludest täita, on järgmised:

vallasasjade arestimise määrus;

kinnisasja arestimise määrus;

tegutseva äriühingu arestimise määrus;

vallas- või kinnisasjade või kinnisasjadega seotud õiguste kohtulik müük enampakkumise teel;

kolmanda isiku valduses oleva võlgniku vara arestimise määrus;

kinnisasjast väljatõstmise määrus;

in factum määrus;

merelaevade arestimise määrus;

õhusõiduki arestimise määrus;

in procinctu määrus.

Kui täitedokument täidetakse § 166A kohaselt, esitab täitedokumendiks kvalifitseeruva kohtuliku kirja registreerimise taotleja kohtusekretärile kohtuliku kirja ärakirja, sh kättetoimetamise tõendi ja vastuse saamise korral selle ärakirja.

Muude täitedokumentide puhul oleneb menetlus nende laadist. Vt [kohtukorraldus- ja tsiviilkohtumenetluse seadustik](#), § 252 jj.

3.2 Peamised tingimused

Tingimused olenevad nende laadist. Vt [kohtukorraldus- ja tsiviilkohtumenetluse seadustik](#), § 252 jj.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Sissenõude võib pöörata vallasvarale, sh järgmistele:

äriühingute aktsiad ja osakud;

pädeva asutuse väljastatud load, nagu võib olla ette nähtud justiitskõusimuste eest vastutava ministri määrustega;

kindlustuslepingud;

krediitdiväärtpaberid ning intellektuaal- ja tööstusomandiõigused.

Mittearestitavad esemed on järgmised:

võlgniku ja tema perekonna inimväärses eluks mõistlikult vajalikud igapäevased riideesemed, voodipesu, nõud ja mööbel;

võlgniku, tema naise või laste isiklikud dokumendid ja kutsealaga seotud raamatud;

notarite registrid ja protokolliraamatud;

võlgniku, tema naise või laste õpetamiseks või nende teadus- või kunstitegevuseks vajalikud töövahendid ja instrumendid;

põllumajandusloomad ja -tööriistad ning koristamata saak;

täielikult riigi teenistusse (sh postiteenuse osutamiseks, kuid v.a kommertsteenusteks) antud õhusõiduk;

täielikult Malta valitsuse teenistusse prahitud merelaevad;

kirikurüüd ja sakraalsed esemed, mida kasutatakse pühitsetud kirikus või mis kuuluvad preestritele, usurühmitusele või selle liikmele;

Malta politsei või relvajõudude liikme vara, st oma kohustuste täitmisel kasutatavad relvad, laskemoon, seadmed, vahendid ja riideesemed.

Arestida saab kinnisasju, äriühingu vara, vee- ja õhusõidukeid.

Kolmanda isiku valduses oleva võlgniku vara arestimise määrust ei saa välja anda järgmise suhtes:

töötasu (sh preemiad, päevaraha, ületunnitasu ja muud rahalised tasud);

sotsiaalkindlustusseaduses nimetatud hüvitis, pension, abiraha ja toetus või muu valitsuse pensioni saava isiku hüvitis;

valitsuse eraldatud heategevuslik toetus või annetus;

sõnaselgelt elatiseks määratud annak, kui võlgnikul ei ole muid elatusvahendeid ja tegemist ei ole elatisvõlaga;

kohtulikult või notariaalse lepinguga kindlaksmääratud elatis, kui tegemist ei ole elatisvõlaga;

rahasumma, mille võlgnik on saanud sellise laenulepingu alusel, mis on sõlmitud võlgniku peamiseks elukohaks kavandatud eluaseme ehitamiseks ja remondiks;

arvelduskrediit, v.a krediitkaardid, mida kasutatakse võlgniku juhitavate äriühingute tegevuses;

pangagarantiid ja akreditiivid.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemeetmete tagajärjel täitedokumentid täidetakse ja isik saab seeläbi vastavalt seadusele tagasi oma vara.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

See on juhtumist, kuid üldiselt kehtivad täitemäärused seni, kuni nende aluseks olnud dokument kuulub täitmisele. Kolmanda isiku valduses oleva võlgniku vara arestimise määruse kehtivusaega ei saa pikendada ja see kehtib kuni selle tühistamiseni kohtumäärusega.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Isik, kelle vastu täitemäärus on välja antud, või muu huvitatud isik võib esitada määruse teinud kohtule selle täieliku või osalise tühistamise taotluse.

Taotlusest tuleb vastaspoolele teatada ja viimane peab kümne päeva jooksul esitama vastuse koos kõikide märkustega, mida ta soovib teha. Kohus teeb taotluse kohta otsuse pärast poolte ärakuulamist. Asjaomase kohtumääruse võib edasi kaevata kuue päeva jooksul pärast selle väljakuulutamist avalikul kohtuistungil.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Kõrgeimate kohtute otsused võivad muutuda uuesti täidetavaks pärast kümne (10) aasta möödumist kuupäevast, mil kohtuotsust või kohtumäärust oleks saanud täide viia. Alama astme kohtute või väiksemate kohtuvaidluste kohtute otsused võivad muutuda uuesti täidetavaks viie aasta möödumisel.

Täitedokumentid, mille aluseks on leping, kui võlg on kindel, kindlasummaline ja selle tagasimaksetähtpäev on saabunud, Malta seadustekogu 12. peatüki § 166A kohased meetmed, ning käskvekslid või lihtvekslid, võib uuesti täitmisele pöörata kolme aasta pärast. Nende uuesti täitmisele pööramiseks esitatakse pädevale kohtule avaldus. Avalduse esitaja kinnitab vande all, mis liiki võla või nõude täitmist ta taotleb ja et võlg või selle osa on ikka veel maksmata. Lisaks sellele kehtib neil juhtudel kolmekümne (30) aasta pikkune aegumistähtaeg, kuid eespool nimetatud avaldus võib selle tähtaja kulgemise peatada.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Holland

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitemenetlus: üldist

Kohtumenetlus lõpeb kohtuotsusega. Otsusega võib nõuda poolelt (võlgnikult, *schuldenaar*) tema kohustuste täitmist teise poole (sissenõudja, *schuldeiser*) ees. Kui võlgnik seda vabatahtlikult ei tee, võib sissenõudja võlgniku kohustuste täitmise tagamiseks tugineda täitemenetlusõigusele. Täitemenetlusõigus reguleerib selliste kohtuotsuste täitmisele pööramist (täitmist), milles kohus on nõudnud teatud kohustuse täitmist. Selleks on täitemenetlusõiguses ette nähtud sunnimeetmed ning nende meetmete kohaldamise kord. Kohtuotsuseid on volitatud täitmisele pöörama kohtutäiturid (*deurwaarders*). Kohtutäiturile annab sellekohase korralduse sissenõudja, kes soovib oma õigusi teostada.

Täitemenetlusõiguses sätestatud sunnimeetmete kohaldamiseks peavad olema täidetud kaks tingimust: isikul peab olema täitedokument (*executoriale tittel*), näiteks täitmisele kuuluv kohtuotsus, ja see peab olema eelnevalt kätte toimetatud poolele, kelle suhtes täitetoiminguid tegema hakatakse.

Peamised täitemenetluses kaasatud pooled on sissenõudja (täitmist taotlev pool), võlgnik (pool, kelle suhtes täitemeetmeid kohaldatakse) ja kohtutäitur (ametiisik, kes vastutab sissenõudja taotlusel tegelike täitetoimingute tegemise eest).

Sunnimeetmed

Peamine sunnimeede on vara arestimine (*executoriaal beslag*). Seda käsitletakse üksikasjalikult punktis 2.1.

Teised sunnimeetmed on:

sunniraha (*dwangsom*) ja

isiku suhtes aresti kohaldamine (*gijzeling*).

Sunniraha on kohtuotsusega määratud rahasumma, mille kaotanud pool on kohustatud maksma, kui ta ei täida põhikohustust. Seda meetet kasutatakse peamiselt esialgse õiguskaitse menetluses surve avaldamise vahendina. Sunniraha võib olla seotud ainult põhikohustusega, millega ei kaasne rahasumma tasumine.

Arest kohtumääruse täitmata jätmise eest on sunnimeede, mille eesmärk on sundida poolt täitma konkreetset kohustust. Seda meedet ei määra kohtud sageli ja isegi kui see määratakse, pööratakse see tegelikkuses harva täitmisele. See on võimalik ainult kohtu korraldusel. Kohus võib lubada isiku suhtes aresti kohaldamist kohtu- ja muude otsuste täitmisele pööramiseks sissenõudja taotlusel, tingimusel et need puudutavad määrust, millega ei kaasne muu kui rahalise kohustuse täitmist. Aresti võib kasutada ka näiteks nisuguste kohtu- ja muude otsuste ning notariaalaktide korral, mille kohaselt on kooskõlas tsiviilseadustiku (*Burgerlijk Wetboek*) 1. raamatuga jäänud tasumata elatismaksud, näiteks lapse elatistraha (vt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 585 (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)).

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Menetlust on kirjeldatud allpool.

Täitedokument

Täitedokumendid on Madalmaade kohtute lahendid (kohtuotsused, -määrused ja muud lahendid), notariaalaktid ja mõned muud dokumendid. Muud täitedokumendid on seaduse kohaselt järgmised:

riigiprokuratuuri (*Openbaar Ministerie*) väljastatud täitedokumendid, maksuameti väljastatud täitedokumendid, täitmisele pööramist lubavad vahekohtulahendid ja kohtuväliste kokkulepete ametlikud dokumendid.

Kohtusekretär annab menetluses osalenud pooltele kohtuotsuse ärakirja. Kui tegu on lõpliku, kohtukorraldust sisaldava otsusega, väljastatakse poolele, kellel on õigus kohtuotsus täitmisele pöörata, sellest ärakiri täitmisele kuuluval kujul. Pooltele väljastatakse kohtuotsuse tasuta ärakiri (nn kohtutäituri ärakiri (*grosse*)). See on kohtuotsuse autentne ärakiri. Seega on see täitmisele kuuluval kujul väljastatud kohtuotsus. Täitemeetmeid saab võtta ainult juhul, kui on väljastatud kohtutäituri ärakiri. Kohtutäituri ärakiri, s.o esimese kinnitatud ärakirja võib väljastada ka notariaalakti kohta. Selle dokumendi üleandmisega volitatakse kohtutäiturit võtma täitemeetmeid.

Enne täitmisele asumist toimetab kohtutäitur dokumendi (kohtutäituri ärakirja / esimese kinnitatud ärakirja) kätte poolele, kelle suhtes täitetoiminguid tegema hakatakse. Kättetoimetamise eesmärk on juhtida vastaspoole tähelepanu kohtuotsusele ja teavitada teda sellest, et sissenõudja nõuab selle järgimist.

Teavet teiste ELi liikmesriikide täitedokumentide kättetoimetamise kohta saab kättetoimetamist reguleerivast ELi määrusest: nõukogu 29. mai 2000. aasta [määrus \(EÜ\) nr 1348/2000](#) tsiviil- ja kaubandusasjade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kätteandmise kohta.

Kohtutäituri

Nende ülesanded täitemenetluses

Kohtutäitur on kohtuotsuste täitmisele pööramise peamine osaline ja ta tegutseb alati täitmist taotleva poole korralduse kohaselt. Selline korraldus antakse talle kohtutäituri ärakirja (kohtuotsuse autentse ärakirja) üleandmisega. Üldjuhul ei vaja kohtutäitur eraldi volitust.

Kohtutäitur võib täitemenetluse raames teha järgmisi toiminguid:

täitedokumendi kättetoimetamine poolele, kelle suhtes täitetoiminguid tegema hakatakse;

kohustuse täitmise nõudmine, nt rahasumma tasumise nõudmine;

makse vastuvõtmine, kui võlgnik täidab oma maksekohustuse;

vara arestimine;

vajaduse korral (näiteks vara arestimisel) politseilt abi palumine.

Kohtutäituri tasu

Kohtutäituri ametlike toimingute eest tuleb maksta kindlaksmääratud tasu, mille võib sisse nõuda võlgnikult. Sissenõudjale ei ole kindlasummalisi tasusid kehtestatud, mis tähendab, et need tuleb läbi rääkida kohtutäituriiga. Kohtutäituri poolt võlgnikult sissenõutavad tasud on kindlaks määratud 4. juuli

2001. aasta dekreedis kohtutäiturite ametlike toimingute ja tasude üksikasjalike eeskirjade kohta ehk kohtutäiturite teenustasude dekreedis ([Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders](#)). Täpsemat teavet [ametlike toimingute eest võetavate tasude kohta alates 2019. aastast](#) leiata [Kuningliku Kohtuametnike Kutseorganisatsiooni \(Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders\)](#) veebisaidilt.

3.2 Peamised tingimused

Enne täitemeetmete võtmist peavad olema täidetud kaks üldist tingimust:

täitedokumendi olemasolu;

enne täitmise alustamist selle dokumendi kättetoimetamine isikule, kelle suhtes täitetoiminguid tegema hakatakse.

Nagu eespool mainitud, kasutatakse peamise sunnimeetmena vara arestimist.

On ka meetmeid, mida saab võtta enne täitedokumendi väljastamist. Õiguste kaitsmiseks saab taotleda meetmete võtmist enne kohtuotsuse tegemist, samuti kohtumenetluse ajal või isegi enne seda. Neid nimetatakse kaitsemeetmeteks (*conservatoire maatregelen*) ja neid võetakse õiguste kaitseks.

Kaitsemeetmete hulka kuuluvad kohtuotsusele eelnev vara arestimine (*conservatoir beslag*), pitseerimine (*verzegeling*) ja vara nimekirja koostamine (*boedelbeschrijving*). Sellel teabelehel käsitletakse vara arestimist.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Täitemeetmete ese ja laad võivad olla erinevad. Eristada võib meetmeid, mille eesmärk on saavutada rahasumma tasumine, vara loovutamine, teatava teo tegemine või teo tegemisest hoidumine. Levinuim meede on vara arestimine rahasumma sissenõudmise eesmärgil (*verhaalsbeslag*).

Kui võlgniku kohustus ei ole seotud teoga, võib see olla seotud faktilise teo (*feitelijke handeling*) või juriidilise teo (*rechtshandeling*) tegemisega. Kui faktiline tegu ei ole seotud üksikisikuga, võib sissenõudja ise paluda kohtult luba, et luua olukord, mis oleks tekkinud kohustuse täitmise tulemusel. Kui võlgniku kohustus oli teha juriidiline tegu, näiteks pakkumise vastuvõtmine, võib teo asendada kohtuotsusega. Kohus võib anda ka võlgnikule korralduse hoiduda teataval viisil tegutsemisest.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Arestida saab järgmist vara:

registrisse mittekantav vallasvara. Registrisse kantava vara hulka kuuluvad kinnisvara, vee- ja õhusõidukid;

esitaja- või käsutusõigused, nimelised aktsiad ja muud nimeliste väärtpaberitega seotud õigused;

kolmanda isiku vara või tema valduses olev võlgniku vara, mida nimetatakse nõuete arestimiseks (*executoriaal derdenbeslag*);

kinnisvara;

veesõidukid;

õhusõidukid.

Üldjuhul on sissenõudjal õigus valida, millist vara ta soovib arestida lasta.

Põhimõtteliselt võib arestida kogu võlgniku vara. Teatavat vara, nagu esmatarbevahendid, näiteks riietusesemed, toiduained, tööriistad, erialakirjandus ning hariduse omandamiseks, kunsti- ja teadustegevuseks vajalikud esemed, siiski arestida ei või. Arestida ei või teatavat osa töötasust ja elatis- või hüvitismaksetest. Sellisteks juhtudeks on kehtestatud sissetuleku miinimumtase, mis tagab, et võlgnikule jääb tema esmavajaduste rahuldamiseks piisav sissetulek.

Samamoodi ei tohi arestida avalike teenuste osutamiseks mõeldud vara. Sissenõudja võib lasta arestida korraga eri liiki vara,

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Registrisse mittekanntava vallasvara arestimise õiguslikud tagajärjed

Üks arestimise tagajärgi on see, et ükski arestimisjärgne võlgniku tegu ei saa kahjustada arestimist nõudnud poole õigusi. Näiteks kui võlgnik peaks vara ära müüma, ei saa ostja põhimõtteliselt sissenõudjale väita, et tema on nüüd selle omanik. Teine tagajärg on see, et varast saadud mis tahes tulu kuulub samuti arestimisele.

Aktsiate, väärtpaperite ja muu vara arestimise õiguslikud tagajärjed

Nimetatud vara arestimisel ei ole konkreetseid õiguslikke tagajärgi. Vara arestimisel säilib isik, kelle suhtes arestimist rakendatakse, oma hääleõiguse.


Nõuete arestimise õiguslikud tagajärjed

Nõuete arestimise korral nõuab sissenõudja (arestimist nõudev pool) arestimise kohaldamist kolmanda isiku (st mitte võlgniku) suhtes, sest see kolmas isik on võlgnikule võlgu või tema valduses on võlgnikule kuuluv vara.

Arestimist nõudnud pool on kaitstud vastaspoole õigustoimingute eest. Pärast arestimist tehtud õigustoimingud ei kehti arestimist nõudnud isiku kahjuks.

Nõuete arestimise kaks levinud viisi on pangakonto või töötaja töötasu arestimine.

Kinnisvara arestimise õiguslikud tagajärjed

Kinnisvara arestimise kohta tehakse kanne avalikesse registritesse, mida peab  kinnistusamet (*Kadaster*). Vee- ja õhusõidukeid käsitletakse pärast registritesse kandmist kinnisvarana. Arestimine kehtib registrisse kandmise hetkest alates. Arestitakse ka kinnisvaralt pärast arestimist saadud tulu.

Arestimist nõudnud pool on kaitstud võlgniku õigustoimingute eest, mis on tehtud pärast arestimist. Kinnisvara realiseerimine (müük) ei kehti arestimist nõudnud isiku kahjuks.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Üldjuhul kehtib kohtuotsuse täitmisele pööramise õigus 20 aastat alates kohtuotsuse tegemisele järgnevast päevast. Kui kohtuotsuse täitmine on seotud teatavate tingimustega, mille täitmine ei sõltu kohtuotsuse saanud isiku tahtest, hakkab kohtuotsuse täitmise õiguse 20-aastane tähtaeg kulgema alates nende tingimuste täitmise päevale järgnevast päevast.

Kohtuotsuse kohaselt kuni ühe aasta jooksul tasumisele kuuluva summa aegumistähtaeg on siiski viis aastat. Viiviste, rahatrahvide, sunniraha ja muude kohtu lisakorralduste puhul aegub nõue hiljemalt põhikohtuotsuse täitmisele pööramise õiguse aegumisel, välja arvatud juhul, kui aegumistähtaega ei katkestata või pikendata.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitevaidlused

Täitevaidluste (*executiegeschillen*) lahendamise üldine kord on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 438. Võlgnik võib täitevaidluses püüda täitmist ära hoida. Vaidlus võib olla seotud näiteks täitedokumendi olulisuse ja ulatusega, pärast kohtuotsuse tegemist (täitedokumendi väljastamist) ilmnenud asjaolude mõjuga, arestimise seaduslikkusega või sellega, kes on arestitud vara omanik. Täitevaidlus puudutab üksnes täitmist ennast. Juba tehtud põhikohtuasja sisu uuesti läbi ei vaadata.

Täitevaidluse korral võib võlgnik näiteks väita, et sissenõudja kuritarvitab oma õigusi või et arestimine on oma ulatuselt kohtuotsuse eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalne. Võlgnik (pool, kelle suhtes täitetoiminguid tehakse) ei või selles etapis kohtuotsuse suhtes rohkem sisulisi vastuväiteid esitada. Selleks peab ta algatama vastuväite- (*verzet*), apellatsiooni- (*hoger beroep*) või kassatsiooni- (*cassatie*) menetluse.

Territoriaalne kohtualluvus

Territoriaalse kohtualluvuse puhul on määrav küsimus, kus asub asja menetlemiseks pädev kohus. Territoriaalselt pädev kohus on kohtualluvust reguleerivate üldiste õigusnormide kohaselt pädev kohus. Territoriaalselt pädev on kas kohus, mille tööpiirkonnas on arestimist rakendatud või hakatakse rakendada, kohus, mille tööpiirkonnas asub asjaomane vara, või kohus, mille tööpiirkonnas täitmine korraldatakse. Kõikide Madalmaades tehtavate täitetoimingute jaoks tuleb leida pädev Madalmaade kohus.

Sisuline pädevus

Sisulise pädevuse puhul on määrav küsimus, millise astme kohtus tuleb asja menetleda. Kõik täitevaidlused kuuluvad esimese astme kohtu (*rechtbank*) pädevusse, olenemata sellest, milline kohus tegi täitmisele kuuluva kohtuotsuse. Esimese astme kohus on pädev isegi juhul, kui kohtuotsuse tegi apellatsioonikohus (*gerechtshof*) või Madalmaade kõrgeim kohus (*Hoge Raad der Nederlanden*).

Täitevaidlused lahendatakse tavaliselt esialgse õiguskaitse menetluse (*kort geding*) käigus. Kohus võib otsustada täitmise mõneks ajaks peatada või vara aresti alt vabastada.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

See veebileht on osa portaalist  „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt  tagasisidet selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 17/11/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Otsuse jõustamise menetlused - Austria

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine (*Vollstreckung*) (mida tähistatakse Austrias ka terminitega *Exekution* või *Zwangsvollstreckung* („sundtäitmine“)) tähendab riigi sunnijõu kohaldamist täitmisele pööratavate nõuete sissenõudmiseks.

Täitemenetluse seadustikus on ette nähtud mitmesugused täitmise viisid:

täitmine rahaliste nõuete sissenõudmiseks;

täitmine teo tegemise või teo tegemisest hoidumise tagamiseks.

Täitmine rahaliste nõuete sissenõudmiseks

Rahaliste nõuete sissenõudmiseks kohaldatava täitemenetluse puhul peab sissenõudja oma täitmisavalduses valima, missugune vara tuleb arestida (täitmisviiside valik); ta võib muu hulgas otsustada sissenõude pööramise kasuks vallasasjadele, nõuetele – eelkõige töötasule – või kinnisvara sundmüügi kasuks enampakkumise teel.

Täitmine teo tegemise või teo tegemisest hoidumise tagamiseks

Teo tegemise või teo tegemisest hoidumise tagamiseks kohaldatava täitemenetluse puhul peab sissenõudja taotlema täitmisviisi, mis on ette nähtud täitemenetluse seadustikus nõude täitmiseks.

Esialgse õiguskaitse tagamiseks kohaldatava täitemenetluse puhul määratakse täitmiseks loa andmisel täiteasja menetleva kohtu taotlusel trahv. Edasise rikkumise korral peab täiteasja menetlev kohus määrama taotluse korral uue trahvi või kokku kuni ühe aasta pikkuse vabadusekaotuse.

Kui asjaomase teo saab teha kolmas isik, on täitmist taotleval sissenõudjal teo tegemiseks kohtu nõudmisel õigus lasta tegu teha kohustatud poole kulul.

Kui tegu ei saa teha kolmas isik ja selle tegemine sõltub samal ajal täielikult kohustatud poole tahtest, pööratakse teo tegemise nõue kohtu nõudmisel täitmisele trahvi või kokku kuni kuue kuu pikkuse vabadusekaotuse määramisega poolele, kellel on kohustus asjaomane tegu teha.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Sundtäitmise loa annab põhimõtteliselt asjaomane piirkondlik kohus (*Bezirksgericht*).

Pädev kohus

Sissenõude pööramine vallasasjadele ja nõuetele

Nõuetele sissenõude pööramise eest vastutab võlgniku üldise kohtualluvuse järgne (elukohajärgne) kohus; vallasasjadele sissenõude pööramise korral oleneb kohtualluvus sellest, kus vallasasjad täitmismenetluse algatamise ajal asuvad.

Kinnisvara sundmüük enampakkumise teel

(Kinnistusraamatusse kantud) kinnisvarale sissenõude pööramise korral on pädev kinnistusraamatut pidav kohus (*Grundbuchgericht*).

Sundtäitmiseks loa saamisel korraldatakse menetlus ametikohast tulenevalt (*ex officio*). Täitmist korraldab kas kohtunik (kinnisvara sundmüük) või kohtuametnik (sissenõude pööramine vallasasjadele või nõuetele). Kohtuametnik on spetsiaalse väljaõppe saanud kohtutöötaja.

Täitmise lõpetab kohtutäitur, kes on Austrias kohtutöötaja, mitte füüsilisest isikust ettevõtja ega ka täitmist taotleva sissenõudja esindaja või volitatud abiline.

Ta tegutseb peamiselt üksi, kuni täitemenetluse õnnestumine või ebaõnnestumine on kindel.

Sissenõudjal palutakse esitada avaldusi ainult juhul, kui kohus või kohtutäitur ei saa menetlust ilma nendeta jätkata või kui menetlusega kaasnevad kulud.

Sissenõudja võib siiski esitada lisateavet juba oma avalduses: näiteks töötasule sissenõude pööramise korral võib ta loobuda töödandja avaldusest selle kohta, kas töötasu makstakse ja kui suur see on; sissenõude pööramisel vallasasjadele võib ta loobuda elukoha sundavamisest, millega kaasnevad lukksepa kulud, kui võlgnikku ei leita.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täitmine rahaliste nõuete sissenõudmiseks

Täitemenetlus jaguneb loa andmise menetluseks ja täitmismenetluseks.

Täitmiseks loa saamiseks on vaja sissenõudja avaldust, milles ta valib soovitud täitmisviisi. Kui sissenõudja soovib nõuet sisse nõuda ettevõtjalt, valib ta tavaliselt vallasasjadele sissenõude pööramise ja vara nimekirja esitamise. Selle menetluse korral püüab kohtutäitur saavutada nõude rahuldamise ja kui see ei õnnestu, pandib ta leitud esemed. Kui need ei kata sissenõutavat nõuet, palub ta võlgnikul esitada vara nimekirja, milles võlgnik peab loetlema kõik oma varad.

Kui sissenõudja soovib nõuet sisse nõuda tarbijalt, valib ta tavaliselt sissenõude pööramise vallasasjadele ja töötasule ja vara nimekirja esitamise.

Sissenõudja võib valida töötasule sissenõude pööramise olenemata sellest, kas ta teab, kus võlgnik töötab või kellelt ta töötasu saab. Kui ta seda ei tea, peab ta teadma võlgniku sünniaega; seejärel saab kohus Austria sotsiaalkindlustusametite liidu kaudu kindlaks teha asjaomase makseasutuse. Esimene samm on võlgniku töötasu arestimine ja ülekanndmine. Kui see õnnestub, pööratakse sissenõue vallasasjadele üksnes sissenõudja taotlusel. Selle menetluse korral püüab kohtutäitur saavutada nõude rahuldamise; kui see ei õnnestu, arestib ta leitud esemed. Kui need ei kata sissenõutavat nõuet, palub ta võlgnikul esitada vara nimekirja, milles on loetletud kõik tema varad.

Sissenõudja peab täitmisavalduse esitamisel kasutama spetsiaalset vormi (E-Antr 1) või esitama vormikohase avalduse. Täitmisavalduse esitamiseks ei ole nõutav lasta end esindada advokaadil.

3.2 Peamised tingimused

Et täitmise saaks teostada, peab täitmist taotleval sissenõudjal olema täitmisele pööratav otsus ehk täitekorraldus. Peale selle on nõutav täidetavaks tunnistamist kinnitav täitmisotsus, mille väljastab kohtumenetluses täitev amet. Sissenõudja peab teadma ka võlgniku aadressi; sünniaja peab ta esitama üksnes siis, kui ta taotleb töötasu suhtes kohaldatavat täitmist, kuid ei tea asjaomast makseasutust.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Võlgnik vastutab oma kohustuste eest kogu oma varaga, välja arvatud varaga, mida ei või arestida. Täitemenetlus hõlmab siiski ainult seda vara, mida sissenõudja soovib arestida ja mille ta määrab kindlaks oma täitmisavalduses. Vallasasjadele sissenõude pööramise korral piisab sellest, kui sissenõudja taotleb kõikide võlgniku valduses olevate esemete arestimist; nõuetele sissenõude pööramise korral peab sissenõudja täpsustama kolmandast isikust võlgniku, kuid töötasule sissenõude pööramise korral tehakse siinkohal erand. Sissenõudja võib teatada, et ta ei tunne kolmandast isikust võlgnikku. Kohus võib selle isiku kindlaks teha Austria sotsiaalkindlustusametite liidu kaudu, kui sissenõudja esitab võlgniku sünniaja.

Sissenõudja võib täitmiseks kasutada ka järgmisi vahendeid: nõuded, mis ei ole töötasunõuded; võlgniku piiratud vastutusega äriühingu osak; kui võlgnik omab kinnisvara, võib täitmist taotleval sissenõudjal taotleda sunniilist pandiõiguse seadmist, sundhaldamist ja sundmüüki enampakkumise teel.

Võlgniku varad, mille suhtes ei või kohaldada sundtäitmist, on loetletud punktis „Sundtäitmise piirangud“.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Sundtäitmiseks kasutatavate meetmete mõju oleneb täitmisviisist.

Vallasasjadele sissenõude pööramine

Kohtutäitur seab arestitavatele esemetele pandiõiguse ja need müüakse enampakkumise teel.

Nõuetele sissenõude pööramine, eelkõige töötasule sissenõude pööramine

Nõudele seatakse pandiõigus. Võlgnikul on keelatud nõuet käsutada ja eelkõige seda sisse nõuda. Kui nõuet võib arestida, loovutatakse see sissenõudjale.

Kinnisvara sundmüük enampakkumise teel

Varale seatakse pandiõigus. Alates hetkest, kui enampakkumismenetluse algatamise kohta on tehtud märke kinnistusraamatusse, ei kehti võlgniku poolt vara ja selle päraldiste suhtes tehtud tavapärase haldamisega mitteseotud õigustoimingud sissenõudjate ja pakkujate suhtes. Kui võlgnik müüb vara ära, jätkatakse lubatud enampakkumismenetlust vara ostja suhtes.

Juhuks kui kohustatud pool varjab, paneb kõrvale, müüb või kahjustab osaliselt oma vara, toob ettekäändeks olematu kohustuse või tunnustab seda, muul viisil vähendab või näiliselt vähendab oma vara ning selle tulemusel takistab sissenõudja nõuete rahuldamist või vähendab nõuete rahuldamise võimalusi sundtäitmise või poolelioleva täitemenetluse kaudu, on ette nähtud karistusõiguslikud tagajärjed. Võlgnikku karistatakse ka siis, kui ta hävitab, kahjustab, rikub või muudab kasutamiskõlbmatuks asja, mis oli ametlikult arestitud või mille valdus oli üle võetud, või taandab end täielikult või osaliselt seotusest nimetatud asjaga.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitemenetlus peab kestma senikaua, kuni see on edukalt ellu viidud või lõpetatud näiteks seetõttu, et võlgnik on tasunud täitemenetluse ajal sissenõudjale oma võla. Erandkorras võib täitmise peatada varem, näiteks siis, kui sissenõudja on taotlenud sissenõude pööramist töötasule ja võlgnik vahetab töökohta. Täitemenetluse seadustiku kohaselt on lubatud täitemenetlust ka edasi lükata. Seda võib teha eelkõige siis, kui esitatakse hagi kehtetu või tühise täitedokumendi kohta, kui nõutakse täitemenetluse lõpetamist, kui kohtule esitatakse vastuhagi (vt punkt 4), kui vaidlustatakse kohtuotsuse täitmine, kui esitatakse kaebus täitetoimingu peale või kui taotletakse õiguslikult täitmisele pööratava täitmisotsuse tühistamist või muutmist.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Sundtäitmise loa (mida Austrias nimetatakse „täitmisloaks“ (*Exekutionsbewilligung*)) peale on õigus edasi kaevata. Kaebus tuleb adresseerida apellatsioonikohtule (piirkondlik kõrgema astme kohus), kuid esitada esimese astme kohtule (kohalik kohus). Kaebus tuleb esitada 14 päeva jooksul. Üldjuhul on nõutav lasta end esindada advokaadil. Apellatsioonimenetlus on puhtalt kirjalik ja selles kohaldatakse uuendamise keeldu.

Võlgnik võib asjaolu, et ta on vahepeal sissenõutava nõude rahuldanud, tõendada vastuavalduse või vastuhagiga (jättes sundtäitmise loa peale edasi kaebamata). Kaebus tuleb esitada täitmiseks loa andnud kohtule. Täitmise edasilükkamise taotluse võib ühendada kaebusega. Kui nõue pööratakse seaduslikult täitmisele, tuleb täitmine lõpetada *ex officio*.

Kui täitmiseks anti luba lihtsustatud menetluse korras, toimus see üksnes taotleva poole esitatud andmete alusel. Sellisel juhul võib võlgnik edasikaebamise teel tõendada, et täitmiseks puudub täitedokument ja täitmisele pööratavuse kinnitus või et täitedokument ei vasta täitmisavalduses esitatud teabele. Kaebus tuleb esitada kohtule, kes kiitis täitmisele pööramise heaks esimeses astmes. Pärast kaebuse saamist uurib kohus sissenõutavat nõuet puudutava täitedokumendi olemasolu. Vastuväidete esitamiseks on aega 14 päeva.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Sundtäitmise piirangud

Üldiselt kehtib piirang, et täitmist ei või teostada suuremas ulatuses, kui see on vajalik sundtäitmise loas täpsustatud nõude maksmapanekuks.

Seaduses on sätestatud teatavad sundtäitmist puudutavad piirangud konkreetsete isikute või isikute ühenduste kasuks:

riigi kontrolli all oleva ühistranspordi teenindava asutuse vara suhtes võib kohaldada ühistransporditeenuseid häirivaid asjakohaseid täitemeeteid ainult järelevalveasutuse nõusolekul;

enne täitetoimingu tegemist isiku suhtes, kes teenib föderaalarmees või föderaalpolitseis, tuleb teade sundtäitmise loa kohta esitada selle isiku suhtes kõrgemal seisvate ametiisikule;

täitetoimingu tegemiseks sõjaväehoones on sellest vaja eelnevalt teavitada hoone komandanti ja konsulteerida sõjaväeatašega;

Austrias rahvusvahelise õiguse alusel puutumatust omavate isikute vastu, samuti nende isikute objektidel ja ruumides võib täitetoiminguid teha üksnes föderaalne justiitsministeerium kokkuleppel föderaalset Euroopa asjade, integratsiooni ja välisasjade ministeeriumiga;

kohaliku omavalitsuse, samuti avaliku või heategevusasutuse puhul on sissenõude pööramine rahaliste nõuete sissenõudmise eesmärgil lubatud üksnes nendele varadele, mida saab kasutada sissenõudja nõuete rahuldamiseks, ilma et see kahjustaks avalikke huve, mida asutus peab kaitsma. Seda piirangut ei kohaldata, kui täitmise eesmärk on lepingulise pandiõiguse täitmine.

Peale selle on teatav vara võlgniku kaitsmise huvides täitmisest vabastatud (vt allpool esitatud näiteid).

Sissenõude pööramine vallasasjadele:

tagasihoidlikule elustiilile vastavad, isiklikuks otstarbeks või majapidamises kasutatavad esemed;

kutse omandamiseks või kutsetegevuseks vajalikud esemed, samuti koolis kasutatavad õppevahendid;

piisav varu toiduaineid ja kütust, mis katab võlgniku ja temaga koos ühes leibkonnas elavate pereliikmete vajadused neljaks nädalaks;

lemmikloomad;

perepildid, kirjad ja muud paberid ning võlgniku abielusõrmus;

võlgniku või temaga koos ühes leibkonnas elavate pereliikmete puude kompenseerimiseks ja nende hooldamiseks kasutatavad abivahendid, samuti meditsiinilises ravis vajalikud ravimid ja abiseadmed;

kultusesemed;

sularaha mittearestitavas summas kuni järgmise töötasu väljamakse tähtpäevani peale arestimist, kui võlgniku sissetulekut ei saa seaduslikult arestida või seda saab arestida ainult piiratud ulatuses.

Kohtutäitur võib ka hoiduda väikese väärtusega esemete arestimisest, kui on selge, et täitemenetluse jätkamisest või elluviimisest saadav tulu ei ületa täitemenetluse kulusid.

Sissenõude pööramine rahalistele nõuetele (sissenõude pööramine töötasule):

kuluhüvitised, mis katavad kutsetegevusega seoses tekkinud lisakulusid;

seaduse alusel makstavad toetused, mida makstakse puude või pikaajalise hooldamisega seotud lisakulude katmiseks, nt hooldustoetus;

seaduse alusel makstav toetus üüri tasumiseks või muude majapidamiskulude katmiseks;

peretoetused;

teatavad seaduse alusel makstavad hüvitised, mida makstakse lapse sünni puhul, eelkõige ühekordne lapsehooldustoetus;

teatavat liiki toetused, mida maksab tööturuamet;

seadusjärgsest sotsiaalkindlustusest makstavad kuluhüvitised.

Eelkõige ei saa arestida:

sotsiaalkindlustusalaste õigusaktidega tagatud mitterahalisi hüvitusi;

abieluvara ja abielusäästude jagamise nõudeid, kui neid ei ole tunnustatud vastavas lepingus või kokkuleppes või kohtus.

Töötasu, pensionihüvitusi ja seaduse alusel makstud tasu, millega kompenseeritakse ajutist töötust või töövõime vähenemist, võib arestida piiratud ulatuses.

Mittearestitav osa (toimetulekupiir) sõltub sissetuleku suurusest ja võlgniku ülalpidamiskohustuste hulgast. Mittearestitavad summad, mida suurendatakse igal aastal, on esitatud föderaalse justiitsministeeriumi veebisaidil avaldatud tabelites (<http://www.justiz.gv.at/web2013/html/default/2c9484852308c2a60123ec387738064b.de.html>). Seaduses võetakse üksikjuhtudel arvesse võlgniku või sissenõudja erivajadusi, mis võimaldab mittearestitavat toetuse osa taotluse korral teatavatel tingimustel suurendada või vähendada. Kui täitmist kohaldatakse tulenevalt seadusjärgsest ülalpidamisnõudest, vähendatakse mittearestitavat toetuse osa üldiselt 25 %.

Kui täitedokument puudutab korterist väljatõstmist üüriseaduse (*Mietrechtsgesetz*, MRG) alusel, on nimetatud seaduses võlgnikku kaitsev säte, mille kohaselt tuleb väljatõstmine edasi lükata, kui üürnik jääks selle tulemusel kodutuks.

Sundtäitmise tähtajad

Täitmisavalduses kindlaksmääratavaid tähtaegu ei ole seaduses ette nähtud, välja arvatud erandjuhtudel (Austria tsiviilkohtumenetluse seadustiku (ZPO) § 575 alusel väljastatud väljatõstmiskorralduse puhul). Võlgnik võib aga esitada täitmise suhtes vastuväite, toetudes juba jõustunud aegumisele. Nende nõuete aegumistähtaeg, mille kohta on olemas õiguslikult siduv täitedokument (täitmisele pööratava kohtuotsusega tunnustatud nõuded, *Judikatsschulden*), on üldjuhul 30 aastat alates täitedokumendi jõustumise kuupäevast. Kui täitedokument põhineb avalik-õiguslike või eraõiguslike juriidiliste isikute õigustel, pikeneb aegumistähtaeg 40 aastani. Seoses alles tulevikus täitmisele kuuluvate kohustustega on kehtestatud siiski erand, juhul kui nende puhul on üldistes aegumistingimustes ette nähtud lühem aegumistähtaeg.

Iga õiguslikult siduv sundtäitmise luba katkestab aegumistähtaja ja see hakkab uuesti kulgema täitmise viimase etapi või täitmise lõpetamisega.

Edasised täitmisavaldused või täitemenetluse jätkamine on teatavatel juhtudel ajutiselt keelatud:

kui vallasasjadele sissenõude pööramise korral ei leita arestitavaid esemeid, tuleb rahuldada teise täitmist taotleva sissenõudja avaldus vallasasjadele sissenõude pööramise või uue täitetoimingu lubamiseks, kuid alles kuus kuud pärast viimast ebaõnnestunud täitmiskatset, kui varasem täitmiskatse ei anna tõenäoliselt tulemusi;

täitmist taotlev sissenõudja võib esitada nõude sissenõude pööramiseks töötasule tundmatu kolmandast isikust võlgniku vastu alles pärast vallasasjadele sissenõude pööramise heakskiitmist, kui loa andmisest on möödunud üks aasta; seda ooteperioodi ei kohaldata, kui täitmist taotlev sissenõudja tõendab, et ta sai alles pärast vallasasjadele sissenõude pööramiseks loa saamise avalduse esitamist teada, et võlgnikul on õigus arestitavatele töötasunõuetele.

Võlgnik on kohustatud esitama uuendatud vara nimekirja ainult siis, kui sissenõudja tõendab, et võlgnik on omandanud uut vara või kui vara nimekirja esitamisest on möödunud rohkem kui aasta;

täitemenetluse seadustikus tunnustatakse ka tähtaegu, mille eesmärk on tagada nõuete kiire rahuldamine. Sel juhul peab kohtutäitur kavandama esimese täitetoimingu nelja nädala jooksul ja teavitama sissenõudjat selle tegemisest või takistustest hiljemalt nelja kuu pärast. Pandiõigus sundsissenõudmiseks, mis antakse sissenõudjale võlgniku vallasasjadele sissenõude pööramise alusel, lõpeb kahe aasta pärast, kui müügimenetlust ei ole jätkatud nõuetekohaselt.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Poola

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Tsiviil- ja kaubandusajades tehtavate kohtuotsuste täitmise normid on sätestatud Poola 17. novembri 1964. aasta tsiviilkohtumenetluse seadustikus ([Kodeks postępowania cywilnego](#)) (Poola ametlik väljaanne 2021, p 1805).

Täitmine seisneb seaduses sätestatud sunnimeetmete rakendamises riigi pädevate asutuste poolt, eesmärgiga nõuda täitedokumendi alusel sisse võlausaldajatele võlgnetavad maksed. Täitemenetlus algatatakse täitmisavalduse esitamisega.

Täitmise aluseks on täitedokument. Täitedokument on üldjuhul täiteklauslit sisaldav täitekorraldus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 776). Selle klausli olemasolu ei ole nõutav mõningate liikmesriigi tasandil tehtavate kohtumääruste puhul või kui tegemist on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 115314 osutatud kokkulepete või ametlike dokumentidega. Kui selline kohtuotsus, kokkulepe või ametlik dokument vastab eespool nimetatud tingimustele, on see täitedokument, mille alusel võlausaldaja võib esitada avalduse otse täitevasutusele.

Täitemenetluses osalevad kaht liiki asutused:

kohtuorganid – täiteklausli täitekorraldusse lisamise menetluses: kohtu eesistuja, rajoonikohus (*sąd rejonowy*), regionaalne kohus (*sąd okręgowy*) ja apellatsioonikohus (*sąd apelacyjny*);

täitevasutused – täitemenetluses: rajoonikohus ja kohtutäitur (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 758).

Nii täidetavaks tunnistamise menetluse kui ka täitemenetluse pooled on võlgnik ja sissenõudja.

Poola õiguses eristatakse järgmisi täitemenetlusi:

rahaliste nõuete täitmine järgmise abil:

vallasvara;

töötasu;

pangakontod;
muud kohustused;
muud omandiõigused;
kinnisvara;
veesõidukid;
mitterahaliste nõuete täitmine järgmise abil:
pankrotivara valitsemine;

äri- või põllumajandusettevõtte müük;

elatismaksed. Kohus lisab täitedokumendi täiteklausli *ex officio*. Sellisel juhul toimetatakse täitedokument võlausaldajale kätte *ex officio*. Elatise maksmise korralduse andmisel võidakse täitemenetlus algatada *ex officio* asja menetlenu esimese astme kohtu taotluse alusel. See taotlus esitatakse pädevale täitevasutusele. Kohtutäitur korraldab *ex officio* uurimise, et teha kindlaks võlgniku sissetulekud, varad ja elukoht. Kui see ebaõnnestub, võtab politsei kohtutäituri taotlusele asjakohased meetmed, et teha kindlaks võlgniku elu- ja töökoht. Uurimine tuleks läbi viia kuni kuue kuu jooksul. Kui võlgniku sissetulekut ja vara ei õnnestu selle käigus kindlaks teha, palub kohtutäitur kohtult kohustada võlgnikku oma vara avalikustama. Kui võlgnik ei täida oma kohustust kuue kuu jooksul, esitab kohtutäitur *ex officio* taotluse Riiklikule Kohturegistrile (*Krajowy Rejestr Sądowy*) võlgniku kandmiseks maksejõuetute võlgnike nimekirja. Täitemeete rakendamata jätmine ei ole piisav põhjus menetlus lõpetada.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 758 alusel kuuluvad täitmisega seotud asjad rajoonikohtute ja nende nimel tegutsevate kohtutäiturite pädevusse.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 803 alusel on võlgniku mis tahes liiki varaga seotud nõude täieliku täitmise aluseks täitedokument, kui ei ole sätestatud teisiti. Täitevasutus ei ole volitatud hindama selle kohustusega seotud täitedokumendi kehtivust ega kohaldatavust.

Üldjuhul sisaldab täitedokument täiteklauslit.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 777 alusel on täitedokumendid

lõplik kohtuotsus või muu viivitamata täitmisele kuuluv kohtuotsus või kohtulik kokkulepe;

kohtunikuabi (*referendarz sądowy*) tehtud lõplik või viivitamata täitmisele kuuluv kohtulahend;

muud kohtuotsused, kokkulepped ja õiguslikud vahendid, mis pööratakse kohtuliku täitemenetluse kaudu täitmisele;

notariaalakt, milles võlgnik tunnistab vabatahtlikult täitemeedet, mis kohustab teda maksma rahasummat või andma üle liigiti kindlaks määratud asjad (aktis kindlaksmääratud koguses) või andma üle individuaalselt kindlaksmääratud asjad, kui aktis on kindlaks määratud selle kohustuse täitmise tähtpäev või täitmise eelduseks olev sündmus;

notariaalakt, milles võlgnik tunnistab vabatahtlikult täitemeedet, mis kohustab teda maksma aktis kindlaksmääratud või väärtuse tagamise klauslis kindlaks määratud rahasumma, kui aktis on kindlaks määratud selle kohustuse täitmise eelduseks olev sündmus ja tähtaeg, mille jooksul võlgnik võib taotleda täiteklausli lisamist akti;

punktis 4 või 5 nimetatud notariaalakt, milles isik, kes ei ole isiklik võlgnik ja kelle vara, nõue või õigus on tagatud hüpoteegi või pandiga, tunnistab vabatahtlikult täitemeete kohaldamist hüpoteegi või pandiga koormatud vara suhtes, et rahuldada võlausaldaja tagatud rahaline nõue.

Võlgnik võib tunnistada vabatahtlikku täitmist ka eraldi notariaalaktis.

Täitedokumentideks võib pidada ainult jõustunud kohtuotsuseid, mis sisaldavad täiteklauslit või kuuluvad viivitamata (*ex officio* või kummagi menetluspoole taotluse alusel tehtud viivitamata täitmisele kuuluva korralduse alusel) täitmisele. Notariaalakti võib pidada täitedokumendiks, kui see vastab tsiviilkohtumenetluse seadustikus ja notariaadinormides sätestatud tingimustele.

Muud täitedokumendid: väljavõte nõuetest pankrotimenetluses, *res judicata* tasaarveldus pangaga, kinnisvara sundvõõrandamisel saadud tulemi jaotuskava, pangandusseaduses ette nähtud panga täitedokument, kuid alles pärast seda, kui kohus on selle täidetavaks tunnistanud, välisriikide kohtutes tehtud otsused ja neis sõlmitud kokkulepped, kui need on Poola kohtu poolt täidetavaks tunnistanud. Välisriikide kohtutes tsiviilasjades tehtud kohtuotsuseid, mis on täitemenetluse kaudu täitmisele pööratavad, käsitatakse täitedokumendina pärast seda, kui Poola kohus on need täidetavaks tunnistanud. Kohtuotsus tunnistatakse täidetavaks, kui see on täidetav päritoluriigis ja kui puuduvad sellised takistused, nagu on sätestatud artikli [1146 lõigetes 1 ja 2](#).

3.1 Menetlus

Täitemenetluse algatamise aluseks on täitedokument. Asja menetlev esimese astme kohus lisab täiteklausli täitedokumendi, mille kohus vastu võtab (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 781 lõige 1).

Kohus hindab täiteklausli lisamise taotlusi põhjendamatu viivitusega, kuid mitte hiljem kui kolme päeva jooksul pärast taotluse esitamist pädevale asutusele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 781 lõige 1). Täiteklausel lisatakse *ex officio* täitedokumentidesse, mis antakse välja menetlustes, mis algatati või mille oleks võinud algatada *ex officio*. Kohus lisab täiteklausli *ex officio* elektroonilistes hagimenetlustes välja antavatele maksekorraldustele, niipea kui need muutuvad lõplikuks (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 782).

Täitemenetluse saab üldjuhul algatada avalduse alusel. Menetlustes, mis saab algatada *ex officio*, saab täitemenetluse algatada *ex officio* avalduse alusel, mille asja menetlev esimese astme kohus esitab pädevale kohtule või kohtutäiturile (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 796 lõige 1).

Võlausaldaja võib esitada täitemenetluse algatamiseks avalduse pädevale rajoonikohtule või selle kohtu kohtutäiturile. Avalduse võivad esitada ka muud pädevad asutused (kohus või prokurör, kui tegemist on asjadega, mille puhul nõutakse sisse riigile võlgnetaavad trahvid ja kohtulõivud ning menetluskulud). Täitemenetluse algatamise avaldus esitatakse üldjuhul kirjalikult. Sellele tuleb lisada täitedokument.

Tasude maksmist ja suurust reguleerivad normid on sätestatud 29. augusti 1997. aasta kohtutäiturite ja täitemenetluse seaduses (*Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*) (Poola ametlik väljaanne nr 133, p 882, muudetud). Selle seaduse artikli 43 alusel võtab kohtutäitur tasu täitetoimingute ja muude seaduses nimetatud toimingute eest.

Täitetasu võetakse järgmise eest:

rahalise nõude tagamise määrase või pangakontode Euroopa arestimismäärase täitmine: 2% sellise meetmega seotud nõude summast, kuid mitte vähem kui 3% igakuisest keskmisest töötasust ja mitte rohkem kui viiekordne igakuine keskmine töötasu. Võlausaldaja maksab selle tasu maksmist tagava korralduse või pangakontode Euroopa arestimismäärase täitmise avalduse esitamisel. Kui avalduse esitamisel tasu ei maksta, annab kohtutäitur võlausaldajale korralduse see seitsme päeva jooksul ära maksta. Kohtutäitur ei täida maksmist tagavat korraldust või pangakontode Euroopa arestimismäärust seni, kui tasu on makstud;

rahaliste nõuete täitmisega seotud asjadest võtab kohtutäitur võlgnikult proportsionaalset tasu, mille suurus on 15% sissenõude summast, kuid mis ei ole vähem kui 1/10 ega suurem kui kolmekümnekordne igakuine keskmine töötasu. Kui aga nõue täidetakse pangakonto, töötasu, sotsiaalkindlustushüvitiste või tööhõivet ja tööturuasutusi reguleerivate normide alusel tehtavate maksete, töötushüvitise, ergutustasude, stipendiumide või koolitustoetuste arvelt, võtab kohtutäitur võlgnikult proportsionaalset tasu, mille suurus on 8% sissenõude summast, kuid mis ei ole vähem kui 1/20 ja mitte rohkem kui kümnekordne igakuine keskmine töötasu;

selliste rahaliste nõuete täitmisega seotud asjades, mis tulenevad täitemenetluse katkestamisest võlausaldaja taotlusel ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 824 lõike 1 punkti 4 alusel, võtab kohtutäitur võlgnikult proportsionaalset tasu, mis on 5% sissenõude väärtusest, kuid mis ei ole vähem kui 1/10 ja mitte rohkem kui kümnekordne igakuine keskmine töötasu. Kui aga täitemenetlus katkestatakse võlausaldaja taotlusel enne, kui võlgnikule on täitemenetlusest teatatud, võtab kohtutäitur võlgnikult proportsionaalset tasu, mis on 1/10 igakuisest keskmisest töötasust; mitterahaliste nõuete ja mitterahalise nõude maksmist tagavate korralduste täitmise algatamise korral võetakse võlausaldajalt esialgne tasu, mille suurus on 10% tema igakuisest keskmisest töötasust. Kindlad põhitasud, mis on 20% keskmisest kuupalgast, on ette nähtud järgmistel juhtudel: kinnisasja valduse ülevõtmine ja selles asuvate vallasasjade väljatõstmine; äri- ja tööstustegevuse korral nõutakse tasud sisse ettevõtte iga osa kohta eraldi; kinnisasja või ettevõtte halduri või kinnisasja hooldaja määramine; asjade ja isikute väljatõstmine ruumidest, mille iga osa kohta kehtivad eraldi tasud; vara arestimistoimingute tegemine.

3.2 Peamised tingimused

Täitemenetlus algatatakse võlausaldaja avaldusega, millele on lisatud täitedokument. Avalduses tuleks täpsustada võlgniku nimi ja täitmise viis, näiteks täpsustades asjaomased omandiõigused. Omandiga seotud nõuete täitmise korral tuleb märkida ka asjaomane kinnistusamet. Vallasvara hõlmava täitemenetluse puhul ei ole asjaomaste varade üksikasjalikum kirjeldus vajalik, kuna täitemenetlus on seotud kogu võlgniku vallasvaraga.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Sissenõude võib pöörata kõikidele võlgniku vara hulka kuuluvatele esemetele ja seadmetele: vallasvara, kinnisvara, töötasu, pangakontod, kinnisvara osa, veesõidukid ning võlgniku muud nõuded ja omandiõigused.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 829–831 on sätestatud teatavad piirangud seoses esemete ja seadmetega, millele võib sissenõude pöörata.

Nende sätete kohaselt ei või sissenõuet pöörata järgmistele esemetele: majatarbed, voodipesu, aluspesu ja igapäevased riietusesemed, mis on hädavajalikud võlgniku ja tema ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste rahuldamiseks, ning võlgnikule tema avalike või ametiülesannete täitmiseks vajalikud rõivad; võlgniku ja tema ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste rahuldamiseks ühe kuu jooksul vajalikud toiduained ja kütus; võlgnikule palgalise töö tegemiseks vajalikud töö- ja muud vahendid ning tootmisprotsessis ühe nädala jooksul vajalik tooraine, välja arvatud mootorsõidukid.

Peale tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaldatavate ka teisi siseriiklikke õigusnorme, milles on määratletud täitmisest vabastatud nõuete liigid ja sellise vabastuse ulatus (nt tööseadustikus (*Kodeks pracy*) on kindlaks määratud täitemeetmete kohaldamise ulatus töötasu suhtes).

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kui ei ole sätestatud teisiti, võib täitedokumendi alusel pöörata kogu asjaomase sissenõude kogu võlgniku varale.

Võlgnikel on õigus oma vara valitseda, kui kohus ei ole neilt seda õigust ära võtnud.

Kui sissenõue pööratakse **vallasvarale**, arestib kohtutäitur kõnealuse vara ja koostab vara arestimise akti. Kinnisvara käsutamine pärast arestimist ei mõjuta menetluse edasist kulgu, samas võib arestitud vallasvaraga seoses algatada täitemenetluse ka ostjate suhtes. Kui on aga tõsine alus, võib kohtutäitur menetluse mis tahes etapis anda arestitud vallasvara kolmanda isiku järelevalve alla, kelleks võib olla ka võlausaldaja.

Kinnisvarale sissenõude pööramise korral palub kohtutäitur esmalt võlgnikul võla kahe nädala jooksul ära maksta. Kui võlgnik seda ei tee, koostab kohtutäitur vara kirjelduse ja hindab vara ära. Kinnisvara haldamine pärast arestimist ei mõjuta menetluse edasist kulgu. Ostjaid võib menetluses käsitleda kui võlgnikke.

Kui võlgnikku seob kohustus **hoiduda** teatavate toimingute tegemisest või mitte takistada võlausaldaja tehtavaid toiminguid ning ta seda kohustust rikub, määrab kohus talle võlausaldaja taotlusel trahvi; võlgnikku, kes jätab trahvi maksmata, karistatakse vabadusekaotusega.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus ei ole sätestatud täitmisavalduse esitamise tähtaegu. Poola õiguse kohaselt aeguvad kohtu või muu selliseid asju lahendama määratud asutuse lõpliku kohtuotsusega või vahekohtu otsusega tuvastatud nõuded ning kohtus või vahekohtus sõlmitud kokkuleppega või vahendaja sõlmitud ja kohtu kinnitatud kokkuleppega tuvastatud nõuded kuus aasta pärast, isegi kui selliste nõuete aegumistähtaeg on lühem (tsiviilkoodeksi (*Kodeks cywilny*) artikli 125 lõige 1). Kui sellisel tunnustatud nõue hõlmab perioodilisi kohustusi, kohaldatakse kõikide tulevaste perioodiliste kohustustega seotud nõuete suhtes kolmeaastast aegumistähtaega.

Pädev asutus hindab täitmisavaldusi, et kindlaks teha, kas need vastavad vorminõuetele ja vastuvõetavuse kriteeriumidele. Teatavate konkreetsete nõuete täitmata jätmisel võidakse avaldus jätta rahuldamata või täitemenetlus katkestada.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Menetluspoolad võivad esitada kohtu täiteklausli lisamise otsuse peale kaebuse.

Täitemenetluses on kättesaadavad järgmised õiguskaitsevahendid:

kaebus kohtutäituri tegevuse peale (rajoonikohtule; seda saab esitada ka kohtutäituri tegevusetuse korral. Kaebuse võib esitada menetluspool või isik, kelle õigusi selline kohtutäituri tegevus või tegevusetus on rikkunud või võib rikkuda. Kaebus tuleb esitada ühe nädala jooksul pärast kohtutäituri toimingut või pärast seda, kui menetluspool või isik sai teada kohtutäituri tegevusetusest);

kaebus kohtu täiteklausli lisamise otsuse peale (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 795 – kaebuse esitamise tähtaega arvestatakse võlausaldaja puhul alates kuupäevast, mil võlausaldaja sai täitedokumendi või tehti täitmisest keeldumise otsus, või võlgniku puhul alates kuupäevast, mil talle toimetati kätte teade täitemenetluse algatamise kohta);

kaebus Euroopa maksekorraldust täidetavaks tunnistava kohtuotsuse peale (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 795);

kohtuotsuse edasikaebamine haldusliku ja kohtuliku sissenõudmise dubleerimise korral;

kaebus menetluse peatamist või tühistamist käsitleva kohtuotsuse peale (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 828);

kaebus täitmise piiramist käsitleva kohtuotsuse peale (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 839);

täitmise piiramist käsitlev kohtuotsus ja selle peale esitatud kaebus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 839);

võlgniku hagi täitemeetmete vaidlustamiseks (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 840–843);

kaebus komandandi kulude hüvitamist käsitleva kohtuotsuse peale (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 859);

kaebus sundvõõrandamisega seotud kirjeldamis- ja hindamistegevust käsitleva kohtuotsuse peale;

suuline kaebus järelevalveasutusele kohtutäituri tegevuse peale enampakkumise teel toimuva müügi käigus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 986);

kaebus lepingu sõlmimist käsitleva kohtuotsuse peale (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 997);

vastuväited täitemenetluse käigus saadud tulemi jaotuskavale (kahe nädala jooksul pärast teate edastamist selle koostanud täitevasutusele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 998));

kaebus jaotuskava kohta esitatud vastuväidete rahuldamist käsitleva kohtuotsuse peale (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 1028);

kaebus kohtuotsuse peale, milles antakse võlgnikule juhised kaebuse esitamiseks kohtuotsuse peale, mis käsitleb arestimisest vabastamist riigi vahendeid puudutavates täitemenetlustes (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 1061 lõige 2).

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 829 alusel on arestimisest vabastatud:

- majatarbed, voodipesu, aluspesu ja igapäevased riietusesemed, mis on hädavajalikud võlgniku ja tema ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste rahuldamiseks, ning võlgnikule tema avalike või ametiülesannete täitmiseks vajalikud rõivad;
- võlgniku ja tema ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste rahuldamiseks ühe kuu jooksul vajalikud toiduained ja kütus;
- üks lehm, kaks kitsse või kolm lammast, mis on nõutavad võlgniku ja tema ülalpeetavate ülalpidamiseks, sealhulgas järgmise saagikoristuse jätkuv piisav sööda- ja allapanu varu;
- võlgnikule palgalise töö tegemiseks vajalikud töö- ja muud vahendid ning tootmisprotsessis ühe nädala jooksul vajalik tooraine, välja arvatud mootorsõidukid; kui võlgnik saab regulaarselt kindlaksmääratud töötasu, siis summa, mis vastab sellele töötasu osale, mis ei kuulu sissenõudmisele ajavahemikul kuni järgmise palgapäevani, ja kui võlgnik ei saa kindlaksmääratud töötasu, siis summa, mis on vajalik võlgniku ja tema pereliikmete ülalpidamiseks kahe nädala jooksul;
- õppematerjalid, isiklikud dokumendid, auhinnad, kultusesemed ja igapäevased esemed, mida saab müüa üksnes nende esialgselt väärtusest oluliselt madalama hinnaga ning mis on suure väärtusega võlgniku jaoks;
- rahasummad kontodel, millele viidatakse 20. aprilli 2004. aasta piima- ja piimatoodete turu korralduse seaduse (*Ustawa o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych*) artikli 36 lõike 4a punktis 25 (Poola ametlik väljaanne 2013, p-d 50 ja 1272);
- ravimid 6. septembri 2001. aasta farmaatsiaseaduse (*Prawo farmaceutyczne*) (Poola ametlik väljaanne 2008, nr 45, punkt 271, muudetud) tähenduses, mis on vajalikud tervishoiuasutuse nõuetekohaseks toimimiseks ravi osutamisel kolme kuu jooksul, ja meditsiiniseadmed, mis on vajalikud selle asutuse toimimiseks 20. mai 2010. aasta meditsiiniseadmete seaduse (*Ustawa o wyrobach medycznych*) (Poola ametlik väljaanne nr 107, p 679; 2011/102, punkt 586, ja 2011/113, punkt 657) tähenduses;
- võlgniku või ühe või mitme tema pereliikme puude tõttu vajalikud esemed või seadmed.

Artikli 831 lõike 1 alusel on arestimisest vabastatud:

- rahasummad ja mitterahalised hüvitised, mis on mõeldud äritegevuse ja sõidukulude katteks;
- riigi vahenditest eriotstarbeks eraldatud summad (eelkõige stipendiumid ja abirahad), kui täitmisele pööratav nõue ei tulene nende eesmärkide täitmisest või kohustusest maksta elatist;
- vahendid programmist, mida rahastatakse 27. augusti 2009. aasta riigi rahanduse seaduse (*Ustawa o finansach publicznych*) (Poola ametlik väljaanne 2013, p-d 885, 938 ja 1646) artikli 5 lõike 1 punktides 2 ja 3 osutatud vahenditest, kui täitmisele pööratav nõue ei tulene sellise projekti elluviimisest, milleks need vahendid eraldati;
- võõrandamatud õigused, kui need ei ole kokkuleppe kohaselt muudetud võõrandatavaks ja kui teenuste osutamist või õiguse teostamist ei saa usaldada mõnele teisele üksusele;
- isikukindlustuse hüvitised ning varakindlustuse nõuded ulatuses, mis on kindlaks määratud rahandusministri ja justiitsministri määrusega; see ei kehti ülalpidamiskohustustest tulenevate nõuete rahuldamiseks võetavate täitemeetmete suhtes;
- sotsiaalabi 12. märtsi 2004. aasta sotsiaalabi seaduse (*Ustawa o pomocy społecznej*) (Poola ametlik väljaanne 2013, p 182, muudetud) tähenduses;
- summad, mis tuleb võlgnikule maksta riigieelarvest või riiklikust haigekassast ravikindlustushüvitiste katmiseks 27. augusti 2004. aasta riikliku tervishoiu seaduse (*Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*) (Poola ametlik väljaanne 2008/164, p 1027, muudetud) tähenduses enne selliste hüvitiste maksamise lõpetamist summas, mis võrdub 75%-ga igast maksest, kui tegemist ei ole võlgniku töövõtjate või tervishoiuteenuse osutajate nõuetega, millele on viidatud 27. augusti 2004. aasta riikliku tervishoiu seaduse artikli 5 lõike 41 punktides a ja b.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 833 lõike 1 alusel saab töötasule sissenõuet pöörata 26. juuni 1974. aasta tööseadustikus sätestatud viisil (Poola ametlik väljaanne 2020, p 1320). Neid sätteid kohaldatakse *mutatis mutandis* töötushüvitise, ergutustasude, stipendiumide või koolitustoetuste suhtes, mida makstakse tööhõive soodustamist ja tööturuasutusi reguleerivate normide alusel.

Tööseadustiku artikli 871 lõike 1 alusel ei kohaldata mahaarvamisi järgmiste summade suhtes:

- eraldi õigusnormides kindlaksmääratud töötasu alammäär, mida makstakse täistööajaga töötavatele isikutele, pärast sotsiaalkindlustusmaksude ja kinnipeetavate maksude mahaarvamist, millest on lahutatud täitedokumentide alusel muude nõuete kui elatise maksmiseks kinnipeetavad summad;
- 75% lõikes 1 sätestatud töötasust – pärast töötajale tehtud avansiliste maksete mahaarvamist;
- 90% lõikes 1 sätestatud töötasust – pärast tööseadustiku artiklis 108 sätestatud trahvide mahaarvamist.

Kui töötaja töötab osalise tööajaga, vähendatakse summasid proportsionaalselt töötundidega.

See veebileht on osa portaalist [Teie Euroopa](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 07/07/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Portugal

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine tsiviil- ja kaubandusajades seisneb selles, et võlausaldaja ehk sissenõudja esitab võlgniku ehk selle isiku vastu, kelle suhtes täitmist taotletakse, avalduse, milles ta taotleb, et kohus tagaks võlausaldajale võlgnetava kohustuse täitmise.

Täitmisel võib olla kolm eesmärki: rahasumma maksmine, konkreetse eseme üleandmine või toimingute tegemine või toimingust hoidumine.

Täitmise tagamine võib toimuda standardse kohtumenetlusena (mis võib olla tava-, liht- või erandmenetlus) või erimenetlusena.

Kõik rahasumma maksmist käsitlevad täitemenetlused toimuvad tavalise standardse kohtumenetlusena, välja arvatud allpool kirjeldatud menetlused, mis toimuvad lihtmenetlusena, ja elatise seotud täitemenetlused, mis toimuvad erimenetlusena.

Lihtmenetlust kasutatakse rahasumma maksmisega seotud täitemenetlustes, mille aluseks on järgmised dokumendid:

vahekohtu otsus või kohtuotsus juhtudel, kui selle täitmist ei saa käsitleda kohtuasja enda raames;

maksekäsu avaldus, millele on lisatud täitekorraldus;

kohtuväline täitekorraldus seoses tähtjaks tasumata rahalise kohustusega, mis on tagatud hüpoteegi või pandiõigusega;

kohtuväline täitekorraldus seoses tähtjaks tasumata rahalise kohustusega, mille väärtus ei ole suurem kui esimese astme kohtu pädevusse kuuluvate asjade kahekordne väärtus.

Isegi kui tegemist on ühega eespool nimetatud täitekorraldustest, kohaldatakse järgmistel juhtudel tavamenetlust, mitte lihtmenetlust:

valikuist või tingimusest sõltuva alternatiivse kohustuse täitmine;

kui täidetava kohustuse puhul on täitmisetapis vaja vara realiseerida ja realiseerimine ei sõltu lihtsast matemaatilistest arvutustest;

kui muu täitedokument kui kohtuotsus on suunatud ainult ühe abikaasa vastu ja sissenõudja väidab täitmisavalduses, et võlg on ühine;

kui täitemenetlus algatatakse üksnes kaasvõlgniku suhtes, kes ei ole loobunud vastuvaidest võlausaldaja poolt tema vastu esitatud hagile (*beneficio da excussão prévia*).

Konkreetses eseme üleandmise ja toimingute tegemisega seotud täitemenetlused toimuvad ühtse standardmenetlusena.

Täitemenetluse, mille eesmärk on konkreetse eseme üleandmine, võib muuta rahasumma maksmist puudutavaks täitmiseks, kui eset, mille sissenõudja peaks saama, ei suudeta leida. Sel juhul võib sissenõudja samas menetluses nõuda selle eseme väärtuse maksmist, mis oleks tulnud üle anda, ning üleandmata jätmisest tuleneva kahju hüvitamist.

Toimingute tegemist käsitleva täitmise võib muuta rahasumma maksmist puudutavaks täitmiseks, kui sissenõudja taotleb hüvitist kantud kahju eest ja asjaomase summa maksmist.

Elatise seotud täitmine toimub erimenetlusena järgmiselt:

sissenõudja võib taotleda, et talle määrataks osa võlgniku saadavatest summadest, töötasust või pensionist või loovutataks võlgniku saadav üüritasu tähtjaks tasumata või saabuva tähtjaga osamaksete tegemiseks, kusjuures sellise summa määramine või üüritasu loovutamine on vara arestimisest sõltumatu;

kui sissenõudja taotleb eespool nimetatud summade, töötasu või pensioni määramist, teavitatakse maksete või asjaomase palgaarvestuse tegemise eest vastutavat üksust, et ta peab maksuma määratud osa otse sissenõudjale;

kui sissenõudja taotleb üüritasu loovutamist, peab ta märkima, millise varaga see on seotud, ja täitevametnik teeb vajalikud toimingud seoses varaga, mida

ta peab tähtjaks tasumata ja saabuva tähtjaga maksete katmiseks piisavaks. Isik, kelle suhtes täitmist taotletakse, võidakse sel eesmärgil ära kuulata;

isik, kelle suhtes täitmist kohaldatakse, kutsutakse pärast vara arestimist alati kohtusse ja tema vastuväited täitmisele või vara arestimisele ei peata täitmist.

Täitemenetlus on reguleeritud tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Código de Processo Civil*) artiklitega 550 ja 551 (menetlusliigid – täitemenetlus), artiklitega 703–877 (täitemenetlus) ja artiklitega 933–937 (täitemenetlus elatise asjadest). Tsiviilkohtumenetlusega saab tutvuda selle [lingi](#) kaudu.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitmisel on pädevad kohtud ja täitevametnikud.

Täitmine toimub kohtuliku täitemenetluse teel, mille puhul on pädevad asutused kohtud, keda abistavad täitevametnikud. Lisaks kohtulikule menetlusele on seadusega ette nähtud ka täitmiseelne kohtuväline menetlus (*procedimento extrajudicial pré-executivo*), mis on vabatahtlik ja mida võlausaldaja võib kasutada, kui on täidetud teatavad tingimused. Täitmiseelise kohtuvälise menetluse korral on pädevad täitevametnikud.

Kohtulik täitemenetlus

Täitemenetluse algatamiseks esitatakse kohtule täitmisavaldus. Täitmisavalduse näidis ja esitamise tingimused on sätestatud valitsuse määruses (käesoleva teabelehe läbivaatamise ajal 2020. aastal oli see valitsuse 29. augusti 2013. aasta määrus nr 282/2013). Määrusega saab tutvuda selle [lingi](#) kaudu.

Vormid, mida sissenõudja saab kasutada täitemenetluses, milles teda ei pea esindama advokaat, advokaadi praktikant või õigusnõustaja, on kättesaadavad

[Citiuse portaalis](#):

[täitmisavaldus](#)

[kohtuotsuse täitmise avaldus](#)

Sissenõudja peab määrama täitevametniku. Kui ta seda ei tee, määrab täitevametniku automaatselt ja juhuslikkuse põhimõttel kohtusekretär. Seaduses sätestatud erandjuhtudel võib täitevametniku ülesandeid täita kohtuametnik.

Üldjuhul on pädevuse jaotus kohtu ja täitevametniku vahel järgmine:

täitevametniku ülesanne on teha kõik täitetoidingud, mis ei ole määratud kohtusekretärele või ei kuulu kohtuniku pädevusse, sealhulgas täpsemalt kohtukutsete ja teadete kättetoimetamine, teabe avaldamine, otsingud andmebaasidest, vara arestimine ja arestitud vara registreerimine, vara realiseerimine ja maksed;

isegi kui asi ei jõua kohtuotsuseni, peab täitevametnik tagama, et asjast tulenevad toimingud, milleks on vaja tema sekkumist, saaksid tehtud;

lisaks seadusega sõnaselgelt antud pädevusele on kohtusekretäri ülesanne tagada haldusküsimuste tõrgeteta sujumine ja protsessiga tegelemine ning

kohtumääruste täitmine nii seoses eeletapi kui ka tuvastusmenetlusega või vahejuhtumitega, mis puudutavad täitevametniku pädevusse kuuluvaid kohtukutseid;

kohtusekretäri ülesanne on ka täitevametniku mitteametlik teavitamine poolleiolevast tuvastusmenetlusest või vahejuhtumitest ja asjaomastest toimingutest, mis võivad menetlust mõjutada.

Eelkõige on ülesannete jaotus järgmine.

Kohtuniku ülesanded on:

teha vajaduse korral esialgne kohtumäärus;

teha otsus täitmise ja vara arestimise vaidlustamise kohta ning kontrollida ja järjestada nõuded kuni kolme kuu jooksul vastuväite või nõude esitamisest;

teha edasikaebamise mittekuuluv otsus täitevametniku meetmete ja otsuste vaidlustuste kohta;

teha otsus muudes täitevametniku, poolte või menetluse astunud kolmandate isikute tõstatatud küsimustes.

Täitevametniku ülesanded on:

võtta vajalikud meetmed, et kontrollida täitedokumendi seaduslikkust ning tutvuda elektrooniliste täiteandmete ja andmebaasidega, mida saab otse vaadata, et teha kindlaks arestitav vara;

toimetada isikule, kelle suhtes täitmist taotletakse, kätte kohtukutse, sealhulgas juhtudel, kui asjaomane isik kutsutakse kohtusse, et ta nimetaks arestitava

vara, juhul kui arestitavat vara ei ole tuvastatud;

korraldada vara arestimine ja küsida hinnapakkumised, kui vara arestimine on toimunud;

korraldada müük, tasaarveldamine ja maksmine.

Portugalis algatatud täitemenetluste korral on kohtute sisuline pädevus järgmine:

(26. augusti 2013. aasta seaduse nr 62/2013 artiklid 111–131; seadusega saab tutvuda selle [lingi](#) kaudu)

tsiviilõigusliku täitemenetluse korral on pädevad piirkondliku kohtu keskinstanti (*Instância Central do Tribunal de Comarca*) täitmiskolleegiumid, välja arvatud intellektuaalomandikohtule, konkurents-, reguleerimis- ja järelevalveasjade kohtule, merekohtule, perekonna- ja alaealiste asjade kohtumajadele, tööasjade kohtumajadele ja kaubandusasjade kohtumajadele antud pädevus ning kriminaalkohtumajale ülesandeks tehtud karistuste täideviimine, millega ei või kriminaalmenetlusõiguse kohaselt tegeleda tsiviilkohtumaja;

kui täitmisasjade kohtumaja või muud pädevat kohtumaja või erikohtu ei ole, on pädev piirkondliku kohtu kohaliku instantsi (*Instância Local do Tribunal de Comarca*) üldkohtu pädevusega kohtumaja (või asjaomane tsiviiliasjade kohtumaja, kui see on olemas).

Portugali kohtute territoriaalne pädevus täitemenetluste algatamiseks on järgmine (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 85–90; seadustikuga saab tutvuda selle [lingi](#) kaudu):

üldjuhul on täitmisel pädev selle isiku elu- või asukoha järgne kohus, kelle suhtes täitmist taotletakse, kui erinormides või alljärgnevates reeglites ei ole sätestatud teisiti;

sissenõudja võib valida kohtu, kelle tööpiirkonnas tuleb kohustus täita, kui isik, kelle suhtes täitmist taotletakse, on juuridiline isik või kui sissenõudja elu- või asukoht on Lissaboni või Porto linnapiirkonnas ja selle isiku elu- või asukoht, kelle suhtes täitmist taotletakse, on samas linnapiirkonnas;

kui täitmine puudutab teatava eseme üleandmist või pandiga tagatud võlga, on täitmise puhul pädev kohus, kelle tööpiirkonnas ese või koormatud vara asub; kui täitemenetlus tuleb algatada selle isiku elu- või asukoha järgses kohtus, kelle suhtes täitmist taotletakse, ja see isik ei ela Portugalis, kuid omab seal vara, on pädev vara asukoha järgne kohus;

kohus, kelle tööpiirkonnas asub vara, on pädev ka järgmistel juhtudel: täitemenetlus tuleb algatada Portugali kohtus, sest see on seotud sellise äriühingu või muu juriidilise isiku asutamise või likvideerimise kehtivusega või tema organite otsuse kehtivusega, kelle registrijärgne asukoht on Portugalis, ning tegemist ei ole ühegi eespool või allpool kirjeldatud olukorraga;

juhtudel, mis hõlmavad mitut täitemenetlust, mida peaks arutama eri territoriaalse pädevusega kohtud, on pädev selle isiku elu- või asukoha järgne kohus, kelle suhtes täitmist taotletakse;

Portugali kohtu otsuse täitmise korral esitatakse täitmisavaldus selle menetluse osana, milles asjaomane kohtuotsus tehti, ja täitmise kohta tehakse märke kohtuasja toimikusse. Kui asi on hiljem edasi kaevatud, siis edastatakse toimiku ärakiri. Kui täitmise puhul on pädev erikolleegiumile, tuleb kohtuotsuse ärakiri, täitmise aluseks olnud avaldus ja kaasnevad dokumendid saata niipea kui võimalik sellele erikolleegiumile;

kui otsuse tegid vahekohtunikud Portugalis toimunud vahekohtumenetluse käigus, on täitmisel pädev see piirkondlik kohus (*Tribunal da comarca*), kelle tööpiirkonnas vahekohtumenetlus toimus;

kui asja arutab apellatsioonikohus või Portugali kõrgeim kohtus (*Supremo Tribunal de Justiça*), on pädev selle isiku elu- või asukoha järgne kohus, kelle suhtes täitmist taotletakse;

kohtuvaidluse kuritarvitamise tõttu tasumisele kuuluvaid kulusid, trahve või hüvitist puudutava täitmise korral on pädev kohus, kelle menetlusest tulenevalt teatati asjaomases arvost või arveldusest. Kulude, trahvide või hüvitisega seotud täitmine toimub asjaomase kohtuasjaga liitmise teel;

kui kulude, trahvide või hüvitise maksmise otsuse on teinud apellatsioonikohus või Portugali kõrgeim kohus, toimub täitmine esimese astme kohtus, kes on pädev piirkonnas, kus kohtuasja menetleti;

välisriigis tehtud kohtuotsusel, sealhulgas Euroopa täitekorraldusel põhineva täitmise korral on pädev kostja elu- või asukoha järgne kohus;

Täitmiseelne kohtuväline menetlus

Kohtumenetluse alternatiivina võivad võlausaldajad kasutada täitmiseelset kohtuvälist menetlust (*procedimento extrajudicial pré-executivo*).

Selles menetluses on tegutsemispädevus täitevametnikel.

PEPEXit on võimalik kasutada järgmistel juhtudel: riigisisised täitmist käsitlevad kohtuotsused; muud riigisisised täitekorraldused; välisriigis tehtud kohtuotsused, mis on tunnistatud täidetavaks; kohtuotsused, mille täidetavus tuleneb ELi õigusaktidest, rahvusvahelistest lepingutest või konventsioonidest, mis on Portugalile siduvad; Euroopa täitekorraldused. Kõigil neil juhtudel peavad olema täidetud mõlemad järgmised tingimused:

võlausaldajal peab olema täitedokument, mis vastab rahasumma maksmist käsitleva standardse täitemenetluse lihtvormi taotlemise tingimustele, ning nii avalduse esitajal kui ka kostjal peab olenemata nende kodakondsusest või elukohast olema Portugalis maksukohustuslasena registreerimise number.

Täitevametnikud otsivad kostja maksukohustuslasena registreerimise numbril vara ja sissetulekut ning võivad seda teha üksnes Portugali andmebaasidest (nad ei või vaadata teiste liikmesriikide andmebaase). Portugali õigusaktid võimaldavad maksukohustuslasena registreerimise numbrit taotleda nii juriidilistel kui ka füüsilistel isikutel, isegi kui nad ei tegele majandustegevusega või kui nende elu- või asukoht ei ole Portugalis.

PEPEX on paberivaba elektrooniline menetlus, mis on kiire ja kohtumenetlusest odavam. Võlausaldaja esitab [algse avalduse](#) otse IT-platvormi kaudu, mis asub aadressil

Maksu- ja tolliameti portaali saab siseneda kasutajanime ja parooliga või kodanikutunnistuse (*cartão de cidadão*) elektroonilise sertifikaadi abil.

Kui võlausaldaja määrab volitatud esindaja, võivad advokaadid (*Advogados*) ja õigusnõustajad (*Solicitadores*) platvormile siseneda elektroonilise sertifikaadiga, mille on selleks neile väljastanud asjaomane kutseühendus.

Avalduse esitamise korral läheb menetlus automaatselt täitevametnikule ja võlausaldaja saab kiiresti (reeglina viie päeva jooksul pärast avalduse esitamist) teada talle võlgnetava raha tagasisaamise reaalse võimaluse kohta või maksueesmärgil tõendi, et see ei ole sissenõutav, ilma et oleks vaja kasutada kohtumenetlust.

Selle menetluse põhieesmärk on saavutada vabatahtlik maksmine. PEPEXi menetluses ei saa arestida vara või pangakontosid. Selleks tuleb PEPEXi menetlus muuta täitemenetluseks.

PEPEXi menetluse käigus võib avalduse aadressaati nõutava summa vabatahtlikult ära maksta või jõuda avalduse esitajaga maksmise suhtes kokkuleppele. Kui avalduse esitaja valib võlgniku teavitamise kättetoimetamise teel, toimetab täitevametnik dokumendi võlgnikule isiklikult kätte.

Avalduse aadressaati, kellele dokument nõuetekohaselt kätte toimetati ja kes midagi ette ei võta, kantakse avalikku võlgniku nimekirja ning seega võib õiguslikul ja maksueesmärgil väljastada eespool mainitud sissenõudmise võimatuse tõendi. Hiljem, kui nõue täielikult tasutakse, see olukord muutub ning võlgniku nimi eemaldatakse nimekirjast ja teavitatakse maksuhaldurit.

PEPEXi menetluses võivad pooled taotleda kohtuniku sekkumist: avalduse esitaja võib muuta PEPEXi menetluse täitemenetluseks, kui vabatahtlikku maksmist ei saavutata, ning avalduse aadressaati võib kohtuniku sekkumiseks PEPEXi menetluse vaidlustada.

Mis puudutab kulusid, siis PEPEXi menetlus ei ole nii kulukas kui kohtumenetlus. Võlausaldajad saavad olenemata nõude suurusest üksnes 51,00 euro eest (millele lisandub käibemaks) teada, kas nende nõude sissenõudmiseks on lootust. Maksmise saavutamise korral võivad kulud olenevalt juhtumist olla suuremad kui 51 eurot.

Märkida tuleb ka seda, et kui PEPEXi menetlus muudetakse täitemenetluseks, on võlausaldajad esialgse riigilõivu tasumisest vabastatud.

PEPEXi menetlus on sätestatud 30. mai 2014. aasta seaduses nr 32/2014, millega saab tutvuda selle [lingi](#) kaudu ja see on reguleeritud 14. novembri 2014. aasta seadusega nr 233/2014, millega saab tutvuda [lingi](#) PEPEX määrust puudutava lingi kaudu.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Kogu täitemenetlus põhineb täitekorraldusel, milles on kindlaks määratud täitemenetluse eesmärk ja piirid. Täitekorraldused hõlmavad seadusjärgset viivisemäära korralduses märgitud kohustustelt.

Kohtuotsused on täidetavad ja täitekorraldused võidakse väljastada järgmistel tingimustel.

a) Kostja kahjuks tehtud kohtuotsused

Kohtuotsus loetakse täitedokumendiks alles pärast selle jõustumist, välja arvatud juhul, kui selle peale esitatud kaebusel ei ole peatavat mõju; täidetavuse seisukohast on kohtumäärused ja õigusasutuse muud otsused või aktid, millega nõutakse kohustuse täitmist, kohtuotsusega samaväärsed. Vahekohtu (*Tribunal Arbitral*) otsused on täidetavad samadel tingimustel nagu üldkohtu otsused; ilma et see piiraks rahvusvaheliste lepingute, konventsioonide, ELi määruste ja eriõigusaktide kohaldamist, saab välisriigi kohtute või vahekohtute tehtud otsused täita alles pärast seda, kui pädev Portugali kohus on need läbi vaadanud ja kinnitanud; välisriigis väljastatud täitedokumendid on täidetavad, ilma et neid oleks vaja läbi vaadata.

b) Notari või muu pädeva üksuse või kutseala esindaja koostatud või tõestatud dokumendid, mille puhul on vaja kohustus kindlaks teha või kohustust tunnistada

Notari või muu pädeva üksuse või kutseala esindaja koostatud või tõestatud dokumente, mis sisaldavad kokkulepet tulevaste maksete kohta või milles on kindlaks määratud tulevased kohustused, võib kasutada täitmise alusena tingimusel, et sellistes dokumentides esitatud klauslite põhjal koostatud dokumendiga – või asjaomaste klauslite puudumisel eraldi täidetava dokumendiga – on tõendatud, et makse tehti äritehingu sõlmimise eesmärgil või et kohustus nähti ette pooltevahelise kokkuleppe tulemusena;

mis tahes dokument, mis on allkirjastatud teise isiku nimel, on täidetav üksnes juhul, kui allkirja on kinnitanud notar või muu pädev üksus või kutseala esindaja.

c) Võlainstrumendid, sealhulgas käsitsi kirjutatud võlainstrumendid, kui kohustuse aluseks olevaid suhteid tõendavad asjaolud on sel juhul esitatud dokumendis endas või täitmisavalduses

Võlainstrumendid hõlmavad tšেকে, käskveksleid ja lihtveksleid.

d) Dokumendid, mis on täidetavad erisätete alusel

Näiteks avaldused sellise kohtumääruse saamiseks, millele on lisatud täitmiskorraldus, ja korteriühistute koosolekute protokollid.

3.2 Peamised tingimused

Seoses nõudega

Sissenõutav nõue peab olema kindel, tähtpäevaks täitmata ja kindla suurusega. Kui see täitedokumendi põhjal nii ei ole, alustatakse täitmist selliste meetmete võtmisest, mille eesmärk on tagada, et nõue oleks kindel, tähtpäevaks täitmata ja kindla suurusega.

Seoses võlausaldajaga

Nõude täitmist peab taotlema isik, kes on täitedokumendi kohaselt võlausaldaja. Kui täitedokument on väljastatud kolmanda isiku kasuks, taotleb täitmist see kolmas isik.

Kui õigus või kohustus on pärimise teel edasi antud, peavad nõude täitmises osalema nende isikute pärijad, kes on täidetava kohustuse puhul võlausaldajad või võlgnikud. Täitmisavalduses peab sissenõudja täpsustama õigusjärglust tõendavad asjaolud.

Seoses võlgnikuga

Täitmist tuleb taotleda selle isiku vastu, kes on täitedokumendi kohaselt võlgnik.

Võlgniku vara arestitakse isegi juhul, kui see on mingil põhjusel kolmanda isiku valduses, ilma et see piiraks siiski õigusi, millele selline kolmas isik võib sissenõudja vastu tugineda.

Juhul kui pandiks on kolmanda isiku vara, siis tuleb selline pandiga tagatud võlg nõuda sisse otse asjaomaselt kolmandalt isikult, kui sissenõudja soovib tagatist sisse nõuda, olenemata asjaolust, et võlgniku vastu võib esitada ka otsehagi.

Kui täitemenetlus on algatatud ainult kolmanda isiku vastu ja on teada, et pandiga kooratud varast ei piisa nõude rahuldamiseks, võib sissenõudja sama menetluse raames nõuda täitemenetluse jätkamist võlgniku vastu ning võlgnikult nõutakse nõude täies ulatuses rahuldamist. Kui kooratud vara kuulub võlgnikule, kuid on kolmanda isiku valduses, siis võib avalduse esitada nii asjaomase kolmanda isiku kui ka võlgniku vastu koos.

Kaasvõlgniku vastu algatatud täitemenetluses ei või kaasvõlgniku vara arestida enne, kui on arestitud põhivõlgniku kogu vara, tingimusel et kaasvõlgnik tugineb – põhjendatud alustel ja täitmise vaidlustamiseks ette nähtud tähtaja jooksul – käendaja õigusele taotleda nõude pööramist põhivõlgniku vastu.

Kui ainult ühe abikaasa vastu algatatud täitemenetluse raames arestitakse paari ühisvara, sest leitakse, et isikul, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ole piisavalt vara nõude rahuldamiseks, siis võib viimati nimetatud isiku abikaasa esitada avalduse vara jagamiseks või lisada tõendi selle kohta, et pooleli on menetlus, milles on juba taotletud vara jagamist. Vastasel korral jätkub täitemenetlus ühisvara suhtes.

Kui täitemenetlus algatatakse ühe abikaasa vastu, võib sissenõudja seda põhjendades väita, et muus täitedokumendis kui kohtuotsuses fikseeritud võlg on ühine. Sellisel juhul palutakse selle isiku abikaasal, kelle suhtes täitmist taotletakse, esitada avaldus selle kohta, kas ta nõustub esitatud alustel väitega, et võlg on ühine. Kui abikaasa ei vasta, siis loetakse võlg ühiseks, ilma et see mõjutaks vaidlustamise õigust.

Kui täitemenetlus algatatakse eraldiseisva või ühisvara ühe või mitme kaasomaniku vastu, siis ei tohi eraldiseisvat vara või selle osa või ühisvara konkreetset osa arestida.

Kui täitemenetlus algatatakse pärijate vastu, võib arestida üksnes pärandajalt saadud vara. Kui arestitakse ka muud vara, võib isik, kelle vara arestiti, esitada täitevametnikule taotluse see vara aresti alt vabastada, märkides, millised tema valduses olevad varad on saadud pärandina. Taotlus rahuldatakse, kui sissenõudja, kes ära kuulatakse, ei esita vastuväiteid. Kui sissenõudjal on vara aresti alt vabastamisele vastuväiteid, võib selle isiku vara aresti alt vabastamise taotluse, kelle suhtes täitmist taotletakse, rahuldada üksnes juhul, kui pärand on vastu võetud tingimusteta (pärandvara inventuurita) ning kui ta kinnitab ja tõendab kohtule järgmist: a) arestitud vara ei saanud pärimise teel; b) pärimise teel ei saanud märgitust rohkem vara või kui saadi rohkem vara, siis kasutati seda muud vara päritud kohustuste katmiseks.

Selle korra aluseks olevad õigusnormid on esitatud vastuses 1. küsimusele.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Peamised täitemeetmed on järgmised:

vara arestimine;

müük;

makse tegemine;

eseme üleandmine;

asendustäitmine selle isiku kulul, kelle suhtes täitmist taotletakse.

Neile peamistele täitemeetmetele võivad eelneeda või järgneda muud nende rakendamiseks vajalikud abistavad meetmed (nt täitmise valik, kui kohustus on valikuline; sellise tingimuse täitmine või teenuse osutamine, millest täidetav kohustus sõltub; täidetava kohustuse realiseerimine, kui see on mittelikviidne; asendustäitmise kulude hindamine; eelnevad konsultatsioonid arestitava vara tuvastamiseks ja asukoha kindlakstegemiseks; arestitud vara registreerimine; arestitud vara hoidmise korraldamine; arestitud vara müügi kohta teate avaldamine; registri teavitamine müügist).

Täitemeetmete valik sõltub täitmise eesmärgist, milleks võib olla rahasumma maksmine, teatava eseme üleandmine või toimingute tegemine.

Rahasumma maksimisega seotud täitemenetluses on kõige asjakohasemad täitemeetmed vara arestimine, müük ja makse tegemine.

Teatava eseme üleandmisega seotud täitemenetluses on kõige asjakohasemad täitemeetmed selle eseme üleandmine täiteametniku poolt. Kui eset, mille sissenõudja peaks saama, ei suudeta leida, võib ta muuta kohtuasja rahasumma maksmist puudutavaks täitemenetluseks, mis hõlmab eseme väärtust ja hüvitist üleandmata jätmisest tuleneva kahju eest.

Toimingute tegemisega seotud täitemenetluses on kaks alternatiivset asjakohast täitemeetmet: kui toiming on asendatav, siis asendustäitmine selle isiku kulul, kelle suhtes täitmist taotletakse, ja hüvitist viivituse eest; kui toiming ei ole asendatav, siis hüvitise maksmine kantud kahju eest, millele võidakse lisada karistusmaks. Kui sissenõudja nõuab kantud kahju eest hüvitist, muudetakse kohtuasi rahasumma maksmist käsitlevaks täitemenetluseks.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Sissenõude võib pöörata kogu võlgniku vara suhtes, mis on arestitav.

Täitmine võib hõlmata kolmanda isiku vara, kui see on seotud krediidigarantiga või kui sellega on tehtud võlgnikule kahjulik toiming, mille võlgnik on tulemuslikult vaidlustanud.

Arestida võib üksnes selliseid esemeid ja õigusi, mille väärtust saab rahas väljendada. Arrestida ei või vara, millega kauplemine ei ole seaduslik.

Eelnimetatud normide piires võidakse sissenõude pöörata järgmisele varale:

kinnisvara;

vallasvara;

laenu;

väärtpaberid;

õigused;

tulevased õigused;

pangahoiused;

toetused või töötasu;

jagamatu vara;

äriühingute aktsiad ja osakud;

äriruumid.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Vara arestimise mõju

Kui seaduses sõnaselgelt sätestatud juhtumid välja arvata, saab sissenõudja vara arestimise kaudu õiguse, et talle makstakse eelisjärjekorras kõigi teiste võlausaldajate ees, kelle kasuks ei ole eelnevalt seatud panti;

kui selle isiku vara, kelle suhtes täitmist taotletakse, on juba arestitud, on arestimise järjekohaselt arestimise kuupäevast;

ilma et see piiraks registreerimist käsitlevate normide kohaldamist, ei või täitmise vaidlustamisel tugineda arestitud vara võõrandamis-, koormamis- või üürimis- ja rentimistoimingutele;

võlgniku mis tahes nõude arestimise korral ei saa täitmise vaidlustamisel tugineda ka sellele, et nõue on pärast arestimist kustutatud põhjusel, mis sõltub selle isiku tahtest, kelle suhtes täitmist taotletakse, või tema võlgniku tahtest;

saabumata maksetähtpäevaga üüri- ja renditasude täielikule maksmisele või loovutamisele enne arestimist ei saa sissenõudja vastu tugineda, kui need üüri- ja renditasud on seotud perioodidega, mis ei ole arestimise kuupäevaks veel möödunud;

kui arestitud ese kaotatakse või sundvõõrandatakse või kui selle väärtus langeb ning kui sellisel juhul tuleb kõne alla hüvitise saamine kolmandalt isikult, säilitab sissenõudja asjaomaste nõuete või hüvitiseks makstud rahasummade suhtes õiguse, mis tal oli eseme suhtes.

Müügi mõju

Sundmüügi lähevad ostjale üle selle isiku õigused müüdud asja suhtes, kelle suhtes täitmist taotletakse;

vara läheb üle seda koormavate pandiõigusteta ja muude asjaõigusteta, mida ei registreeritud enne arestimist või tagatise andmist, välja arvatud varem tekkinud õigused, millel on kolmandate isikute suhtes mõju olenemata registreerimisest;

kolmandate isikute eespool nimetatud õigused, mis lõpevad, lähevad üle asjaomase vara müügist saadud tulemisse.

Maksmise mõju

Maksmine lõpetab täitmise;

maksmine võib toimuda rahalise maksena, vara jaotamisena võlausaldajale, sissetuleku loovutamiseks või osamaksetena maksimisena, kui sissenõudja ja isik, kelle suhtes täitmist taotletakse, nii kokku lepivad.

Eseme üleandmise mõju

Kui isik, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei anna eset vabatahtlikult üle, kohaldatakse üleandmise alternatiivina *mutatis mutandis* vara arestimist käsitlevaid sätteid ning tehakse otsingud ja võetakse muud vajalikud meetmed;

üleandmine võib hõlmata riigile, teistele avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele, ehitustööde või teenuste kontsessioonäridele või

heategevusorganisatsioonidele kuuluvat vara;

kui tegemist on loendamise, kaalumise või mõõtmise teel kindlaks määratava vallasvaraga, tehakse olulised toimingud täiteametniku juuresolekul ja täiteametnik annab üleantava koguse sissenõudjale;

kui tegemist on kinnisasjaga, annab täiteametnik omandi üle sissenõudjale, andes talle dokumentid ja võtmed, kui need on olemas, ning teavitab isikut, kelle suhtes täitmist taotletakse, üürilisi ja teisi valdajaid, et nad austaksid ja tunnustaksid sissenõudja õigusi;

kui ese on ühisomandis teiste huvitatud isikutega, antakse sissenõudjale tema osa omandiõigus;

kui varaks on selle isiku peamine eluase, kelle suhtes täitmist taotletakse, ja talle uue eluaseme leidmine osutub raskeks, teavitab täiteametnik kohaliku omavalitsuse volikogu ja pädevaid hoolekandeasutusi sellest ette;

kui varaks on selle isiku peamine eluase, kelle suhtes täitmist taotletakse, ja ta on selle üürinud, peatab täiteametnik üleandmise, juhul kui arstidõend, milles on märgitud ajavahemik, milleks täitmine tuleb peatada, näitab, et toiming seab ohtu ruumides elava isiku elu, kuna tal on äge haigus.

Toimingute tegemise mõju

Kui sissenõudja valib asendustäitmise, taotleb ta eksperti määramist selle kulude hindamiseks;

kui hindamine on lõpetatud, siis arestitakse kindlaksmääratud summa maksmiseks vajalik vara, järgides muid rahasumma maksmist käsitleva täitemenetluse tingimusi;

kui võlgnik peab toimingust hoiduma, kuid ta ei tee seda, on sissenõudjal õigus nõuda, et töö (kui tegemist on valminud tööga) lammutataks selle isiku kulul, kes pidi selle tegemisest hoiduma;

kui kahju, mida võlgnik lammutamise tõttu kannaks, on oluliselt suurem kui võlausaldaja kantud kahju, langeb see õigus ära ja tuleb vaid maksta üldtingimuste kohast hüvitist.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Müük, maksmine, eseme üleandmine ja toingu tegemine on täitemeetmed, millel puudub pärast nende tegemist kehtivusaeg. Sama kehtib vara arestimise kohta, ehkki allpool kirjeldatud erisusega, mis on seotud registreeritava vara arestimisega.

Registreeritava kinnisvara arestimise korral on arestimise registreerimine kohustuslik ja seda peab tegema täitevametnik. Teatavatel seaduses sõnaselgelt sätestatud juhtudel tuleb arestimine registreerida ajutisena. Ajutine registreering aegub, kui seda ei muudeta kohaldatava tähtaja jooksul alaliseks registreeringuks või ei pikendata. Seepärast peab täitevametnik juhul, kui registreeritava vara arestimine registreeritakse ajutisena, tagama ajutise registreeringu muutmise alaliseks registreeringuks, kui see saab vahepeal võimalikuks, või registreeringu pikendamise vajalikuks ajaks.

Algatatud täitemenetlus võib lõppeda hoolsusmeetmete võtmisega võlgniku vara leidmiseks, ilma et jõutaks maksamiseni, kui hoolsusmeetmed jäävad tsiviilkohtumenetlust käsitlevates õigusnormides sätestatud tähtaja (mis oleneb asjast ja menetluse vormist) jooksul tulemusetuks.

Selle korra aluseks olevad õigusnormid on esitatud vastuses 1. küsimusele.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Sõna „edasikaebamine“ (*recurso*) hõlmab laiemas tähenduses täitmise vaidlustamist, vara arestimise vaidlustamist ja edasikaebamist kitsamas tähenduses.

Täitmise vaidlustamine

Isik, kelle suhtes täitmist taotletakse, võib täitmise vaidlustada, esitades täitmisele vastuväited 20 päeva jooksul kohtukutse kättetoimetamisest.

Ilma et see piiraks Portugalile siduvate ja liikmesriigi õiguse kohaselt esimuslike rahvusvaheliste ja liidu õigusnormide kohaldamist, on täitmise vaidlustamise alused erinevad olenevalt sellest, kas täitmine põhineb kohtuotsusel (piiratud), vahekohtu otsusel (veidi laiemad) või muul täitedokumendil (veelgi laiemad).

Kui täitmine põhineb kohtuotsusel, võivad vastuväited põhineda üksnes järgmistel alustel:

täitedokumendi ei ole olemas või see ei ole täidetav;

toimik või tõestatud koopia on võltsitud või ebatäpne ja see mõjutab täitmise tingimusi;

sellise menetlustingimuse puudumine, millest sõltub täitemenetluse korrektsus, ilma et see piiraks tingimuse täitmist;

kostja mitteosalemine tuvastusmenetluses, sest esines mõni tsiviilseadustiku artikli 696 punktiga e ette nähtud olukord (kohtukutset ei ole kätte toimetatud

või see on tühine; kostja ei ole kohtukutsest teadlik põhjustel, mida ei saa talle omistada; vaidlustamata jätmise vääramatu jõu tõttu);

täidetava kohustuse ebakindlus, mittetäidetavus või mitteliikviidsus, mida täitemenetluse alguses ei kõrvaldatud;

kohtuasi loetakse lõplikult lahendatuks enne kohtuotsuse täitmist;

kohustust lõpetav või muutev tegur, tingimisel et see on hilisem kui arutelu lõpp tuvastusmenetluses ja et esitatakse dokumentaalsed tõendid; õiguse või

kohustuse aegumist võib tõendada mis tahes viisil;

vastunõue sissenõudjale nõuete tasaarvestamiseks;

kui tegemist on omaksvõttu või kokkulepet kinnitava kohtuotsusega, siis nende aktide kehtetuks tunnistamise või tühistamise mis tahes alus.

Kui täitmine põhineb vahekohtu otsusel, on lisaks eespool loetletud alustele, millele saab tugineda täitmisele vastu vaidlemisel, võimalik tugineda ka sellise otsuse kohtuliku kehtetuks tunnistamise alustele, ilma et see piiraks vabatahtliku vahekohtumenetluse seaduse (Lei da Arbitragem Voluntária) sätete kohaldamist.

Kui täitmine ei põhine kohtuotsusel või sellise kohtumääruse taotlusel, millele on lisatud täitekorraldus, võib lisaks juba loetletud kohtuotsusel põhineva täitmise vaidlustamise alustele tugineda mis tahes muudele alustele, millele võib kaitseks tugineda tuvastusmenetluses.

Vara arestimise vaidlustamine

Isik, kelle suhtes täitmist taotletakse, tema abikaasa ja kolmandad isikud võivad teatava vara arestimise vaidlustada järgmistel juhtudel.

Kui arestitakse vara, mis kuulub isikule, kelle suhtes täitmist taotletakse, võib ta arestimise vaidlustada ühel järgmistest alustest:

tegelikult arestitud vara arestimise või arestimise ulatuse lubamatus;

sellise vara kohene arestimine, mis on sissenõutava võla tasumisel üksnes täiendav;

sellise vara arestimine, mida täitemeede ei oleks tohtinud puudutada, kuna materiaalsooõiguse normide kohaselt ei tasuta sellest sissenõutavat võlga.

Kui vara arestimine, kohtu määratud konfiskeerimine või üleandmine rikub muu isiku kui menetlusosalise omandiõigust või mis tahes muud õigust, millega meetme võtmine või selle ulatus on vastuolus, võib kahju kandnud isik esitada selle peale kolmanda isiku hagi ebaseaduslikult võetud isikliku vara sissenõudmiseks.

Kolmanda isiku seisundis olev abikaasa võib teise abikaasa loata kaitsta oma õigusi oma isikliku vara või ühisvara suhtes, mis on nõuetevastaselt arestitud.

Selle korra aluseks olevad õigusnormid on esitatud vastuses 1. küsimusele.

Edasikaebamine

Tavalises korras saab (esimese astme kohtu otsuste peale) edasi kaevata apellatsioonikohtusse (*de apelação*) ja õigusküsimustega piirdudes (*de revista*) Portugali kõrgeimasse kohtusse. Täitemenetluses tehtud kohtuotsuste tavalises korras edasikaebamist reguleerivad tuvastusmenetluse suhtes kohaldatavad normid.

Üldjuhul on tavalises korras edasikaebamine lubatav üksnes juhul, kui asja hind ületab piirsummat, mille puhul on pädev kohus, kelle kohtuotsus on edasi kaevatud, ja kui vaidlustatud kohtuotsus on apellandile ebasoodne sellise summa võrra, mis ületab samuti poolt summat, mille puhul on kõnealune kohus pädev. Portugalis on apellatsioonikohtu pädevuse piirsumma 30 000,00 eurot ja esimese astme kohtu pädevuse piirsumma 5000,00 eurot.

Täitemenetluses võib, kuid ei pruugi teha teatavaid vahepealseid tuvastusi, mis olenevad asjast (nt täitmise vaidlustamine selle isiku esitatud ebaseaduslikult võetud vara sissenõudmise hagiga, kelle suhtes täitmist taotletakse; selle isiku vastuväited arestimisele, kelle suhtes täitmist taotletakse, või kolmanda isiku vastuväited arestimisele; nõuete kontrollimine ja järjestamine, kui on võlausaldajaid, kellel on arestitud varale pandiõigus ja kes nõuavad oma asjaomaste nõuete maksmist arestitud vara müügist saadud tulemist). Ka neid vahetuvastusi käsitlevaid otsuseid saab eespool loetletud tingimustel edasi kaevata.

Eelkõige saab täitemenetluses edasi kaevata järgmist:

otsus kohtuniku taandamise avalduse kohta;

kohtuniku ainupädevust hindav otsus;

menetluse peatamise otsus;

poole kirjalike seisukohtade (*articulado*) või tõendite vastuvõtmise või tagasilükkamise määrus;

trahvi või muu menetlusliku karistuse määramise otsus;

registreeringu tühistamise korraldust sisaldav otsus;
lõpliku kohtuotsuse järel tehtud otsus;
otsused, mida ei oleks mingit mõtet vaidlustada lõpliku kohtuotsuse edasikaebamise teel;
täitmise peatamise, lõpetamise või kehtetuks tunnistamise otsused;
müügi kehtetuks tunnistamise otsused;
eelisostuõiguse või tagasiosuõiguse kasutamist käsitlevad otsused;
täitmisavalduse (kasvõi osaline) läbivaatamata jätmine;
täitmisavalduse rahuldamata jätmine.

Õigusküsimustega piirdudes saab edasi kaevata järgmist:

apellatsioonikohtu otsused, mis on tehtud seoses selliste likvideerimismenetlustega, mis ei sõltu lihtsast matemaatilisest arvutusest, või mis on tehtud nõuete kontrollimise ja järjestamise kohta või täitmise vaidlustamise kohta;

see ei mõjuta juhtumeid, mille puhul on Portugali kõrgeimasse kohtusse edasikaebamine alati lubatud.

Täitmisajades edasikaebamise kord on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 852–854; seadustikuga saab tutvuda [tsiviilkohtumenetluse seadustikku puudutava lingi](#) kaudu.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Jah, võlgniku kaitsega seotud piirangud on olemas. Mõned on vara arestimise piirangud, teised tähtaegadest tulenevad täitmispiirangud.

Võlgniku kaitsega seotud vara arestimise piirangud on võlgniku teatava vara täielik arestimisele mittekuuluvus, tingimuslik arestimisele mittekuuluvus ja osaline arestimisele mittekuuluvus. Olemas on veel kaks piirangut: üks on seotud paari ühisvara kaitsega, juhul kui täitemenetlus algatatakse ainult ühe abikaasa vastu; teine tuleneb proportsionaalsuse põhimõttest, mille kohaselt tuleks arestida üksnes vara, mida on vaja võla kustutamiseks ja täitekulude katmiseks.

Täitmisel võib olla aegumise korral ajalisi piiranguid. Pärast asjaomaste tähtaegade möödumist on täitmisele pööratav õigus lõppenud.

Allpool selgitatakse nende võlgniku kaitse ja tähtaegadega seotud piirangute toimimist.

Täielikult arestimisele mittekuuluv vara

Peale erinormi kohaselt mittearestitavate kaupade on täielikult arestimisele mittekuuluv järgmine vara:

võõrandamatud esemed ja õigused;

riigi ja teiste avalik-õiguslike juriidiliste isikute avalik vara;

esemed, mille arestimine oleks vastuolus hea tavaga või ei oleks majanduslikult otstarbekas, kuna nende turuväärtus on väga väike;

esemed, mis on spetsiaalselt mõeldud usukommete täitmiseks;

matmispaigad;

seadmed ja esemed, mis on hädavajalikud puudega isiku jaoks ja haige raviks.

Tingimuslikult arestimisele mittekuuluv vara

Välja arvatud juhul, kui sisse nõutakse võlga, millele on seotud pant, ei saa arestida riigi ja teiste avalik-õiguslike juriidiliste isikute vara, avaliku sektori ehitustööde või avalike teenuste kontsessioonäride vara ning heategevusorganisatsioonide vara, mida kasutatakse spetsiaalselt avalikes huvides; arestida ei saa ka selle isiku tööriistu ja esemeid, kelle suhtes täitmist taotletakse, kui ta vajab neid kutsealal tegutsemiseks või kutseõppeks, välja arvatud juhul, kui ta märgib, et neid võib arestida, või kui sissenõutav summa on mõeldud nende ostuhinna või paranduskulude katmiseks või kui need esemed arestitakse ärruimide materiaalse varana;

arestida ei saa ka vara, mis on hädavajalik majapidamiseks selle isiku tegeelikus elukohas, kelle suhtes täitmist taotletakse, välja arvatud juhul, kui sissenõutav summa on mõeldud asjaomaste esemete või nende remondi eest tasumiseks.

Osaliselt arestitav vara

Kaks kolmandikku netopalgast, töötasudest, korrapärastest vanaduspensionimaksetest või mis tahes muudest sotsiaalkindlustushüvitistest, kindlustusmaksetest ja õnnetusjuhtumikindlustuse maksetest, annuitedist või mis tahes muudest maksetest, millega tagatakse võlgniku elatis, ei ole arestitav;

eespool nimetatud maksete netoosa arvutamisel võetakse arvesse üksnes seadusega ettenähtud kohustuslike kinnipidamisi;

sellele mittearestitavusele on kehtestatud ülempiir, mis on võrdne arestimise ajal kehtiva kolmekordse riikliku miinimumpalgaga, ja ühe riikliku miinimumpalga suurune alampiir juhaks, kui võlgnikul puudub muu sissetulek;

eespool nimetatud piirmäärasid ei kohaldata elatise sissenõudmisel, mille korral on mittearestitav summa, mis võrdub täieliku mitteosamakselise pensioniga; raha või pangakontode arestimisel on mittearestitav riikliku miinimumpalga suurune summa või elatisvõlgnevuste korral täieliku mitteosamakselise pensioni suurune summa (see mittearestitavus ja eespool kirjeldatud osaline mittearestitavus ei ole kumulatiivsed);

olles kaalunud sissenõutava nõude summat ja laadi ning selle isiku vajadusi, kelle suhtes täitmist taotletakse, ja tema perekonna vajadusi, võib kohus erandkorras ja selle isiku taotlusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, vähendada mõistlikuks ajaks selle isiku sissetuleku arestitavat osa ja tema sissetuleku kuni üheks aastaks isegi täielikult arestimisest vabastada.

Rahasummade või pangakontode mittearestitavus

Rahasummad või pangakontod, mis tulenevad mittearestitava nõude rahuldamisest, on algse nõudega samadel tingimustel mittearestitavad.

Ühisvara arestimise piirangud ühe abikaasa vastu algatatud täitemenetluses

Kui ainult ühe abikaasa vastu algatatud täitemenetluse raames arestitakse abielupaari ühisvara, sest leitakse, et isikul, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ole piisavalt vara nõude rahuldamiseks, palutakse võlgniku abikaasal esitada 20 päeva jooksul vara jagamise avaldus või lisada tõend selle kohta, et poolel on menetlus, milles on juba taotletud vara jagamist. Vastasel korral jätkub täitemenetlus ühisvara suhtes;

pärast vara jagamise avalduse esitamist või tõendi lisamist peatatakse täitmine kuni vara jagamiseni. Kui arestitud vara ei jää pärast vara jagamist isikule, kelle suhtes täitmist taotletakse, võib arestida muu talle jäänud vara ja eelmine arestimine kehtib uue arestimiseni.

Arestitavat vara ja arestimise piiranguid puudutavad üldnormid on sätestatud [tsiviilkohtumenetluse seadustiku](#) artiklites 735–747.

Proportsionaalsusest tulenevad arestimispiirangud

Arestitakse üksnes vara, mida on vaja, et tasuda sissenõutav võlg ja prognoositavad täitekulud, mille puhul eeldatakse arestimisel ja ilma et see piiraks hilisemat vara realiseerimist, et need on 20%, 10% või 5% nõude summast olenevalt sellest, kas see summa ei ületa piirkondliku kohtu pädevuse piirväärtust, ületab seda väärtust, kuid ei ületa neljakordselt apellatsioonikohtu pädevuse piirväärtust, või on viimati nimetatud väärtusest suurem. Piirkondliku kohtu pädevuse piirväärtus on 5000 eurot ja apellatsioonikohtu oma 30 000 eurot (käesoleva teabelehe ajakohastamise ajal 2021. aastal). Need kaks väärtust on kehtestatud 26. augusti 2013. aasta seaduse nr 62/2013 artiklis 44. Seadusega saab tutvuda selle [lingi](#) kaudu.

Aegumistähtaegadest tulenevad täitmispiirangud

Üldjuhul dispositiivne õigus (õigus, mille olemasolu või kindlaksmääramine sõltub poolte tahtest) aegub, kui seda ei ole seaduses sätestatud tähtaja jooksul kasutatud.

Kohus ei või asja omal algatusel aegunuks tunnistada. Et aegumine oleks tulemuslik, peab õigustatud isik või tema esindaja või kui isik on piiratud teovõimega, siis prokurör sellele kohtulikult või kohtuväliselt tuginema.

Kui aegumistähtaeg on mööda lastud, võib õigustatud isik (võlgnik) keelduda makset tegemast või vaidlustada aegunud õiguse kasutamise mis tahes viisil.

Kui asjaomase isiku vastu on algatatud täitemenetlus, võib isik, kelle suhtes täitmist taotletakse, täitmise vaidlustada ebaseaduslikult võetud vara sissenõudmise hagiga, milles ta tugineb aegumisele. Täitmise vaidlustamise tähtaeg on 20 päeva kohtukutse kättetoimetamisest.

Võlgnik ei või siiski nõuda aegunud kohustuse täitmiseks omal algatusel tehtud osamakse tagastamist, isegi kui see tehti aegumisest teadmata. Seda normi kohaldatakse kõigi aegunud õiguse rahuldamise vormide ning selle õiguse tunnustamise või tagatiste andmise suhtes.

Aegumisele võivad sissenõudja vastu tugineda võlgniku võlausaldajad ja aegunuks tunnistamise suhtes õigustatud huvi omavad kolmandad isikud, isegi kui võlgnik on loobunud seda tegemast. Kui võlgnik on loobunud aegumisele tuginemast, võivad tema võlausaldajad sellele tugineda siiski üksnes juhul, kui on täidetud tsiviilõiguses sätestatud vara tagasivõitmise hagi (*impugnação Pauliana*) tingimused.

Kui võlgniku vastu minnakse kohtusse ja võlgnik ei tugine nõude aegumisele ja kaotab kohtuasja, ei ole lahendatud kohtuasjal mõju tema võlausaldajate tunnustatud õigusele.

Tavaline aegumistähtaeg on 20 aastat, kuid kohaldatakse ka lühikesi aegumistähtaegu.

Viieaastast aegumistähtaega kohaldatakse järgmistel juhtudel:

elurendised ja maarent;

üürniku või rentniku üüri- ja rendimaksud, isegi kui neid makstakse ainult korra;

pikaajaline rent;

lepingu- või seadusjärgne intress, sealhulgas brutointress, ja äriühingu dividendid;

laenu põhiosa koos intressidega;

tasumisele kuuluvad elatismaksud;

muud korrapäraselt tehtavad maksed.

Seaduses on sätestatud (kohustuse täitmise eeldusel põhinevad) eeldatavad aegumistähtajad järgmisteks juhtudeks:

majutust, süüa või juua pakkuvate ettevõtete nõuded pakutud majutuse, söökide või jookide eest aeguvad kuue kuu pärast, ilma et see piiraks allpool nimetatud kaheaastase aegumistähtaja kohaldamist;

üliõpilastele majutust või majutust ning süüa või juua pakkuvate ettevõtete nõuded aeguvad kahe aasta pärast, nagu ka haridust, koolitust, abi või ravi pakkuvate asutuste nõuded osutatud teenuste eest;

ettevõtjate nõuded nende esemete eest, mis on müüdnud isikule, kes ei ole ettevõtja, või nende esemete eest, mis ei ole mõeldud tema äritegevuseks, aeguvad kahe aasta pärast, nagu ka tööstuses tegutsevate kutseliste isikute nõuded kaupade või toodete, töö või teise isiku asjade ajamise eest, sealhulgas tehtud kulutuste eest, kui asjaomane teenus ei ole ette nähtud võlgniku tööstustegevuseks;

nõuded vabade elukutsete esindajate osutatud teenuste eest ja asjaomaste kulutuste hüvitamiseks aeguvad kahe aasta pärast.

Kui tegemist on tsiviilõiguses eeldatavaks aegumistähtajaks nimetatud aegumistähtajaga, kohaldatakse järgmisi norme:

kohustuse täitmise eeldust tähtaja möödumisel saab ümber lükata ainult juhul, kui algne võlgnik või isik, kes on nõude pärinud, nõuet tunnustab;

kohtuväliline tunnustamine kehtib üksnes juhul, kui see on kirjalik;

nõue loetakse tunnustatuks, kui võlgnik keeldub tunnistamast või kohtus vannet andmast või teeb õigustoiminguid, mis on kohustuse täitmise eeldusega vastuolus.

Kohtuotsuse või täitmiskorraldusega tunnustatud õiguste aegumine toimub järgmiselt:

kui seaduses on muu kui tavalise õiguse suhtes sätestatud lühem aegumistähtaeg, isegi kui see on ainult eeldatav, kohaldatakse õiguse suhtes seda aegumistähtaega, kui seda tunnustatakse *res judicata* kohtuotsuses või muus täitedokumendis;

kui aga kohtuotsuses või muus täitedokumendis on viidatud osamaksetele, mille maksetähtpäev ei ole veel saabunud, jääb nende osamaksete suhtes kehtima lühem aegumistähtaeg.

Tsiviilseadustikus on sätestatud aegumistähtaja alguse, peatamise ja katkemise normid. Kui on olemas peatamise alused (nt alaealised, sõjaväeteenistus, vääramatu jõud, võlgniku süü), siis ei hakka aegumistähtaeg kulgema. Kui aegumistähtaeg katkeb, siis ei võeta kulunud aega enam arvesse, vaid kulgema hakkab uus aegumistähtaeg.

Aegumistähtaja katkestamisest huvitatud võlausaldaja võib selleks kasutada üht järgmistest vahenditest:

mis tahes toiminguga seotud kohtukutse või kohtuteatis, milles on otseselt või kaudselt väljendatud kavatsust õigust kasutada, olenemata sellest, millisele menetlusele toimingus on viidatud ja isegi kui kohtul puudub pädevus.

Kui kohtukutset või teatist ei toimetata avalduse esitajast sõltumatutel põhjustel kätte viie päeva jooksul selle taotlemisest, siis katkeb aegumistähtaeg viie päeva möödumisel.

Kohtukutse või teatise kehtetuks tunnistamine ei takista eelmistes lõikudes mainitud katkemist.

Asjaomaste normide kohaldamisel loetakse kohtukutse või teatisega samaväärseks iga kohtulik vahend, millega isikut, kelle vastu õigust võidakse kasutada, aktist teavitatakse:

vahekohtu kokkulepe, mis katkestab selle õigusega seotud aegumistähtaja, millele tuginetakse;

õiguse tunnustamine selle omaja ees isiku poolt, kelle vastu õigust võib kasutada;

vaikimisi tunnustamine on asjakohane üksnes juhul, kui see tuleneb sündmustest, mis sellist tunnustamist üheselt näitavad.

Aegumistähtaja katkemisel on järgmine mõju (kui seaduses ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti):

kogu varem kulgenud aeg jäetakse arvesse võtmata;

katkestusest alates hakkab kulgema uus aegumistähtaeg;

uue aegumise suhtes kohaldatakse algset aegumistähtaega.

Õigust lõpetavast tähtajast tulenevad täitmise piirangud

Juhul kui õigust tuleb seaduse kohaselt või poolte tahtel kasutada teatava tähtaja jooksul, kohaldatakse õigust lõpetavat tähtaega käsitlevaid norme, kui seaduses ei ole sõnaselgelt viidatud aegumistähtajale.

Õigusest ilmajäämise hoiab ära üksnes seaduses või lepingus kindlaks määratud tähtaja jooksul tehtud toiming, millele on seaduses või lepingus omistatud selline mõju. Õigusest ilmajäämise hoiab ära juba ainuüksi tuvastushagi või täitmisavalduse esitamine, ilma et kohtukutset oleks vaja võlgnikule kätte toimetada. Kui tähtaeg tuleneb lepingust või dispositiivse õigusega seotud õigusnormist, hoiab õigusest ilmajäämise ära ka sellise õiguse tunnustamine isiku poolt, kelle vastu seda tuleb kasutada.

Õigust lõpetavat tähtaega saab peatada või katkestada ainult seaduses kindlaksmääratud juhtudel, ja kui seaduses ei ole sätestatud alternatiivset kuupäeva, hakkab tähtaeg kulgema ajal, mil õigust saaks seaduslikult kasutada.

Kohus hindab õiguse lõppemist omal algatusel ja sellele võidakse tugineda igas menetlusetapis, kui tegemist on võõrandamatute õigustega. Kui see on seotud dispositiivsete õigustega, mille põhjal algatatakse täitemenetlus, peab tähtpäeva saabumisele tuginema isik, kes sellest kasu saab (põhimõtteliselt võlgnik / isik, kelle suhtes täitmist taotletakse).

Aegumisaja ja õiguse lõppemise määratlus ja tagajärjed on sätestatud tsiviilseadustiku artiklites 309–340. Seadustikuga saab tutvuda selle [lingi](#) kaudu. **NBI**

Selles teabelehes esitatud teave ei ole Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kontaktpunkti, kohtute ega muude üksuste ja asutuste jaoks siduv. Tuleb tutvuda ka kehtivate õigusaktidega. Neid ajakohastatakse korrapäraselt ja neid tõlgendatakse kohtupraktikas.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 19/08/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Rumeenia

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmist käsitlevad õigusnormid on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 622–914. Täitemenetlus on tsiviilkohtumenetluse teine etapp ja selle peamine eesmärk on tagada kohtuotsuse või muu täitedokumendiga tunnustatud õiguse tegelik kasutamine. Sissenõudja, kes on kohtuotsuse või täitedokumendiga tunnustatud õiguse omaja, kohustab täitemenetlusega võlgnikku täitma asjaomaseid kohustusi, mida ta keeldus vabatahtlikult täitmast. Rumeenia tsiviilkohtumenetluse seadustikus on loetletud otsesed ja kaudsed täitemeetmed.

Otsese täitmise vormid on need, mis on seotud täitekorralduses kindlaks määratud kohustuse esemega, s.o vallasvara arestimine (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 893–895), kinnisvara arestimine (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 896–902) ning teatava toimingu tegemise või tegemisest hoidumise kohustuse täitmisele pööramine (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklid 903–914 (sh erisätted alaealistega seotud kohtuotsuste täitmise kohta; artiklid 910–914) ning tsiviilseadustiku artikkel 1527 jj). Teatava toimingu tegemise kohustuse täitmisele pööramise puhul tehakse seaduses vahet kohustusel, mida võib täita ka võlgnikust erinev isik või üksus, ja *intuitu personae* (isiklikul) kohustusel.

Kaudne täitmine seisneb täitekorralduse esemeks oleva rahasumma saamises võlgniku vara sundmüügist. Kaudsete täitemeetmete näited on rahasummade arestimine või vara arestimine (millele järgneb müük). Üks meede on ka kinnisvarast saadava tulu arestimine.

Kohustused, mis tõenäoliselt täitmisele pööratakse, on rahalised kohustused, vara või selle kasutusõiguse üleandmine, hoone lammutamine / istandiku vabastamine / töö katkestamine või alaealiste laste isikuhooldusõiguse ja elukoha kindlaksmääramise ning suhtlusõigusega seotud kohustused.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Kohtuotsuste ja muude täitedokumentide täitmist korraldab selle apellatsioonikohtu heaks töötav kohtutäitur (*executor judecătoresc*), kelle tööpiirkonnas asub kinnisasi, kui tegemist on kinnisvara või koristamata vilja arestimisega või otsese sissenõude pööramisega kinnisvarale. Vallasvara arestimist ja otsest sissenõude pööramist vallasvarale korraldab selle apellatsioonikohtu heaks töötav kohtutäitur, kelle tööpiirkonnas asub võlgniku elukoht või registrijärgne asukoht või asjaomane vara. Kui võlgniku elukoht või registrijärgne asukoht on välisriigis, on pädev mis tahes kohtutäitur.

Arestimist korraldab sissenõudja taotlusel kohtutäitur, kelle büroo asub selle apellatsioonikohtu tööpiirkonnas, kus asub võlgniku või arestimisega seotud kolmanda isiku elukoht või registrijärgne asukoht. Füüsilise või juriidilise isiku pangakonto(de) arestimise korral on pädevus kohtutäituril, kelle büroo asub selle apellatsioonikohtu tööpiirkonnas, kus asub võlgniku elukoht või registrijärgne asukoht või kus asub selle panga pea- või harukontor, kus võlgnik konkreetse(d) pangakonto(d) avas. Kui võlgnikul on mitu pangakontot, on kõigi pangakontode arestimise pädevus kohtutäituril, kes asub ühes konto avamise kohas. Täitekohus on esimese astme kohus (*judecătoria*), kelle tööpiirkonnas asub täitevasutuse poole pöördumise kuupäeval võlgniku elukoht või registrijärgne asukoht. Kui võlgniku elukoht või registrijärgne asukoht ei ole Rumeenias, on pädevus sellel esimese astme kohtul, kelle tööpiirkonnas asub sissenõudja elukoht või registrijärgne asukoht, ja kui see ei asu Rumeenias, on pädevus sellel esimese astme kohtul, kelle tööpiirkonnas asub sissenõudja volitatud kohtutäituri registrijärgne asukoht.

Täitekohus tegeleb täidetavaks tunnistamise taotluste, täitmise lubamatuks tunnistamise hagide ja muude täitmisega seotud probleemidega, välja arvatud need, mis on seaduse kohaselt teiste kohtute või asutuste pädevuses.

Täidetavaks tunnistamise taotluste menetlemise eest võetav riigilõiv on 20 leud iga täitedokumendi kohta (valitsuse erakorraline määrus nr 80/2013 kohtudokumentide riigilõivude kohta muudetud kujul).

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täitetoiminguid võib teha ainult kohtuotsuse (jõustunud kohtuotsused, ajutiselt täitmisele kuuluvad kohtulahendid) või muude seaduse kohaselt täitedokumendiks loetavate kirjalike aktide (notariaalaktid, võlaväärtpaberid, vahekohtuotsused jne) alusel.

Kohtutäitur registreerib sissenõudja esitatud täitmisavalduse selle saamisel. Kohtutäitur tunnistab oma otsusega asjaomase dokumendi täidetavust pooli kohale kutsumata. Täidetavaks tunnistamine võimaldab sissenõudjal paluda pädeval kohtutäituril kasutada kas korraga või järjestikku kõiki täitmisvahendeid, et tagada tema õigused, sealhulgas õigus täitekulude hüvitamisele. Täidetavaks tunnistamine kehtib kogu riigis ja hõlmab ka neid täitedokumente, mida kohtutäitur väljastab heakskiidetud täitemenetluse raames.

Kohtutäiturid võivad menetluskohandusi kätte toimetada isiklikult või oma büroo töötaja kaudu ja kui see ei ole võimalik, siis kooskõlas kohtusse kutsumist ja menetluskohanduste kättetoimetamist käsitlevate õigussätetega.

Niipea kui kohtutäitur saab täitmiseavalduse, otsustab ta selle registreerida ja avada täitetoimiku või, kui see on asjakohane, keelduda täitemenetluse algatamisest, põhjendades oma keeldumist. Sissenõudjat teavitatakse otsusest viivitamata. Kui kohtutäitur keeldub täitemenetluse algatamisest, võib sissenõudja esitada 15 päeva jooksul pärast teatavakstegemise kuupäeva täitekohtule kaebuse.

Kohtutäitur taotleb täitekohtult kolme päeva jooksul pärast avalduse registreerimist täidetavaks tunnistamist ning esitab sellele kohtule sissenõudja avalduse, täitedokumendi, otsuse ja riigilõivu tasumist tõendava dokumendi nõuetekohaselt kinnitatud äärkirjad.

Kohus teeb täidetavaks tunnistamise taotluse kohta seitsme päeva jooksul pärast selle registreerimist otsuse kinnisel istungil pooli kohale kutsumata. Otsuse tegemise võib edasi lükata kõige rohkem 48 tundi ning otsuse põhjendused tuleb esitada seitsme päeva jooksul pärast selle tegemist.

Täidetavaks tunnistamine võimaldab sissenõudjal paluda kohtutäituril, kes täidetavaks tunnistamist taotles, kasutada kas korraga või järjestikku kõiki seadusega ette nähtud täitmisevahendeid, et tagada tema õigused, sealhulgas õigus täitekulude hüvitamisele. Täidetavaks tunnistamine kehtib kogu riigis. See hõlmab ka neid täitedokumente, mida kohtutäitur väljastab heakskiidetud täitemenetluse raames.

Kohus võib täidetavaks tunnistamise taotluse rahuldamisest keelduda ainult juhul, kui taotlus kuulub muu täitevasutuse pädevusse, otsus või, kui see on asjakohane, dokument ei ole täitedokument, muu dokument kui kohtuotsus ei vasta kõigile vorminõuetele, nõue ei ole kindel, kindlasummaline ega kuulu tasumisele, võlgnikul on täitemeetmete suhtes puutumatus, dokumendis on sätteid, mida ei saa täitmisele pöörata, või esineb muid takistavaid asjaolusid. Kohtulahend, millega rahuldatakse täidetavaks tunnistamise taotlus, ei kuulu edasikaebamisele, kuid selle võib läbi vaadata, kui täitmisele pööratavus vaidlustatakse. Täidetavaks tunnistamise taotluse tagasilükkamise otsuse võib edasi kaevata ainult sissenõudja 15 päeva jooksul pärast selle kättetoimetamist.

Riiklik Kohtutäiturite Liit (*Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești*) määrab justiitsministri heakskiidul kindlaks kohtutäiturite osutatavate teenuste miinimumtasud ja ajakohastab neid. Justiitsministri 14. novembri 2006. aasta määrusega nr 2550/2006 (muudetud kujul) on kehtestatud järgmised täitetoimingute miinimum- ja maksimumtasud.

Menetluskohandustest teatamine ja nende kättetoimetamine: 20–400 leud

Otsene täitmine

Väljatõstmise: füüsilisest isikust võlgniku puhul 150–2200 leud, juriidilisest isikust võlgniku puhul 5200 leud;

alaealiste laste hooldusõiguse täitmisele pööramine või nende elukoha kindlaksmääramine: 50–1000 leud;

alaealiste lastega suhtlusõiguse täitmisele pööramine: 50–500 leud;

valduse taastamise, kinnisasja piiride kindlaksmääramise, servituutide, vara üleandmise jne täitmisele pööramine: füüsilisest isikust võlgniku puhul 60–2200 leud, juriidilisest isikust võlgniku puhul 5200 leud;

töö katkestamise või hoone lammutamise täitmisele pööramine: füüsilisest isikust võlgniku puhul 150–2200 leud, juriidilisest isikust võlgniku puhul 5200 leud.

Kaudne täitmine

Miinimumtasu	Maksimumtasu
alla 50 000 leu suuruse nõude puhul 10% summast ja 75 leud + 2% 1000 leud ületavast summast	kuni 50 000 leu suuruse nõude puhul 10% summast
50 000–80 000 leu suuruse nõude puhul 1175 leud + 2% 50 000 leud ületavast summast	50 000–80 000 leu suuruse nõude puhul 5000 leud + kuni 3% 50 000 leud ületavast summast
80 000–100 000 leu suuruse nõude puhul 1775 leud + 1% 80 000 leud ületavast summast	80 000–100 000 leu suuruse nõude puhul 5900 leud + kuni 2% 80 000 leud ületavast summast
üle 100 000 leu suuruse nõude puhul 2500 leud + 1% 100 000 leud ületavast summast ja 5500 leud + kuni 0,5% 400 000 leud ületavast summast	üle 100 000 leu suuruse nõude puhul 6300 leud + kuni 1% 100 000 leud ületavast summast

Arestimine

Miinimumtasu	Maksimumtasu
alla 50 000 leu suuruse nõude puhul 10% summast ja 75 leud + 2% 1000 leud ületavast summast	kuni 50 000 leu suuruse nõude puhul 10% summast
50 000–80 000 leu suuruse nõude puhul 1175 leud + 2% 50 000 leud ületavast summast	50 000–80 000 leu suuruse nõude puhul 5000 leud + kuni 3% 50 000 leud ületavast summast
80 000–100 000 leu suuruse nõude puhul 1775 leud + 1% 80 000 leud ületavast summast	80 000–100 000 leu suuruse nõude puhul 5900 leud + kuni 2% 80 000 leud ületavast summast
üle 100 000 leu suuruse nõude puhul 2500 leud + 1% 100 000 leud ületavast summast ja 5500 leud + kuni 0,5% 400 000 leud ületavast summast	üle 100 000 leu suuruse nõude puhul 6300 leud + kuni 1% 100 000 leud ületavast summast

Järelemeetmed käskveksli, lihtveksli või tšeki tasumisest keeldumise suhtes: 150–400 leud

Faktide kindlakstegemine ja varade inventuur: füüsilisest isikust võlgniku puhul 100–2200 leud, juriidilisest isikust võlgniku puhul 5200 leud

Kohtulikult jagatava vara müük avalikul enampakkumisel: 150–2200 leud

Vara ennetav arestimine valduse ülevõtmisega: füüsilisest isikust võlgniku puhul 100–1200 leud, juriidilisest isikust võlgniku puhul 2200 leud

Vara kohtulik arestimine valduse ülevõtmisega: füüsilisest isikust võlgniku puhul 100–1200 leud, juriidilisest isikust võlgniku puhul 2200 leud

Vara ennetav arestimine: füüsilisest isikust võlgniku puhul 100–1200 leud, juriidilisest isikust võlgniku puhul 2200 leud

Pakkumise registreerimine: 50–350 leud

Konfiskeerimine: 10% tulust (minimaalne) – 10% tulust (maksimaalne)

Nõustamine täitedokumentide koostamise küsimustes: 20–200 leud

3.2 Peamised tingimused

Vt vastus küsimusele 2.1.

Sissenõudja ja võlgnik võivad kokku leppida, et täitemeetmed võetakse täielikult või osaliselt üksnes võlgniku rahalise sissetuleku suhtes, et arestitud varade müük toimub vastastikusel kokkuleppel või et võlg tasutakse muul seadusega lubatud viisil.

Välisriigi kohtuotsuse puhul on nõutav lisamenetlus, nimelt tuleb vastu võtta täidetavaks tunnistamise otsus (*exequatur*).

Täitmise saab pöörata võlgniku sissetulekule ja varadele, kui neid on võimalik arestida, kuid ainult ulatuses, mis on vajalik sissenõudja õiguste tagamiseks.

Vara, mille suhtes kohaldatakse ringluse erikorda, saab arestida ainult seaduses sätestatud tingimustel.

Võlgnike kohta on sätestatud eritingimus, mille kohaselt ei või täitemenetlust algatada võlgnikku iga täitmise vormi puhul vastavalt kohtusse kutsumata. Võlgnike kohta on kehtestatud ka muid erisätteid, näiteks ei tohi alaealiste või teovõimetuks tunnistatud täisealiste võlgnike suhtes võtta täitemeeteid, kui neil ei ole hooldajat või eestkostjat.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeeteid rakendada?

Täitmise saab pöörata võlgniku sissetulekule, sealhulgas kinnisvarast saadud üldtuludele, pangakontodel olevatele summadele, vallas- ja kinnisasjadele jne. Vt vastus 1. küsimusele.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kui võlgniku omanduses või kolmanda isiku valduses olevad vallasasjad on kindlaks tehtud, siis need arestitakse koos valduse ülevõtmisega. Kohtutäituri taotlusel võib arestimise registreerida äriregistris (*registruł comerțului*), vallasvaratagatiste elektroonilises arhiivis (*Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*), pärimisregistris (*registruł succesoral*), mida peab notarite koda (*camera notarilor publici*), või muudes avalikes registrites. Alates hetkest, mil varad arestitakse valduse ülevõtmisega, ei ole need võlgnikule täitemenetluse ajal enam kättesaadavad. Nende kasutamine on karistatav kohtuliku trahviga, välja arvatud juhul, kui tegemist on kuriteoga. Kui tasumisele kuuluvat summat ära ei maksta, müüb kohtutäitur arestitud vara avalikul enampakkumisel või otsesemüügi teel või muul seadusega ette nähtud viisil (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 731 jj).

Arestida saab raha, väärtpabereid ja muud arestitavat immateriaalset vallasvara, mis võlgnetakse võlgnikule või mida hoiab kolmas isik võlgniku nimel enda valduses või mida kolmas isik tulevikus talle praeguste õigussuhete kohaselt võlgneb. Kogu arestitud raha ja vara külmutatakse alates päevast, mil asjaomane kohtumäärus saadetakse kolmandale isikule, kelle suhtes arestimist kohaldatakse. Alates külmutamisest kuni täitekorralduses nimetatud kohustuste täieliku täitmiseni ei tohi kolmas isik, kelle suhtes arestimist kohaldatakse, teha makseid ega muid tehinguid, mis võiksid külmutatud varasid vähendada. Kui kolmas isik, kelle suhtes arestimist kohaldatakse, ei täida arestimisega seotud kohustusi, võib võla tasumist taotlejale sissenõudja, võlgnik või kohtutäitur teavitada sellest arestimise kinnitamiseks täitekohut. Lõpliku kinnitamisotsuse tagajärjeks on nõude loovutamine ja see on täitekorraldus kolmanda isiku suhtes, kelle suhtes arestimist kohaldatakse. Pärast arestimise kinnitamist peab kolmas isik, kelle suhtes arestimist kohaldatakse, deponeerima või maksma kinnitamisotsusel märgitud summa. Kui kolmas isik, kelle suhtes arestimist kohaldatakse, seda ei tee, algatatakse tema suhtes kinnitamisotsuse alusel täitemenetlus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 781 jj).

Kui sissenõue pööratakse kinnisasjale ja kui võlgnik võlga ei tasu, algatab kohtutäitur pärast täidetavaks tunnistamise teate kättetoimetamist ja kinnistusraamatusse kandmist müügiprotsessi (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 813 jj).

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Kohaldatav tähtaeg on kuus kuud (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 697 jj), kui sissenõudja ei ole selle aja jooksul pärast mis tahes täitetoimingu täitmise tähtaega muid sissenõudmismeeteid võtnud.

Aegumistähtaeg on kolm aastat (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 706 jj).

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kaebuse võib esitada tegelike täitetoimingute peale; täitekorralduse peale võib edasi kaevata, et täpsustada selle sisu, ulatust või täitmist. Kui täitmine toimub kohtuotsuse alusel, ei saa võlgnik seda vaidlustada, tuginedes asjaolule või õigusnormile, millele ta oleks saanud tugineda esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus.

Kui täitmine toimub muu täitedokumendi kui kohtuotsuse alusel, võib täitmise peale esitatud kaebuses tugineda ka asjaolule või õigusnormile, mis on seotud täitedokumendis kindlaks määratud õiguse sisuga, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud õiguskaitsevahend selle täitedokumendi tühistamiseks, sealhulgas tavapärase hagi.

Sama isik ei saa uut kaebust esitada põhjustel, mis olid olemas esimese kaebuse esitamise ajal.

Pädev kohus on täitekohus või täitekorralduse sisu, ulatuse või täitmise täpsustamise puhul täitmisele kuuluva otsuse teinud kohus.

Kaebuse võib esitada 15 päeva jooksul alates kuupäevast, mil

kaebaja sai teada täitedokumendist;

asjaomast huvitatud isikut teavitati arestimise kohaldamisest;

võlgnikule toimetati kätte kohtukutse või ta sai teada esimesest täitemeetmest.

Täitekorralduse sisu, ulatuse või täitmise täpsustamist käsitleva kaebuse võib esitada igal ajal, kui täitmise taotlemise õigus ei ole aegunud. Kaebuse, milles kolmas isik väidab, et tal on omandiõigus või muu asjaõigus arestitud varale, võib esitada 15 päeva jooksul pärast vara müüki või sundüleandmist. Kaebuse esitamata jätmise nimetatud tähtaja jooksul ei takista kolmandatel isikutel oma õiguste teostamiseks eraldi hagi esitada.

Kui kohus rahuldab täitmise peale esitatud kaebuse, tühistab ta vajaduse korral täitekorralduse, mille vastu kaebus esitati, või teeb otsuse täitetoimingu korrigeerimise, tühistamise või lõpetamise kohta, täitedokumendi tühistamise või täpsustamise kohta või nende täitetoimingute tegemise kohta, mille täitmisest keelduti. Kui kohus lükkab kaebuse tagasi, võib kaebajat taotluse korral kohustada hüvitama kahju, mis tekkis täitmisega viivitamise tõttu, ja kui kaebus esitati pahatahtlikult, siis teda ka trahvitakse.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Teatavatele varadele ei saa sissenõuet pöörata. Selline vallasvara on järgmine: võlgnikule ja tema perele igapäeva elus hädavajalikud isiklikud või majapidamisesemed; kultusesemed; puudega inimesele ja haigete eest hoolitsemiseks hädavajalikud esemed; võlgniku ja tema pere kolme kuu toiduvaramud ja kui võlgnik elatub üksnes põllumajandusest, siis järgmise saagini vajalik toit; elatusvahendid tagavad loomad ja neile kuni järgmise saagini vajalik sööt; kolme kuu talvekütuse varud võlgnikule ja tema perele; isiklikud või perekonnale kuuluvad kirjad, fotod, maalid jne.

Peale selle võib võlgniku töötasu või pensioni arestida ülalpidamiskohustuste puhul üksnes kuni poole sellise igakuise netosissetuleku ulatuses ja muud liiki kohustuste puhul ainult kuni ühe kolmandiku ulatuses.

Kui töötasu või võlgnikule regulaarselt makstavad summad, mis tagavad talle elatise, on riigi netotöötasu alammäärast väiksemad, võib arestimist kohaldada üksnes selle summa suhtes, mis ületab poolt töötasu alammäära.

Sissenõuet ei saa pöörata järgmisele sissetulekule: riiklikud toetused, lastetoetused, haige lapse hooldustoetused, rasedus- ja sünnitushüvitised, matusetootused, riiklikud õppetootused, päevarahad jne.

Vt ka vastus küsimusele 4.3.

Asjakohased lingid

<https://www.executori.ro> <http://www.just.ro>

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 08/08/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala seaduse koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusala seaduse koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Sloveenia

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Sloveenia Vabariigis reguleerib täitmist ühtselt täitemenetluse ja tsiviilnõuete tagamise seadus (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*, edaspidi „ZIZ“). Täitmine tähendab täitedokumendi kohtulikku sundtäitmist, st kohus kohustab nõuet rahuldama (välja andma, toimingut tegema, toimingute tegemisest hoiduma või selle tegemist lubama). Rahalise nõude täitmine on lubatud ka autentse dokumendi alusel. Perekonnaasjades võib täitmine erandkorras hõlmata ka õigussuhetega seotud nõuete rahuldamist.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitmise lubamise ja korraldamise pädevus on kohtutel, täpsemalt kohalikel kohtutel (*okrajna sodišča*).

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Kohus annab täitmiseks loa täitedokumendi alusel.

Täitedokumendid on järgmised:

täitmisele pööratav kohtulahend (kohtu- või vahekohtuotsus, lahend, maksekäsk või muu kohtu või vahekohtu korraldus) ja kohtulik kokkulepe (sõlmitud kohtus);

täitmisele pööratav notariaalakt ning

muu täitmisele pööratav otsus või dokument, mis on täitedokument vastavalt seadusele, ratifitseeritud ja avaldatud rahvusvahelisele lepingule või Sloveenia Vabariigis vahetult kohaldatavale Euroopa Liidu õigusaktile.

Täitedokumendi saab täita, kui see sisaldab teavet sissenõudja, võlgniku ning kohustuse eseme, liigi, ulatuse ja täitmise tähtaja kohta (ZIZ § 21 lõige 1). Kui täitedokument on otsus, milles ei ole kohustuse vabatahtliku täitmise tähtaega sätestatud, määrab tähtaja kohus täitmisotsuses.

3.1 Menetlus

Täitemenetlus ja nõuete tagamise menetlus algatatakse sissenõudja avalduse alusel. Avalduse võib esitada sissenõudja ise, sest juristipoolne esindamine ei ole kohustuslik. Tavaliselt esitab täitmisavalduse jurist, kellel on asjakohased õigusteadmised. Neid asju on pädev läbi vaatama kohalik kohus. Olenemata territoriaalse kohtualluvuse sätestest esitatakse autentsele dokumendil põhinevad täitmisavaldused Ljubljana kohalikkude kohtusse (*Okrajno sodišče v Ljubljani*), kes teeb nende kohta otsuse. Täitmisavalduste elektroonilise esitamise võimaluse või vajaduse kohta vt „Automaatne töötlemine“.

Täitmisavalduse, täitmisele vastuväite või täitmise peale kaebuse esitamisel tuleb tasuda kohtulõiv. Kohtulõiv tuleb tasuda kaheksa päeva jooksul pärast kohtulõivu tasumise korralduse kättetoimetamist.

Kui kohtulõivu selle tähtaja jooksul ei tasuta ja lõivust vabastamise, lõivu tasumise edasilükkamise või lõivu osamaksetena tasumise tingimused ei ole täidetud, arvatakse avaldus tagasivõetuks.

Kui kohus saab täitmisavalduse, kontrollib ta, kas avaldus sisaldab kogu nõutavat teavet, ja teeb siis täitmisotsuse, millega ta annab täitmiseks loa, jätab täitmisavalduse rahuldamata (sisulise põhjendamatus tõttu) või läbi vaatamata (menetluslikel põhjustel). Täitmiseks loa andmise korral toimetab kohus täitmisotsuse kätte sissenõudjale ja võlgnikule ning täitmisavalduse rahuldamata jätmise korral ainult sissenõudjale. Kohus toimetab täitmisotsuse, millega määratakse kohtutäitur, või kohtutäituri määramise otsuse kohtutäiturile kätte koos kõikide täitmiseks vajalike dokumentide ärakirjadega.

Kohus võib anda loa rahalise nõude täitmiseks täitmisavalduses nimetatud täitmise meetodite abil ja esemete suhtes. Enne täitemenetluse lõppu võib kohus sissenõudja avalduse alusel anda loa täitmiseks lisameetodite abil ja muude esemete suhtes.

Kohus võib määrata täitmise muul kui sissenõudja taotletud meetodil, kui sellest piisaks nõude tasumiseks. Sissenõudja täitmisavalduse rahuldamata jätmise otsust ei saa edasi kaevata.

Täitmine jõustub enne, kui täitmisotsus muutub lõplikuks, välja arvatud juhul, kui seaduses on konkreetsete täitemeetmete puhul ette nähtud teisiti.

Sissenõudjale ei või tasuda enne, kui täitmisotsus muutub lõplikuks, välja arvatud juhul, kui täitmise aluseks olev täitedokument puudutab makseasutuses hoitava võlgniku raha (täitedokumendil põhinev täitmine), tingimusel et täitedokument on lisatud täitmisavaldusele.

Kohus määrab oma otsuses kohtutäituri, kui otsus lubab otseseid täitemeetmeid nõudvat täitmist.

Kohtutäituri

Kohtutäituri on isikud, kes võtavad otseseid täite- ja nõuete tagamise meetmeid (nad tegelevad otseselt täitmisega – arestivad vara, määravad tagatise jne). Kohtutäituri määrab ametisse justiitskõnitsuste eest vastutav minister. Nende arvu ja asukoha määrab justiitskõnitsuste eest vastutav minister nii, et iga piirkondliku kohtu (*okrajno sodišče*) tööpiirkonnas oleks vähemalt üks kohtutäitur, samal ajal kui ülejäänud kohtutäituri määratakse piirkondlike kohtute tööpiirkondadesse vastavalt iga piirkondliku kohtu tööpiirkonda kuuluvates kohalikes kohtutes arutelul olevate täiteasjade arvule. Konkreetsetes täiteasjades määratakse kohtutäitur kohtu otsusega, kuid sissenõudjal on õigus nimetada konkreetne kohtutäitur. Kohtutäitur võib igal konkreetsel juhul võtta meetmeid kogu Sloveenia Vabariigi territooriumil. Kohtutäituri teenus on avalik teenus, mida ta osutab sõltumatult.

Kohtutäitur vastutab kahju eest, mida ta täite- ja nõuete tagamise meetmete võtmise käigus oma tegevusega või seadusest, rakendusmäärustest ja kohtumäärustest tulenevate kohustuste täitmata jätmisega põhjustab.

Kohustuste täitmisel ilmnunud raskete rikkumiste korral võib justiitskõnitsuste eest vastutav minister kohtutäituri ametist tagandada.

Täitekulud

Täitekulud kannab kõigepealt sissenõudja. Sissenõudja peab kohtu määratud summas ja tähtaja jooksul tegema ka täitemeetmete kulude ettemakse. Kui sissenõudja tagatist ei tasu, lõpetab kohus täitemenetluse. Võlgnik peab sissenõudja kulud sissenõudja taotlusel hüvitama, kui kulud olid täitmiseks vajalikud, sh võlgniku varaga seotud otsingute ja kohtu omaalgatuslike menetluste kulud. Kohus peab tegema kulude kohta otsuse kaheksa päeva jooksul pärast taotluse saamist.

Töö ja kulude sissenõudmise eest tasumise tagamiseks võib kohtutäitur nõuda, et sissenõudja tasuks tähtaja jooksul hinnakirjas kindlaksmääratud suurusega tagatise. Kohtutäitur peab tagatise tasumise nõude sissenõudjale isiklikult kätte toimetama ning see peab sisaldama ka hoiatust tagatise õigel ajal tasumata ja kohtutäiturile maksetõendi esitamata jätmise tagajärgede kohta.

Kohtutäitur peab lisama ka märkuse, et tal on õigus paluda kohtul tagatise kohta otsus teha. Kui sissenõudja ei ole tagatise tasumise meetodi, tähtaja või selle suurusega nõus, võib ta kaheksa päeva jooksul pärast tasumisenõude saamist esitada kohtutäiturile taotluse, et küsimuse lahendamaks kohus. Kohtutäitur peab taotluse viivitamata kohtule edastama ja viimane peab küsimuse lahendamaks kaheksa päeva jooksul pärast taotluse saamist.

Kui sissenõudja ei tasu tagatist kohtutäituri või kohtu määratud meetodil ja tähtajaks või ei esita maksetõendit, teavitab kohtutäitur sellest kohut, kes lõpetab täitemenetluse.

3.2 Peamised tingimused

Täitemenetluse algatamise **esimene eeltingimus on täitmise aluse olemasolu**. Selleks võib vastavalt seadusele olla **täitedokument või autentne dokument**.

Kohtulahendite täitmisele pööratavus

Kohtulahend kuulub täitmisele, kui see on lõplik ja kui võlgniku kohustuste vabatahtliku täitmise tähtaeg on möödunud. Kohustuse vabatahtliku täitmise tähtaeg hakkab kulgema järgmisel päeval pärast otsuse kättetoimetamist võlgnikule. Kohtul on võimalik anda luba ainult otsuse teatava osa täitmiseks, kui see osa muutub täidetavaks.

Kohus annab täitmiseks loa sellise kohtulahendi alusel, mis ei ole veel lõplik, kui seaduses on ette nähtud, et edasikaebamine ei peata selle täitmist.

Kohtuliku kokkuleppe täitmisele pööratavus

Kohtulik kokkulepe kuulub täitmisele, kui selles käsitletud nõude maksetähtpäev on saabunud. Nõude maksetähtpäeva peab tõendama kokkuleppe protokoll, avalik dokument või seaduse kohaselt kinnitatud dokument. Kui maksetähtpäeva ei ole võimalik sel viisil tõendada, tõendab seda nõude maksetähtpäeva tuvastamiseks algatatud tsiviilkohtumenetluses tehtud lõplik otsus.

Täitmisele pööratav notariaalakt

Notariaalakt kuulub täitmisele, kui võlgnik nõustus aktis selle vahetu täitmisele pööratavusega ja kui notariaalaktis nimetatud nõude maksetähtpäev on saabunud. Nõude maksetähtpäeva tõendab notariaalakt, avalik dokument või seaduse kohaselt kinnitatud dokument. Kui nõude maksetähtpäev ei olene tähtaja möödumisest, vaid muust notariaalaktis nimetatud asjaolust, peab notar pooli teavitama piisavatest tõenditest selle kohta, et nõude maksetähtpäev on saabunud: sissenõudja kirjalik teade võlgnikule, et nõude maksetähtpäev on saabunud (teates peab olema nimetatud maksetähtpäev) ja tõend nõude maksetähtpäeva käsitleva kirjaliku teate kättetoimetamise kohta võlgnikule. Notar peab pooli teavitama, et nad võivad volitada notarit võlgnikku nõude maksetähtpäevast teavitama, selle asemel et tõendada nõude maksetähtpäeva käsitleva kirjaliku teate kättetoimetamist võlgnikule. Sissenõudja kirjalik teade või notari teavitamine toimetatakse kätte tähtitud postiga.

Teine kohtu poolt täitmiseks loa andmise **eeltingimus on tähtsavalduse esitamine**, kusjuures tähtsavaldus peab sisaldama teavet järgmise kohta:

sissenõudja ja võlgnik (sh nende identifitseerimisandmed), täitedokument või autentne dokument, võlgniku kohustus, täitmise meetod ja ese ning muu täitmiseks vajalik teave (autentsel dokumendil põhinev tähtsavaldus peab sisaldama ka taotlust, et kohus kohustaks võlgnikku rahuldama nõude ja tasuma määratud kulud kaheksa päeva jooksul pärast otsuse kättetoimetamise kuupäeva või kolme päeva jooksul, kui tegemist on käskvekslite või tšekidega seotud vaidlusega). Sissenõudja peab tähtsavalduses selgelt märkima, millise täitedokumendi alusel täitmist nõutakse, ja kinnitama, et see on täidetavaks tunnistatud.

Nõude maksetähtpäev peab olema saabunud ja kohustuse vabatahtliku täitmise tähtaeg (vabatahtlik tähtaeg) möödunud.

Võlgnik peab olema täitedokumendis või autentses dokumendis selgelt nimetatud. Võlgniku nimi ja aadress (või tegevuskoht) peab olema märgitud ka tähtsavalduses. Tähtsavaldusse tuleb selgelt märkida võlgniku (ja sissenõudja) andmed, mis olenevad sellest, kas tegemist on füüsiliste või juriidiliste isikutega, ettevõtjate või eraisikutega.

Võlgnik peab olema tegelik isik (ta ei tohi olla surnud või kohturegistrist kustutatud). Kui tähtsavaldus esitatakse isiku suhtes, keda ei ole olemas, tuleb see tagasi lükata, kuid kui isik lakkab olemast täitemenetluse ajal, siis menetlus lõpetatakse seaduse alusel (ning selle kohta ei ole vaja teha eriootsust).

(Õigus- ja teovõimega seotud) **eeldused kehtivad** nii täitemenetluse võlgniku kui ka sissenõudja suhtes, sest need on tsiviilkohtumenetluse puhul ette nähtud tsiviilkohtumenetluse seaduses (*Zakon o pravdnem postopku*), milles viidatakse ZIZ §-le 15.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Täitemeetmete eesmärk on sissenõudja nõude rahuldamine.

Täitemeetmed rahaliste nõuete rahuldamiseks: võlgniku vallasasjade müük, kinnisasjade müük, võlgniku rahalise nõude üleandmine, muude varaliste või materiaalsete õiguste ja registrikande vormis väärtpaperite lunastamine, osaluse müük äriühingu aktsia- või osakapitalis ja makseasutuses (st pankades) hoitava raha ülekandmine.

Täitemeetmed mitterahaliste nõuete rahuldamiseks: vallasasjade äravõtmine ja üleandmine, kinnisasjade vabastamine ja üleandmine, asendustäitmine võlgniku kulul, võlgniku sundimine rahalise karistuse ähvardusel, töötaja tööle ennistamine, vallasasjade jagamine, tahteavalduse tegemine, lapse äravõtmine.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Eespool loetletud täitemeetmeid võib kohaldada kõikide täitemenetluse esemete suhtes (kõikide võlgniku asjade või varaliste või materiaalsete õiguste suhtes), v.a need, millele ei saa vastavalt seadusele sissenõuet pöörata või millele sissenõude pööramine on õiguslikult piiratud (ZIZ § 32).

Sissenõuet ei saa pöörata järgmisele:

asjad, millele ei saa teha õigustehinguid;

maa- ja muud loodusvarad;

riigile või kohalikule omavalitsusele oma ülesannete täitmiseks vajalikud ruumid, seadmed ja muud asjad ning riigikaitstes kasutatavad vallas- ja kinnisasjad; võlgnikule avaliku teenuse osutamiseks hädavajalikud ruumid, seadmed ja muud asjad ning

muud esemed ja õigused, millele ei saa seaduse kohaselt sissenõuet pöörata (nt lapse ülalpidamiseks ette nähtud raha, puhtisiklikud asjad, sotsiaaltoetus, vanemahüvitis, lapsetoetus, puudetoetus, toit, kütus, töö- ja tülloomad, ordenid, medalid, puudega isiku abivahendid, põllumajandusmaa, -hooned ja -rajatised, mida vajatakse enda ülalpidamiseks jne).

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kõigi täitemeetmete põhieesmärk on rahuldada sissenõudja nõue. Täitemeetmete tagajärjed olenevad kasutatud täitemeetme liigist.

RAHALISTE NÕUETE TÄITMINE

Sissenõude pööramine vallasasjale toimub vallasasja arestimise ja müügi teel. Sissenõudja saab arestitud esemete pandiõiguse.

Sissenõude pööramine võlgniku rahalistele nõuetele toimub nõuete arestimise ja üleandmise teel. Rahaliste nõuete arestimist lubava otsusega (arestimisotsus) keelab kohus võlgniku võlgnikul võlgnikule võlga tasuda ja võlgnikul nõudeid sisse nõuda, sh tagatiseks antud pandiõiguse puhul, või nõudeid muul viisil käsutada. Arestimine jõustub päeval, mil arestimisotsus võlgniku võlgnikule kätte toimetatakse. Võlgniku nõuete arestimisega, milleks annab sissenõudja taotlusel loa kohus, saab sissenõudja arestitud nõuete pandiõiguse.

Sissenõude pööramine makseasutuses hoitavale võlgniku rahale: makseasutuses hoitavale võlgniku rahale sissenõude pööramise otsusega kohustab kohus makseasutust arestima võlgniku kõikidel kontodel oleva raha täitmisotsuse kohaselt tasumisele kuuluva summa ulatuses ja maksuma selle summa pärast otsuse lõplikuks muutumist sissenõudjale. Otsuse tagajärjeks on rahasumma arestimine ja tagasimaksmiseks üleandmine. Kui täitmisotsus muutub lõplikuks, teavitab kohus sellest makseasutust. Makseasutus teavitab kohut viivitamata pärast sissenõudjale makse sooritamist.

Sissenõude pööramine vallasasjade äravõtmise või tamimise või vallasasja üleandmise nõudele toimub selle nõude arestimise ja sissenõudjale üleandmisega, millele järgneb selle müük. Võlgniku arestitud nõude üleandmise tagajärjeks on võlgniku rahalise nõude üleandmine.

Sissenõude pööramine muule varalisele või materiaalsele õigusele toimub selle õiguse arestimise ja vallasasja realiseerimise teel. Arestimine kehtib alates päevast, mil arestimisotsus võlgnikule kätte toimetatakse. Arestimist lubavas täitmisotsuses keelab kohus võlgnikul õigust käsutada. Õiguse arestimise ajast tekib sissenõudjal pandiõigus.

Sissenõude pööramine registrikande vormis väärtpaberitele: börsil kaubeldavatele registrikande vormis väärtpaberitele sissenõude pööramine toimub registrikande vormis väärtpaberite arestimise ja müügi ning müügi tulemist sissenõudja nõude rahuldamise teel. Arestimine kehtib alates päevast, mil arestimisotsus registreeritakse registrikande vormis väärtpaberite keskregistris.

Sissenõude pööramine osalusele äriühingu aktsia- või osakapitalis toimub täitmisotsuse registreerimise, osaluse müügi ja müügi tulemist sissenõudja nõude rahuldamise teel. Täitmisotsusega keelab kohus osanikul või aktsionäril oma osalust käsutada. Kohus toimetab täitmisotsuse äriühingule kätte ja registreerib selle kohturegistris. Selle registreerimisega omandab sissenõudja osaluse pandiõiguse, millel on tagajärjed ka selle osaluse hilisemale omandajale.

Sissenõude pööramine kinnisasjale toimub täitmisotsuse registreerimisega kinnistusraamatus, kinnisasja väärtuse kindlaksmääramise, kinnisasja müügi ja sissenõudja nõude müügi tulemist rahuldamise teel. Kohus registreerib kinnisasjale sissenõude pööramise otsuse kinnistusraamatus. Selle registreerimisega omandab sissenõudja kinnisasja pandiõiguse, millel on tagajärjed igapäevale, kes hiljem selle omandiõiguse omandab. Sissenõudja, kes nõuab täitmist, kuid ei ole veel pandiõigust või maatükiga seotud võlga saanud, omandab täitmisotsuse registreerimisega õiguse, et talle makstaks kinnisasjast enne kui isikule, kes hiljem pandiõiguse või maatükiga seotud võla omandas.

MITTERAHALISTE NÕUETE TÄITMINE

Vallasasjad annab üle ja tamib kohtutäitur, kes võtab kinnisasja võlgnikult ära ja annab selle sissenõudjale vastuvõtmise kinnituse vastu üle.

Kinnisasja vabastamise ja äravõtmise protsessi teostab kohtutäitur, kes võtab kinnisasja pärast selle inimestest ja asjadest vabastamist sissenõudja valdusesse. Kinnisasja vabastamine ja äravõtmine on lubatud ellu viia kaheksa päeva pärast täitmisotsuse kättetoimetamist võlgnikule.

Toimingu tegemise kohustamise, lubamise või lõpetamise protsess võidakse ellu viia koostöös kohtutäituriga kohtu määratud meetodil. Sellise täitedokumendi alusel, mille kohaselt peab võlgnik tegema asendatava toimingu, toimub täitmine nii, et kohus annab sissenõudjale loa usaldada ülesanne võlgniku kulul kellelegi teisele või teha see ise (**asendustäitmine võlgniku kulul**). Kui võlgnik peab täitedokumendi kohaselt tegema asendamatu toimingu, määrab kohus täitmisotsuses selle kohustuse täitmiseks sobiva tähtaja ja määrab sunniraha, kui võlgnik ei täida kohustust tähtajaks (**võlgniku mõjutamine sunnirahaga**).

Töötaja tööle ennistamise protsessi teostab kohus, kes määrab täitmisotsuses ette nähtud kohustuste täitmiseks sobiva tähtaja. Kohus määrab täitmisotsuses ka sunniraha, juhuks kui võlgnik ei täida kohustust tähtajaks.

Asja jagamise protsess võib toimuda tegeliku füüsilise jagamisena, kui seda näeb ette täitedokument, või asja müügi teel.

Tahteavalduse tegemise protsess on kohustus teha täitedokumendiks olevas otsuses ette nähtud kinnistusametile suunatud või muu tahteavaldus, mis arvatakse tehtuks, kui see otsus on muutunud lõplikuks.

Lapse hooldusõigust või kasvatamist ja lapsega suhtlemist puudutavates asjades täitmise protsessi korral sätestab kohus täitmisotsuses, et isik peab lapse üle andma. Kohus määrab tähtaja, mille jooksul laps tuleb üle anda, või otsustab, et laps tuleb üle anda viivitamata. Täitmisotsusega pannakse lapse üleandmise kohustus selles nimetatud isikule, isikule, kellest lapse üleandmine sõltub, ja isikule, kes elab lapsega koos otsuse tegemise ajal. Täitmisotsuses paneb kohus lapse üleandmise kohustuse igapäevale, kellega koos laps täitmise ajal elab.

Täitmisotsuse teinud kohus võib trahvida võlgnikku, kes tegutseb vastuolus kohtu otsusega, nt varjab, kahjustab või hävitab oma vara, paneb toime sissenõudjale korvamatut või raskesti korvatavat kahju põhjustada võivaid tegusid, takistab kohtutäituril täite- või nõude tagamise meetmete võtmist, tegutseb vastuolus nõude tagamise otsusega, takistab eksperdi tööd või makseasutust, takistab tööandjat või muud täitmisotsuse täideviijat täitmisel või takistab või ei luba kinnisasjade kontrolli ja hindamist.

Kui võlgnik tegutseb vastuolus täitmisotsusega ja käsutab oma vara, on selline tehing kehtiv ainult juhul, kui õigustoiming toimus märkimisväärse tasu eest ja teine pool tegutses võõrandamise või koormamise ajal heas usus (st ei teadnud ega oleks saanud teada, et võlgnikul ei olnud õigust oma vara käsutada). Võlgnik, kes sissenõudjale tasumise vältimiseks hävitab, kahjustab, võõrandab või varjab osa oma varast, tekitades sellega sissenõudjale kahju, võetakse kriminaalvastutusele ning teda ootab rahaträhv või kuni üheaastane vangistus.

Pank peab kohtu nõudmisel esitama selgituse ja dokumendid, millest nähtub kas ja kuidas ta on kohtu täitmisotsust ja seaduses sätestatud nõuete rahuldamise järjekorda järginud. Pank on ka kohustatud edastama sissenõudjatele ja kohtule võlgniku pangakontode andmed. Pank peab täitmisotsuse alusel blokeerima võlgniku pangas hoitava raha täitmisotsuses ette nähtud ulatuses ja selle summa seejärel sissenõudjale välja maksuma.

Sissenõudja taotluse korral võib kohus kohustada pank, kes jättis raha vastuolus kohtu otsusega arestimata, üle kandmata või välja maksmata, maksuma selle summa sissenõudjale mitte võlgniku, vaid panga enda vahenditest. Sellisel juhul vastutab pank sissenõudjale tekitatud kahju eest, kuna ta tegutses vastuolus täitmisotsusega või rikkus teabe esitamise kohustust, nõuete rahuldamise järjekorda ning täitmisotsuses nimetatud kohustuse ulatust ja täitmise viisi käsitlevaid õigusnorme.

Võlgniku tööandja on kohustatud maksuma täitmisotsuse alusel sissenõudjale ühekordse rahasumma või korrapärased rahasummad, mida võlgnikul oleks muidu õigus töötasuna saada. Võlgnik peab siiski saama kuus vähemalt 76% alampalgast. Sissenõudja taotlusel võib kohus kohustada tööandjat, kes vastuolus kohtu otsusega jättis võlgnetaavad summad kinni pidamata ja välja maksmata, maksuma need summad sissenõudjale mitte võlgniku, vaid enda vahenditest. Sellisel juhul vastutab tööandja sissenõudjale tekitatud kahju eest, kuna ta tegutses vastuolus täitmisotsusega.

Võlgniku võlgnik on kohustatud teatama, kas ja millises summas ta arestitud nõuet tunnustab ning kas tema kohustus võlgniku nõue rahuldada on mõne muu kohustuse täitmisest. Kui ta seda ei tee või esitab valeandmeid, vastutab ta sissenõudjale tekitatud kahju eest.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitmisotsuse teinud kohtu võetud konkreetse meetme kehtivusaeg on meetme laadist. Üldjuhul lõpeb täitemenetlus (ja täitmist lubava otsuse toime) sissenõudja nõude rahuldamisel. Kui täitmine ei ole õiguslikel või faktilistel põhjustel võimalik, tuleb täitemenetlus lõpetada, mille tagajärjel tühistatakse kõik

täitemeetmed, välja arvatud juhul, kui see riikusi kolmandate isikute omandatud õigusi (nt arestitud vallasasjade ostjate õigusi). Sissenõudja võib taotleda, et täitmise lükataks kuni üheks aastaks edasi, ja kui seda tehakse, säilib täitmiseotsuse kehtivuse isegi juhul, kui võlgnikul puudub otsuse tegemise ajal vara (ja seega ei saa sissenõudja nõuet rahuldada faktiliste takistuste tõttu).

Kui võlgniku nõuetele sissenõude pööramisel ei ole võlgniku pangakontodel raha või võlgnikul ei ole sellele juurdepääsu, peab pank säilitama täitmiseotsuse oma andmetes ühe aasta jooksul ja maksma sissenõudjale siis, kui võlgniku kontole laekub raha või kui võlgnik saab raha käsutamise õiguse. Seni ei või täitemenetlust lõpetada.

Kui kohtutäitur ei leia vallasasjade arestimise käigus vara, millele sissenõuet pöörata, või arestitud varast ei piisa sissenõudja nõude rahuldamiseks või kui kohtutäitur ei saa vara arestida, kuna võlgnik ei ole kohal või ei taga oma ruumidele juurdepääsu, võib sissenõudja kolme kuu jooksul pärast esimest arestimiskatset taotleda, et kohtutäitur üritaks vara uuesti arestida. Seni ei või täitemenetlust lõpetada.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitmiseotsuse teinud kohtu otsuste suhtes on õigus õiguskaitsevahendeid kasutada võlgnikul, sissenõudjal, kolmandal isikul, kellel on täitmise esemega seotud õigus, mis takistab täitmist, ja menetluse käigus asja ostnud isikul.

Tavaliselt võib esimese astme kohtu otsuse peale esitada apellatsioonkaebuse. Täitmiseotsus on siin erandiks. Võlgnik või kolmas isik, kellel on täitemenetluse esemega seotud õigus, mis takistab täitmisele pööramist, võib esitada täitmiseotsuse peale vastuväite. Vastuväide peab olema põhjendatud. Võlgnik või kolmas isik peab vastuväites esitama kõik asjaolud ja tõendid, mille alusel vastuväide peaks olema põhjendatud (võlgniku vastuväide). Sissenõudjal on õigus vastuväitele vastata kaheksa päeva jooksul. Vastuväite kohta tehtud otsuse saab edasi kaevata.

Igakuks, kes tõendab, et tal on tõenäoliselt täitmise esemega seotud õigus, mis takistab täitmist, võib esitada täitmiseotsuse peale vastuväite ja paluda kohtul keelata sissenõude pööramine sellele esemele (kolmanda isiku vastuväide). Vastuväidet saab esitada kuni täitemenetluse lõpuni. Kui sissenõudja ei vasta vastuväitele tähtajaks või teatab, et ta ei vaidlusta vastuväidet, peatab kohus täitmiseotsuse kas täielikult või osaliselt. Kui sissenõudja teatab tähtajaks, et ta vaidlustab vastuväite, jätab kohus vastuväite rahuldamata. Vastuväite esitanud isik võib algatada menetluse kohtuasja esemele sissenõude pööramise lubatavuse väljaselgitamiseks 30 päeva jooksul pärast sellise otsuse lõplikku muutumist, millega lükatakse tema vastuväide tagasi sissenõudja vastuväite tõttu või seetõttu, et vastuväidet peeti põhjendamatuks.

Kaebuse ja vastuväite võib esitada kohtule, kes tegi otsuse, mis edasi kaevatakse. Üldjuhul teeb vastuväite kohta otsuse sama kohus, kes tegi täitmiseotsuse, ja kaebuse kohta teeb otsuse teise astme kohus. Kaebuse kohta tehtud otsus on lõplik.

Vastuväide ja kaebus tuleb esitada kaheksa päeva jooksul pärast esimese astme kohtu otsuse kättetoimetamist. Erandjuhtudel võib pärast selle tähtaja lõppu kuni täitemenetluse lõpuni vastuväite esitada juhul, kui see põhineb tegeliku nõudega seotud asjaolul, mis ilmnes pärast otsuse täidetavaks muutmist ja millele ei olnud võimalik tugineda algse tähtaja jooksul.

Vastuväide ja kaebus ei peata täitemeetmete kohaldamist täitemenetluse käigus, välja arvatud maksimise etapis. Üldjuhul ei tohi sissenõudjale maksta enne, kui täitmiseotsus on lõplik. Sissenõudjale võib enne täitmiseotsuse lõplikku muutumist maksta ainult juhul, kui täitmise aluseks on täitedokument ja sissenõue pööratakse makseasutuses hoitavale võlgniku rahale (täitedokumendil põhinev täitmine), tingimusel et täitedokument on lisatud täitmiseavaldusele, välja arvatud kaubandusasjades, mille puhul ei ole vaja täitedokumenti lisada.

Täitemenetluses on erandlike õiguskaitsevahendite kohaldamine piiratud. Täitmiseavalduse rahuldamata jätmise või tagasi lükkamise otsuse peale, mis on tehtud teises astmes, võib apellatsioonkaebuse esitada tsiviilkohtumenetluse seaduses sätestatud tingimustel. Kui õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, ei ole kohtuotsuse läbivaatamine lubatud.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Rahaliste nõuete täitmine ja tagamine ei ole lubatud selliste esemete ja õiguste abil, mis on hädavajalikud võlgniku ja tema seadusjärgsete ülalpeetavate põhivajaduste rahuldamiseks või võlgniku kutsetegevuses. Mõnele asjale ja õigusele on sissenõude pööramine lubatud ainult piiratud ulatuses.

Lingid

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

http://www.mp.gov.si/si/obrazci_evidence_mnenja_storitve/uporabni_seznami_imeniki_in_evidence/

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://pisrs.si/>

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 21/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusala koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Slovakkia

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusasjades?

Vastavalt seaduse nr 160/2015 (tsiviilasjade hagimenetluse seadustik (*Civilný sporový poriadok*)) § 232 lõikele 1 on täitmisele pööratav kohtuotsus tunnus, millega kehtestatakse kohustus seda otsust järgida; see seisneb võimaluses otsus õigusvahendite abil otseselt ja vahetult täitmisele pöörata. Kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades (välja arvatud alaealistega seotud asjad) reguleerib seadus nr 233/1995 (täitevametnike ja täitemenetluse kohta, millega muudetakse teatavaid õigusakte, muudetud kujul, edaspidi „täitemenetluse seadustik“ (*Exekučný poriadok*)), mille kohaselt on täitedokumendiks ainult otsus, mille saab täitmisele pöörata. Täitemenetluse seadustikus on täitmisele pööratav kohtuotsus määratletud kui täitedokument,

kui sellega antakse mingi õigus, kehtestatakse kohustus või kui see puudutab vara. Täitemenetluse seadustiku §-s 45 on sätestatud ka teised täitedokumendid, mille alusel võib täitmist teostada, sealhulgas muude riikide täitedokumendid ja notariaalaktid.

Alaealistega seotud asjades tehtud otsuste täitmist reguleerivad teised õigusnormid ja see ei kuulu täitemenetluse seadustiku kohaldamisalasse. Seda käsitleb seaduse nr 161/2015 ehk hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Civilný mimosporový poriadok*) § 370 jj. Seda õigusakti kohaldatakse järgmistes asjades tehtud otsuste täitmisel:

- alaealise hooldusõigus, külastusõigus või alaealisega seotud kohustused, v.a rahalised kohustused;
 - alaealise tagasitoomine välismaalt ebaseadusliku äraviimise või kinnipidamise korral;
 - kui mõni konkreetne õigusakt või rahvusvaheline leping, millega Slovaki Vabariik on seotud, näeb ette alaealise hooldusõigust, külastusõigust või alaealisega seotud kohustusi, v.a rahalised kohustused, reguleeriva kokkuleppe või ametliku dokumendi täitmisele pööratavuse.
- Seetõttu eristatakse järgmistes selgitustes täitemenetluse seadustiku kohast täitmist ja hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohast täitmist.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Täitmist korraldab täitevametnik ehk isik, kelle on määranud ja volitanud täitemenetlust korraldama riik; täitemenetlus on avaliku võimu teostamine. Täitmist korraldab kohtu volitatud täitevametnik: kohus määrab kohtuasjad täitmisoa väljastamise teel konkreetsele täitevametnikule, kes valitakse pisteliselt, kasutades ministeeriumi heaks kiidetud tehnoloogiat ja tarkvara, et vältida mõjutamise võimalust kohtuasjade määramisel. Täitevametnike nimekiri on avaldatud veebisaidil <http://www.ske.sk/>. Täiteasjades on pädev Banská Bystrica esimese astme kohus (*Okresný súd Banská Bystrica*), st täitmisavaldused tuleb esitada ainult sellele kohtule, olenemata sissenõudja või võlgniku viibimiskohast või alalisest elukohast. Tegeliikuses määrab kohus asja siiski võlgniku elukoha järgsesse piirkondlikku kohtusse ametisse nimetatud täitevametnikule.

Täitmine hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku alusel

Alaealisega seotud kohtuasjas tehtud otsuse täitmise võib korraldada ainult kohus; territoriaalselt pädev on põhimõtteliselt kohus, kelle tööpiirkonnas asub alaealise viibimiskoht, nagu on kokku lepitud vanemate poolt või muul seaduslikul viisil. Kui territoriaalselt pädev kohus ei ole teada või ta ei saa sekkuda õigel ajal, annab täitmiseks korralduse ja teostab täitmise kohus, kelle tööpiirkonnas alaealine parasjagu elab. Kiireloomulise meetme täitmise korral on territoriaalselt pädev kohus, kes selle meetme määras; kui kiireloomulise meetme on määranud apellatsioonikohus, on territoriaalselt pädev esimese astme kohus. Alaealise tagasitoomise kohta välisriigist ebaseadusliku äraviimise või kinnipidamise tõttu tehtud otsuse täitmisel on territoriaalselt pädev esimese astme kohus.

Seetõttu täidab otsuse kohtunik ise, kuid ta võib volitada alaealise tagasitoomist korraldama mõne kohtuametniku. Otsuse täitmisel on volitatud kohtuametnikule seadusega antud samasugused volitused mis kohtunikul.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Vastavalt täitemenetluse seadustiku §-le 48 esitab sissenõudja (st täitedokumendis nimetatud sissenõudja; üksus, kelle maksenõue tuleb täitmisotsuse kohaselt rahuldada) täitmisavalduse, kui võlgnik ei järgi täitmisotsust vabatahtlikult. Täitemenetlus algatatakse seega pärast avalduse saamist poolelt, kellel on õigus nõuda täitedokumendist tuleneva nõude rahuldamist.

Nagu eespool mainitud, esitatakse täitmisavaldus Banská Bystrica esimese astme kohtule elektrooniliselt, st see saadetakse kohtu e-postkasti selleks ettenähtud elektroonilisel vormil, mis on kättesaadav ministeeriumi veebisaidil. Avalduse esitamiseks peab olema luba, vastasel korral seda ei menetleta. Kui sissenõudjal või tema esindajal ei ole toimivat e-postkasti, võib täitmisavalduse esitada ükskõik millise täitevametniku kaudu. Sellisel juhul on täitevametnik sissenõudja poolt dokumente vahendama volitatud esindaja seni, kuni väljastatakse täitmisluba, ning selle eest on täitevametnikul õigus saada tasu ja kulude hüvitist; kulude suurus ja nende arvestamise viis on sätestatud ministeeriumi üldkohaldatavas aktis. Täitmisavalduses tuleb esitada järgmised üksikasjad:

- a) kohus, kellele see on adresseeritud;
- b) sissenõudja ja võlgnik, kui viimane on menetluses osalev pool;
- c) sissenõudja esindaja ja kui avalduse esitab mitu sissenõudjat, siis sissenõudjate ühine esindaja (see osutab kohustusele määrata ühine esindaja);
- d) täitevametnik, kui täitmisavaldus esitatakse täitevametniku kaudu;
- e) täitedokument, mille alusel võib täitmist teostada ja millega antakse luba esitada võlgniku vastu täitmisavaldus; kui see puudutab õigusjärglust, tuleb esitada õigusjärglust tõendavad asjaolud;
- f) peamiste asjaolude kirjeldus ja viide tõenditele suhte kohta võlgnikuga, kui täitmine tuleb teostada täitedokumendi alusel, milles tunnustatakse vekslit või võlakirjast tulenevat nõuet füüsilisest isikust võlgniku vastu; see kehtib ka siis, kui täitmisavalduse esitamise luba on saadud mitme järjestikuse kinnitusega;
- g) nõue; maksenõude korral tuleb see jagada põhiosaks, jooksvateks lisakuludeks, kapitaliseeritud lisakuludeks, leppetrahviks ja sissenõudja täitekuludeks;
- h) sissenõudja pangakonto, kuhu sissenõutud maksed tuleb üle kanda;
- i) sissenõudja e-posti aadress elektrooniliseks suhtluseks täitevametnikuga, kui sissenõudjal ei ole toimivat e-postkasti;
- j) sissenõudja avaldus mingi tingimuse või vastastikuse kohustuse täitmise kohta, kui see, mida võlgnik peab täitedokumendi kohaselt tegema, on seotud mingi tingimuse või vastastikuse kohustuse täitmisega, ja viide tõenditele;
- k) sissenõudja avaldus, et täitedokumendikohast kohustust ei ole vabatahtlikult täidetud; kui täitmata on osa kohustusest, tuleb see osa deklareerida täitmisavalduse esitamise päeval;
- l) avalduse esitamise kuupäev.

Täitmisavaldusele tuleb lisada järgmised dokumendid:

- a) täitedokumendi duplikaat ja vajaduse korral selle täitmisele pööratavuse kinnitus; lisada ei ole vaja nõudemenetluse käigus väljastatud maksekorraldusi;
- b) õigusjärglust tõendav dokument; kui õigusjärglust tuleneb seadusest või on kantud äriregisstrisse (*Obchodný register*), piisab neile viitamisest;
- c) dokument, mis tõendab, et tingimus või vastastikune kohustus on täidetud, kui seda on nõutud täitedokumendis;
- d) tarbijaleping ja kõik teised sellega seotud lepingulised dokumendid, kaasa arvatud dokumendid, millele tarbijalepingus viidatakse, kui see puudutab täitmist täitedokumendi alusel, milles tunnustatakse tarbijalepingust tulenevat nõuet; see ei kehti, kui täitedokument on nõudemenetluse käigus väljastatud maksekorraldus.

Kui täitmist taotletakse teise riigi täitedokumendi alusel, peab sissenõudja lisama ka dokumendid koosõlas seda liiki täitedokumendiga (täitemenetluse seadustiku § 48 lõige 5).

Kui kohus saab täitmisavalduse, vaatab ta selle läbi ja kui see vastab seadusest tulenevatele nõuetele, väljastab kohus loa ja toimetab selle täitevametnikule, kes korraldab täitmise.

Täitmine hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku alusel

Otsuse täitmise menetluse pooled on alaealine ning täitedokumendis nimetatud sissenõudja ja võlgnik. Kui võlgnik ei järgi vabatahtlikult täitedokumenti, võib sissenõudja esitada avalduse otsuse täitmiseks; samas võib kohus hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt algatada menetluse omal initsiatiivil.

Otsuse võib täitmisele pöörata kohe, kui on väljastatud selle täitmise korraldus, ja täitmise võib teostada ilma korraldust pooltele kätte toimetamata. Otsuse täitmisel võtab kohus alaealise ära selle isiku juurest, kellega alaealine ei tohi vastavalt otsusele koos olla, ja korraldab alaealise üleandmise isikule, kelle hoolde ta on otsusega usaldatud, või isikule, kellele on otsusega antud õigus alaealisega piiratud ajavahemikul suhelda, või isikule, kes on volitatud ebaseaduslikult äraviidud või kinnipeetud alaealist vastu võtma.

3.2 Peamised tingimused

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Täitemenetluse seadustiku kohase täitemenetluse algatamise tingimused on täitedokumendi olemasolu, täitmisavalduse esitamine ja kohtulõivu (16,5 eurot) tasumine. Kohtulõiv tuleb tasuda avalduse esitamisel ja seda võib tasuda ainult posti- või pangaülekandega. Kohtulõivuga seotud arveldusandmed teatatakse automaatselt. Kohus ei teavita lõivu tasumise kohustusest; kui lõivu ei tasuta 15 päeva jooksul pärast avalduse esitamist, siis avaldust ei menetleta; see ei kehti juhul, kui sissenõudja on kohtulõivude tasumisest vabastatud, ja kohus teavitab sellest asjaolust sissenõudjat.

Kui on alanud mingi kohustuse (välja arvatud rahasumma tasumine) sundtäitmine, võib täitevametnik nõuda menetluskulude katteks ettemakse tegemist; see ei kehti juhul, kui sissenõudja on kohtulõivude tasumisest vabastatud. Kui sissenõudja ei tee täitevametniku nõudel seda ettemakset täitevametniku määratud tähtajaks, mis peab olema vähemalt 15 päeva, väljastab täitevametnik teate täitmise peatamise kohta.

Vastavalt täitemenetluse seadustikule on täitedokument täitmisele pööratav otsus, kui sellega antakse mingi õigus, seatakse kohustus või kui see puudutab vara. Täitedokument võib olla ka:

- a) Euroopa Liidu institutsiooni, organi, või asutuse otsus;
- b) teise riigi täitedokument, mis on täitmisele pööratav Slovakkias;
- c) notariaalakt, mis sisaldab juriidilist kohustust ning milles on täpsustatud sissenõudja ja võlgnik, kohustuse täitmise õiguslik alus, sisu ja aeg, kui notariaalaktis täpsustatud võlgnik on nõustunud täitmisele pööramisega;
- d) vahekohtumenetluses väljastatud täitmisele pööratav otsus, sealhulgas selles heakskiidetud lepitus;
- e) pärandit puudutav otsus;
- f) riigi ametiasutuse või piirkondliku omavalitsusasutuse täitmisele pööratav otsus, sealhulgas kohapeal tasumata trahvi teatis;
- g) maksehinnang, aruanne maksu- ja lõivuvõlgnevuste kohta ning asjaomase asutuse heakskiidetud lepitusotsus;
- h) sotsiaalkindlustus-, vanaduspension- ja riikliku tervisekindlustuse makseid puudutav täitmisele pööratav otsus ja võlgnevuste aruanne;
- i) muu täitmisele pööratav otsus, võlgnevuste aruanne või heakskiidetud lepitusotsus, mis on seaduse kohaselt täitmisele pööratav;
- j) teises ELi liikmesriigis kehtivate õigusaktide kohaselt väljastatud dokument, kui see käsitleb asjaomastes õigusaktides sätestatud nõude sissenõudmist;
- k) täitmise peatamise teade ja täitekulude makse nõue;
- l) asjaomastes õigusaktides sätestatud täitedokument.

Täitmine hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku alusel

Otsuse täitmise ainus tingimus on täitedokument ise, sest kohus võib algatada menetluse omal initsiatiivil; kohus võib anda otsuse täitmiseks korralduse omal algatusel ja kiireloomulise meetme täitmise menetluseks annab kohus alati korralduse omal algatusel. Sissenõudja ei pea maksma avalduse esitamise eest kohtulõivu, sest selles menetluses kohtulõivusid ei kohaldata.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Varad, millele saab pöörata sissenõude täitemenetluse seadustiku kohaselt

Kui täitmise alus on täitedokument, millega nähakse ette rahasumma tasumise kohustus, võib täitmise korraldada järgmisel viisil:

- a) sissetulekute arestimine,
- b) korralduse andmine makse tegemiseks,
- c) vallasvara müümine,
- d) väärtpaberite müümine,
- e) kinnisvara müümine,
- f) ettevõtte müümine,
- g) korralduse andmine mootorsõiduki juhtimise õiguse peatamiseks.

Kui asi puudutab täitmist, mille eesmärk on nõuda sisse nõue, mis ilma lisakuludeta ei ületa täitmisavalduse kättetoimetamise päeval 2000 eurot (nn väikese väärtusega nõuete täitmine), ei saa täitmiseks müüa kinnisvara, kus võlgnikul on alaline või ajutine elukoht; see ei piira õigust seada sellele kinnisvarale pandiõigust. Täitmist elatisnõude sissenõudmiseks ei peeta väikese väärtusega nõuete täitmiseks.

Kinnisvara, kus on võlgniku alaline või ajutine elukoht, võib täitmise eesmärgil müüa ainult kohtu loal, kui võlgniku suhtes on algatatud mitu täitemenetlust eesmärgiga nõuda sisse nõuded, mille koguväärtus ületab 2000 eurot, ja täitevametnik tõendab, et nõuet ei saa muul viisil sisse nõuda. Avalduse eelmises lauses osutatud kinnisvara müümise heakskiitmiseks võib esitada esimesena see täitevametnik, kes seadis kinnisvarale pandiõiguse, ja selle täitevametniku kirjalikul nõusolekul ka täitevametnik, kelle pandiõigus seati hilisemal kuupäeval.

Kui täitmise aluseks on täitedokument, millega seatakse muu kui rahasumma tasumise kohustus, määratakse täitmismeetod kindlaks kohustuse laadi järgi.

Täitmine võib toimuda järgmisel viisil:

- a) vabastamine,
- b) esemete konfiskeerimine või hävitamine võlgniku kulul,
- c) ühiselt kasutatava eseme jagamine,
- d) töö tegemine ja teenuste osutamine.

Täitemenetlus ei või mõjutada vara või õigusi, millele täitemenetluse seadustiku või konkreetsete õigusaktide kohaselt sissenõuet ei pöörata, või millele on sissenõude pööramine välistatud või mis on täitmiseks vastuvõetamatud. Pandiõigusele võib seetõttu sissenõuet pöörata üksnes juhul, kui sissenõudja on pandiõiguse sissenõudja või kui pandiõiguse sissenõudja nõustub täitmisega. Täitmist võib teostada üksnes täitmisloas märgitud nõude ja täitekulude ulatuses; see ei kehti, kui täitmine teostatakse jagamatu vallasvara müümise teel või kinnisvara müümise teel, kui võlgnikul ei ole piisavalt muid varasid, mille arvelt nõuet saaks rahuldada.

Sissenõuet ei pöörata järgmisele:

- a) konkreetsete õigusaktide alusel riigi omanduses olev ja halduri hallatav kinnisvara, välja arvatud teatavate konkreetsete õigusaktide alusel ajutisel hallatav kinnisvara;
- b) riigieelarve tulud, riiklikult rahastatud organisatsiooni arvelduskontol olev raha ja selliste tulude aluseks olevatest õigussuhetest tulenevad nõuded;
- c) riigi omanduses olevad väärtpaberid ja riigi omakapital juriidilistes isikutes;
- d) riigieelarve puudujäägi ja valitsemissektori võla katmiseks kavandatud raha;
- e) muu konkreetsetes õigusaktides sätestatud riigivara.

Sissenõuet ei pöörata muule riigivarale ja Slovakkia Vabariigi ekspordi-impordi panga (*Exportnoimportná banka Slovenskej republiky*) varadele, kui nendele on sissenõude pööramine välistatud selle tõttu, et need on olulised riigitöö tegemiseks või et see on avalikes huvides või et ekspordi-impordi panga varad on olulised tema tööks. Sellistel juhtudel võib esitada avalduse esemete täitemenetlusest väljajätmiseks 60 päeva jooksul pärast täitemenetluse algatamise teate kättetoimetamist. Sellise riigivara korral võib sissenõude pöörata ainult sellele riigivarale, mida haldab riigivarahaldur, kelle tegevuse tõttu on tekkinud sissenõudja nõue.

Täitmise hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku alusel

Kohus võtab alaealise ära selle isiku juurest, kellega alaealine ei tohi vastavalt otsusele koos olla, ja korraldab alaealise üleandmise isikule, kelle hoolde ta on otsusega usaldatud, või isikule, kellele on otsusega antud õigus alaealisega piiratud ajavahemikul suhelda, või isikule, kes on volitatud ebaseaduslikult äraviidud või kinnipeetud alaealist vastu võtma. Kohtunik võib volitada alaealise tagasitoomist korraldama mõne kohtuametniku. Otsuse täitmisel on volitatud kohtuametnikule seadusega antud samasugused volitused mis kohtunikul.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemenetluse algatamisel teavitab täitevametnik sissenõudjat ja võlgnikku täitemenetluse algatamisest ja teostamise viisist, kui seda saab kindlaks määrata (enne täitekorralduse väljastamist), ja kutsub võlgnikku üles nõuet rahuldama. Täitemenetluse algatamise teates on märgitud kulud, mis kaasnevad kohustuse täitmise korral 15 päeva jooksul pärast teate kättetoimetamist, ja kulud, mis kaasnevad pärast 15 päeva möödumist teate kättetoimetamisest, kui võlgnik ei ole selle tähtaja jooksul oma kohustust täitnud.

Täitemenetluse algatamisest teatamise tagajärjed

Tavapärased õigustoimingud

Pärast täitemenetluse algatamise teate kättetoimetamist peab võlgnik piirduma tavapärase õigustoimingutega selles ulatuses, mida talt võib mõistlikkuse piires nõuda, arvestades nõude suurust ja olulisust. Juriidilise isiku ja ainuomaniku korral on tavapärased õigustoimingud need, mis on olulised nende töö või äritegevuse tegemiseks. Füüsiliste isikute korral on tavapärased õigustoimingud need, mis on olulised nende tavavajaduste rahuldamise tagamiseks ja ka nende isikute vajaduste rahuldamise tagamiseks, kellele füüsiline isik on kohustatud maksma elatist.

Tavapärasteks ei peeta eelkõige järgmisi õigustoiminguid,

- a) ettevõtte, ühistu või muu juriidilise isiku asutamine;
- b) ettevõtte, ühistu või muu juriidilise isiku omakapitali omandamine või ülekanndmine;
- c) kinnisvara üleandmine või rentimine või selle koormamine kolmanda poole õigusega;
- d) õigustoimingu tegemine ilma asjakohase tasuta.

Arestimisele kuuluva vara võõrandamine

Pärast täitemenetluse algatamise teate kättetoimetamist ei ole võimalik võõrandada arestimisele kuuluvat vara ilma täitevametniku eelneva kirjaliku nõusolekuta, erandiks on tavapärased õigustoimingud. Vara võõrandamine hoolimata sellest keelust ei mõjuta õigustoimingu kehtivust, kuid selline õigustoiming ei mõjuta sissenõudjat ja sissenõudja nõude võib rahuldada kaotatud vara sissenõudmisega, ilma et oleks vaja vaidlustada õigustoimingut, kui see on seotud vara võõrandamisega tsiviilseadustiku (*Občiansky zákonník*) § 42a lõigetes 3 ja 4 loetletud isikute kasuks, kes teadsid täitemenetlusest või oleksid pidanud sellest teadma, kui nad olid piisavalt hoolikad.

Nõuete tasaarveldamine

Pärast täitemenetluse algatamist ei võeta arvesse võlgniku sissenõudja vastu oleva nõude ühepoolset tasaarveldamist, välja arvatud juhul, kui see on lubatud täitedokumendiga, mille alusel võiks võlgnik algatada täitemenetluse.

Nõude rahuldamise tagajärjed

Pärast täitemenetluse algatamise teate kättetoimetamist saavad nõude rahuldamise tagajärjed ainult juhul, kui täitevametnikule laekub võlgnetava summa makse. Kui makse nõude rahuldamiseks tehakse enne täitemenetluse algatamise teate kättetoimetamist, peab sissenõudja täitevametnikku sellest maksest viivitamata teavitama.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Need meetmed kehtivad tähtajatult.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitemenetluse seadustiku kohane täitmise peatamine ja täitmise lõpetamine

Võlgnik võib taotleda täitevametnikult täitmise peatamist (sel juhul väljastab täitevametnik täitmise peatamise teate) järgmistel, eelkõige võlgnikust tulenevatel põhjustel:

- a) esitatud on spetsiaalne hagi (*vylučovacia žaloba*) või pooleli on omandiõiguse kindlaksmääramise menetlus, kui see puudutab arestimisele kuuluvat vara;
- b) füüsilisest isikust võlgnik on teinud avalduse osamaksete lubamiseks ja seda on arvesse võetud;
- c) füüsilisest isikust võlgnik on teinud avalduse täitmise peatamiseks ja teatanud, et temast olenematutel põhjustel on ta ajutiselt olukorras, kus vahetul täitmisel võivad olla talle või tema pereliikmetele eriti rängad tagajärjed;
- d) elatise sissenõudmiseks teostatava täitmise korral on võlgnik tasunud võlgnetud elatise, kaasa arvatud sissenõudja ja täitevametniku kulud, on teinud avalduse täitmise peatamiseks ja teatanud, et maksab ka edaspidi täitevametniku kaudu vabatahtlikult regulaarseid elatismakseid;
- e) täitmise lõpetamiseks avalduse esitanud võlgnik on üle kandnud nõude väärtusele vastava tagatise täitevametniku poolt selleks otstarbeks avatud spetsiaalsele kontole.

Võlgnik võib ka taotleda kohtult täitmise lõpetamist järgmistel põhjustel:

- a) täitedokumendi koostamise järel muutunud asjaolude tulemusel on nõue lõppenud;
- b) täitedokument on tühistatud;
- c) konkreetsetest õigusaktidest tulenevatel põhjustel on teise riigi täitedokumendi tunnustamine või täitmine vastuvõetamatu, välja arvatud juhul, kui täitedokument oleks võinud kohaldada menetluse varasemas etapis;
- d) esinevad muud täitedokumendi täitmist takistavad asjaolud.

Võlgnik võib esitada peatava toimega avalduse täitevametnikule ainult 15 päeva jooksul pärast täitmise algatamise teate kättetoimetamist. Hiljem esitatud täitmise peatamise avaldustes (millel ei ole peatavat toimet) võib võlgnik osutada üksnes asjaoludele, mis on ilmnunud pärast nimetatud tähtaega. Edasistes täitmise peatamise avaldustes võib võlgnik osutada üksnes asjaoludele, mis on ilmnunud pärast eelmise täitmise peatamise avalduse esitamist. Esimeses kahes lauses kirjeldatud piirangud ei kehti, kui esineb ka asjaolusid, millele võlgnik ei saanud temast olenematutel põhjustel varem tugineda. Kui sissenõudja nõustub täitmise lõpetamisega, väljastab täitevametnik täitmise lõpetamise teate, mis toimetatakse kätte menetluspooltele ja kohtule; muul juhul esitab sissenõudja täitevametnik vastamistähtajale järgneva viie tööpäeva jooksul täitmise lõpetamise avalduse koos täitevametniku avalduse ja sissenõudja avaldusega kohtule, kes teeb avalduse kohta otsuse.

Põhimõtteliselt ei saa täitevametniku ja kohtu järgnevate otsuste peale täitemenetluses kaebusi esitada, välja arvatud täitemenetluse seadustikust tulenevad erandid.

Täitmine hagita tsiviilkohtumenetluse seadustiku alusel

Kaebuse võib esitada otsuse täitmise määruse peale ja määruse peale, millega lükati tagasi otsuse täitmise avaldus. Otsuse täitmise määruse peale võib edasi kaevata ainult siis, kui täitedokument ei kuulu täitmisele või kui asjaolude muutumise tõttu pärast täitedokumendi koostamist on kohustus lõppenud.

Kaebus otsuse täitmise määruse peale ei takista esimese astme kohtul otsust täita.

Kohus võib omal algatusel otsuse täitmise edasi lükata, kui otsuse täitmine ohustaks tõsiselt alaealise elu, tervist või arengut. Kohus võib avalduse peale teise riigi otsuse täitmise edasi lükata, kui see on otsuse väljastanud riigis vaidlustatud, kuni kaebuse kohta otsuse tegemiseni. Kohus lükkab otsuse täitmise edasi ka siis, kui seda nõuavad konkreetset õigusaktid.

Kohus lõpetab otsuse täitmise menetluse omal algatusel ka siis, kui:

- täitedokument ei kuulu veel täitmisele;
- täitedokument on pärast otsuse täitmise määruse tegemist tühistatud; kui täitedokumendi on muudetud, võib kohus jätkata otsuse täitmist vastavalt muudetud täitedokumendile;
- kohus on kuulutanud otsuse täitmise vastuvõetamatuks, sest on muu põhjus, miks seda ei saa täita;
- asjaolude muutumise tõttu pärast täitedokumendi koostamist on kohustus lõppenud;
- kohustus on täidetud;
- otsus on täidetud.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Vt punktid 4 ja 5. Täitevametnik vastutab sellise täitmismeetodi valimise eest, mis on kooskõlas sundtäidetava kohustusega, ja mille puhul võlgniku arestitud vara väärtus vastab kohustuse väärtusele. Täitmise võib teostada üksnes täitmisoas märgitud nõude ja täitekulude ulatuses; see ei kehti, kui täitmine teostatakse jagamatu vallasvara müümise teel või kinnisvara müümise teel, kui võlgnikul ei ole piisavalt muid vahendeid, mille arvelt nõuet saaks rahuldada.

Kohus peab täitmisavalduse tagasi lükkama ka siis, kui:

- avaldus või täitedokument on vastuolus täitemenetluse seadustikuga;
- esinevad põhjused, mistõttu täitmine tuleks lõpetada;
- sissenõudja või võlgnik ei ole täitedokumendis nimetatud isiku õigusjärglane;
- täitmist taotletakse täitedokumendi alusel, mis väljastati menetluses, mis oli seotud vekslit või võlakirjast tuleneva nõudega, ja on selgunud, et nõue tekkis seoses tarbijalepinguga, milles ei võetud arvesse vastuvõetamatuid lepingutingimusi või vekslit või võlakirja kasutamise piirangut või vastuvõetamatust või asjaolu, et lepinguga rikuti üldtunnustatud moraalipõhimõtteid, ja see mõjutab nõuet;
- täitedokument väljastati menetluses, kus ei olnud võimalik vaidlustada või läbi vaadata ühtki vastuvõetamatut lepingutingimust, ja vastuvõetamatu tingimuse olemasolu mõjutab sundtäidetud nõuet, mis tekkis seoses tarbijalepinguga;
- täitmine tuleb teostada tarbijavaidluses tehtud vahekohtuotsuse alusel ja:
 - tarbijavaidluses sõlmitud vahekohtukokkulepe ei rahulda konkreetsetes õigusaktides sätestatud tingimusi;
 - tarbijavaidluses tehtud vahekohtuotsust ei teinud vahekohtunik, kes oli vahekohtumenetluse ajal kantud nende vahekohtunike nimekirja, kellel on õigus teha otsuseid tarbijavaidlustes;
 - tarbijavaidluses tehtud vahekohtuotsust ei teinud tunnustatud vahekohus, kellel oli vahekohtumenetluse ajal luba teha otsuseid tarbijavaidlustes;
 - tarbijavaidluses tehtud vahekohtuotsust ei rahulda konkreetsetes õigusaktides sätestatud eritingimusi või ei kuulu täitmisele;
- avaldus sisaldab jooksvate lisakulude nõuet ja on esitatud rohkem kui kolm aastat pärast täitedokumendi muutumist täitmisele pööratavaks, ilma et võlgnikult oleks nõutud võla tasumist viimase kolme kuu jooksul enne täitmisavalduse esitamist või ilma et võlgnikuga oleks sõlmitud kokkulepet täitedokumendis tunnustatud nõude järkjärguliseks tasumiseks kolme aasta jooksul pärast täitedokumendi muutumist täitmisele pööratavaks;
- täitmist taotletakse täitedokumendi alusel, mis on notariaalakt, mis ei vasta seadusest tulenevatele nõuetele või milles sisalduv kohustus on vastuolus seadusega või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega.

Täitemenetluse ajal on kohtul õigus küsida täitevametnikult selgitusi või aruandeid iga viimasele menetleda määratud täitmisasja edenemise kohta ja täitevametnik on kohustatud need kohtule esitama määratud tähtaja jooksul. Kohus võib omal algatusel täitevametniku ka välja vahetada, kui ametnik ei täida korduvalt või märkimisväärses ulatuses täitemenetluse seadustikus või kohtu otsuses sätestatud kohustust. Täitevametniku väljavahetamise üle otsustamisel võtab kohus arvesse menetluspoolte ja täitevametniku ütlusi.

Kui täitmine toimub sissetulekute arestimise teel, ei või võlgniku igakuisest töötasust või muust sissetulekust maha arvata teatavat põhisummat; selle põhisumma arvutamise meetodid määratakse kindlaks valitsuse määrusega. Alaealise lapse elatise nõude puhul on põhisumma, mida ei saa võlgniku igakuisest töötasust maha arvata, 70 % eelmises lauses osutatud põhisummast. Kui nõue on seotud välisriigis töötava isikuga, kelle töötasu suurus arvutatakse sel puhul töötasukoefitsiendi või analoogse meetodi alusel, määratakse põhisumma arvutamise meetod kindlaks samal viisil ja sama suhtarvuna nagu nimetatud töötasu puhul.

Sissenõude pööramist pangakontolt sissenõutava makse teel ei kohaldata pangakontol olevatele vahenditele kuni 165 euro ulatuses ja nendele vahenditele, mille kohta võlgnik on sõnaselgelt avaldanud, et need on mõeldud tema töötajatele töötasuks. Kui võlgnikul on mitu pangakontot, ei pöörata sissenõuet ainult ühel pangakontol olevatele vahenditele kuni 165 euro suuruses summas.

Sissenõuet ei saa pöörata nendele võlgniku omanduses olevatele esemetele, mida võlgnik vajab enda ja oma pere materiaalsete vajaduste rahuldamiseks või oma töö või ettevõtte jaoks, ega ka nendele esemetele, mille müük riiku üldtunnustatud moraalipõhimõtteid.

Täitemenetluses ei või arestida ega müüa järgmist:

- igapäevased riietusesemed, aluspesu ja jalatsid;
- hädavajalikud majapidamisesemed, nimelt võlgniku ja tema pereliikmete voodid, laud, toolid (arv vastavalt pereliikmete arvule), külmkapp, ahi, pliit, kütteseade, kütus, pesumasin, tekid ja voodipesu, tavapärased köögitarbed, raadio;
- koduloomad, välja arvatud ettevõtte kasutuses olevad koduloomad;
- võlgnikule kuuluvad esemed, mida ta kasutab oma töös või ettevõttes kuni 331,94 euro ulatuses;
- meditsiinitarbed ja muud esemed, mida võlgnik vajab haiguse või füüsilise puude korral;
- esemed, mille jaoks on erioigusaktides ette nähtud sotsiaaltoetused ja -hüvitised; erioigusaktides ette nähtud rahalised toetused raske puude kompenseerimiseks ja erioigusaktides ette nähtud rahalist laadi lastekaitsemeetmed;
- mootorsõiduk, mida füüsilisest isikust võlgnik vajab erasõitideks ning raske puudega isiku ja oma pere- või leibkonnaliikmete vajaduste rahuldamiseks;
- kihla- ja abielusõrmused;
- kuni 165 eurot sularaha;
- õpikud ja mänguasjad.

Täitemenetluses ei või arestida ega müüa ka esemeid, mis kuuluvad põldu harivale füüsilisest isikust ettevõtjale, kui nende kaotus seaks ohtu põllumajandusmaa harimise või taime- või loomakasvatuse järjepideva toimimise vastavalt konkreetsetele õigusaktidele ning aretusloomade, st piimalehmade, mullikate, tõupullide, -emiste, -kultide, -utte ja -jäärade aretamise.

Sissenõuet ei või pöörata hoiustaja pensionifondi paigutatud varadele ja fondiosalise täiendavasse pensionifondi paigutatud varadele, mis vastavad tööandja poolt selle fondiosalise eest tehtud sissemaksete ja nende investeringutest saadud tulu summale.

Kehtib alates 1. aprillist 2017.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 03/01/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Soome

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine tähendab kohustuse täitmist kohtu määratud viisil või vahetult täidetava täitedokumendi alusel. Enamasti on tegemist täitmisega võlgade sissenõudmiseks. Oluline täitemeede on ka väljatõstmine, st kohustus kolida välja hoonest või selle osast. Täitedokumendiga võib olla ka pandud kohustus anda teatav vara üle teisele poolele, kohustus midagi teha või millegi tegemise keeld. Lisaks võib täitmise eesmärgiks olla kohtu määratud arest või muu kaitsemeede. Soome riiklik täitevamet on justiitsministeeriumi allasutus, mis täidab iseseisvalt ja sõltumatult seaduses sätestatud täitmisülesandeid.

Täitmine lapsi käsitlevate õigusnormidega seotud asjades

Lapsi käsitlevate õigusnormidega seotud asjades tähendab täitmine kohtumääruste täitmist, näiteks lapse üleandmist. Täitedokument võib olla ka sotsiaalameti kinnitatud kokkulepe. Tasub märkida, et Soomes on suhtlusõigus lapse, mitte vanema õigus. Lapse isikuhooldusõigust ja/või suhtlusõigust käsitleva kohtuotsuse täitmise suhtes kohaldatakse lapse isikuhooldusõigust ja suhtlusõigust käsitlevate otsuste täitmise seadust (*laki lapsen huolto ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta*; 619/1996). Seda seadust kohaldatakse ka ajutiste määruste täitmise suhtes. Täitmine toimub selle seaduse kohaselt ka juhul, kui välisriigis tehtud kohtuotsus või muu kohtulahend on Soomes täitmisele pööratav nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 kohaselt.

Kohtutäitur võib isikuhooldusõigust käsitleva määruse täita, kui selles asjas tehti otsus eelmise kolme kuu jooksul. Muudel asjaoludel tuleb taotleda kohtult täitekorraldust. Kohus võib täitmisavalduse tagasi lükata üksnes juhul, kui täitmine oleks lapse huvidega vastuolus. Isikuhooldusõigust käsitlevate kohtumääruste täitmise raames kohustab kohus teist poolt last sissenõudjale sunniraha ähvardusel üle andma. Teise võimalusena võidakse määrata lapse äratoomine teatavast kohast. Suhtlusõigust käsitlevate kohtumääruste täitmise raames kohustatakse teist poolt suhtlemist lubama ja võtma muid suhtlemise võimaldamiseks vajalikke konkreetseid meetmeid.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Soome riikliku täitevameti kontaktandmed on tema veebisaidil kättesaadavad [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles.

Soomes on kohtutäiturid riigiametnikud. Sissenõudjad ei saa oma asja menetlevat täiteüksust ega kohtutäiturit valida: asjade menetlemise järjekord otsustatakse ametiülesande korras.

Soome riikliku täitevameti täiteülesandeid täidavad täiteüksused.

Riiklik põhitäiteüksus menetleb enamikku võlgade sissenõudmise asju elektrooniliselt ja seetõttu ei ole vaja võlgnikuga isiklikult kohtuda.

Täitevameti viis piirkondlikku ulatuslikku täitmise üksust vastutavad arestitud vara müügi ja muude keerukamate täiteülesannete eest oma piirkonnas.

Riiklik eritäiteüksus täidab aeganõudvaid täiteülesandeid, mis nõuavad palju uurimist. See üksus teeb tihedat koostööd teiste asutustega ning aitab võidelda varimajanduse ja finantskuritegude vastu.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täitemenetlus algab, kui sissenõudja täitmist taotleb ja vajaduse korral täitedokumendi koopia esitab. Sissenõudja ei pea eelnevalt täitmistasu maksma.

Lisateave taotlemise korra kohta on kättesaadav [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles.

Täitmisavalduse saab esitada elektrooniliselt, kasutades järgmist veebiteenust: <https://asiointi2.oikeus.fi/ulosotto/#/>

Täitmist saab taotleda ka traditsioonilise kirjaliku avalduse või elektroonilise sõnumiga.

Soome sissenõudjad:

soome keeles: <https://www.ulosottolaitos.fi/fi/index/tietoauosotosta/tietoavelkojalle/ulosotonhakeminen.html>

rootsi keeles: https://www.ulosottolaitos.fi/sv/index/informationomutsokningen/informationillborgenarer/utsokningsansokan_1.html

Välismaalastest sissenõudjate täitmisavalduse vorm (inglise keeles): <https://oikeus.fi/en/index/oikeuslaitos/forms/enforcement.html>

Välismaalt e-posti teel esitatavad avaldused: [ulosotto.uo\(at\)oikeus.fi](mailto:ulosotto.uo(at)oikeus.fi)

Turvalise e-kirja saatmise juhised (inglise keeles): <https://oikeus.fi/en/index/oikeuslaitos/submittingdocuments.html> />

Kohtutäiturid on kohustatud järgima kohtuotsuseid ja muid seaduses sätestatud täitedokumente ega saa nende sisu kontrollida. Täitemenetluse algatamiseks peab sissenõudjal olema seaduses sätestatud täitedokument, millega on võlgnikule pandud kohustus. Kohtutäiturid kontrollivad, kas võlg ei ole pärast kohtuotsuse tegemist aegunud, näiteks tasumise või aegumistähtaja saabumise tõttu. Tagatisõiguste omajate (nt hüpoteegipidaja) õigus makseid saada on sätestatud eraldi õigusnormis.

3.2 Peamised tingimused

Tsiviil- ja kaubandusajades on täitedokumentiks üldjuhul üldkohtu otsus või määrus. Eraldi täitekorraldust kohtult ei ole vaja. Üldkohtud on esimese astme kohtud (*käräjäoikeus*) ning edasikaebusi menetlevad apellatsioonikohtud (*hovioikeus*) ja Soome kõrgeim kohus (*korkein oikeus*). Täitedokument võib olla ka vahekohtu tehtud otsus. Praktikaks on oluliseks täitmise aluseks asjakohase kohaliku omavalitsuse kinnitatud elatise maksmise kokkulepe. Erasisikute vahel sõlmitud dokumente Soomes seevastu täitedokumentina ei tunnustata.

Vaidlustatud kohtuotsust saab täita, kui sissenõudja annab kohtutäituri määratud tagatise võlgniku võimaliku kahju hüvitamiseks. Raha ei või siiski sissenõudjale kättesaadavaks teha enne, kui nii täitedokument kui ka mis tahes arestimisotsus on lõplikud.

Põhisätted väljaspool Soomet tehtud kohtuotsuste täitmisele pööratavuse kohta sisalduvad ELi õiguses (nt Brüsseli I määrus (nr 44/2001) ja Brüsseli IIa määrus (nr 2201/2003)) ning kohtuotsuste Põhjamaades tunnustamist ja täitmist käsitlevas konventsioonis. Lisateave piiriülese täitmise kohta on [Justiitsministeeriumi veebisaidil](#) kättesaadav soome, rootsi ja inglise keeles.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitemenetluse alguses saadetakse võlgnikule täitmisteade ja maksenõue. Kui võlgnik ei tasu nõude kohast summat ega võta täitevametiga makse tegemiseks vabatahtlikult ühendust, alustab täitev amet uurimist, et teha registriandmete põhjal kindlaks võlgniku sissetulek ja vara.

Selle uurimise oluline osa on pangapääringute tegemine. Enamasti arestitakse palgatulu ja pangakontodel olev raha. Korrapäraselt makstavalt töötasult teatava summa kinnipidamise asemel võidakse koostada ka maksegraafik. Võlgniku sissetuleku ja vara kindlakstegemise meetmeid ning täiendavat uurimist reguleerib seadus. Kohtutäituritel on seadusest tulenevalt ulatuslikud õigused, mis võimaldavad neil võlgniku rahalise olukorra kohta mitmesugustest registritest teavet saada. Kohtutäiturid on kohustatud välja selgitama ka võlgniku vara. Täitemeetmed tuleb võtta põhjendamatu viivitusega. Näiteks kui võlgnik saab korrapäraselt palgatulu, tehakse sissenõudjale esimene makse tavaliselt umbes kahe kuu jooksul pärast menetluse algust. Võlgnikul on õigus esitada kaebus, kuid maksete tegemist ei katkestata, kui kohus ei määra teisiti.

Taotleda võib kas täies mahus või piiratud täitmist. Kui võlga ei ole võimalik kohe sisse nõuda, võivad sissenõudjad paluda ka riiklikul täitevametil panna võlanõue nn passiivse registreerimise kaudu kaheks aastaks ootele. Täitmiseks ei ole vaja palgata advokaati või õigusnõustajat.

Arestida võib igasugust võlgnikule kuuluvat vallas- ja kinnisvara, mis ei ole kaitstud või millele ei laiene väljaarvamisõigus, nagu ka õigusi, nõudeid või rahalise väärtusega esemeid. Kui sissenõudja on taotlenud piiratud täitmist, võib arestida ainult sellise vara, mis on registrite põhjal tuvastatav ja mida ei ole vaja realiseerida. Kui arestitud vara tuleb realiseerida, müüakse see harilikult täitemenetluses toimuva vara müügi käigus, millest teatatakse tavaliselt kohalikes ajalehtedes ja internetis.

Lingid müügiteadetele:

<https://www.ulosottolaitos.fi/myynti-ilmoitukset/fi/index.html> (soome ja rootsi keeles)

<https://huutokaupat.com/ulosotto/>

Soome täitemenetluse seaduses (*ulosottolaki*) sisalduvad ka erisäte, mille kohaselt võib piirkondlik kohtutäitur otsustada fiktiivset varakorraldust eirata. Väide, et vara kuulub kolmandale isikule, ei takista vara arestimist, kui:

tuvastatakse, et kolmanda isiku staatus põhineb vara- või muul korraldusel, mille õiguslik vorm ei vasta selle tegelikule olemusele või eesmärgile, võttes arvesse võlgnikul olevat omaniku käsutusõigusega võrreldavat õigust, võlgniku tegude võrreldavust omaniku tegudega ning hüvesid, mida võlgnik korralduse tulemusel saab, ja muid sarnaseid tegureid, ning

õiguslikku vormi kasutatakse selgelt täitmise vältimiseks või vara hoidmiseks sissenõudjatele kättesaamatuna ning sissenõudjale võlgnetavaid summasid ei suudeta muidu võlgnikult tõenäoliselt mõistliku aja jooksul sisse nõuda.

Arestimismenetlust ei või siiski läbi viia, kui korralduses osalev kolmas isik esitab mõistlikud tõendid, et arestimine võib rikkuda tema tegelikke õigusi.

Kohtutäitur peab võlgniku ja kolmanda isiku ning vajaduse korral sissenõudja asjakohasel viisil ära kuulama, kui see täitmist märgatavalt ei raskenda.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemenetluse algatamisel on teatav mõju, kuid märkimisväärsed õiguslikud tagajärjed on arestimisel. Kui vara on arestitud, ei tohi võlgnik arestitud vara hävitada, võõrandada ega pantida ega teha muid varaga seotud otsuseid sissenõudja kahjuks. Seda keeldu rikkudes tehtud mis tahes toiming on sissenõudja suhtes õigustühine. Heauskne omandaja või kolmas isik on siiski kaitstud. Kohtutäituritel on laiaulatuslik juurdepääs teabele, mis on saadud nii võlgnikult kui ka kolmandatelt isikutelt, näiteks pankadelt. Kui pangale on teatatud võlgniku rahaliste vahendite arestimisest, ei või pank anda võlgniku pangakontolt rahalisi vahendeid mitte kellegi teise käsutusse peale kohtutäituri. Mis tahes maksete tegemine või töötasu maksmine seda keeldu rikkudes on kuritegu.

Täitemenetluse ajal toimuva varamüügi tulemusel muutub esemete omandiõigus. Ostuhinnana saadud rahalised vahendid kantakse võimalikult kiiresti üle sissenõudjale.

Vara arestitakse kuni selle summa ulatuses, mis on vajalik sissenõudjale võla tasumiseks. Juhul kui täitmist on taotlenud mitu sissenõudjat või arestitud varale on näiteks seatud hüpoteek, jagatakse vara sissenõudjate vahel seaduses sätestatud järjekorra alusel. Riigile makstavad täitmistasud nõutakse tavaliselt sisse võlgnikult. Kui täitmine ebaõnnestub, peab sissenõudja maksma väikese menetlemistasu. Samuti võetakse sissenõudjalt tasu rahaliste vahendite ülekandmise eest. Elatisasjades tasu ei võeta ja elatisele on võlgade sissenõudmisel esimus. Sissenõudjale üle kantavad summad võivad võlgniku sissetuleku kõikumisest ja võla suurusest olenevalt kuuti erineda.

Lisateave täitmistasude kohta on kättesaadav [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Seaduse kohaselt peavad kohtutäiturid täitma oma ülesanded kiiresti ja põhjendamatu viivitusega. Kui võlgnikul ei ole arestitavat vara ega sissetulekut, suunatakse asi sissenõudjale tagasi ühel järgmisel põhjusel: võlgnik on kas varatu või ta on varatu ja tundmatu või tegemist on muu eraldi täpsustatud sissenõudmistakistusega. Sellises olukorras otsitakse sissetuleku ja vara andmeid alati põhiregistritest. Täitemenetlus lõpetatakse, kuid sissenõudja võib taotleda, et täitemenetlust hiljem uuesti alustataks, ja sel juhul uuritakse võlgniku rahalist olukorda uuesti. Sissenõudja võib näiteks taotleda otsuse täitmist, esitades õigel ajal uue avalduse, et tagada sellise sissetuleku nagu võlgniku aastalõpu maksutagastuse arestimine. Sissenõudja võib taotleda ka seda, et võlg kantaks nn passiivsesse registrisse. Kui mõne muu asja uurimisel selgub, et võlgnikul on arestitavat sissetulekut või vara või et ta võib saada maksutagastuse, võetakse täitemenetluses arvesse passiivsesse registrisse kantud võlga. Passiivne registreering kehtib kaks aastat varatuse kohta esitatud tõendi väljastamise kuupäevast.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kohtutäituri võetud täitemeetmete ja tehtud otsuste peale võib kaebuse esitada iga isik, kelle õigusi nimetatud meede või otsus mõjutab. Kaebus esitatakse esimese astme kohtule. Kaebuse esitamise tähtaeg on kolm nädalat, mida tavaliselt arvutatakse otsuse kuupäevast või asjaomasele isikule otsusest teatamise kuupäevast.

Kaebuse esitamisel ei ole tavaliselt täitemenetlust peatavat toimet, kui kohus ei otsusta teisiti. Kui kaebus rahuldatakse, siis kohus kas tühistab kohtutäituri otsuse või muudab seda. Mõnel juhul võivad kohtutäiturid ilmselgeid vigu ka ise parandada.

Kui täitemenetluses esitatud vastulause või taotluse menetlemisel tuleb ulatuslikult ära kuulata suulisi tõendeid, siis võib juhtuda, et asjas tuleb otsus teha kohtus tsiviilkohtumenetluse korras (täitmise vaidlustamine).

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Seaduses on sätestatud täitmise keelud, näiteks sotsiaalsetel põhjustel. On hulk sotsiaaltoetusi, mida ei tohi arestida. Kui menetluspoolest võlgnik on füüsiline isik, ei tohi arestida seaduses eraldi sätestatud esemeid, hüvesid ja õigusi. Peale selle ei või vara arestida siis, kui selle väärtust ja muid asjaolusid arvesse võttes saaks sissenõudja või saaksid sissenõudjad pärast täitmiskulude, kohtutäituri tasude ja varal lasuvate võlgade tasumist üksnes väheolulise summa.

Täitetoimingutes ja maksegraafikute koostamisel tuleb alati arvesse võtta võlgniku sissetuleku ja vara seadusega kaitstud osa. See summa jäetakse elamiskulude katteks. Üldiselt võib arestida kuni ühe kolmandiku võlgniku netotöötasust. Teave sissetuleku ja vara seadusega kaitstud osa kohta ja näited on Soome riikliku täitevameti veebisaidil kättesaadavad [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles.

Täitedokument, millega füüsilisele isikule on pandud maksekohustus, on täitmisele pööratav 15 aastat (*täitedokumendi aegumistähtaeg*). Kui täitedokumendis nimetatud sissenõudja on füüsiline isik või kui nõue põhineb kuriteol, mille eest võlgnikule mõisteti vabadusekaotus või üldkasulik töö, on aegumistähtaeg 20 aastat.

Füüsilise isikuga sõlmitud kokkuleppel põhinevate rahaliste võlgade aegumistähtaeg on 20 või 25 aastat. Aegumistähtaega kohaldatakse olenemata sellest, kas on olemas nõude täitmise alus. Seda sätet kohaldatakse üksnes füüsiliste isikute rahaliste võlgade suhtes. Rahaline võlg aegub hiljemalt 20 aastat pärast võla sissenõutavaks muutumist. Kui sissenõudja on füüsiline isik, on aegumistähtaeg 25 aastat.

Kui füüsilisel isikul on kokkuleppel põhinev alus rahalise nõude sissenõudmiseks, arvestatakse aegumistähtaega arvutamisel seda aegumistähtaega, mis lõppeb varem.

Kohtuotsust või muud täitedokumenti ei või enam täitmisele pöörata, kui sellega antud õigus on hiljem lõppenud võla tasumise või nõude aegumise tõttu või mõnel muul põhjusel.

Lisateave:

Soome riikliku täitevameti veebisait [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles

Justiitsministeeriumi veebisait – tsiviilasjades tehtud kohtuotsuste täitmine: [soome](#), [rootsi](#) ja [inglise](#) keeles

Täitemenetluse seadustik [soome](#) ja [rootsi](#) keeles.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



Viimati uuendatud: 27/07/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Rootsi

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine täitemenetluse seadustiku (*utsökningsbalken*) alusel

Täimisega on tegemist siis, kui täitevasutus nõuab kohtu või muu organi määratud kohustuse täitmist. Täitmine on üldjuhul seotud raha maksmise või eluaseme vabastamise kohustusega. Muud liiki täitmine on seotud vara kasutamise ajutise keelamise või muude ettevaatusabinõudega. Maksekohustus pööratakse täitmisele arestimise teel. Arestimine võimaldab kinni pidada võlgnikule kuuluvat vara. Kui võlakohustus nõuab isiku kolimist (näiteks eluasemest väljakolimist), pööratakse see täitmisele väljatõstmise teel. Seega nõuab täitevasutus tavaliselt isikult, kelle suhtes täitmist on taotletud, millegi tegemist või kohtukorralduse või mõne muu nõude järgimist. Täitevasutus võib ka määrata trahvi.

Täitmine laste ja vanemate seadustiku (*föräldrabalken*) alusel

Laste ja vanemate seadustiku kohane täitmine on seotud meetmetega, mille eesmärk on laste hooldusõiguse, elukoha, lastega suhtlemise või laste üleandmise kohta tehtud otsuse või kokkuleppe täitmisele pööramine. Nõuet menetlev kohus võib määrata trahvi või anda korralduse lapse äratoomiseks politsei abil. Samu täitmiseeskirju kohaldatakse välisriigi otsuste täitmisel vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 2201/2003 (Brüsseli II määrus), kui nõue puudutab lapse isikut. Kui aga nõue puudutab lapse vara või õigusabikulusid, kohaldatakse täitemenetluse seadustikku.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitmist korraldab Rootsi täitev amet (*Kronofogdemyndigheten*). Seega teeb näiteks arestimise kohta otsuse täitev amet. Täitemenetluse eest kannab üldist õiguslikku vastutust vanemtäitevametnik, kuid tegelikke täitmistoiminguid teevad tavaliselt teised ametnikud (täitehaldurid).

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisoetust?

3.1 Menetlus

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Täitmisele pööramise aluseks on kohtuotsus või täitedokument.

Täitmise aluseks võivad olla järgmised täitedokumendid:

kohtu või muu asutuse otsus või määrus;

kohtu kinnitatud kokkulepe või kohtu poolt täidetavaks tunnustatud vahenduskokkulepe;

heakskiidetud kriminaalkaristuse määramise otsus, heakskiidetud maksekäsk või heakskiidetud trahvimaksiskorraldus õigusaktide rikkumise eest; vahekohtu otsus;

kahe tunnistaja juuresolekul koostatud kirjalik kinnitus abieluseadustikust (*äktenskapsbalken*) ning laste ja vanemate seadustikust (*föräldrabalken*) tulenevate elatismaksete tasumise kohta;

konkreetsed õigusnormi alusel täitmisele pööratav haldusasutuse otsus;

konkreetsed õigusnormi alusel täitmisele pööratav dokument;

täitevamei otsus või määrus, mis on seotud maksekäsuga või täitmisabiga, ja Euroopa maksekäsud, mille täitevamei on täidetavaks tunnistanud.

Kui täitedokument on väljastatud, pole täitemenetluse algatamiseks vaja täiendavat kohtu või muu asutuse otsust.

Täitevamei töö seisneb peamiselt teabe hankimises võlgniku varade kohta. Võlgnik on kohustatud esitama oma varade kohta täpsed andmed ja kinnitama kriminaalsüüdistuse ähvardusel esitatud teabe õigsust kas kirjalikult või kohtuistungil. Täitevasutus võib nõuda võlgnikult selle teabe esitamist ka trahvi ähvardusel. Trahvi määrab täitevasutuse taotluse alusel esimese astme kohus.

Täitmisavalduse võib esitada suuliselt või kirjalikult. Suulise avalduse korral peab sissenõudja (täitmist taotlev isik) ilmuma täitevasutusse. Kirjalikule avaldusele peab alla kirjutama sissenõudja või tema esindaja.

Riigi kulud täitmistoimingute tegemisel (halduskulud) kaetakse tasudest (täitetasud). Täitemenetluses nõutakse halduskulud üldiselt võimaluse korral sisse kohtuasjas kostjaks olevalt isikult (sissenõudja vastaspoolelt), kuid riigi ees vastutab kulude hüvitamise eest üldjuhul sissenõudja. Sissenõudja vastutusest võidakse teha erand näiteks enamiku elatisrahanõuete puhul.

Üldjuhul tuleb iga täitedokumendi eest, mille täitmist taotletakse, tasuda nn põhilõiv. Eraõigusliku nõude puhul on põhilõiv 600 Rootsi krooni.

Tasu võidakse nõuda ka ettevalmistuste tegemise, müügi ja eriülesannete täitmise eest.

Täitmine laste ja vanemate seadustiku alusel

Taotleda võib üldkohtu poolt laste hooldusõiguse, elukoha, lastega suhtlemise või laste üleandmise kohta tehtud otsuse täitmist. Vanemate vahel sõlmitud kokkulepe hooldusõiguse, elukoha või suhtlemise kohta, mille on kinnitanud sotsiaalhoolekandeamet, on samuti täitmisele pööratav. Rootsis võib täita ka välisriigi otsuseid, näiteks neid, mis on täitmisele pööratavad vastavalt Brüsseli II määrusele.

Täitmisotsuseid teeb esimese astme kohus. Täitmisavaldus esitatakse tavaliselt lapse elukoha järgsele esimese astme kohtule. Kui lapse elukoht ei ole Rootsis, tuleb avaldus esitada Stockholmi esimese astme kohtule (*Stockholms tingsrätt*).

Avalduse võib esitada näiteks vanem, kelle juures laps elama hakkab või kellega laps hakkab suhtlema.

Asja menetledes võib kohus väljastada sotsiaalamei töötajale erikorralduse, mille kohaselt peab viimane püüdma last hooldavat isikut veenda otsust või kokkulepet vabatahtlikult järgima. Kui asi on kiireloomuline, võib kohus või politseiasutus otsustada, et lapse eest tuleb viivitamata hoolt kanda. Kohus võib otsuse täitmiseks määrata trahvi või anda korralduse lapse äratoomiseks politsei abil.

Täitmisavalduse esitamine laste ja vanemate seadustiku alusel on tasuta. Kummaltki poolt võib siiski nõuda teise menetluspooli kulude katmist. Poolelt, kelle tõttu tekkisid kulud seoses lapse äratoomise või lapse eest hoolitsemisega, võib nõuda nende kulude hüvitamist riigile.

3.2 Peamised tingimused

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Mõnel juhul võivad täitmisel tekkida takistused. See juhtub näiteks siis, kui täitedokumenti ei ole võimalik selle ebaselguse tõttu täitmisele pöörata.

Või siis kui isik, kellelt nõutakse kohtuotsusega millegi tegemist, on juba täitnud talle selle kohtuotsusega määratud kohustuse, näiteks teatava summa maksmise.

Võib ka juhtuda, et isikul, kellelt nõutakse millegi tegemist, on taotlejale vastunõue, st ta esitab vastuväite, nõudes tasaarveldust. Tasaarveldamine takistab täitmist, kui täitevamei tuvastab, et vastunõue on esitatud kehtiva täitedokumendi alusel või põhineb nõuet tõendaval kirjalikul tõendil.

Täitmist ei või teostada ka juhul, kui võlgnik väidab, et mingi muu pooltevaheline asi takistab täitmist, ja seda vastuväidet ei saa kohe tagasi lükata. Näiteks võib tuua aegumistähtaja suhtes esitatavad vastuväited.

Kui kohus tühistab täitedokumendi, tuleb täitmine viivitamata peatada.

Mõnel juhul võib kohus anda korralduse poolelioleva täitemenetluse lõpetamiseks (seda nimetatakse täitmise tõkestamiseks (*inhibition*)).

Täitmine laste ja vanemate seadustiku alusel

Lähtutakse eeldusest, et otsuses või kokkuleppes sätestatu on lapse parimates huvides. Kohus ei saa täitemenetluse käigus otsust või kokkulepet uuesti läbi vaadata ja peamine alternatiiv on saavutada selle vabatahtlik järgimine. Kui on vaja rakendada sunnimeedet, määratakse kõige tõenäolisemalt trahv. Lapse füüsilist äratoomist võib kasutada ainult viimase võimalusena.

Mõnikord on täitmine takistatud, näiteks siis, kui laps on haige.

Kui lapse vanus ja küpsus nõuavad lapse soovide arvessevõtmist, ei või täitmisele pööramine toimuda lapse tahte vastaselt, välja arvatud juhul, kui kohus leiab, et see on lapse parimates huvides. Kohus peab täitmisest keelduma ka siis, kui on selge, et see oleks vastuolus lapse parimate huvidega.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Vara arestimiseks peavad olema täidetud teatavad tingimused. Need on järgmised:

vara peab kuuluma võlgnikule,

vara peab olema võõrandatav,

varal peab olema mingi rahaline väärtus.

Arestida võib mis tahes liiki vara. Elutarbelist vara puudutavad eeskirjad kehtivad üldjuhul ainult füüsiliste isikute puhul. Arestida võib nii kinnis- kui ka vallasvara.

Vallasvara ei tähenda üksnes isiklike asju (nt autod, väikelaevad ja muud esemed), vaid ka muud vara (nt pangakontol olev raha) ja eri liiki õigusi (nt kasutusõigus või pärandiosa).

Arestimist võib kohaldada ka sissetulekute, pensionide ja muu suhtes.

Teatavat vara, näiteks elutarbelist vara, ei saa arestida. Elutarbelist vara puudutavad eeskirjad kehtivad üldjuhul ainult füüsiliste isikute puhul. Elutarbelise vara all mõeldakse näiteks järgmisi esemeid:

riided ja muud võlgniku isiklikus kasutuses olevad mõistlikus väärtuses esemed;

mööbel, kodumasinad ja muud koduseks majapidamiseks vajalikud seadmed;

tööriistad ja muud võlgniku ülalpidamiseks või erialaseks koolituseks vajalikud seadmed;

isiklikud asjad, nagu medalid ja sporditrofeed, millel on võlgniku jaoks nii suur isiklik väärtus, et nende arestimine ei oleks mõistlik.

Vara võib erieskirjadega ka arestimise eest kaitstud olla. Näiteks kahjude hüvitamise puhul.

Sissetulekutest võib arestida ainult seda osa, mis võlgnikul enda ja oma pere ülalpidamisest üle jääb.

Seoses sellega on mõned nõuded teiste suhtes ülimuslikud. Elatismaksetega seotud nõue on muude nõuete suhtes ülimuslik.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Kui vara on arestitud, ei ole võlgnikul selle üle enam samasugust kontrolli nagu varem. Võlgnik ei tohi teha varaga sissenõudjat kahjustavaid toiminguid, näiteks seda võõrandada või teha muid toiminguid, välja arvatud juhul, kui täitevasutus on pärast sissenõudjaga konsulteerimist selleks konkreetsel põhjusel loa andnud.

Isikule, kes kasutab arestitud vara ebaseaduslikult, võidakse määrata kriminaalkaristus.

Arestimismäärusega antakse vara suhtes eelisõigused.

Täitemenetluses on kolmas isik kohustatud andma teavet nõuete kohta, mis võivad võlgnikul tema vastu olla või muude tehingute kohta, mis võivad olla olulised võlgniku arestitava vara hindamisel. Avalikustamiskohustust kohaldatakse ka kõigi kolmandate isikute suhtes, kelle valduses on võlgniku vara näiteks pantimise või deponeerimise kaudu. Pank on näiteks kohustatud esitama andmed võlgniku pangakontodel, -seifides või muu pangas hoiul oleva vara kohta. Avalikustamiskohustus on ka võlgniku sugulastel ja sõpradel.

Kolmandalt isikult võidakse teavet nõuda suuliselt või kirjalikult ja vajaduse korral võib teda küsitlemise eesmärgil välja kutsuda. Kolmandat isikut võib seda tegema sundida trahvi või vabadusekaotuse ähvardusel.

Täitevasutus võib arestitud vara viivitamata sunniviisil müüa. Sündmüük toimub üldjuhul avaliku enampakkumise teel, kuid vahel võib selle korraldada eraviisiliselt.

Täitmisasjas saadud rahast tuleb sissenõudjat teavitada ja see tuleb võimalikult kiiresti talle ära maksta.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Arestimismäärus kehtib tähtajatult. Õigusaktides eeldatakse siiski, et arestitud vara müüakse viivitamata; vt punkt 3.2.

Võimaluse korral peab väljatõstmise toimuma nelja nädala jooksul pärast vajalike dokumentide laekumist täitevasutusele.

Täitmine laste ja vanemate seadustiku alusel

Täitmisotsus jõustub kohe, kui ei ole märgitud teisiti. See kehtib nii kaua, kuni pole kindlaks määratud teisiti. Trahvimääruses märgitakse tavaliselt, et teatav tegu, näiteks lapse üleandmine taotlejale, tuleb teha kindla aja jooksul. Suhtlemisega seotud täitmisotsuses märgitakse tavaliselt, millal võib lapsega suhelda, ja see kehtib tavaliselt mõni kuu.

Täitmisasjas tehtud otsus ei takista uue avalduse läbivaatamist.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitmine täitemenetluse seadustiku alusel

Üldiselt saab täitevasutuse otsuste peale edasi kaevata. Esimese astme kohtule mõeldud kaebus tuleb esitada täitevasutusele.

Isik, keda otsus puudutab, võib täitevasutuse otsuse peale edasi kaevata, kui see on tehtud tema kahjuks. Sissetulekute arestimise otsuse edasikaebamisele ajalisi piiranguid seatud ei ole. Muu vara arestimise otsuse peale võib edasi kaevata kolme nädala jooksul pärast otsuse kättetoimetamist. Kolmas isik võib arestimisotsuse igal ajal edasi kaevata.

Esimese astme kohus võib täitetoimingu ajutiselt peatada (seda nimetatakse täitmise tõkestamiseks (*inhibition*)) või kui selleks on konkreetsed põhjused, juba tehtud toimingu tühistada.

Täitmine laste ja vanemate seadustiku alusel

Esimese astme kohtu poolt täitmise suhtes tehtud otsuse peale võib edasi kaevata apellatsioonikohtusse. Apellatsioonkaebus tuleb esitada kirjalikult esimese astme kohtule. Edasikaebamise tähtaeg on kolm nädalat.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Täitemenetluse seadustik sisaldab sätteid täitmisevõimaluste piiramise kohta näiteks võlgniku kaitsmise eesmärgil. Võlgnik saab piiratud ulatuses täitmist takistada, esitades selle kohta vastuväite näiteks seetõttu, et see on aegunud. Kõige levinum väide täitmise piirangute kohta on see, et teatavat vara ei saa võlgniku vajadusi arvesse võttes arestida. Materiaalsest varast võib näiteks arestimisele mitte kuuluda nn *beneficium* (mittearestitav vara), nagu korter, kus on võlgniku püsiv elukoht, ja raha, mida võlgnik vajab enda vahetuks ülalpidamiseks. Sissetulekute puhul ei arestita nn tagavarasummat, mis on vajalik tavapäraste elamiskulude ja võlgniku eluasemekulude katmiseks.

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusala koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusala koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Inglismaa ja Wales

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusasjades?

Täitmine on kohtu heakskiidetud tegevus, mille eesmärk on sundida võlgnikke täitma kohtumäärusi.

Inglismaa ja Walesi õigussüsteemis vastutab täitmismeetodi valiku eest täielikult võlausaldaja, kelle kasuks on tehtud kohtuotsus.

Meetodi valimisel peab võlausaldaja kaaluma järgmist:

kas võlgnetava raha ja kohtulõivude kättesaamine kustjalt on tõenäoline;

kas kustja võlgneb raha teistele isikutele või kas tema suhtes on tehtud muid krahvkonnakohtu otsuseid;

kas kustjal on esemeid või vara, mida on võimalik võõrandada ja enampakkumisel müüa;

kas kustja töötab;

kas kostja saab muud tulu, näiteks investeringutest;
kas kostjal on konto pangas, ehituslaenuühistus või mujal;
kas kostjal on kinnisvara (maja) või
kas keegi teine võlgneb kostjale raha.

Järgnevalt esitatakse teave eri liiki täitemeetmete kohta. Võlausaldaja peaks valima meetme, mille abil ta saab talle võlgnetava raha kõige tõenäolisemalt kätte.

Kohus ei saa tagada, et võlausaldaja saab oma raha tagasi, ning iga toiming eest tuleb tasuda kohtulõiv. Kuigi kohus lisab lõivu kostja võlgnetavale summale, ei saa kohus võlausaldaja makstud lõivusummat tagastada, kui võlausaldaja ei saa kostjalt raha. Lisateabe saamiseks vt [täitemenetlusi käsitlev teabeleht](#).

Üldine teave võlausaldajatele on esitatud juhendis, mis käsitleb [rahalist nõuet hõlmava hagi esitamist kohtule](#).

Üldine teave võlgnikele on esitatud järgmistes juhendites:

[krahvkonnakohtu otsused seoses võlgadega](#);

[vastamine rahalist nõuet hõlmavale kohtuhagile](#);

[rahalist nõuet hõlmava hagi esitamine kohtule](#).

Kasutatakse järgmisi eri liiki täitmismeetodeid.

Vara kontrolli alla võtmine (varem ka „arestimine“ või „sundtäitmine“)

See on vara arestimine selle võimalikuks äraviimiseks ja enampakkumisel müümiseks, et katta kohtuotsusega välja mõistetud võla kulud.

Kohtuotsuse täitmiseks vara kontrolli alla võtmise teel tuleb taotleda kohtult kontrolli alla võtmise määrust. Määrus on abiks üksnes juhul, kui kostjal on võlausaldaja nimetatud aadressil piisavalt vara, mida on võimalik raha saamiseks enampakkumisel müüa, või on olemas kogu määruse alusel sissenõutav raha (et vältida vara müüki).

Kohus saab teha määruse, kui

kostja ei ole temalt välja mõistetud summat tasunud või

kostja on jätnud vähemalt ühe makse tähtjaks tasumata.

Kohtutäituritel ei ole piiramatut õigust kostja vara ära viia ja müüa. Näiteks ei saa nad ära viia esmavajalikke majapidamistarbeid, kutsealal töötaja tööriistu ega esemeid, mille suhtes kehtib järelmaksu- või rendileping. Kohtutäitur ei võta kostjalt ära vara, mis ei ole piisavalt väärtuslik, et katta määrusega välja mõistetud summat pärast vara äravõtmise ja müügiga seotud kulude mahaarvamist. Enampakkumisel müüdüd vara eest saab sageli vaid murdosa selle esialgsest väärtusest. Lisaks sellele võivad muu määruse alusel tegutsevad kohtutäiturid juba olla kostja vara arestinud.

Lisateave vara kontrolli alla võtmise määruse kohta on esitatud [Justiitsministeeriumi](#) veebisaidil.

Töötasust kinnipidamise määrus

Selle täitmismeetodi puhul tehakse määrus, mille kohaselt arvestatakse võlgniku töötasust palgapäeval korrapäraselt maha kindlaksmääratud summa ja edastatakse see otse võlausaldajale.

Töötasust kinnipidamise määruse saab teha juhul, kui kostjal on mõne tööandjaga töösuhe. Määrust ei saa teha, kui kostja on töötu või füüsilisest isikust ettevõtja. Samuti ei pruugi kohtul olla võimalik seda määrust teha või ta saab teha ainult määruse võla tasumiseks väikeste osamaksetena, kui kostja elamiskulud on teenitavast summast suuremad.

Lisateave töötasust kinnipidamise määruse kohta on esitatud [Justiitsministeeriumi](#) veebisaidil.

Maksemäärused, sealhulgas müüki käsitlev määrus ja võõrandamiskeelu määrus

Maksemäärus takistab kostjat müümast oma vara (nt kinnisvara või investeringuid), ilma et ta maksaks võlausaldajale võlgnetavat summat. Võlausaldajale makstakse kas müügitulu arvelt, kui võlgnik müüb oma vara, või pärandvara arvelt, kui võlgnik sureb. See protsess võib hõlmata ka kahte muud liiki kohtumäärust. Esimene neist on müüki käsitlev määrus, mille puhul võib kohus teha maksemääruse raames kinnisvara sundmüügi korralduse. Teine on võõrandamiskeelu määrus, mis keelab võlgnikul võõrandada kinnisvara eesmärgiga vältida enda suhtes maksemääruse menetluse algatamist.

Lisateave maksemääruste kohta on esitatud [Justiitsministeeriumi](#) veebisaidil.

Kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määrused (varem ka „kolmanda isiku valduses oleva võlgniku vara arestimismenetlused“)

Selle täitmismeetodi puhul arestitakse kohtumääruse alusel võlgniku pangakontod. Kohtuotsusega välja mõistetud võla katmiseks vajalik summa kantakse seejärel automaatselt üle võlausaldajale. Kui pangakontodel ei ole piisavalt vahendeid võla katmiseks, kasutatakse olemasolevaid vahendeid selleks, et maksta võlgnetavast summast tagasi vähemalt osa.

Lisateave kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määruste kohta on esitatud [Justiitsministeeriumi](#) veebisaidil.

Lisateabe saamiseks vt [video](#).

Pankrotimenetlus

Kui võlgnetav summa on vähemalt 5000 Inglise naela, võib võlausaldaja taotleda ka kostja pankrotti. Pankrotimenetluse võib algatada nii krahvkonnakohtus kui ka kõrges kohtus. See võib aga olla kulukas.

Määrus teabe saamiseks (varem „suuline ärakuulamine“)

Tegemist ei ole küll täitmismeetodiga, kuid see menetlus võimaldab võlgnikke nende vara kohta teabe saamiseks küsitleda, et võlausaldajad saaksid teha teadlikuma valiku selle kohta, millist täitmismeetodit nad sooviksid kasutada.

Lisateave teabe saamiseks tehtavate määruste kohta on esitatud [Justiitsministeeriumi](#) veebisaidil.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Inglismaal ja Walesis on täitmisel pädevad asutused kõrge kohus, krahvkonnakohtus ja magistraadikohus. Kõrge kohus ja krahvkonnakohtus teevad kohtuotsuseid ning magistraadikohtud teevad kohalike omavalitsuste taotlusel kohustuse täitmise määrusi.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täita on võimalik nii kohtuotsuseid kui ka kohtuväliseid otsuseid. Täitmist lubavat kohtumäärust ei ole alati vaja taotleda. Tasumata üüri, maksude, tolli- ja aktsiisimaksude ning parkimistrahvide puhul võib vara kontrolli alla võtta, ilma et selleks oleks vaja kohtu eelnevat nõusolekut.

Nii krahvkonnakohtus kui ka kõrge kohus on pädevad andma määruse kohtuotsuse täitmiseks, kui nad on teinud asjaomase kohtuotsuse. Tuleb siiski märkida, et krahvkonnakohtu kohtutäitur ei saa täitmisele pöörata üle 5000 Inglise naela suurust summat (välja arvatud juhul, kui täitmisele kuulub 1974. aasta tarbijakrediidiseadusega (*Consumer Credit Act 1974*) reguleeritav leping, mida saab täitmisele pöörata ainult krahvkonnakohtus).

Krahvkonnakohtu otsused, mis käsitlevad suuremat summat kui 5000 Inglise naela, tuleb täitmiseks edastada kõrge kohtu täitevametnikule. Kõrge kohtu täitevametnikud ei saa täita kohtuotsuseid, mis käsitlevad väiksemat summat kui 600 Inglise naela.

Võlausaldajad võivad kehtestatud menetlust järgides edastada kõrgele kohtule täitmiseks krahvkonnakohtu otsused, mis käsitlevad summat vahemikus 600–5000 Inglise naela. Samuti tuleb märkida, et kõrges kohtus ei toimu töötasust kinnipidamise menetlust; selle täitmismeetodi kasutamiseks tuleb asi esitada krahvkonnakohtusse.

Kui nõue on esitatud [Money Claim Online](#)’i kasutades, võib ka täitmismääruse taotluse esitada veebis.

Täitev ametnike staatus, roll, vastutus ja volitused

Kõrge kohtu täitev ametnikud (varem „šerifid“) on pööranud kõrge kohtu otsuseid täitmisele alates 1. aprillist 2004. Need täitev ametnikud nimetab ametisse lordkantsler ja nende ülesanne on teha täitetoiminguid teatavates postipiirkondades. Selleks et kõrge kohtu täitev ametnik tunnistataks ametisse nimetamiseks sobivaks, peab ta vastama arvukatele kriteeriumidele, mis hõlmavad näiteks kvalifikatsiooni, rahalist ausust, kutseliitu kuulumist, mitmekesisusega seotud kohustusi ning sobivat käitumist ja distsipliini. Kõrge kohtu täitev ametnikud võivad pöörata täitmisele krahvkonnakohtu rahalisi otsuseid, kui sissenõutav summa on suurem kui 600 Inglise naela ja võlausaldaja otsustab edastada võla täitmiseks kõrgele kohtule.

Krahvkonnakohtu kohtutäiturid, kes on kuningliku kohtuameti (*Her Majesty’s Courts and Tribunals Service*) töötajad ja seega riigiteenistujad, pööravad täitmisele krahvkonnakohtutes tehtud ja registreeritud kohtuotsuseid ja/või määrusi. Nad täidavad vara kontrolli alla võtmise määrusi, kindlustavad sundtäitmise vara valdust käsitlevate määruste alusel ja nõuavad vara tagasi vara tagastamist käsitlevate määruste alusel. Lisaks täidavad krahvkonnakohtu kohtutäiturid muid ülesandeid, sealhulgas toimetavad isiklikult kätte dokumente ja täitmisele pööramise määrusi.

Sertifitseeritud täitev ametnikud on krahvkonnakohtu kohtuniku loa alusel tegutsevad eraõiguslikud täitev ametnikud. Nad tegelevad üürniku vara arestimisega üürileandja kasuks, et tagada üürivõlgade tasumine kohtu sekkumiseta. Mitme teise seaduse kohaselt on sertifitseeritud täitev ametnikel lubatud sisse nõuda ka muid konkreetseid võlgu, näiteks kohalikke makse, ärikinnisvara maksu jne.

Magistraadikohtud: täitev ametnikud vastutavad magistraadikohtu määruste täitmise eest. Nad võivad arestida ja müüa vara, et nõuda sisse rahatrahvi või ühiskondliku karistuse teate alusel võlgnetava summa. Nad võivad ka täita vahistamis-, täitmisele pööramise, kinnipidamis- ja kontrolli alla võtmise määrusi, mille on teinud magistraadikohus mis tahes seaduse alusel, sealhulgas neid, mis hõlmavad trahvide ja ühiskondlike karistuste täitmisele pööramist. Mõni magistraadikohus võib otsustada sõlmida otsuste täitmiseks lepingu sertifitseeritud täitev ametnikega.

Advokaatide või muude õigusala töötajate abi kasutamine

Võlausaldaja ei pea esitama täitmistaotlust advokaadi või muu õigusala töötaja kaudu.

Täitemenetlused võivad siiski olla keerulised, eriti kõrges kohtus. Võlausaldajad võiksid enne täitemenetluse alustamist küsida nõu õigusnõustajalt, õiguskeskuselt või [kodanike nõuandebüroolt](#).

Täitmisega seotud kulud

Iga täitmismeetodi puhul tuleb tasuda erinev kohtulõiv. Nagu eespool märgitud, ei saa kohus, kes lisab lõivu kostja võlgnetavale summale, võlausaldaja makstud lõivusummat tagastada, kui võlausaldaja ei saa kustjalt raha. Täitmismeetodite eest võetavad lõivud on avaldatud [Justiitsministeeriumi](#) veebisaidil.

3.2 Peamised tingimused

Nagu eespool märgitud, otsustab Inglise ja Walesis täitmismeetodi valiku üle täielikult võlausaldaja. Võlausaldajatel, kelle kasuks kohus on teinud kehtiva kohtuotsuse, kuid kellele ei ole ikka veel makset tehtud, on õigus see otsus täitmisele pöörata neile kõige sobivamal viisil. Seega, kui on olemas kehtiv kohtuotsus ja esitatud nõuetekohane taotlus, on kohus kohustatud täitma võlausaldaja soovi ja kasutama võlausaldaja valitud täitmismeetodit.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitemeetmeid võib rakendada järgmise vara suhtes:

pangakontod, kasutades kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määruse menetlust (kolmanda isiku valduses oleva võlgniku vara arestimismenetlus);

materiaalne vallasvara, kasutades vara kontrolli alla võtmist;

registreeritud transpordivahend, kasutades vara kontrolli alla võtmist;

kinnisasi, kasutades maksemääruse menetlust;

palk, kasutades töötasust kinnipidamise menetlust.

Täitev ametnik võib ära võtta ainult kostjale kuuluvaid või tema ühisomandis olevaid esemeid. Sissenõuet ei pöörata järgmisele varale:

a) esemed või seadmed (näiteks tööriistad, raamatud, telefonid, arvutiseadmed ja sõidukid), mis on võlgnikule vajalikud isiklikuks kasutamiseks seoses palgatöö, ettevõtluse, tööduse, kutsealal tegutsemise, õppimise või haridusega; nende esemete või seadmete koguväärtus, millele sissenõuet ei pöörata, ei tohi olla üle 1350 Inglise naela;

b) rõivad, voodiriided, mööbel, majapidamistarbed, esemed ja vahendid, mis on põhjendatult vajalikud võlgniku ja tema leibkonna liikmete põhivajaduste rahuldamiseks, sealhulgas (kuid mitte ainult):

i) pliit või mikrolaineahi;

ii) külmik;

iii) pesumasin;

iv) piisavalt suur söögilaud ja piisav arv toole võlgniku ja kõigi tema leibkonna liikmete jaoks;

v) voodid ja voodiriided, millest piisab võlgnikule ja kõigile tema leibkonna liikmetele;

vi) üks lauatelefon või kui lauatelefon puudub, siis mobiiltelefon või internetitelefon, mida võib kasutada võlgnik või mõni tema leibkonna liige;

vii) kõik esemed või seadmed, mis on põhjendatult vajalikud

võlgniku või mõne tema leibkonna liikme raviks,

nende ohutuse tagamiseks eluruumides või

eluruumide turvamiseks (näiteks häiresüsteem);

viii) piisav arv lampe või ahjusid või muid valgustamiseks või kütmiseks ette nähtud seadmeid, et rahuldada võlgniku leibkonna peamised kütte- ja valgustusvajadused, ning

ix) kõik esemed või seadmed, mida on põhjendatult vaja, et hoolitseda

alla 18-aastase isiku,

puudega isiku või

eaka isiku eest;

c) abikoerad (sh juhtkoerad, kuulmiskoerad ja puuetega isikutele ettenähtud koerad), lambakoerad, valvekoerad või lemmikloomad;

d) sõiduk, millel on kehtiv puudega isiku sõiduki kaart, kuna seda kasutatakse või on mõistlik alus arvata, et seda kasutatakse puudega isiku veoks;

e) sõiduk (kas riigi omandis või mitte), mida kasutatakse või mille puhul on mõistlik alus arvata, et seda kasutatakse politsei-, tuletõrje- või kiirabiteenuste osutamiseks, ning

f) sõiduk, millel on kehtiv Briti arstide ühingu (*British Medical Association*) läbipääsuluba või muu tervisealane erakorraline läbipääsuluba, kuna seda kasutatakse või on mõistlik alus arvata, et seda kasutatakse terviseiga seotud hädaolukorras.

Mis tahes vara, mille täitevametnik ära võtab, peab olema võimalik müüa enampakkumisel. Täitevametnikud ei vii ära vara, kui nad arvavad, et sellest saadav raha ei ole piisav määrusega väljamõistetud summa katmiseks pärast äraviimise ja enampakkumisel müümise kulude mahaarvamist.

Töötasust kinnipidamise määruse puhul võtab kohus arvesse seda, kui palju kostja vajab toidu, üüri või hüpoteegi ning esmatarbekaupade eest maksmiseks ja tavapäraste arvete, näiteks elektriarve tasumiseks. Seda nimetatakse „kaitstud töötasu määraks“. Töötasust kinnipidamise määrus tehakse siis, kui kostja teenib kaitstud töötasu määrast rohkem.

Kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määruste puhul võib võlgnik, kes ei saa raha pangas või ehituslaenuühistus olevalt kontolt välja võtta ja kes väidab, et temal või tema perel on seetõttu raskusi tavapäraste elamiskulude katmisega, taotleda kohtult raskustesse sattumise määrust, mis võimaldab teha kontolt ühe või mitu makset konkreetsetele isikutele.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kohtumääruste täitmata jätmise korral võidakse nii võlgnikule kui ka kolmandate isikute suhtes kohaldada karistusi kohtu suhtes lugupidamatu käitumise eest.

Kohtu suhtes lugupidamatu käitumise eest võidakse määrata muu hulgas järgmisi karistusi: vabandamine (st avalikul kohtuistungil kohtuniku ees vabandamine), trahv ja kõige tõsisematel juhtudel kuni 14 päeva pikkune vangistus.

Pankadel on teatavad kohustused seoses teabe avalikustamise ja pangakontode arestimisega. Kui pank saab seoses mõne oma kliendiga kolmandale isikule suunatud võla arestimise määruse, ei pea pank avaldama, kui palju raha on kliendi kontol. Ta võib kinnitada, et kontol puuduvad vahendid, et vahenditest ei piisa kogu summa tasumiseks, kuid osa sellest on võimalik maksta, või et on olemas piisavad vahendid kogu sissenõutud summa katmiseks. Väga ranged andmekaitseõhuded reguleerivad, millist teavet tohib pank lisaks sellele teabele anda.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Kõigis määrustes on märgitud asjakohase teabe esitamiseks või kohtumääruse täitmiseks antud tähtaeg ning maksimaalsed karistused, mida võidakse kohtumääruse täitmata jätmise eest määrata.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kohtupõhised täitmismeetodid (maksemäärus, töötasust kinnipidamise määrus ja kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määrus) hõlmavad kaheetapilist menetlust. Menetluse ajutise määruse etapp on puhtalt paberipõhine ja võlgnik selles ei osale. Selleks et maksemääruse ja kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määruse täitmine jõuaks lõppetappi, peab siiski toimuma kohtuistung, kuhu kutsutakse ka võlgnik, et ta saaks põhjendada, miks kavandatud täitmismeetodit ei tuleks kasutada. Lõplik kohtuistung toimub samas kohtus, kellele esitati esmane asjaomase täitmismeetodi taotlus (välja arvatud juhul, kui on konkreetselt ette nähtud teisiti). Kohtuistungi kuupäev teatatakse aegsasti kõigile pooltele ning alati määratakse kindlaks minimaalne aeg, mis peab jääma ajutise määruse etapi, lõppistungist teatamise ja lõppistungi vahele, et võlgnikul (ja mis tahes otseselt seotud asjaomasel kolmandal isikul, nt kolmandale isikule suunatud võla arestimise määruse puhul pangal) oleks aega end ette valmistada. Kui lõppistung kuupäev pooltele ei sobi, võivad nad selle edasi lükata kuupäevale, mis sobib mõlemale poolele paremini. Sellisel juhul jääb ajutine määrus jõusse, kuid seda ei saa muuta lõplikuks enne kohtuistungi toimumist.

Maksemääruse tegemiseks peab võlausaldaja toimetama võlgnikule kätte ajutise määruse ning kui võlgnik vastuväidet ei esita, muudetakse ajutine määrus lõplikuks kohtuistungit korraldamata, välja arvatud juhul, kui kohtunik leiab, et istung on vajalik. Võlgnik peab kohtule vastama kümne päeva jooksul alates istungi toimumise teate kättetoimetamisest. Kui võlgnik esitab ajutise määruse suhtes vastuväite või kohtunik annab asja üle, antakse asi üle kohtuotsuse teinud algele kohtule ning määratakse kindlaks kohtuistungi kuupäev. Kohtuistungil osalevad nii võlausaldaja kui ka võlgnik.

Kui kohus on määruse teinud, ei saa otsust enam edasi kaevata. Asjakohastel tingimustel saab kaebuse või taotluse otsuse tühistamiseks esitada üksnes alge kohtuotsuse suhtes, millega anti võlausaldajale õigus taotleda kohtuotsuse täitmist. Kohus saab täitemenetluse tühistada ainult juhul, kui kohtuotsus vaidlustatakse või tühistatakse. Kui kohtuotsus vaidlustatakse pärast seda, kui kohus on andnud võlausaldaja täitmistaotlusele heakskiidu, võib määruse täitmise peatada kohtule taotluse esitamisega. Kohtutäiturid ei tarvitse vara ära võtta, kuid nad peavad endiselt pidama arvestust vara üle, mille suhtes kohaldatakse sundtäitmist (s.o koostama selle vara loetelu, mida saab hiljem arestida ja müügiks ära võtta).

Kui võlausaldaja on esitanud kohtule nõuetekohase täitmistaotluse, ei saa kohus keelduda võlausaldaja valitud täitmismeetodi lubamisest. Seega ei ole võlausaldajal vaja vahendeid meetme kohaldamise otsuse edasikaebamiseks.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Täitmismäärus on ajaliselt piiratud. Täitmismäärus kehtib 12 kuud ja seda võib kohtumäärusega pikendada veel 12 kuu võrra.

Vara kontrolli alla võtmise menetluse puhul tuleb võlgnikule teatada täitmisest seitse päeva ette, et anda talle võimalus võlg ja kulud tasuda, enne kui täitevametnik saab vara kontrolli alla võtta. Seda tähtaega võib kohtumäärusega lühendada, kui on tõendeid selle kohta, et võlgnik viib vara täitmise vältimiseks ära.

Kui võlgnik on eraisik, ei tohi täitevametnik vara kontrolli alla võtta enne kella 6.00 või pärast kella 21.00.

Täitevametnik ei või vara kontrolli alla võtmiseks valdusesse siseneda, kui valduses, kus vara asub, viib ainult laps või haavatav isik (sõltumata sellest, kas neid on mitu või on seal mõlemad koos).

Kui võlgnik on haavatav isik, siis vara kontrolli alla võtmise lõive ei kohaldata, välja arvatud juhul, kui täitevametnik on andnud võlgnikule enne vara äraviimist võimaluse saada abi ja nõu.

Lingid

[Justiitsministeerium](#)

[Täitevametnike liit \(Civil Enforcement Association\)](#)

[Kõrge kohtu täitevametnike liit \(High Court Enforcement Officers Association\)](#)

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 21/10/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Põhja-Iirimaa

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine on õigusmenetlus, mille abil saab sundida täitma kohtuotsust, kohtumäärust või kohtu korraldust.

Põhja-Iirimaa on ainulaadne tsiviilajades tehtud kohtuotsuste täitmise süsteem. Enamik üldise õiguse süsteeme tagab kohtuotsuste täitmise täiendavate kohtumääruste kaudu. Põhja-Iirimaa tsiviilkohtute otsuseid, mis on seotud raha, esemete ja vara tagastamisega, pöörab täitmisele keskne kohtuotsuste täitevbüroo (*Enforcement of Judgments Office*), millel on nii haldus- kui ka kohtufunktsioon.

Kohtuotsuste täitevbüroo loodi 1971. aastal ja alates 1979. aastast on seda haldanud Põhja-Iirimaa kohtuteenus (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service*). Kohtuotsuste täitevbüroo volitused ja menetlused on sätestatud 1981. aasta kohtuotsuste täitmise määruses (Põhja-Iirimaa) (*Judgments Enforcement (Northern Ireland) Order 1981*; edaspidi „1981. aasta määrus“) ja 1981. aasta kohtuotsuste täitmise eeskirjades (Põhja-Iirimaa) (*Judgments Enforcement Rules (Northern Ireland) 1981 (SR 1981/147)*).

Kasutatakse järgmisi eri liiki täitmismeetodeid.

Osamaksetena tasumise määrus (*Instalment Order*) – määrus summa tasumiseks osamaksetena, juhul kui kohtuotsuste täitevbüroo on veendunud, et võlgnikul on olemas või on võimalik mõistliku aja jooksul saada vahendid võlgnetava summa täielikuks või osaliseks tasumiseks.

Töötasust kinnipidamise määrus (*Attachment of Earnings Order*) – see on võlgniku tööandjale suunatud määrus, mis kohustab teda tegema võlgniku töötasust perioodilisi mahaarvamisi ja edastama need kohtuotsuste täitevbüroole. See määrus erineb enamikust muudest täitmismäärustest selle poolest, et kohtuotsuste täitevbürool ei ole õigust seda teha ilma võlausaldaja eelneva taotluseta. Kohtuotsuste täitevbüroo võib ka määruse tööandjale kättetoimetamise peatada, kui ta on veendunud, et võlgnik teeb makse büroole vabatahtlikult.

Arestimismäärus (*Order of Seizure*) – see määrus võimaldab kohtuotsuste täitevbürool viia ära ja müüa osa võlgniku esemetest ja muust varast. Vara läheb kohtuotsuste täitevbüroo kontrolli alla ja valdusesse ning selle arvelt makstakse võlausaldajale, kelle kasuks määrus on tehtud.

Maa arestimismäärus (*Order Charging Land*) – seda määrust kasutatakse kõige sagedamini suurte võlgade puhul ja üldiselt koos mõne muu täitmismeetodiga. See määrus iseenesest ei tähenda võla tegelikku sissenõudmist; võlausaldaja peab astuma samme müügiõiguse kasutamiseks, esitades kohtule sundtäitmise taotluse. 1981. aasta määruses on sätestatud ka arestimismääruse tegemine muude varaliikide suhtes.

Makse saaja määramise määrus (*Order Appointing Receiver*) ja riigi vastu algatatavate menetluste seaduse kohane määrus (*Order Under the Crown Proceedings Act*) – makse saaja määramise määrus toimib nii, et mis tahes makse saajaks, millele võlgnikul võib õigus olla, määratakse täitevametnik.

Makse saaja määramise määruse saab teha näiteks maalt saadava rendi ja kasumi, testamendijärgsete kinnisasjaga seotud õiguste, füüsilisest isikust ettevõtjast võlgnikule lepingu alusel võlgnetavate summade või teise isiku või äriühingu vastu olevast tsiviilnõudest tulenevate maksete suhtes.

Võlgade (kolmandate isikute valduses oleva võlgniku vara) arestimise määrus (*Attachment of Debts (Garnishee) Order*) – võlgade arestimise määruse kohaselt peab võlausaldajale võla tasuma kohtuotsuses nimetatud võlgniku võlgnik (või käendaja). See annab tagatud nõuetega võlausaldajale staatuse igale võlausaldajale, kelle kasuks määrus tehakse, ning seda kohaldatakse tasumisele kuuluvate võlgade või viitvõlgade suhtes.

Maa valduse üleandmise määrus (*Order for Delivery of Possession of Land*) – maa valdust käsitleva kohtuotsuse täitmine tagatakse maa valduse üleandmise määrusega ja see annab kohtuotsuste täitevbüroole õiguse tõsta välja isik, kelle valduses maa on, olenemata sellest, kas ta on kostja või mitte.

Vara üleandmise määrus (*Order for the Delivery of Goods*) – vara valdust käsitleva kohtuotsuse täitmine tagatakse vara üleandmise määrusega.

Kohtuotsuste täitevbüroo võtab vara ära ja see tagastatakse võlausaldajale. Seda ei tohiks segi ajada arestimismäärusega, kuna vara ei müüda.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Enforcement of Judgments Office (kohtuotsuste täitevbüroo)

Laganside House

23-27 Oxford Street

Belfast

BT1 3LA

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Iga isik, kellel on õigus kohtuotsuse täitmisele, võib asjakohase lõivu tasumise korral taotleda kohtuotsuste täitevbüroolt selle kohtuotsuse täitmisele pööramist. Enne taotluse esitamist tuleb võlgnikule teatada täitmise taotlemise kavatsusest. Kui võlgnik ei täida kohtuotsust kümne päeva jooksul alates kuupäevast, mil talle teatati täitmise taotlemise kavatsusest, võib taotleja asuda otsust täitma. Kui kõigi tasumisele kuuluvate summade jääk on suurem kui 3000 Inglise naela, võib esitada esialgse taotluse. See võimaldab võlausaldajal taotleda arestimismäärust ja võlgniku vahendeid käsitlevat aruannet, et teha teadlikum otsus selle kohta, kas täitmist jätkata.

Kui taotlus on vastu võetud, toimetab kohtuotsuste täitevbüroo võlgnikule viivitamata kätte arestimismääruse, millega võetakse võlgniku konkreetne vara (v.a selline vara nagu majapidamistarbed) kohtuotsuste täitevbüroo valdusesse ja kontrolli alla, nii et seda ei saa enam käsutada. Arestimismäärus lõpetatakse üksnes kohtuotsuses märgitud summa tasumise korral või juhul, kui täitmisele pööramisest on loobutud.

Täitemenetluse järgmine etapp on võlgniku vahendite väljaselgitamine ning see on täitmistaotluse jaoks väga oluline. Võlgnik on kohustatud andma täitevametnikule oma vahendite kohta teavet, mida ametnik temalt nõuab. Võlgnikuga vesteldakse tema kodus või ta kutsutakse käsitlemiseks selleks määratud ametniku juurde.

Kui täitevkohtunik (vt allpool) või vanemtäitevametnik on täitevametniku aruande kätte saanud, teeb ta täitmistaotluse kohta esialgse otsuse.

Arestimismäärusi, võlgade arestimise määrusi, makse saaja määramise määrusi ning riigi vastu algatatavaid menetlusi käsitleva seaduse kohaseid määrusi saab teha üksnes täitevkohtunik. Arvesse võetakse võlgniku rahalist olukorda ja muid asjaolusid ning tehakse otsus selle kohta, millised on parimad vahendid kohtuotsuse täitmiseks või kas kohtuotsust on üldse võimalik täita. Pooli teavitatakse ja neile antakse võimalus esitada vastuväiteid. Kui vastuväiteid ei esitata, siis otsus kinnitatakse. Vastuväite esitamise korral edastatakse küsimus arutamiseks täitevkohtunikule.

Täitevametnike staatus, roll, vastutus ja volitused

Kohtuotsuste täitevbürood juhivad vanemametnik, kellel on täitevkohtuniku (teatavat liiki kohtuametnik) staatus ja ametijärk. Büroo töötajate hulka kuuluvad vanemtäitevametnik (ja tema asetäitja), määratud ametnikud ja täitevametnikud, kellest igakuks on määratud mõnda Põhja-Iirimaa piirkonda.

Kohtuotsuste täitevbüroole antud volitused oma pädevuse teostamiseks on sätestatud 1981. aasta määruses. Eriti oluline on õigus teha eespool loetletud eri täitmismäärusi. Kohtuotsuste täitevbürool on täitemenetlusele kaasa aitamiseks täiendavad volitused. Nende hulka kuuluvad deponeerimismääruste andmine ning tunnistajate väljakutsumine ja küsitlemine, võlgnike küsitlemine nende vahendite väljaselgitamiseks, sealhulgas kolmandate isikute (kellel võib olla teavet võlgniku vahendite ja vara kohta) küsitlemine, ning kohtuotsuste täitmisel sissenõutud raha vastuvõtmine.

Samuti on kohtuotsuste täitevbürool õigus jätta täitmistaotlus rahuldamata. Põhjuseid, mille alusel seda võib teha, ei ole 1981. aasta määruses täpsustatud, kuid üldiselt on need juhud, mil taotlejal ei ole õigust kohtuotsust täitmisele pöörata. Kui kohtuotsust ei saa täita mõistliku aja jooksul (täitmismääruse andmisega), võib kohtuotsuste täitevbüroo anda välja teatise ja tõendi selle kohta, et kohtuotsust ei ole võimalik täitmisele pöörata. Kohtuotsuste täitevbürool on ka ulatuslikud volitused peatada kohtuotsuste täitmine kas täielikult või teataval tingimustel.

Advokaatide või muude õigusala töötajate abi kasutamine

Iga isik, keda määrus mõjutab, võib ilmuda isiklikult või õigusnõustaja või nõuniku vahendusel kohtuistungile, mida juhatab täitevkohtunik.

Täitmisega seotud kulud

Põhja-Iirimaa kohtuotsuste täitmise süsteemi rahastatakse kasutajate makstavatest lõivudest. Lõivud on sätestatud 1996. aasta kohtuotsuste täitmise lõivude määruse (Põhja-Iirimaa) (muudetud) (*Judgments Enforcement Fees Order (Northern Ireland) 1996 (as amended) (SR 1996/101)*) lisa 1. osas ning need sõltuvad kohtuotsuse alusel sissenõutavast summast; kehtivad lõivud on avaldatud ka Põhja-Iirimaa kohtuteenistuse veebisaidil.

3.2 Peamised tingimused

Kohtuotsuste täitevbüroo pädevus on sätestatud 1981. aasta määruses ja see hõlmab järgmisi kohtuotsuseid:

rahasummat käsitlevad kohtuotsused, sealhulgas Põhja-Iirimaa kõikides kohtuastmes tehtud otsused, väljaspool Põhja-Iirimaa tehtud ja Põhja-Iirimaa registreeritud otsused, mõned Euroopa õigusnormide alusel tehtud otsused võlgade või kahju hüvitamise kohta ning teatavad kohtu- ja vahekohtuotsused; kohtuotsused, mille kohaselt on isikul õigus võtta maa oma valdusesse, peamiselt maa valdusesse võtmise määrused hüpoteegipidajate kasuks, ent neid tehakse ka era- ja avaliku sektori rendileandjate kasuks;

kohtuotsused, mille kohaselt on isikul õigus nõuda vara üleandmist;

kohtuotsused, mille kohaselt peab isik tegema kohtule rahamakse või tegema mingi toimingut konkreetse tähtaja jooksul, ning äriühingute vastu tehtud kohtuotsused.

Kohtuotsuste täitevbüroo pädevusele pöörata kohtuotsused täitmisele on seotud teatavad piirangud, sealhulgas järgmised:

kui kohtuotsust saab täita ainult otsuse teinud kohtu loal, tuleb kõigepealt saada selle kohtu luba;

kui täitmine on peatatud või edasi lükatud, ei saa täitmistaotlust vastu võtta enne, kui peatamine või edasilükkamine on tühistatud;

kui kohtuotsuse täidetavaks muutmiseks on möödunud kuus või rohkem aastat, ei saa seda enam täita. Otsuse täitmiseks pärast selle tähtaja möödumist võib esitada täitevkohtunikule taotluse.

Isiku vastu muu kui tema enda nime all tehtud kohtuotsuse täitmiseks on vaja kohtu luba.

Selle, milline täitmismäärus tehakse, otsustab kohtuotsuste täitevbüroo, ja ükski taotleja ei saa nõuda konkreetse meetodi kasutamist.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitemeetmeid võib rakendada palga suhtes, kasutades töötasut kinnipidamise menetlust. Kinnipeetava summa arvutamisel võetakse arvesse „tavapärasest mahaarvamismäärast“ ja „kaitstud töötasu määrast“. Esimene neist on määr, mille kohaldamist võlgniku sissetuleku suhtes peab kohtuotsuste täitevbüroo mõistlikuks, et tagada võlgniku kohustuse täitmine. Teine on määr, millest allapoole ei tohiks kohtuotsuste täitevbüroo arvates võlgniku sissetulekut vähendada, võttes arvesse tema vahendeid ja vajadusi.

Arestimismääruse võib teha nelja liiki vara suhtes:

vara, milles võlgnikul on müüdiv osalus;

raha, vekslid, võlakirjad ja lihtvekslid ning kõik muud võlgnikule kuuluvad väärtpaberid;

mis tahes elukindlustusleping, mis on tehtud ainult võlgniku kasuks, ning

võlgniku abikaasale kuuluv vara, kui kohtuotsusega välja mõistetud võlg on seotud soetatud kauba või osutatud teenustega või üüri või tariifidega, mis kuuluvad tasumisele seoses võlgniku ja tema perekonna kasutuses olevate ruumidega.

Arestimisest on vabastatud järgmine vara: riided, mööbel, voodiriided ja muud esmavajalikud majapidamistarbed; võlgniku kutsetegevusega seotud töö- ja tarberistad väärtusega kuni 200 Inglise naela; teise isiku vara, mis on võlgniku valduses usaldussuhte alusel, ning kohtu määratud makse saaja valduses olev vara.

Maa arestimise määruse võib teha võlgniku maal asuva mis tahes maatüki või vara suhtes ning „maal asuv vara“ hõlmab kõiki asjaõigusi või piiratud asjaõigusi, servituuti, õigust, omandiõigust, nõuet, käsundit, pandiõigust või koormist maal, selle suhtes või sellega seoses. Lisaks maale võib arestimismäärusi ja muid sarnaseid määrusi teha ka muud liiki vara suhtes. Eelkõige on selliseks varaks valitsusametustele, riigi osalusega äriühingute või ettevõtete rahalised vahendid või aktsiad, lihtvõlakirjad, kohtu hallatavad rahalised vahendid ning eraettevõtete osad/aktsiad.

Lisaks sellise rahasumma arestimisele, mille klient võlgneb võlgnikule tehtud töö või osutatud teenuste eest, võib võlgade arestimise määruse teha ka kogu raha suhtes, mis võlgnikul on pangas või ehituslaenuühistus.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kohtuotsuste täitevbüroo tehtud täitmismäärustel on samasugune jõud ja toime nagu kõrge kohtu määrustel. Täitmismääruse täitmata jätmise korral saab kasutada mitmesuguseid täiendavaid täitevolitusi, mille hulgas on:

kuni kuue nädala pikkuse vangistuse määramine, kui tahtlikult on jäetud tasumata osamaksetena tasumise määruse kohased osamaksed või muu 1981. aasta määruse artiklis 107 nimetatud rahasumma;

sekvestreerimise määruse tegemine, mis annab igale sekvestreeriks määratud isikule õiguse siseneda mis tahes maale, mis kuulub sellele isikule, kelle suhtes kohtuotsus tehti; sellelt maalt saadava rendi ja kasumi vastuvõtmine, sekvestreerimine ja võtmine ning asjaomase poole kõigi muude isiklike asjade äravõtmine ja nende hoidmine sekvestri all kuni määruse täitmiseni.

Kohtuotsuste täitevbüroo suhtes lugupidamatu käitumise võib edasi kaevata kõrgesse kohtusse, kes võib käsitleda õigusrikkumist nii, nagu see oleks toime pandud selle kohtu suhtes.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Rahasummat käsitlev kohtuotsus on täidetud, kui kohtuotsuses märgitud summa on makstud. Sellisel juhul lõpetatakse kõik seoses selle kohtuotsusega tehtud täitmismäärused. Kui maa valdusesse võtmise või vara üleandmise määrus on edukalt täidetud, ei või teha edasisi toiminguid, välja arvatud neid, mille eesmärk on nõuda sisse täitmise kulud.

Võlausaldaja või võlgnik võib taotleda kohtuotsuste täitevbürool täitmismääruse tühistamist, lõpetamist või muutmist ning toimuda võib ka kohtuistung.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsus on võimalik edasi kaevata?

Ametisisesed kaebused esitab vanemtäitevametnik täitevkohtunikule.

Ametivälise kaebuse võib kohtuotsuste täitevbüroo esitada 1981. aasta määruse artiklis 140 sätestatud faktiliste ja õiguslike asjaolude korral kõrgele kohtule ning õigusküsimuste korral apellatsioonikohtule. Töötasust kinnipidamise määrus on ainus artiklis 140 loetletud rahasummat käsitleva kohtuotsuse täitmisele pööramise määruse liik ja konkreetse täitmismääruse tegemisest keeldumist ei saa üldiselt edasi kaevata.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

1981. aasta kohtuotsuste täitmise määruse (Põhja-Iirimaa) artiklis 17 ja 1981. aasta kohtuotsuste täitmise eeskirjade (Põhja-Iirimaa) 5. eeskirjas on sätestatud mitu täitmise piirangut. Piirangud on kehtestatud seoses kohtuotsuse täitmise mitme eri stsenaariumiga. Piirangud on kehtestatud selleks, et kaitsta võlgnikku mitme eri olukorra eest, näiteks [kuid mitte ainult]:

- enne otsuse täitmisele pööramist tuleb taotleda kohtu luba;
- kohus on kohtuotsuse täitmise peatanud või edasi lükanud, mis takistaks kohtuotsuste täitevbürool kohtuotsuse täitmist;
- kohtuotsuse täitmise taotlus on esitatud rohkem kui kuus aastat pärast kohtuotsuse täidetavaks muutumise kuupäeva. Sellisel juhul peab võlausaldaja taotlema enne taotluse esitamist bürool luba otsuse täitmisele pööramiseks; loa andmise otsustab kohtuotsuste täitevbüroo täitevkohtunik;
- täitmistaotlust ei võeta vastu, kui kohtuotsuse täidetavaks muutumise kuupäevast on möödunud rohkem kui 12 aastat;
- sama kohtuotsuse täitmiseks on esitatud mitu taotlust. Kui on esitatud mitu taotlust, peab võlausaldaja enne sama kohtuotsuse täitmiseks uue taotluse esitamist taotlema luba vanemtäitevametnikult;
- võlausaldaja on pärast kohtuotsuse tegemist loovutanud võla kolmandale isikule;
- kohus on lisanud täitmata kohtuotsusele tingimuse, mis takistaks kohtuotsuste täitevbürool kohtuotsust täita;
- täitmistaotluse rahuldamine, kui on pooleli täitmise peatamise määruse tegemine artikli 103 alusel. Enne täitmistaotluse esitamist tuleb saada selleks täitevkohtuniku luba;
- täitmistaotluse rahuldamine, kui artikli 14 lõike 1 alusel on tehtud maksejõuetuse tõttu täitmise peatamise määrus.

Kui kohtuotsuste täitevbüroo on kinnitanud, et kohtuotsust ei ole võimalik täitmisele pöörata (1981. aasta kohtuotsuste täitmise määruse (Põhja-Iirimaa) artiklid 19–21), saab selle kinnituse (võlausaldaja taotlusel) tühistada. Seda saab siiski teha ainult 12 aasta jooksul alates kuupäevast, mil väljastati kinnitus täitmise võimatuse kohta.

1989. aasta aegumistähtaegade määruse (Põhja-Iirimaa) (*Limitations (Northern Ireland) Order 1989*) artiklis 16 on sätestatud kohtuotsuste (ja huvide) täitmise aegumistähtjad, milleks on kuus aastat pärast kohtuotsuse täidetavaks muutumist. Kohtuotsuste täitevbüroo täitevkohtunik võtab seda arvesse üle kuue aasta vanuste kohtuotsuste täitmise taotluste menetlemisel (vt punkt d eespool).

Lingid

[Põhja-Iirimaa kohtuteenistus](#)

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 22/10/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetlused - Šotimaa

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Šotimaal kasutatakse täitemeetmete vastena terminit *diligence*, kirjeldamaks eri õigusmenetlusi, mida saab võlgniku suhtes rakendada võlausaldajatele võlgnetavate summade sissenõudmiseks. Täitemeetmeid saab rakendada üksnes õiguspärase määruse, näiteks kohtumääruse või raha maksmist puudutava võladokumendi ehk üldisemalt tsiviilkohtu määruse alusel, mis üldjuhul hõlmab kohustust midagi teha või millegi tegemise hoiduda.

Täitemeetmete hulka kuuluvad töötasust kinnipidamine, kolmanda isiku valduses oleva vara või rahaliste vahendite arestimine, võlgniku valduses oleva vara või rahaliste vahendite arestimine, kinnisvara võõrandamise keeld ja pandi seadmine võla tagatisena (*adjudication for debt*).

Pandi seadmine võla tagatisena

Kinnisvarale pandi seadmine võla tagatisena on väga vana täitemeede, mida kohaldatakse pärandvara suhtes ja mille tulemusel seatakse pärandvarale võla tagatisena pant võlausaldaja kasuks. See harva kasutatav täitemeede kuulub eranditult kõrge tsiviilkohtu pädevusse. Pärast pandi seadmise kohta otsuse tegemist registreeritakse otsuse väljavõtte asjakohases Šotimaa kinnistusraamatus (kinnistusregistris (*Register of Sasines*) või kinnistusraamatus). Seejärel on pandi seadmist taotlenud võlausaldajal üldiselt samad õigused nagu teistel võlausaldajatel, kelle kasuks on seatud pärandvarale kinnispant, välja arvatud müügiõigus. See võimaldab võlausaldajal algatada hagi võlgniku väljatõstmiseks, kui kinnisasi on võlgniku valduses, või esitada hagi üüriraha saamiseks ürnikeilt, kui kinnisasi on üürile antud. Võlausaldaja saab alles kümne aasta möödudes taotleda kohtult kinnisasia omanikuks saamist ja võimalust see müüa.

Kolmanda isiku valduses oleva vara või rahaliste vahendite arestimine

Arestimine on täitemeede, mille puhul pööratakse sissenõue võlgnikule kuuluvale vallasvarale, mis on kolmanda isiku valduses. Sellega keelatakse kolmandal isikul arestitud vara võõrandada. Arestida saab võlgu, pangakontol olevat raha, aktsiaid/osasid, usaldusfondi vara, kindlustuspoliise ja materiaalselt vallasvara. Võlgniku valduses olevat materiaalselt vallasvara ei saa arestida, sest selleks on olemas asjakohane täitemeede ehk võlgniku valduses oleva vara arestimine.

Võlgniku valduses oleva vara arestimine

Võlausaldaja saab võlgniku valduses oleva materiaalse vallasvara arestida ja müüa enampakkumisel tasumata võlgade katteks. Arestida ei saa siiski teatavaid esemeid, näiteks tööriistu või raamatuid, mida võlgnik vajab oma kutsetegevuses, ning sõidukeid, mida võlgnik põhjendatult vajab ja mille väärtus ei ületa kindlaksmääratud summat. Arestimist ei saa kasutada ka võlgniku eluruumis oleva vara valdusesse võtmiseks, välja arvatud juhul, kui kohtunik on teinud erakorralise arestimismääruse. Võlausaldaja võib arestida võlgniku valduses oleva raha (sularaha, sh välisvaluutas olevad mündid ja pangatähed, rahakaardid, finantsinstrumendid jne), ent eluruumis või võlgniku käes olevat raha siiski arestida ei saa.

Töötasust kinnipidamine

Seda täitemeedet saab rakendada võlgniku sissetuleku suhtes töötasust kinnipidamise (ühe või sissenõudmiseks), elatise kinnipidamise (abielulahutuse korral elatise või perioodilise toetuse sissenõudmiseks) või ühendatud arestimismääruse vormis (kohtumäärus samaaegselt kahe või enama sama liiki võla sissenõudmiseks). Töötasust kinnipidamise määruse võib 1991. aasta lastetoetuste seaduse (*Child Support Act 1991*) alusel teha iga isiku suhtes, kes on kohustatud maksma lapsele elatise kinnipidamise alusel elatist. Kui töötasust kinnipidamise määrus on tööandjale kätte toimetatud, peab tööandja arvama võlgniku töötasust igal palgapäeval maha summa, mis on arvatud vastavalt seadusega kehtestatud tabelitele, ja edastama selle võlausaldajale, kuni võlg on tasutud või võlgnik töölt lahkunud.

Väljatõstmine või kinnisasjalt eemaldamine

Väljatõstmine võib toimuda määruse alusel, mis käsitleb päritava kinnisvara valduse tagasivõtmist, isiku kinnisasjalt eemaldamist või väljatõstmist. Kinnisasjalt eemaldamine (*removing*) on mõiste, mida kasutatakse siis, kui üürileandja püüab vara valdust üürnikult tagasi saada. Väljatõstmine on sellise isiku eemaldamine, kellel puudub õigus päritava kinnisvaras kasutamiseks.

Kinnisvara võõrandamise keeld

Kinnisvara võõrandamise keeld (*inhibition*) on täitemeede, millega keelatakse võlgnikul päritavat kinnisvara müüa või muul viisil võõrandada või kasutada seda tagatisena varale võõrandamiskeelu pannud võlausaldaja kahjuks. Selleks tehakse võõrandamiskeeldude ja pantide registrisse kanne. Võõrandamiskeeld annab seda taotlenud võlausaldajale kindluse, kuna võlgnikul on raske oma kinnisvara kasutada, kuid sellega ei teki võlausaldajale vara suhtes mingeid asjaõigusi. Kinnisvara võõrandamise keeld on keelav täitemeede, mis kehtib viis aastat, kuid lõpeb varem juhul, kui võõrandamiskeeldu taotlenud võlausaldaja nõustub selle lõpetamisega, tavaliselt võla tasumise korral.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Šotimaal on täitmisel pädevad esimese astme kohtu kohtutäiturid ja kõrge tsiviilkohtu kohtutäiturid. Võlausaldajad annavad neile korralduse pöörata täitmisele esimese astme kohtu või kõrge tsiviilkohtu poolt võlgnike suhtes tehtud kohtumäärused või korraldused ning samuti avalikus registris registreeritud võladokumentid.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Kõikide Šotimaa kohtupiirkondade esimese astme kohtute või kõrge tsiviilkohtu ja samaväärsete asutuste tehtud kohtumäärused või korraldused (näiteks täitmiseks registreeritud võladokument) kuuluvad täitmisele. Määruse väljavõte tähendab üldjuhul volitust seadusest tulenevaks täitmiseks. Täitemeetmete rakendamise eest vastutavad tavaliselt esimese astme kohtute kohtutäiturid või kõrge tsiviilkohtu kohtutäiturid. Nad on sõltumatud töövõtjad, kes saavad tasu ja kelle on selle kohtupiirkonna peakohtuniku volitus, kus neil on luba tegutseda. Need ametnikud alluvad kohtu kontrollile ja järelevalvele, ent ei ole otseselt kohtu töötajad. 1987. aastal vastu võetud võlgnikke käsitlevas seaduses (Šotimaa) (*Debtors (Scotland) Act 1987*) on sätestatud õiguslik raamistik nende ametisse nimetamise, koolituse ja ametiülesannete täitmise kontrollimiseks. Nende ülesandeid ja tegevust reguleerivad täiendavalt veel 2002. aasta võlakokkulepete ja arestimise seadus (Šotimaa) (*Debt Arrangement and Attachment (Scotland) Act 2002*) ning 2007. aasta pankroti- ja täitemeetmete seadus (Šotimaa) (*Bankruptcy and Diligence etc. (Scotland) Act 2007*). Lisaks peavad kõik kohtuametnikud täitma oma ülesandeid kooskõlas kõrge tsiviilkohtu ja esimese astme kohtu kohtutäiturite liidu põhikirja ja põhimäärusega.

Advokaadi abi on vajalik ainult mõnes täitemenetluses.

Tasud, mida esimese astme kohtu ja kõrge tsiviilkohtu kohtutäiturid täitemenetluste eest võtavad, on praegu ette nähtud 2013. aasta kõrge tsiviilkohtu määrusega esimese astme kohtu kohtutäiturite tasude kohta (*Act of Sederunt (Fees of Sheriff Officers) 2013 (SSI 2013/345)*) ja 2013. aasta kõrge tsiviilkohtu määrusega kõrge tsiviilkohtu kohtutäiturite tasude kohta (*Act of Sederunt (Fees of Messengers-at-Arms) 2013 (SSI 2013/346)*). Neid tabelleid muudetakse korrapäraselt.

3.2 Peamised tingimused

Tavaliselt piisab kohtuotsuse täitmisele pööramiseks sellest, kui hageja (hagi esitanud isiku) kasuks on tehtud määrus. Enamiku täitemeetmete rakendamiseks on aga vaja kätte toimetada võlanõue ja esitada võlgadega seotud nõustamis- ja teavitamispakett, enne kui võlga on võimalik sisse nõuda. Võlanõue on võlgnikule kätte toimetatav ametlik nõue võlausaldajale võlgnetava summa, sealhulgas kõigi sellega seotud intresside ja kulude tasumiseks. Sellega antakse võlgnikule makse tegemiseks 14 päeva pikkune tähtaeg (kui võlgnik asub Ühendkuningriigis). Kui võlga kindlaksmääratud tähtaja jooksul ei tasuta, võib võlausaldaja kasutada tasumisele kuuluvate summade sissenõudmiseks täitemeetmeid. Võlgadega seotud nõustamis- ja teavitamispaketis soovitatakse võlgnikel küsida rahaalast nõu.

Erakorralise arestimismääruse korral peab võlausaldaja pöörduma kohtusse, et taotlema eriluba selliste võlgniku eluruumis olevate esemete arestimiseks, mis ei ole esmavajalikud. Sellise määruse tegemise kaalumisel võtab kohtunik arvesse eri asjaolusid, milleks on:

võla laad (eelkõige see, kas võlg on seotud mis tahes maksude või võlgniku kutse- või äritegevusega);

kas võlgnik elab asjaomases eluruumis;

kas võlgnik tegeleb selles eluruumis kutse- või äritegevusega;

kas võlgnikule on antud rahaalast nõu;

kas maksemääruse või -korraldusega antud maksetähtaja pikendamine on lõppenud ning

kas võlgniku ja võlausaldaja vahel on sõlmitud kokkulepe võla tasumiseks.

Eelkõige peab kohtunik veenduma, et võlausaldaja on astunud mõistlikke samme võla tasumise üle läbi rääkimiseks ning et võlausaldaja on juba astunud samme võla sissenõudmiseks arestimise ja töötasust kinnipidamise kaudu, ning kaaluma, kas on mõistlik eeldada, et võlgniku muu kui esmavajaliku vara enampakkumisel saadav summa on vähemalt võrdne mõistlikult hinnatud sissenõutavate kulude ja 100 Inglise naela suuruse kogusummaga.

Arestimist kasutatakse kolmanda isiku valduses oleva vara (rahalised vahendid ja vallasvara) arestimiseks ja arestimist taotlenud võlausaldaja eelisõiguste tagamiseks. Rahaliste vahendite arestimise korral vabastatakse need automaatselt 14 nädala pärast, tingimusel et ei ole esitatud vastuväidet. Kõik

vastuväidet tuleks esitada kohtunikule kohtus järgmistel alustel: arestimine on põhjendamatult karm, kohtutäitur ei ole arestinud vara nõuetekohaselt või arestitud vahendid kuuluvad kolmandale isikule (või on võlgniku ja kolmanda isiku ühisomand). Arestitud vara vabastamiseks peab võlausaldaja esitama sissenõudmishagi, millega kohus annab arestimismääruse adressaadile korralduse arestitud vara loovutada.

Kui kinnispandi seadmisel on võlg pärast kümnet aastat („seaduslik tähtaeg“) tasumata, võib isik, kelle kasuks on pant seatud, muuta oma õiguse absoluutseks omandiõiguseks. Seda tehakse kõrge tsiviilkohtu menetluses, mida nimetatakse seadusliku tähtaja möödunuks kuulutamise hagi esitamiseks. Võlgnik võib esitada seadusliku tähtaja möödunuks kuulutamise hagile vastulause põhjendusel, et võlg on tasutud.

Kinnisvara võõrandamise keeld jõustub kuupäeval, mil võõrandamiskeelu määrus ja selle täideviimise tõend registreeritakse võõrandamiskeeldude ja pantide registris. Kui aga võõrandamiskeeldude ja pantide registris registreeritakse keelumärke ning võõrandamiskeelu määrus ja selle täideviimise tõend registreeritakse 21 päeva jooksul alates keelumärke registreerimisest, jõustub võõrandamiskeeld alates keelumärke registreerimise kuupäevast.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitemeetmed on ette nähtud iga varaliigi jaoks, välja arvatud võlgniku valduses olev sularaha.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Pandi seadmine võla tagatisena

Pandi seadmine on võlausaldaja kasuks kohtuliku tagatise seadmine. Pandi seadmise määrus ei anna võlausaldajale kohest müügiõigust, vaid ainult õiguse saada üürimakseid, kui päritav kinnisasi on välja üüritud, või õiguse võlgnik välja tõsta, kui päritav kinnisasi on võlgniku valduses.

Kolmanda isiku valduses oleva vara või rahaliste vahendite arestimine

Arestimise tulemusel külmatakse kolmanda isiku valduses olevad võlgniku rahalised vahendid ja/või vallasvara. Kolmandal isikul ei ole võimalik vara või raha ilma võlausaldaja nõusolekuta kasutada, käsutada ega võlgnikule üle anda. Võlgnikule üle antud vara arestimiseks peab võlausaldaja esitama sissenõudmishagi. Finantsasutuse valduses olevad arestitud rahalised vahendid vabastatakse automaatselt 14 nädala pärast, kui ei ole esitatud vastuväidet. Kui arestimismääruse adressaat võõrandab arestitud vara, vastutab ta võlausaldaja ees selle vara väärtuses. Samuti on arestimismääruse rikkumise korral teoreetiliselt tegemist kohtu suhtes lugupidamatu käitumisega. Arestimismääruse adressaat on seadusega kohustatud avaldama võlausaldajale arestitud vara olemasolu või ulatuse. Selle kohustuse täitmata jätmise korral võib kohtunik teha määruse, millega nõutakse, et arestimismääruse adressaat maksaks võlausaldajale teatava rahasumma.

Töötasust kinnipidamise määrus ja elatise kinnipidamise määrus

Kui tööandjale on kätte toimetatud töötasust kinnipidamise määrus või kehtiv elatise kinnipidamise määrus, peab ta arvatud summa töötasust maha arvama ja võlausaldajale edastama. Kui tööandja neid tingimusi ei täida, vastutab ta võlausaldaja ees selle rahasumma ulatuses, mis oleks tulnud edastada.

Väljatõstmise või kinnisasjalt eemaldamine

Väljatõstmise või kinnisasjalt eemaldamise määрусega kohustatakse isik määruse väljavõttes nimetatud kinnisasjalt lahkuma. Kui isik, kelle suhtes on tehtud väljatõstmise või kinnisasjalt eemaldamise määrus, ei ole seda määrust ettenähtud kuupäevaks vabatahtlikult täitnud, võivad kohtuametnikud ta välja tõsta ja kinnisasa valve alla panna, paludes vajaduse korral abi politseilt. Kinnisasjalt eemaldatavale isikule tuleb kätte toimetada päritaval kinnisasjalt eemaldamise määrus ning selles kehtestatud tähtaeg peab olema lõppenud enne isiku väljatõstmist, välja arvatud juhul, kui kohtunik on sellest nõudest loobunud.

Kinnisvara võõrandamise keeld

Kinnisvara võõrandamise keelu registreerimisel võõrandamiskeeldude ja pantide registris on võlgnikul keelatud päritavat kinnisvara müüa või muul viisil võõrandada või kasutada seda tagatisena varale võõrandamiskeelu pannud võlausaldaja kahjuks. Kinnisvara võõrandamise keelu puhul on kehtetud kõik käsutustoimingud või tavalised tagatised või muud tehingud, mis võlgnik on teinud võõrandamiskeeldu rikkudes.

Ad factum praestandum määrus on määrus, mis kohustab võlgnikku tegema konkreetset toimingut, välja arvatud raha maksmine. Määruse tingimustes tuleb täpselt kindlaks määrata, mida tuleb teha, ning kohtule taotluse esitamisel on soovitatav lisada alternatiivne kahju hüvitamise nõue. Täitmata jätmise eest vangistust ei määrata, välja arvatud juhul, kui isik, kes algselt määrust taotles (edaspidi „taotleja“), esitab asjaomase taotluse määрусega teinud kohtule. Seejärel peab taotleja kohut veenma, et võlgnik keeldub vabatahtlikult määruse täitmisest. Kui kohus on selles veendunud, võib ta määrata kostjale kuni kuue kuu pikkuse vangistuse. Vangistus ei tühista määrusega kehtestatud kohustust.

Raha arestimine

Võlausaldaja võib arestida ja ära võtta võlgniku valduses oleva raha (sularaha, sh välisvaluutas olevad mündid ja pangatähed, rahakaardid, finantsinstrumendid jne), ent eluruumis ja võlgniku käes olevat raha siiski arestida ei saa.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Pandi seadmine võla tagatisena

Pärast määruse tegemist kantakse väljavõtte asjakohasesse Šotimaa kinnistusraamatusse. Sel juhul on määrus kehtiv ja võlausaldaja saab alles kümne aasta möödudes taotleda kohtult kinnisasa omanikuks saamist ja selle müüa.

Kolmanda isiku valduses oleva vara või rahaliste vahendite arestimine

Arestimine kas õnnestub või mitte. Näiteks võib arestimismääruse pangale kätte toimetada, kuid kui võlgnikul ei ole selles pangas kontot või tal ei ole ühelgi kontol piisavalt vahendeid, siis arestimise abil raha ei saa.

Võlgniku valduses oleva vara arestimine

Arestimismäärus kehtib ainult kuni kuus kuud pärast eseme arestimist või kuni 20 päeva pärast kuupäeva, mil ese selle arestimise kohast ära viidi, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem. Erakorralises arestimismääruses määratakse kindlaks määruse täitmise tähtaeg.

Töötasust kinnipidamise määrus ja elatise kinnipidamise määrus

Töötasust kinnipidamise või elatise kinnipidamise määрусega kättetoimetamine kas õnnestub või mitte. Kui võlgnik ei tööta isiku juures, kellele määrus kätte toimetatakse, siis ei ole sellest kasu. Kui võlgnikul on töökoht, jääb määrus jõusse kuni võla tasumiseni või võlgniku töösuhte lõppemiseni.

Väljatõstmise või kinnisasjalt eemaldamine

Väljatõstmise või kinnisasjalt eemaldamise määрусega järgnevat täitemenetlust tuleb rakendada põhjendamatult viivitusega. Põhjendamatult viivituse määratlus puudub. See sõltub iga juhtumi konkreetsetest asjaoludest.

Kinnisvara võõrandamise keeld

Kinnisvara võõrandamise keeld aegub viie aasta pärast. Seda võib pikendada võõrandamiskeelu pannud isiku poolt kohtule esitatud taotluse alusel. *Ad factum praestandum* määрусega tuleb täpsustada, mida tuleb teha ja milline on tähtaeg.

Raha arestimine

Raha arestimine kas õnnestub või mitte. Näiteks kui kohtuametnik võlgniku valdustest raha ei leia, on raha arestimine nurjunud. Kui raha arestimine õnnestub, peab kohtutäitur (esimese astme kohtu kohtutäitur või kõrge tsiviilkohtu kohtutäitur) esitama kohtunikule aruande enne seda, kui raha arestimise päevast on möödunud 14 päeva. Kohtutäitur peab saatma aruande koopiad võlgnikule ja võlausaldajale. Arestimine kaotab kehtivuse, kui kohtunik aruannet ei aktsepteeri.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Tööandja või võlgnik võib taotleda kohtunikult kehtiva elatise kinnipidamise määruse kehtetuks tunnistamist või selle kehtivuse lõpetamist. Kui võlgnik suudab kohtunikule tõendada, et ta tõenäoliselt ei jäta järgmist makset tegemata, võib kohtunik teha määruse, millega ta võtab elatise kinnipidamise määruse tagasi.

Võlgnik, arestimismääruse adressaat või kolmas isik võib vastuväite esitamisega taotleda kohtunikult arestimise lõpetamist või piiramist. Sellest tuleb teatada nelja nädala jooksul pärast arestimist.

Kohtuniku iga otsuse peale, mis on tehtud seoses arestimise või erakorralise arestimisega, võib esitada kaebuse. Apellatsioonkaebuse saab esitada üksnes kohtuniku loal peakohtunikule ja üksnes õigusküsimuses. Peakohtuniku otsus sellise kaebuse kohta on lõplik.

Kinnisvara võõrandamise keelu lõpetamine või tagasivõtmine on põhjendatud siis, kui võõrandamiskeeld on olnud menetluslikult ebasobiv ja kui maksmisele kuuluvat summat on vähendatud.

Pärast määruse täitmist ei saa väljatõstmist või kinnisasjalt eemaldamist enam edasi kaevata.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Võlgnik, kes sõlmib võlakokkuleppe

Kui võlgniku vara sekvestreeritakse või ta sõlmib võlakokkuleppe raames usalduslepingu, kaitstud usalduslepingu või võla maksegraafiku, ei saa võlausaldajad teataval tingimustel võtta võlgniku suhtes mingeid täiendavaid täitemeeteid. Selle asemel peaks võlausaldaja üldiselt kaaluma võlanõude esitamist võlgniku usaldusisikule või sõlmima võla suhtes maksegraafiku.

Täitemeetmete moratorium

1985. aasta pankrotiseaduse (Šotimaa) (*Bankruptcy (Scotland) Act 1985*) muudatusega, mis jõustus 2014. aasta pankroti- ja võlanõustamisseaduse (Šotimaa) (*Bankruptcy and Debt Advice (Scotland) Act 2014*) alusel 1. aprillil 2015, on kõikide seadusjärgsete võlakokkulepete puhul Šotimaal kehtestatud täitemeetmete moratorium. See tähendab, et kui isik teatab, et ta soovib taotleda seadusjärgset võlakokkulepet, antakse talle kuuenädalane kaitse mis tahes täitemeetmete eest, mida võlausaldajad tema suhtes võtavad. See on sama kuuenädalane periood, mis on praegu ette nähtud 2007. aasta pankroti- ja täitemeetmete seadusega (Šotimaa) (*Bankruptcy and Diligence (Scotland) Act 2007*), millega on kehtestatud täitemeetmete moratorium võlgnikule, kes kavatses taotleda või on taotlenud võla maksegraafikut, või kuuenädalane periood alates kuupäevast, mil ta teatab võlakorralduskeemi haldurile, et kavatses taotleda võla maksegraafikut. Neid kuuenädalasi moratoriumiperioode võib teataval tingimustel siiski lühendada või pikendada. [2020. aasta koroonaviiruse seaduse (Šotimaa) (*Coronavirus (Scotland) Act 2020*) raames pikendati moratoriumikaitse perioodi kuue kuuni – see muudatus kehtib kuni 30. septembrini 2020 ja seda võidakse õigusaktidega veelgi pikendada.]

Maksetähtaeg

Kui kohus teeb võlgniku suhtes teatavat liiki võlgade tasumiseks määruse, võib ta määrata kindlaks aja, mille jooksul võib tasumisele kuuluva summa tasuda osamaksetena. Samuti võib kohus anda pärast täitemeetme algust aega võla tasumiseks. Selle tähtaja jooksul ei saa teha maksemäärust ega võtta täitemeetmeid võla sissenõudmiseks.

Täitmise tähtajad

Kui kohustus on pärast täitmisele pööratavaks muutumise kuupäeva püsinud järjest 20 aastat, ilma et oleks esitatud asjakohast nõuet ja ilma et kohustuse täitmist oleks asjakohaselt kinnitatud, siis see kohustus lõpeb. Seega, kui 20 järjestikuse aasta jooksul ei võeta kohtumääruse või võladokumendi alusel täitemeetmeid, ilma et võlgnik oleks seda ka kirjalikult ja sõnaselgelt kinnitanud, siis kohustus aegub. Kui aga võlausaldaja rakendab määruse või võladokumendi täitmisele pööramiseks täitemeetmeid ja võlgnik tunnistab võlausaldajale selgelt, et võlg on endiselt olemas, antakse võlausaldajale veel 20 aastat aega, et nõuda võlgniku vastu esitatud nõude täielikku rahuldamist.

Lingid

[Pankrotiamet](#) (*Accountant in Bankruptcy*)

See veebileht on osa portaalist [„Teie Euroopa“](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.



This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 19/10/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusalse koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusalse koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Otsuse jõustamise menetused - Gibraltar

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Täitmine on kohtu heakskiidetud tegevus, mille eesmärk on sundida võlgnikke täitma kohtumäärsi. Täitmismeetodi valiku eest vastutab täielikult võlausaldaja, kelle kasuks on tehtud kohtuotsus.

Meetodi valimisel peab võlausaldaja kaaluma järgmist:

kas võlgnetava raha ja kohtulõivude kättesaamine kustjalt on tõenäoline;

kas kustja võlgneb raha teistele isikutele või kas tema suhtes on tehtud muid kohtuotsuseid;

kas kustjal on esemeid või vara, mida on võimalik võõrandada ja enampakkumisel müüa;

kas kustja töötab;

kas kustja saab muud tulu, näiteks investeringutest;

kas kustjal on konto pangas, ehituslaenuühistus või mujal;

kas kustjal on kinnisvara (maja) või

kas keegi teine võlgneb kostjale raha.

Järgnevalt esitatakse teave eri liiki täitemeetmete kohta. Võlausaldaja peaks valima meetme, mille abil ta saab talle võlgnetava raha kõige tõenäolisemalt kätte.

Kohus ei saa tagada, et võlausaldaja saab oma raha tagasi, ning iga toiming eest tuleb tasuda kohtulõiv. Kuigi kohus lisab lõivu kostja võlgnetavale summale, ei saa kohus võlausaldaja makstud lõivusummat tagastada, kui võlausaldaja ei saa kustalt raha.

Kasutatakse järgmisi eri liiki täitmismeetodeid.

Vara arestimine

Sundtäitmine on tsiviilkohtu otsuste täitmise tagamine vara arestimisega. Täitmise tagamiseks sundtäitmise vormis on vaja taotleda kohtult täitmismäärust.

Määrus on abiks üksnes juhul, kui kustjal

on võlausaldaja nimetatud aadressil piisavalt vara, mida on võimalik raha saamiseks enampakkumisel müüa, või on olemas kogu määruse alusel sissenõutav raha (et vältida vara müüki).

Kohus saab teha määruse, kui

kustja ei ole temalt välja mõistetud summat tasunud või

kustja on jätnud vähemalt ühe makse tähtjaks tasumata.

Kohtutäituritel ei ole piiramatut õigust kustja vara ära viia ja müüa. Näiteks ei saa nad ära viia esmavajalikke majapidamistarbeid, kutsealal töötaja tööriistu ega esemeid, mille suhtes kehtib järelemaksu- või rendileping. Kohtutäitur ei võta kustjalt ära vara, mis ei ole piisavalt väärtuslik, et katta määrusega välja mõistetud summat pärast vara äravõtmise ja müügiga seotud kulude mahaarvamist. Enampakkumisel müüdüd vara eest saab sageli vaid murdosa selle esialgsesest väärtusest. Lisaks sellele võivad muu määruse alusel tegutsevad kohtutäiturid juba olla kustja vara arestinud.

Kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määrus

Võlausaldaja võib esitada kõrgeimale kohtule taotluse, et kolmanda isiku võlg kustja ees makstaks kustja asemel võlausaldajale. Praktikas kasutatakse seda meetodit nende rahaliste vahendite arestimiseks, mis võivad olla kustja pangakontodel. Kui pangakontodel ei ole piisavalt vahendeid võla katmiseks, kasutatakse olemasolevaid vahendeid selleks, et maksta võlgnetavast summast tagasi vähemalt osa.

Maksejõuetusmenetlus

Kui võlgnetav summa on suurem kui 750 Inglise naela, võib võlausaldaja taotleda ka kustja maksejõuetuks tunnistamist. Maksejõuetusmenetlus algatatakse kõrgeimas kohtus. See võib aga olla kulukas.

Kohtusse kutsumine

Seoses kõrgeimas kohtus lahendatavate väiksemate nõuetega (nõuded, mille suurus on kuni 10 000 Inglise naela) võib võlausaldaja taotleda võlgniku kohtusse kutsumist. Seejärel võib kohus nõuda võla tasumist osamaksetena ning nende maksmata jätmise võib teatavatel piiratud asjaoludel tuua kaasa vangistuse.

Määrus teabe saamiseks

Tegemist ei ole küll täitmismeetodiga, kuid see menetlus võimaldab võlgnikke nende vara kohta teabe saamiseks küsitleda, et võlausaldajad saaksid teha teadlikuma valiku selle kohta, millist täitmismeetodit nad sooviksid kasutada.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Gibraltariil on täitmise tagamisel pädev asutus kõrgeim kohus.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Kõrgeimal kohtul on õigus (sh väiksemate nõuete menetluse raames) nõuda kohtuotsuse täitmist, kui ta on teinud asjaomase kohtuotsuse.

Gibraltariil on kohtutäiturid kohtuteenistuse (*Court Service*) töötajad ja seega riigiteenistujad. Nad tagavad kohtutes tehtud ja registreeritud kohtuotsuste ja/või kohtumääruste täitmise. Nad täidavad täitmismäärusi, kindlustavad vara valdust käsitlevate määruste alusel sundtäitmise ja nõuavad vara tagastamist käsitlevate määruste alusel tagasi vara. Lisaks täidavad kohtutäiturid muid ülesandeid, sealhulgas toimetavad isiklikult kätte dokumente ja täitmisele pööramise määrusi.

Advokaatide või muude õigusala töötajate abi kasutamine

Võlausaldaja ei pea esitama täitmistaotlust advokaadi või muu õigusala töötaja kaudu.

Täitemenetlus võib olla keeruline, välja arvatud kõrgeima kohtu väiksemate nõuete menetluste puhul. Võlausaldajad võiksid enne täitemenetluse alustamist küsida nõu õigusnõustajalt või kodanike nõuandebüroolt.

Täitmisega seotud kulud

Iga täitmismeetodi puhul tuleb tasuda erinev kohtulõiv. Nagu eespool märgitud, ei saa kohus, kes lisab lõivu kustja võlgnetavale summale, võlausaldaja makstud lõivusummat tagastada, kui võlausaldaja ei saa kustjalt raha. Lisateave kohaldatavate lõivude kohta on kättesaadav Kõrgeima kohtu kantseleis aadressil 277 Main Street, Gibraltar, telefon (+ 350) 200 75608.

3.2 Peamised tingimused

Nagu eespool märgitud, otsustab Gibraltariil täitmismeetodi valiku üle täielikult võlausaldaja. Võlausaldajatel, kelle kasuks kohus on teinud kehtiva kohtuotsuse, kuid kellele ei ole ikka veel makset tehtud, on õigus see otsus täitmisele pöörata neile kõige sobival viisil. Seega, kui on olemas kehtiv kohtuotsus ja esitatud nõuetekohane taotlus, on kohus kohustatud kasutama võlausaldaja valitud täitmismeetodit.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitemeetmeid võib rakendada järgmise vara suhtes:

pangakontod, kasutades kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määruse menetlust;

materiaalne vallasvara, kasutades sundtäitmist;

kinnisasi, kasutades maksemääruse menetlust.

Puudub sellise vara range loetelu, mille suhtes arestimist ei kohaldata. Siiski on olemas vastavad suunised. Kohtutäitur võib ära võtta ainult kustjale kuuluvaid või tema ühisomandis olevaid esemeid.

Mis tahes vara, mille kohtutäitur ära võtab, peab saama tõenäoliselt müüa enampakkumisel. Kohtutäiturid ei vii ära vara, kui nad arvavad, et sellest saadav raha ei ole piisav määrusega väljamõistetud summa katmiseks pärast äraviimise ja enampakkumisel müümise kulude mahaarvamist.

Kohtutäiturid ei tohi ära võtta järgmist:

esemed, mida kustja vajab oma töös või äritegevuses, näiteks kutsetöötaja töövahendid või raamatud;

kustja ja tema perekonna jaoks esmatähtsad majapidamistarbed, näiteks rõivad või voodiriided;

liisitud, renditud või järelemaksuga ostetud esemed (sh autod);

vara, mille on juba arestinud muu määruse alusel tegutsev kohtutäitur, või

seadmed, mis ei kuulu ettevõttele (nt liisitud kontorimööbel, masinad ja sõidukid).

Kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määruste puhul võib võlgnik, kes ei saa raha pangas või ehituslaenuühistus olevalt kontolt välja võtta ja kes väidab, et tema või tema perel on seetõttu raskusi tavapäraste elamiskulude katmisega, taotleda kohtult raskustesse sattumise määrust, mis võimaldab teha kontolt ühe või mitu makset konkreetsetele isikutele.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kohtumääruste täitmata jätmise korral võidakse nii võlgnik kui ka kolmandate isikute suhtes kohaldada karistusi kohtu suhtes lugupidamatu käitumise eest. Kohtu suhtes lugupidamatu käitumise eest võidakse määrata muu hulgas järgmisi karistusi: vabandamine (st avalikul kohtuistungil kohtuniku ees vabandamine), trahv ja kõige tõsisematel juhtudel kuni 14 päeva pikkune vangistus.

Pankadel on teatavad kohustused seoses teabe avalikustamise ja pangakontode arestimisega. Kui pank saab seoses mõne oma kliendiga kolmandale isikule suunatud võla arestimise määruse, ei pea pank avaldama, kui palju raha on kliendi kontol. Ta võib kinnitada, et kontol puuduvad vahendid, et vahenditest ei piisa kogu summa tasumiseks, kuid osa sellest on võimalik maksta, või et on olemas piisavad vahendid kogu sissenõutud summa katmiseks. Väga ranged andmekaitseõudused reguleerivad, millist teavet tohib pank lisaks sellele teabele anda.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Kõigis määrustes on märgitud asjakohase teabe esitamiseks või kohtumääruse täitmiseks antud tähtaeg ning maksimaalsed karistused, mida võidakse kohtumääruse täitmata jätmise eest määrata.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Kohtupõhised täitmismeetodid (maksemäärus ja kolmandatele isikutele suunatud võla arestimise määrus) hõlmavad kaheetapilist menetlust. Menetluse ajutise määruse etapp on puhtalt paberipõhine ja võlgnik selles ei osale. Selleks et mis tahes täitmismeetodi puhul jõutaks lõppetappi, peab aga toimuma kohtuistung, kuhu kutsutakse ka võlgnik, et ta saaks põhjendada, miks kavandatud täitmismeetodid ei tuleks kasutada. Kohtuistungil kuupäev teatatakse aegsasti kõigile pooltele ning alati määratakse kindlaks minimaalne aeg, mis peab jääma ajutise määruse etapi, lõppistungist teatamise ja lõppistungil vahele, et võlgnikul (ja mis tahes otseselt seotud asjaomasel kolmandal isikul, nt kolmandale isikule suunatud võla arestimise määruse puhul pangal) oleks aega end ette valmistada. Kui lõppistungil kuupäev pooltele ei sobi, võivad nad selle edasi lükata kuupäevale, mis sobib mõlemale poolele paremini. Sellisel juhul jääb ajutine määrus jõusse, kuid seda ei saa muuta lõplikuks enne kohtuistungil toimumist.

Kui kohus on määruse teinud, ei saa otsust enam edasi kaevata. Asjakohastel tingimustel saab kaebuse või taotluse otsuse tühistamiseks esitada üksnes algse kohtuotsuse suhtes, millega anti võlausaldajale õigus taotleda kohtuotsuse täitmist. Kohus saab täitemenetluse tühistada ainult juhul, kui kohtuotsus vaidlustatakse või tühistatakse. Kui kohtuotsus vaidlustatakse pärast seda, kui kohus on andnud võlausaldaja täitmistaotlusele heakskiidu, võib määruse täitmise peatada kohtule taotluse esitamisega. Kohtutäiturid ei tarvitse vara ära võtta, kuid nad peavad endiselt pidama arvestust vara üle, mille suhtes kohaldatakse sundtäitmist (s.o koostama selle vara loetelu, mida saab hiljem arestida ja müügiks ära võtta).

Kui võlausaldaja on esitanud kohtule nõuetekohase täitmistaotluse, ei saa kohus keelduda võlausaldaja valitud täitmismeetodi lubamisest. Seega ei ole võlausaldajal vaja vahendeid meetme kohaldamise otsuse edasikaebamiseks.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Täitmismäärus on ajaliselt piiratud. Täitmismäärus kehtib 12 kuud ja seda võib kohtumäärusega pikendada veel 12 kuu võrra.

Vara kontrolli alla võtmisel tuleb võlgnikule teatada, et tema vara on arestitud ja et tal on aega viis päeva kohtutäituri vara valdusesse võtmise kokkuleppe sõlmimiseks. See kokkulepe võimaldab võlgnikul vara endale hoida. Kui võlgnik ei allkirjasta kokkulepet viie päeva jooksul, võib kohtutäitur vara ära viia ja selle enampakkumisele panna.

See veebileht on osa portaalist [Teie Euroopa](#).

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.




Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 14/10/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.